

MÓD LÁSZLÓ – SIMON ANDRÁS

„A Becsületes Gazdaság egybe gyűlt...”

**Adatok a szeged-szatymazi szőlőhegyi
gazdaközösségek működéséhez**

Mód László – Simon András

„A Becsületes Gazdaság egybe gyűlt...”

Adatok a szeged–szatymazi szőlőhegyi gazdaközösségek működéséhez

TÁJ ÉS NÉPI KULTÚRA

**A Szegedi Tudományegyetem Néprajzi és Kulturális Antropológiai
Tanszékének kiadványsorozata**

7.

Sorozatszerkesztő: Juhász Antal

X 111811

MÓD László – SIMON András

„A Becsületes Gazdaság egybe gyűlt...”

Adatok a szeged–szatymazi szőlőhegyi
gazdaközösségek működéséhez

SZEGED
2010

Kiadja
a Szegedi Tudományegyetem Néprajzi és Kulturális Antropológiai Tanszéke
www.etnologiaszeged.hu

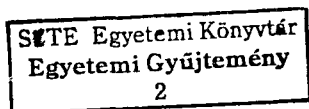

és a Solymossy Sándor Közhasznú Egyesület
www.solymossy.hu

H-6722 Szeged, Egyetem u. 2.

A kutatást és a kötet megjelenését támogatta
a Szegedért Alapítvány
és az OTKA T 046068 számú,
„A gazdálkodás változása a 20. században a Dél-Alföldön”
című kutatási program

© Mód László és Simon András

ISSN 1785-0991

ISBN 978-963-306-015-5

SZTE Egyetemi Könyvtár

J000768352

Nyomdai kivitelezés:
PLANET Corp. Szolgáltató Kft., Szeged
www.juhasznyomda.hu

X 111811

TARTALOM

Előszó (Juhász Antal)	7
Adatok a szeged-szatymazi szőlőhegyi gazdaközösségek működéséhez (Mód László –Simon András)	9
A forrásokról és a forrásközlés módjáról	9
Fejezetek a szegedi szőlőkultúra történetéből	11
A szőlőterületek igazgatásának kérdései	15
A szőlőhegyek fekvése, elhelyezkedése	17
A szőlőhegyi gazdaságok	19
<i>Terület és tagság</i>	19
<i>Szervezeti felépítés és működés</i>	23
A szőlőhegyek őrzése	29
<i>A csőszfogadás és a csősz személye</i>	29
<i>A csősz munkája: feladatok, jogok és kötelességek</i>	33
<i>A csősz járandósága</i>	37
Közösségi épületek a szőlőhegyekben	42
Kísérlet a hegygazdaságok hegyközséggé alakulására	45
Összegzés	47
Irodalom	48
Az ádokhegyi gazdaság könyve	53
Az alpárhegyi gazdaság könyve	133
Képek	215

ELŐSZÓ

A gazdasági társulások jegyzőkönyvei fontos forrásai 19-20. századi történelmünk, különösen a lokális társadalom kutatásának. E forráscsoportra csak az utóbbi évtizedekben irányult a kutatók figyelme. Meglehet, nem véletlenül. A helyi kezdeményezésű, önkéntes alapon szerveződő társulatokat – épp úgy, mint a különböző társadalmi szervezeteket – 1949-ben belügyminisztériumi rendelet szüntette meg. Az éveken, évtizedeken át vezetett jegyzőkönyvek a társulás valamelyik tisztségviselőjénél maradtak, akik jó esetben megőrizték azokat, de a följegyzések nagy része elkallódott, elpusztult. Amatőr helytörténeti kutatóknak, levéltárosoknak, néprajzos muzeológusoknak köszönhető, hogy az utóbbi időben több társulás jegyzőkönyve közgyűjteményekbe került.

E források értékét, becsét elsősorban az adja, hogy a szőlőbirtokos, állattartó vagy más közösség tagjai – in statu nascendi – maguk adnak tájékoztatást a társulás működéséről, az ügyek intézéséről. Kiviláglik, mit tartottak fontosnak és mit nem, hogyan működött a helyi társadalom egyik gazdasági közössége.

Mód László és Simon András forrásközlése teljes és hiteles dokumentáció, bevezető tanulmányuk pedig alapos elemzést nyújt két szegedi szőlőhegyi gazdaság működéséről. Közlésük és feldolgozó tevékenységük folytatja az elődök – Tömörkény István, Bálint Sándor, Börcsök Vince, Huszka Lajos és mások – e tárgykörben végzett kutatásait.

Bízom benne, hogy tanszéki kiadványuk fölkelte a figyelmet e forrástípus feltárására, archiválására, s mintát ad hasonló tanulmányok megszületéséhez.

Szeged, 2010 áprilisában

Juhász Antal

Adatok a szeged–szatymazi szőlőhegyi gazdaközösségek működéséhez

A forrásokról és a forrásközlés módjáról

1975-ben jelent meg a Somogyi-könyvtár kiadásában Huszka Lajos munkája, amely a *Szatymazi szőlőhegyek* címet viseli, és főként a szőlősgazdák által alkotott társulások, birtokos közösségek iratanyagának elemzésén alapul. Kiadványunk a szerző által is felhasznált *ádokhegyi* és *alpárhegyi gazdaságok* jegyzőkönyveinek közzétételére vállalkozik¹. A forrásközlést bevezető tanulmánnyal láttuk el, amely a legutóbbi évtizedek szőlészeti-borászati tematikájú, néprajzi szempontú kutatási eredményeit felhasználva igyekszik elemezni a dokumentumokat. Úgy gondoljuk, hogy Huszka Lajos hiánypótló munkáját, amely a megjelenése óta eltelt évtizedek alatt nehezen hozzáférhetővé vált, érdemes továbbgondolni forrásaink aprólékos értelmezését előtérbe helyezve.

Mindkét szőlőhegy a szegedi határban a 18. század közepe óta kibontakozó homoki szőlőkultúra szép példáját szolgáltatja, ahol a birtokosok bizonyos termelési célok érdekében társulásokat hoztak létre és működtettek. A forrásokból kitűnik, hogy a birtokos közösségek elsősorban a termés védelmét igyekeztek megszervezni, ami szőlőcsősz alkalmazásával, bérének és ideiglenes lakóhelyének biztosításával történt. A gazdaságok a költségeket a szőlőbirtokosokra az általuk művelt terület nagysága szerint kivetett pénzüsszezből igyekeztek fedezni.

Az iratanyag nem biztosít lehetőséget arra, hogy a szőlőhegyekben folytatott összetett gazdálkodásról pontos képet alkothassunk, mivel a jegyzőkönyvek csak és kizárólag a szőlőtulajdonosok közös érdekeivel kapcsolatos dolgokat, vagyis az éves rendes és a rendkívüli közgyűlések határozatait, a csőszfogadás körülményeit és a gazdaközösség pénzügyeinek kimutatásait rögzítik². Nem tudjuk felvázolni tehát e forrástípus alapján a szőlészeti és borászati technológiát, a fajtaállományt és mindezek változásait, de alapvető információkhoz juthatunk a birtokosok összetételéről, a birtokstruktúráról vagy éppen a közösségi építmények jellegéről. Mivel a gazdatársulás tevékenysége alapvetően a termés megóvásának megszervezésére irányult, a szőlőcsőszök munkájáról, bérezéséről pontos ismereteket nyerhetünk.

¹ Mindkét jegyzőkönyvet a szegedi Móra Ferenc Múzeum néprajzi gyűjteményének adattára őrzi.

² Hasonló célú és tartalmú forrástípusról, ún. szőlőhegyi *gazdakönyvről* tudunk saját kutatásainkból az Avas-vidéki Kőszegremetéről (Szatmár vm., Románia). Mód László–Simon András 1999. 436., 448–449.

Forrásaink által időben a 19. század második felének és a 20. század első felének viszonyait áll módunkban vizsgálni. Az ádokhegyi könyvet folyamatosan 1879-től 1934-ig vezette a gazdaság, de néhány korábbi szöveg másolata is feltűnik benne, így egy a „*régi gazdaság könyvéből*” átírt 1844. évi bejegyzés, az 1866. évi gazdanévsor, valamint az 1869–70-ben megfogalmazott csőszfogadási szerződés. Az alpárhegyi jegyzőkönyv 1889. és 1941. között foglalja magába a gazdaközösség ügyeinek írásos dokumentálását.

Mindkét jegyzőkönyvben több személy kézírása váltakozik, ezek az írásképek alapján különíthetők el. Az egyes gyűlések dokumentumait a jelenlévő gazdák aláírásukkal hitelesítették. Nem minden tag tudott írni, ezt mutatja a nevek mellett megjelenő x, valamint a név író megnevezése, aki egyben a jegyzőkönyv vezetője is volt.

A két szőlőhegyi gazdaság kéziratos (jegyző)könyvét *betűhív átírásban* adjuk közre. Bár ez helyenként a jobb megértést nehezíti, mégis úgy gondoltuk, hogy szövegünk ebben a formában tükrözi leghitelesebben az adott időszakhoz és társadalmi közeghez kapcsolódó írásbeliséget, s ily módon forrásként szolgálhat az írásszokások kutatói számára is. Ezen elv alapján tehát az átírásban a helyesírási hibákat, a téves írásmódot, a kis és nagy betűk használatában, a hosszú és rövid magánhangzók írásában, valamint az egybe- és különírás tekintetében tapasztalható, sok esetben egy szövegrészen belül is előforduló következetlenségeket meghagytuk eredeti formájukban. Nem pótoltuk adott esetben a mondaton belüli vagy a mondatok közötti központosítás hiányait, s nem javítottuk ezek téves használatát sem.

Egy-egy folyószöveggel írt tartalmi egységen belül (pl. jegyzőkönyv vagy szerződés) a sorok tördelését csak az esetben hagytuk meg az eredeti formában, ha az új mondat egyértelműen új sorban indult (esetenként ezt új bekezdéssel is jelölték), egyébként folyamatosan, a számítógépes tördelés paraméterei adta keretek között jelenik meg az átírt szöveg a nyomtatott formában. A táblázatos kimutatók eredeti formáját és szerkezetét természetesen megtartottuk.

Mindkét dokumentum keményborítójú füzet, vonalas lapokkal, az egyes oldalak bal és jobb margója függőlegesen is vonalazott, így a folyó szöveg beírása mellett alkalmas a gazdanévsorok és a pénzügyi kimutatók táblázatszerű rögzítésére is. A borító külső része mindkét esetben kézírással a könyv „címét” is tartalmazta, ez az idők során azonban erősen kopottá és szakadtá, szinte teljesen olvashatatlanná vált. A cím formájú felirat a belső címlapon viszont jól olvasható.

Az alpárhegyi jegyzőkönyv lapjai számozottak (utólagosan, 1915-ben látták el oldalszámokkal), így a szövegközlésben szögletes zárójelek [] között szerepel az eredeti forrás oldalszáma. Ha egy adott gyűlés jegyzőkönyve vagy valamely pénzügyi kimutató táblázata több oldalon keresztül folytatódik, a []-ben -től -ig lapszám szerepel. A tartalmi egységeket (egy-egy esztendő jegyzőkönyve, adott évi pénzügyi kimutató vagy névsor) ** jel is elválasztja. Ez

utóbbi szakaszolást alkalmazzuk a lapszámozás nélküli ádokhegyi könyv átirát szövegének tagolásakor is.

Ugyancsak [] között szerepel minden, nem az eredeti szövegben szereplő, de a forrásszövegre vonatkozó formai és tartalmi megjegyzésünk, értelmezésünk. A bármilyen okból olvashatatlan szavakat [...] jellel pótoltuk.³

Kötetünkben a jegyzőkönyvekből mutatvány oldalakat közlünk.

Fejezetek a szegedi szőlőkultúra történetéből

A Szeged város határát jelentő terület szőlő- és borkultúrájának részletekbe menő bemutatására – tartalmi és terjedelmi okok miatt – jelen tanulmányunk nem vállalkozhat⁴. A következőkben csupán a témával kapcsolatos fontosabb adatokat emeljük ki. Célunk ugyanakkor az, hogy a szeged–szatymazi szőlőhegyi gazdaságok működését úgy mutassuk be és elemezzük a források tükrében, hogy – elsősorban szakirodalmi adatok és párhuzamok felvonultatásával – helyüket és szerepüket érzékeltessük és értelmezzük elsősorban Szeged és az Alföld, valamint a teljesség igénye nélkül a Kárpát-medence szőlő- és borkultúráján belül.

Szeged szőlőkultúrájának gyökerei a középkorig nyúlnak vissza, amit bizonyítanak a 12. századtól fennmaradt források.⁵ A szegediek kivették részüket az *extraneus* (a saját település határain túli) szőlőművelésből is, hiszen kisebb-nagyobb birtokokkal rendelkeztek a közelebbi vagy távolabbi domb- illetve hegyvidékeken több szabad királyi város és mezőváros lakóihoz hasonlóan, akik számára e tevékenység jó befektetésnek bizonyult. A szegedi polgárok a Szerémség mellett Arad-Hegyalján is bírtak szőlőket, és jelentős szerepet játszottak a borkereskedelemben, amely sok esetben konfliktusokat is eredményezett. Az 1522. évi tizedlajstrom 77 olyan szegedi adózót vett számba, akik Péterváradon, Kamoncon, Karomon és Szalánkeménben rendelkeztek szőlőterületekkel.⁶ 1528 és 1540 között a bártfai számadáskönyvekben rendszeresen megismétlődnek a szerémi borok vásárlására vonatkozó bejegyzések. Egy alkalommal azt is érde-

³ A forrásszövegek átírására és közlésére vonatkozó alapelveink nagyrészt megegyeznek a tállyai Fáklyás Társulat dokumentumait közreadó forráskiadványával. Barna Gábor 1996. 65–66.

⁴ Ezen alfejezetben, illetve a tanulmányban hivatkozott és az irodalomjegyzékében feltüntetett munkákból tájékozódhat az olvasó Szeged szőlő- és borkultúrájának írásunkban nem részletezett egyéb vonatkozásairól. A témában számos néprajzi hitelességű leírás olvasható Tömörkény István novelláiban (v.ö.: Juhász Antal 1967. 80–81., 91.), de rövid publicisztikai írásai is figyelemre méltók (Tömörkény István 1899.; 1901.). Szeged és környéke szőlő- és borkultúrájának néprajzi vizsgálatával részletesen Börcsök Vince foglalkozott több tanulmányában (Börcsök Vince 1963., 1970a, 1970b, 1974, 1975, 1977.). Szeged szőlő- és borgazdálkodását átfogó igénnyel és további hivatkozásokkal a következő néprajzi és (gazdaság)történeti munkák tárgyalják: Reizner János 1900. 439–445.; Szűts Mihály 1914. 170–185.; Bálint Sándor 1976. 569–599.; Rákos István 1985. 249–259.; Juhász Antal 1991. 312–324. Az Alföldre vonatkozóan számos szegedi adattal ld.: Égető Melinda 1993a. és 2006.

⁵ Égető Melinda 1993a. 24.

⁶ Bálint Sándor 1973.; Bálint Sándor 1976. 569–571.; Égető Melinda 1993a. 28.

mesnek tartották megjegyezni, hogy a szegediek Tokajban rakodtak ki a hajókról, majd szekéren szállították tovább a hordókat.⁷

A város határában a török hódoltság idején is műveltek szőlőket a helyi lakosok, amelyek után adót fizettek. Égető Melinda szerint az ebben az időszakban kibontakozó borkonjunktúra eredményeként a 16. század derekáig nem túl jelentősnek mondható szőlőkultúra gyors fejlődésnek indult. A török hódoltságot követően egy 1713-ban készített térkép szerint a várost teljesen körülvették a szőlőhegyek a Tisza felőli oldalt leszámítva.⁸ Az 1715. és az 1720. évi összeírások adatai Szegeden 804 illetve 622 kapás nagyságú szőlőterületet jeleznek.⁹

Az eddigi kutatások alapján valószínűnek látszik az, hogy az Alföldön Szegeden kezdődött meg először a településmagtól távolabb fekvő határrészekben a szőlőtelepítés. A folyamat kibontakozása Vedres István több alkalommal idézett verssorai nyomán az 1760-as évek elejére tehető, ami elsősorban azzal magyarázható, hogy a termékeny feketeföldeken gabonát, kukoricát és zöldségféléket kezdtek termesztetni, míg nem a házhelyek ezeket a térségeket is elfoglalták. Az 1830-as évek végére Alsóváros határában 56, Felsővárosén pedig 44 kisebb-nagyobb kiterjedésű szőlőhegy alakult ki a kaszálóövezetben, ami jelzi azt, hogy a szegedi határ használatában ebben az időszakban a homoki szőlőkultúra széles körű kibontakozása jelentette a legnagyobb változást.¹⁰ A szőlővel beültetett területek 1792 (11 673 kapa) és 1828 (19 420 kapa) között 8777 kapával, vagyis 1463 holddal gyarapodtak. A telepítés a kaszálóövezet más célra nem hasznosítható, partos fekvésű homokterületein indult meg. A szőlőhegyeket gyakran a földtulajdonos családokról, az adott térségen először szőlőültetvényt kialakító gazdákról (pl: *Mórahegy*, *Ábrahám Pál hegye* stb.) nevezték el. Elsőként a módosabb birtokosok ültettek kaszálók homokos, gyér fűvű földjein szőlőt, majd követték őket a tehető városi polgárok, honoráciorok, akik számára mindez jó befektetésnek bizonyult, és 3-4 évtized alatt összefüggő területek jöttek létre.

Az 1840-es évekre Szatymaz mai határában az alábbi szőlőhegyek létesültek: *Bagolyhegy*, *Frankhegy*, *Budaihegy*, *Rózsa-* vagy *Harangoshegy*, *Jójárthegy*, *Otskai hegy*, *Makra szik*, *Szűcsök hegye*, *Kormányoshegy*, *Meszeshegy*, *Zomborihegy*, *Alpárihegy*, *Ádokhegy*, *Lovászihegy*, *Neszűrjhegy*. A legutolsó számított a legnagyobbnak, mivel területe csaknem megegyezett a többi szőlőhegyével.¹¹ A szegedi kaszálókon kialakuló szőlőterületek keletkezésének egyik szembetűnő sajátossága tehát a spontán kezdeményezés

⁷ Gecsényi Lajos 1998. 27–28.

⁸ Égető Melinda 1993a. 179–180. (további irodalommal)

⁹ Országos Magyar Kir. Statisztikai Hivatal 1896. 197. A kötet egy kapás szőlőterületet 94 négyszögölben határoz meg (34* o.). Szeged városának adatait összevetve Csongrád megye adataival, azt látjuk, hogy a város határához tartozó szőlők kb. egyharmadát teszik ki 1715-ben és 1720-ban a megyében díszlő szőlők területnagyságának. A megyén belül arányaiban még Hódmezővásárhely szőlőterülete hasonló nagyságú (45. o.). Szeged adatait részletezi további hivatkozásokkal: Bálint Sándor 1976. 573. és Rákos István 1985. 250.

¹⁰ Juhász Antal 1975. 297.; Bálint Sándor 1976. 573.; Égető Melinda 1993a. 181.

¹¹ Juhász Antal 2002. 127.; Fodor Ferenc 2002. 457.

volt, ami összefüggésbe hozható a város liberális politikájával. A saját kaszálójukon telepítést kezdeményező családokhoz újabbak és újabbak csatlakoztak. A termés védelmét csak úgy lehetett megoldani, ha csoportosan végezték a telepítést. Mivel magánbirtoklású földeken ültették a szőlőket, a parcellákat szabadon adhatták, vehették és örökíthették.¹²

Palugyay Imre a 19. század közepén a következő módon jellemezte a város szőlészeti-borászati viszonyait: „Az előtt a nép a vörös bort kedvelte, most leginkább az úgynevezett schillert, melly vagy világos vagy sötét, az egészen fehér borok ritkák, s az úgynevezett magyarka fële szőlőből szüretnek, melly igen ritkán érik meg, s már színe is inkább savót mint bort mutat, de igen buján terem, bora más borral keverve fogyasztatik. Minőségre nézve különbözők a szegedi borok, a fekete s piros sárga homokban több terem, mint a sívány fehér homokban, De amaz olly tökéletesen nem érik meg, szőlője könnyen rohad, bora savanyús; A fehér homoki később, de jobban érik meg, bora édes illatú.”¹³ 1855-ig Szeged határában a szőlővel beültetett területek 8531 kat. holdra növekedtek, majd a telepítések megtorpantak, és négy évtizeden keresztül stagnáltak. Mindez elsősorban a gabonakonjunktúrával illetve a homoki borok alacsony árával magyarázható. 1855 és 1895 között Felsőváros, Rókus és Móraváros növekedése miatt a városmagot körülvevő ültetvények egyre kisebb területre szorultak vissza. 1864-ben Szeged bortermése elérte a 12.855 akót, ami a szabad királyi városok között a 6. helynek számított.¹⁴ Keleti Károly szőlészeti statisztikájában 700 szőlőbirtokost regisztrált, akik 9640 kat. holdon gazdálkodtak. 1873-ban 11.700 akó fehér és 22.500 akó siller bor termett a város határában.¹⁵ 1895-ben 8250 kat. hold beültetett és 157 kat. hold parlag vagy kiirtott szőlőterületet mutat a statisztika.¹⁶ 1913-ban 12.540 kat. holdat regisztráltak, ami azt jelentette, hogy a művelési ág 8,8%-ot képviselt. A 19. század végén és a 20. század elején kétféle módon jöhettek létre szőlőültetvények: egyrészt a szántóföldi művelésre kevésbé alkalmas homokföldeken újabb szőlőhegyek létesítésével, másrészt a tanyák mellett szőlőskertek kialakításával. Alsóváros határában az első világháború idején már 108 kisebb-nagyobb szőlőhegy létesült, ahol az északnyugat-délkeleti irányú homokdomb vonulatok nagy részét szőlővel telepítették be. Alsótanyán 9172, Felsőtanyán pedig 2842 kat. hold szőlő virult, a különbség a területi kiterjedésen kívül az eltérő birtokszerkezettel állt összefüggésben. A 19. század végén Szegeden 9-9500 szőlőt művelő vagy műveltető gazdaság létezhetett.¹⁷

¹² Égető Melinda 1993a. 180–184.

¹³ Palugyay Imre 1853. 251.

¹⁴ Juhász Antal 1991. 319.

¹⁵ Keleti Károly 1875. 295.

¹⁶ Országos Magyar Kir. Statisztikai Hivatal 1897. 286. Csongrád vármegyében jelentékenyebb szőlőterülettel még Csongrád (1898 kh.), Hódmezővásárhely (1253 kh.) és Dorozsma (1168 kh.) rendelkezett, de mint azt az adatok mutatják, a Szeged határához tartozó szőlőterületek nagysága hozzájuk képest is kiugróan magas. (U.o.: 283., 286.)

¹⁷ Juhász Antal 1991. 315.

Szűts Mihály a város határában elterülő homoki szőlőket és birtokosaikat két nagy csoportra osztotta, amelyek közül az első típusba azok a családok tartoznak, akik más birtokkal nem rendelkeztek. Számukra a szőlővel való foglalkoztatás inkább kedvtelést, semmint megélhetést jelentett. A bevétel elsősorban a nyaralás költségeinek csökkentésére szolgált. Megítélése szerint a szatymazi szőlőhegyek közel fele tartozott ebbe a kategóriába. A második csoportba azok a földtulajdonosok sorolhatóak, akik a szőlőtermesztésből nagyobb hasznot reméltek. Az 5–15 holdas bérlők tanyájuk mellett szőlőültetvényt alakítottak ki, ahova gyümölcsfákat is ültettek.¹⁸

Szeged határában a két legelterjedtebb szőlőfajtának a *magyarka*¹⁹ és a *kadarka* számított, amelyek közül az előbbi szolgáltatta a fehér bor alapanyagát, utóbbiból pedig siller bor készült. A *magyarkából* étkezési célra nagyobb mennyiséget elraktak, s ebből karácsonykor, sőt még húsvétkor is szállítottak a piacra. A szegedi határban az említett két fajta mellett meghonosodott a *gyöngyszőlő*, a *muskotály*, a *rizling*, a *kövidinka*, a *vettelini*, az *ezerjő*, a *szilváni*, a *mézes fehér* és a *mustos*. A *kadarka* elsősorban azért szorult háttérbe, mert a kereskedők a fehér borokat vásárolták szívesebben.²⁰

A szatymazi szőlőhegyeken folytatott gazdálkodás több szempontból is kiemelkedett a szegedi határ máshol elhelyezkedő ültetvényeihez képest, ami főként azzal magyarázható, hogy az úri birtokosok élen jártak az új fajták és termesztési eljárások alkalmazásában. Békefi Antal a Borászati Lapok hasábjain a következő módon igyekezett bemutatni e társadalmi réteg szerepét, jelentőségét: „Az igazi fejlődése a szatymazi szőlőkultúrának azonban ott kezdődött, amikor a városi uri gazdaközönség is foglalni kezdett magának részt kérvén a szatymazi földből és szeretettel s a jó gazda gondosságával s munkakedvével szánta magát rá az okosabb és hasznosabb szőlő- és bortermelésre. A homok egyszerűbb munkásai, akik itt részint örök földeket, részint bérleteket művelnek apró parcellákban, mint mindenben, ebben is nehezen mozdíthatók a gazdálkodás valamely újításához. Az ősi, parasztművelést csak jó idővel törték meg azzal, hogy a közéjük települő okszerűen kezelt szőlők művelését lassankint eltanulják és látják, mennyivel több vagy van abban a homokban, mint amennyit eddig ki tudtak venni az ő szorgos bár, de tudatlan munkájukkal. A mi virágzó szatymazi szőlőink így támadtak fel két évtized alatt, évről-évre terjedt a szőlő, jobb lett a szőlő, s ott, ahol a régi szatymazi vinkónál egyéb nem termett, ma sok helyen, ahol értenek a szőlő és a borkezeléséhez, a Hegyalja tüzes borával vetekedő pompás fehér bort és az országban páratlan sötét-piros sillert szűrnek le a szatymazi hűs pinczék dongáiba.”²¹

¹⁸ Szűts Mihály 1914. 177. Az Alföldi szőlőterületek szőlő-gyümölcs kétszintes művelési rendszeréhez ld.: Simon András 2010.

¹⁹ A *magyarka* elnevezés a *szlankamenka* szőlőfajtával azonosítható. V.ö.: Keleti Károly 1875. 77.; Bálint Sándor 1957. II. 74.; Rác János 1997. 77–78.

²⁰ Szűts Mihály 1914. 177.

²¹ Békefi Antal 1899. 651.

A szatymazi szőlőhegyeken gazdálkodó úri birtokosok termékeikkel rendszeresen megjelentek a Szegeden szervezett mezőgazdasági illetve szőlészeti-borászati kiállításokon, amelyeken számos elismerésben részesültek. Az 1899. évi országos mezőgazdasági kiállításon Barcsay Károly, Felmayer János és több szőlősgazda is képviseltette magát, akik kitűntek boraikkal illetve csemege-szőlőikkel. Egyes adatok szerint éppen Felmayer János volt az a jeles szatymazi szőlőbirtokos, aki a 19. század utolsó harmadában Versec környékéről származó kövidinkát telepített a szatymazi homokon.²²

Szatymaz vezető szerepét a két világháború közötti időszakban is megtartotta, amit Szepessy József borászati felügyelő véleménye is alátámasztani látszik: „*Kerületembe 81 község tartozik, 5 év óta vagyok felügyelő, s az alatt azt tapasztaltam, hogy a 81 községből Szatymazon van a legfejlettebb szőlőkultúra (...) Itt az emberek intenzíven foglalkoznak a szőlőműveléssel, itt az emberek áldozatkészek. Nincs egy község sem, ahol az emberek annyit áldoznának a szőlőművelésre, mint itt.*”²³

A szőlőterületek igazgatásának kérdései

A szőlőhegyek élete az elmúlt századok folyamán közösségi irányítás alatt állt, ami azt vonta maga után, hogy a szőlőbirtokosok vagyon- és jogvédelmének valamennyi kérdését, továbbá a szőlősgazdák kötelezettségeit és a szőlőhegyen való viselkedésnek a közösség által előírt normáit gyakorta írásos formában rögzítették. A szőlőhegyi szabályzatok (artikulusok) alapján működő *hegybéli helységek* (a 19. század legvégétől megjelenő elnevezéssel: *hegyközségek*) elsősorban a Dunántúlról, Vas, Zala és Veszprém megyék területéről ismertek. Fontos ismervük az, hogy rendi hovatartozásra való tekintet nélkül összefogták az egyazon szőlőhegyen szőlőt birtokló személyeket.²⁴

Az alföldi szőlők igazgatásának kérdése az elmúlt évekig elkerülte a kutatás figyelmét, ami összefügghet azzal, hogy a nagytáj szőlő- és borkultúráját késeinek illetve bizonyos időszakokban jelentéktelennek ítélték. Elmondható, hogy a 18. század végéig nincs tudomásunk a dunántúli hegyközségekhez hasonló autonóm szervezetek létezéséről valamint földesúri rendtartásokról sem. Égető Melinda szerint ez nem meglepő, mivel az Alföld nagy része a hódoltságához tartozott, ami lehetetlenné tette a szőlők, szőlőhegyek vonatkozásában a rendtartások kibocsájtását. Ebben a helyzetben a szinte mindenhatónak nevezhető városi magisztrátusok a 16–17. században saját hatáskörükben intézték a szőlőkkel kapcsolatos pereket, és állapították meg a szőlőhegyeken követendő rendet. A szőlőkkel összefüggő mindenfajta jogi vonatkozású ügy kizárólag a főbíró elnökletével üléselő tanács elé tartozott, a

²² Bálint Sándor 1976. 223.; Pálmai József 2002. 599.

²³ Csongrád Megyei Levéltár Szegedi Levéltára (a továbbiakban: CsML SzL) X. 245. Szeged-Szatymazi Gazdakör iratai. 1927. február 20.

²⁴ Égető Melinda 2001b. 19–65.

város tartotta nyilván a birtokok öröklés, adásvétel vagy zálogosítás útján történő átruházását. A mezővárosok magisztrátusai a jogszolgáltatással szorosan összefonódva tartották fenn maguknak az igazgatási funkciókat is.

A szőlőhegyek felügyeletét egy vagy több személy látta el, akiket a források *hegybírónak* vagy *szőlőbírónak* neveztek²⁵. Ők ellenőrizték azt, hogy a gazdák tiszteletben tartják-e a szabályokat, amelyeknek a megerősítésére vagy módosítására időnként javaslatot tettek. Ügyeltek az árkok, a kapuk és az utak állapotára, ugyanakkor figyelemmel kísérték a termés érettségi állapotát. Az Alföldön a szőlősgazdák nem alkottak semmiféle szervezetet vagy testületet, a szőlőhegyek rendjét pedig a 18. század végéig nem foglalták önálló, írott szabályzatokba, hanem azok szerves részét képezték a mezővárosok életét szabályozó statútumok összességének. Az 1840. évi mezőrendőrségi törvény hatályba lépése után helyenként (pl: Nagykőrös, Kecskemét) nekiláttak külön hegyrendőri szabályzat megfogalmazásának.²⁶ Kivételesnek tűnik Kiskunhalas esete, ahol a tanács már 1803 tavaszán elhatározta azt, hogy a szőlők „jobb securitásba hozása” érdekében regulációt fognak készíteni. Május 24-én a tervezetet egy-két kiegészítés után jóváhagyták, és elrendelték a kihirdetését.²⁷

Feltétlenül meg kell emlékeznünk az alföldi szőlőskertekhez kapcsolódó *kertgazdaságokról*,²⁸ amelyeknek a funkciója kifejezetten rendészeti jellegű volt.²⁹ A *kertgazda* nem rendelkezett hatósági jogkörrel. Kisebb kihágásokban intézkedhetett ugyan, de főként közvetítő szerepet játszott a magisztrátus és a szőlősgazdák között. A szőlőbirtokosok közösségét semmivel sem illette meg nagyobb fokú autonómia, mint más termelési ágazatokban létrejövő és működő társulásokat.³⁰

²⁵ E tisztség, valamint a hasonló összetételekben szereplő *bíró* terminus értelmezésére ld.. Szendrey Ákos 1929. 24–38.: Szendrey szerint az igazgatás feladatainak kiszélesedésével és megosztódásával hozható kapcsolatba, hogy a bíró jelentése tágabb értelemben ’valamire felügyelő, ellenőrző s esetleg ítélkező’ személy lett. A szőlőbíróról, hegybíróról ld. u.o.: 35.

²⁶ Égető Melinda 1993a 130.

²⁷ Égető Melinda 1993a 131. A mezőrendőrségi törvényt (1840) követően a városi képviselő-testület Halason 1861-ben fogalmazott meg írásban szigorú szabályrendszert. Részleteiben ld.: Simon András 2005. 237–238.

²⁸ Égető Melinda 1993b 37–56.

²⁹ Dankó Imre szerint a debreceni *kertségek* saját ügyeire nézve önálló, szabad testületekként foghatóak fel, amelyek rendszabályokat alkottak. Felettes szervük a városi tanács volt, amely figyelemmel kísérte tevékenységüket. (Dankó Imre 1975.)

³⁰ Égető Melinda 1993a 134.

A szőlőhegyek fekvése, elhelyezkedése

Az *Ádokhegy* a szatymazi szőlőültetvények közül a legközelebb feküdt Szegedhez, a területtől délre és keletre már kötött illetve szikes talaj húzódott.³¹ Az 1919-ben kiadott, ám korábbi állapotokat tükröző térképen sárga vonallal jelölték az *Ádokhegy* határait, amely a pesti országút mellett helyezkedett el, ahonnan három dűlőút ágazott el. Ezeken keresztül lehetett megközelíteni a parcellák egy részét. Akadtak azonban olyan birtoktestek is, amelyekre csak más földterületeken keresztül lehetett bejutni.³²

A szőlőhegy elnevezését az Ádok családról kaphatta, amely először telepíthetett szőlőt ezen a térségen. Mi sem bizonyítja ezt jobban, mint a szőlőt birtokló és művelő személyek között 1866-ban szereplő nevek: Ádok Illésné, Ádok Józsefné, Ádok István, Ádok Péter és Ádok Antal.

Az *Alpárhegy* az *Ádokhegytől* északi irányban, a Szeged–Budapest vasútvonal és az országút között helyezkedett el. Kedvező fekvéséből adódóan Nyári János ügyvéd, szőlőbirtokos kezdeményezésére a MÁV Alpár-Neszűrjhegy néven megállót létesített, melyet később Jánosszállásra kereszteltek át.³³

A szegedi, azon belül a szatymazi szőlővel beültetett határrészeket a magyar nyelvterület döntő többségéhez hasonlóan a *hegy* vagy *hőgy* megnevezéssel illették, ami furcsának tűnhet a szőlészeti-borászati szakirodalomban járatlan olvasó számára. Ezzel kapcsolatban többféle magyarázat látott napvilágot, amelyek közül az egyik azt emeli ki, hogy az alföldi ember számára a néhány méteres szintkülönbség is jelentősnek tűnt. Éppen ezért nevezték hegynek a szőlővel beültetett térszíneket, amelyek kiemelkedtek környezetükből. A másik feltevés szerint a szegedi polgárok adták ezt a megjelölést a szerémségi hegyoldalakon birtokolt szőlőik nyomán a saját határukban telepített területekre vonatkoztatva.³⁴

³¹ Huszka Lajos 1975. 34.

³² Szeged szab. kir. város határának térképe 1919. Tervezte: Jakabffy Lajos városi mérnök. Móra Ferenc Múzeum Néprajzi Adattára. A térképszelvények jelöléseit, parcelláit és az ott szereplő neveket összevetve a forrásainkban különböző időpontokban közölt gazdanévssorokkal, valamint egyéb építmények, létesítmények adatolható megjelenésével (pl. Ádok-kereszt állítása, 1903.), arra a következtetésre jutottunk, hogy az adatfelvétel a 19. század végére tehető, a kéziratos szelvényeken pedig későbbi időpontokban új adatok, jelölések is feltűnnek. Az 1919-es dátum minden bizonnyal a szelvények alapján készített összesítő térkép kiadási időpontja lehet.

³³ Bálint Sándor szerint a Jánosszállás nevű szatymazi határrész (szőlőtelep) és vasúti megállóhely Felmayer János (1845–1905) tímármesterről kapta elnevezését (v.ö.: Bálint Sándor 1957. I. 650–651.; 1976. 223.; Pálmai József 2002. 599.), más elképzelés viszont azt tartja, hogy négy, a környéken szőlőt birtokló János nevű személy (Felmayer János, Gál János, Nyári János, Reizner János) lehetett a névadó. (Juhász Antal 2002. 142.) Huszka Lajos szerint a megállóhely létesítésének kezdeményezője Nyári János ügyvéd volt. (Huszka Lajos 1973. 41–42.; ld. még: Juhász Antal 1991. 316.)

³⁴ Égető Melinda 1993a. 101–102. és Juhász Antal 2006. 155–157. (további irodalommal); a *szőlős hegy* típusú helynevekről (18. századi és 19. század eleji halasi adatokkal) ld. még: Bárh János 2003.

Égető Melinda a *szőlőhegy*–*szőlőskert* terminusok földrajzi elterjedésének térképre vetítésével, a két fogalom tartalmi elemzésével, külső képük egybevetésével az alföldi szőlőkultúrán belül két nagy régiót vázolt fel. A középkori gyökerekre visszavezethető *szőlőhegyek* a Duna-Tisza közén illetve a Tiszántúl déli részén helyezkednek el. A *szőlőskertek* régiója az alföldi szőlőkultúra újabb, hódoltság utáni rétegét jelenti, mely területileg Debrecen vonzáskörzetében alakult ki, s a Tiszántúl középső és északi részére terjed ki.³⁵ A két terminus a feudalizmus századaiban adózási, illetve jogállásbeli sajátosságokat is takart. A *szőlőhegyeket* a Dél-Alföldön is – eltérően a *szőlőskert* megnevezésű területektől – mindig dézsmaköteles szőlők alkották, melyek után bormérési jog is megillette a birtokosokat.³⁶

A kaszálóövezetben keletkezett új szőlőtelepítéseket azért nevezték a Szegedet körülölelő szőlőkhöz hasonlóan, mert rendelkeztek a „régí típusú hegyek” ismérveivel. Szerves folytatását jelentik a korábban kialakuló szőlőhegyeknek, amelyekkel szemben ezek a határnak egy másik övezetében, a kaszálókön tűntek fel. Ahogyan haladt előre a tanyásodás folyamata, a szőlőhegyek is egyre kisebb területre húzódtak vissza.³⁷

A forrásokból kitűnik, hogy a szőlővel beültetett területeket kerítették, árkokkal övezték, ami védelmet nyújtott a jószágok kártételétől. A szőlősgazdák hegykapukat is állítottak, amelyeket korlátokkal láttak el azért, hogy az illetéktelenek ne juthassanak be a területre.³⁸ Ezt látszik alátámasztani az ádokhegyi gazdaság jegyzőkönyve, amelyben az 1895. évi kiadások között a kapuhoz vásárolt deszka költségei szerepelnek, valamint az 1896. esztendei alpárhegyi jegyzőkönyv azon kitétele, miszerint a kapu kulcsát a csőszháznál kell tartani.

Tévedés lenne azt gondolni, hogy a szőlőhegyek csak a szőlőtermesztés céljait szolgálták. Az 1900-as viszonyokat tükröző kimutatás szerint az 540 kat. hold kiterjedésű *Alpárhegyben* a szőlők mindösszesen 260 kat. holdat öleltek fel, a fennmaradó területeket szántóként (190 kat. hold), kertként (2 kat. hold), nádasokként (2 kat. hold), rétként (60 kat. hold) és legelőként (6 kat. hold) hasznosították. A felsoroltakon kívül számbavettek még mintegy 20 kat. hold föld adó alá nem eső területet is.³⁹

³⁵ Égető Melinda 1993a. 13–14; 104–105.

³⁶ Égető Melinda 1993a. 105–107.

³⁷ Égető Melinda 1993a. 180–184.

³⁸ A szőlőterület árokkal való védelme elsősorban a Kelet-Dunántúlon, a Duna–Tisza közén és a Dél-Alföldön volt jellemző. A kerítettség illetve kerítés egyéb formái, valamint a hegykapu alkalmazása a Kárpát-medence minden szőlőtermő régiójában és borvidékén általánosan jellemző volt. Égető Melinda 2001a. 539–540. A kerítettségre valamint a határjelző és védelmező szerepű létesítményekre ld. még: Mód László–Simon András 2009. 208–209. (további irodalommal)

³⁹ Sebesi Judit 2002. 176.

A szőlőhegyi gazdaságok

Terület és tagság

Az ádokhegyi gazdaság taglétszáma 1866 és 1933 között 17 és 24 fő között váltakozott.⁴⁰ A gazdák zöme 100 útnál nagyobb szőlőterülettel rendelkezett, de akadtak olyanok is, akik csak 50-75 utat bírtak.⁴¹ Az alpárhegyi gazdaság tagjainak száma az 1889-től 1941-ig terjedő időszakban 19 és 27 között mozgott⁴². Közülük 1891-ben 16 személy tanyán, 11 pedig a városban lakott. Juhász Antal megállapítása szerint a szatymazi szőlőhegyekben már az 1860-as és az 1880-as években a birtokosok fele, néhol nagyobb hányada szegedi lakos volt⁴³, akik közül a vagyonosabb polgárok, tisztviselők ültetvényeiket napszámosokkal, szerződéses kapásokkal dolgoztatták.⁴⁴ A jegyzőkönyvben időnként feltüntették a szegedi birtokosok lakóhelyét, ami információval szolgál arra vonatkozóan, hogy a város melyik részén laktak.

Az alpárhegyi birtokos közösség tevékenysége 3–4 ezer út nagyságú szőlőre terjedt ki. 1891-ben 4382, 1913-ban és 1941-ben 3158 út terület tartozott a gazdatársulás fennhatósága alá. Az *Ádokhegyhez* hasonlóan a birtokstruktúrára

⁴⁰ 1866-ban 24, 1879-ben 21, 1890-ben 23, 1900-ban 20, 1910-ben 25, 1920-ban 18, 1933-ban pedig 17 tagja volt a gazdaságnak.

⁴¹ Párhuzamként idézzük, hogy a *Neszűrjhegyben* 1851-ben 37 gazda 8185 út szőlőt birtokolt. A legnagyobb területtel (1100 út) Lantos József, a legkisebbel (26 út) pedig Fogas György rendelkezett. Juhász Antal 1991. 316.

⁴² 1891-ben 27, 1913-ban 19, 1922-ben 23, 1930-ban 21, 1941-ben 24 birtokos alkotta a gazdaközösséget.

⁴³ Juhász Antal 1991. 317. A szatymazi szőlőhegyeken a nagyobb városi birtokosok kúriaszerű házakat építettek, ahol a család hétvégén illetve a nyári hónapok alatt időzött. Juhász Antal szerint 1887-ig az *Ádokhegyben* Ádok István építőmester, az *Alpárhegyben* pedig Felmayer Antal kékfestő-gyár tulajdonos illetve Felmayer János tímár emelt épületet, amelyek házszámokkal is rendelkeztek. (Juhász Antal 2002. 140–141.) Huszka Lajos a kiegyezés után meginduló polgárosodási folyamat jellemzőjeként szól a villaépítésekről, s rámutat, hogy „a gondozott tanyák és a kényelmes villák sorai” legnagyobb számban a Lovászi-, a Neszűrj-, a Meszes-, az Alpári- és az Ádokhegyek „nagyközeinek mindkét oldalán” sorakoztak. (Huszka Lajos 1973. 41.) A *Neszűrjhegyben*, a *Tandarihegyben*, a *Lovászihegyben* számos villa épült, amelyek a város közéletében fontos szerepet betöltő személyek tulajdonát képezték. Említést érdemel Babarczy József ügyvéd, Barcsay Károly gyógyszerész, László Gyula helyettes polgármester vagy Pálffy János, aki vasöntödét üzemeltetett. A szegedi polgárok két-három, a vagyonosabbak ötszobás, eredetileg nyitott, oszlopos verandás nyaralókat építettek, amelyek alatt rendszerint téglaloboztatú pincét alakítottak ki. A nagyobb, 4–5 kat. hold szőlőterülettel rendelkező családok borházat is emeltek, ahol a termés feldolgozását végezték. A nyaraló telkén szoba-konyha vagy szoba-konyha-kamra beosztású *kapásház* állt, amely rendszerint szabadkéménnyel bírt. (Juhász Antal 2002. 142–148.)

⁴⁴ Kapásnak rendszerint földnélküli, házatlan szegényparaszt szegődött el, aki a szőlőművelésben jártassággal rendelkezett. A nyitásától a takarásig végezte a tőkék gondozását, de feladata volt a gyümölcsfák ápolása is. Szüretre illetve a nagyobb kiterjedésű szőlőbirtokokon a metszésre és a kapálásra napszámosokat fogadhatott, akik besegítettek a munkába. A kapás családjával együtt a kapásházban lakott. (Huszka Lajos 1973.; Juhász Antal 1991. 317.)

jellemző volt az, hogy a 100 úttal vagy annál nagyobb birtokkal rendelkező gazdák alkották a többséget. 1891-ben az *Alpárhegyben* Bite István (350 út), Vékes Ferenc (400 út), illetve Balogh Pál (500 út) bírt nagyobb szőlővel, kisebb területen Bárkányi János (28 út), Csukony Antal (48 út), Paragi István (48 út) és Kertész János (18 út) gazdálkodott.

A korábban már hivatkozott szegedi határtérkép nem igazán használható az *Ádokhegy* birtokszerkezetének a vizsgálata során, mivel nem egy adott időszakban nyújt keresztmetszetet a szőlőterületek kiterjedéséről.⁴⁵ A szelvényen a birtokviszonyokban bekövetkező változásokat is feltüntették, de azt sajnos nem tudhatjuk meg, hogy ezek pontosan mikor következtek be. A nagyobb birtoktesetek esetén például nyomon követhető az aprózódás, a kisebb parcellákra tagolódás, amelyet a helyrajzi számok is jeleznek. A térképen a következő szőlőbirtokosokat tüntették fel: Pakaszki Ilona (Polgár u. 24.), Ádok Illés (Felsőtanya 1177.), Kakas Ferencné (Pulcz tábornok u. 19.), Ádok István, Szász Pál, Szögi József (Pulcz tábornok utca 10.), Ádok Józsefné, Ádok Istvánné, Ádok Péter, Szász Pál, Séri Ferenc.

Mindkét jegyzőkönyvből kitűnik, hogy a gazdaságnak nem volt tagja minden, a hegy területén szőlőt birtokló tulajdonos. A gazdaság kebeléből való kilépésre vagy éppen új birtokos belépésére több példát is találunk, s minden bizonnyal e személyi változások is tükröződnek a közösség taglétszámának ingadozásaiban. 1883-ban Ádok István ádokhegyi gazda levélben közölte, hogy szölejében a továbbiakban nem tart igényt a csősz felügyeletére, amit a gazdaság el is fogadott, s neve „*ki torültetett a gazdaság könyvéből*”. Az *Alpárhegyben* 1904 decemberében Kovács György szándékozott 300 út szőlőterületével megválni tagságától, de gazdatársai nem engedték, mivel birtoka nem volt bekerítve. Hasonló okból kiindulva vetődhetett fel ugyanezen a gyűlésen, hogy Kriszt Ede birtokost az öreggazda által felszólítván, a gazdaság kötelékébe kell léptetni. Ennek foganatosítása nem volt egyszerű, hiszen e probléma több későbbi gyűlés alkalmával is napirendre került. Az 1920-as évek második felében, amikor a gazdasági válság is éreztette hatását, ugyanakkor a csőszház felújításának szükségessége megnövekedett költségeket jelentett a gazdák számára, többen nem vállalták (vagy nem tudták vállalni) a nagyobb összegű hozzájárulást, s a gazdaságból – írásbeli nyilatkozatot téve – kiléptek. Ugyancsak felmondta tagságát éppen a korábban már kilépni szándékozó Kovács György, illetve szöleje egy részét kivette a gazdaságból egy másik tag, mert saját birtokukon lakva szőlőterületük őrzését maguk biztosították. Mindezek alapján úgy látszik, hogy a tagság fenntartásának vagy megszüntetésének sarkalatos pontja volt a szőlőterület őrzésének igénybevétele, illetve a közös költségek megfizetése. Ha valaki kilépett

⁴⁵ Az adatfelvétel és a kiadás datálásának problémáiról és a szelvényeken a különféle időpontokban megjelenő újabb adatokról ld. még a 32. lábjegyzetben foglaltakat.

a gazdaságból, természetszerűen a közös tulajdonban lévő csőszházat illető részesedését is elveszítette.⁴⁶

Az alpárhegyi gazdaságban új gazdatársként jelent meg az 1923. évi gyűlés alkalmával Pomázi István nyugalmazott őrnagy mintegy 2672 □ öl szőlőterülettel. Neve egyébként 1911-től van jelen az ádokhegyi gazdanévsorban. Itt 400, majd 475 út szőlője volt, s 1924-től 10 esztendőn keresztül töltötte be az elnöki tiszteletet. Nyilván ezzel magyarázható, hogy 1925-ben, amikor az *Alpárhegyben* is egyhangúlag elnökké választották, nem vállalta a megbízatást, viszont mint korelnök, a '20-as évek végétől a felfogadott csősz felesketését ő végezte itt.

Mind az ádok-, mind pedig az alpárhegyi szőlőket illetően általánosan használt területmérték volt az *út*, amely az Alföldön a soros telepítésű szőlőkben a parcellák nagyságának alapegységét jelölte. A (szőlő)út tulajdonképpen (szőlő)sort jelentett, egészen pontosan azt a földcsíkot, ami két sor szőlőtőke között húzódott.⁴⁷ Ebből 100 tett ki egy – általában egymástól gyalogutakkal elválasztott – „egységet”, amit *pásztának* is neveztek. Ugyancsak általános területmérték volt a legtöbb borvidéken, s az Alföld területén is a *kapa* vagy *kapás szőlő*, ami akkora területet jelentett, amit egy ember egy nap alatt képes volt megkapálni.⁴⁸ E meghatározások ilyen formája mögött a termésmennyiség és nem a területnagyság szerinti adózás elve húzódhatott meg. E területegységek nagyságának □-ölben való meghatározása tekintetében a szakirodalom igen eltérő számításokat közöl. A *kapa/kapás* borvidékenként is eltérő nagyságú volt, de az Alföldet illetve Szegedet illetően is többféle becsléssel (200-250 és 400 négyszögöl) találkozhatunk a szakirodalomban. Az *út* illetve *100 út* esetében pontos átváltási kulcs megadása ugyancsak nehéz, mert a 18. század végéig és a 19. század derekáig az általában szabálytalan alakú szőlőparcellákban található sorok hossza (tőkeszáma) is eltérő lehetett.⁴⁹ Az 1600 □-öl nagyságú *katasztrális hold* hivatalos használatára országosan a 19. század második felében kezdtek áttérni, a helyi számításban viszont gyakran ezt követően is az út feltüntetése élt tovább. Jól példázzák mindezt jegyzőkönyveink. Az ádokhegyi kimutatások mindvégig útban közlik a birtokosok szőlőterületeinek nagyságát, a hold említése csupán egy ízben, 1927-ben, a csőszház javítására szükséges hozzájárulás megállapításánál fordul elő a szövegben. Az alpárhegyi gazdaközösség az 1913

⁴⁶ Szabó József, a neszűrjhegyi és Babarczy-dűlői gazdaság öreggazdája 1906-ban azzal a kéréssel fordult Szeged város polgármesteréhez, hogy a megszűnőben lévő társulatukat szervezze újjá, a kilépőket pedig kényszerítse a visszatérésre. 16 birtokos 42 kat. hold területtel lépett ki, a gazdaság terheit a 9 szőlőtulajdonos nem tudta vállalni. Huszka Lajos 1975. 22.

⁴⁷ Bálint Sándor 1957. 622.; Bogdán István 1990. 213., 442–443.

⁴⁸ A *pászta*, az *egy kapa* és a *száz út* szőlőterület azonosságát a Magyar Néprajzi Lexikon *szőlő-pászta* szócikkében olvashatjuk. (Égető Melinda 1992b) Mint elemzésünkben utalunk rá, a vizsgált forrásokban szereplő *100 út* nagyságú területegység nem volt egyenlő *egy kapás* szőlővel.

⁴⁹ A területnagyság meghatározásának problematikájára vonatkozóan részleteiben és további szakirodalmi hivatkozásokkal ld.: Égető Melinda 1992a; 1992b; 1993a. 120–123.; 2001a. 541–542.; valamint Bogdán István 1990. 213–215., 328–340., 416–417., 442–443.

decemberében tartott gyűlésén mondja ki, hogy a befizetendő összeget „nem az eddigi szokás szerint 100 utankint, hanem □ ölenkinti arányban rója ki s megbizza a gazdaság elnököt, hogy a költségeket ily arányban szereztesse be”. Mindezzel együtt a későbbiekben megintcsak útban szerepelnek a birtoknagyság adatai a jegyzőkönyvben. Forrásaink a kapás és a pászta mértékeket nem használják.

Témánk szempontjából kulcsfontosságú az alparhegyi gazdaság jegyzőkönyvében szereplő azon táblázat, amely az 1922-ben befizetett csőszbért veszi számba, mivel az egyes gazdák birtokában lévő szőlőterületek nagyságát négyszögölben és útban is feltünteti. A számok összevetése után azt láthatjuk, hogy 100 út szőlő 763 és 1121 négyszögöl között mozgott, aminek az a már idézett tény lehet a magyarázata, hogy az utak különböző nagyságúak, hosszúságúak voltak. A számba vett 23 gazda közül három (Gavallér Antal, Kátay András és Kovács György) esetében viszont kiugróan magas – egy és negyed valamint két hold közötti – földnagyság jut 100 út szőlőterületre vonatkoztatva. E szélsőségesnek tűnő értékek magyarázatát nem tudjuk; az okok között szerepelhet a számok téves megadása (mindhárom esetben a táblázatban javításokat láthatunk), vagy az a tény, hogy újabb telepítésű, nagyobb sor- és tőtávolsággal (1 és 1.2 m) ültetett szőlőterületekről van szó, bár ez utóbbi feltevés esetén is legfeljebb az 1 hold körüli érték tűnhet reálisnak. A forrásunk közölte adatokkal – eltekintve ez utóbbi háromtól – nagyságrendileg megegyezik Huszka Lajos számítása, miszerint a szatymazi szőlőkben általában méteres sor- és 60 cm tőtávolságra ültették a tőkéket, egy út 35-40 tőkéből állott, így egy holdnak kb. 200 út szőlő felet meg. Juhász Antal a szegedi szőlőterületek „régimértékegységét” említve leírja, hogy egy útba 40-42 szőlőtőkét ültettek, így száz út szőlő a két világháború közötti időben is kb. 800 négyszögölet tett ki. Bálint Sándor 50-60 tőkéből álló sorokat említ egy pásztában. Hasonlóképpen a száz utat számláló, s egyenként 50 tőke hosszú sorokból álló szőlőterületet tekinti egy pásztának Égető Melinda.⁵⁰ Az út mint hossz- és földterületmérték meghatározásával és más mértékegységekhez való arányával részletesen foglalkozik Bogdán István. Használatát Zemplén, Veszprém, Pest és Csongrád megyékből adatolja. Számításai nagyságrendileg egybevágnak a fenti adatokkal: a kb. 5000 tőkét számláló pászta (= 100 út) nagy-

⁵⁰ Huszka Lajos 1975. 15.; Bálint Sándor 1957. II. 291., 1976. 578.; Juhász Antal 1991. 316., 1996. 308.; Égető Melinda 1992 b; A sor és tőtávolságra vonatkozóan a 19. század végéről és a két világháború közti időszakból ld. Fodor Ferenc 2002. 463–464. és Börcsök Vince 1970a 81. adatait. A forrásainkból kirajzolódó területnagyságokhoz hasonló eredményeket hoztak Fodor Ferenc számításai is a zánkai szőlőhegyeket ábrázoló térképlapokon a parcellanagyságokat illetően. (Fodor Ferenc 2001a. 142.) A vizsgált kérdéskör kapcsán fontos figyelembe vennünk azt is, hogy a sor (út) hosszúságát, vagyis a benne lévő tőkék számát valószínűleg aszerint alakították ki, hogy egy soron végighaladva a szőlőmunkás az adott munkafolyamatot (kapálás, kötözés stb.) egyszerre (azaz megállás nélkül) el tudja végezni. E szempontnak is a kb. 50 tőke sorhosszúság felelt meg. (Janó Ákos 1999. 36.)

sága a 19. század második feléig Vásárhelyen és Szegeden 691 négyszöglől lehetett, ami átlagosan 3 kapással volt egyenlő.⁵¹

1902-ben az ádokhegyi gazdaság elhatározta, hogy a kötelékébe tartozó szőlőterületeket felméri, a parcellákat pedig határvonalakkal jelölteti meg. A munkálatokkal járó költségeket a szőlőbirtokosokra kivetett hozzájárulásból igyekeztek fedezni, ami 100 út után 4 koronát jelentett. Egy három tagú bizottság tárgyalta a mérnökkel, aki a felmérést végrehajtotta. Az 1902. évi kiadások között feltűnnek a munkálatoknak, vagyis a többszöri helyszíni bejárásnak illetve a felméréshez szükséges karók elkészítésének költségei.

Szervezeti felépítés és működés

Az ádokhegyi és az alpárhegyi gazdaság olyan szervezetnek tekinthető, amelyet egy adott területen gazdálkodók hoztak létre bizonyos termelési cél érdekében.⁵² A Szeged város határában folyó szőlő- és borgazdálkodás 19–20. századi viszonyait tárgyaló vagy érintő szakirodalomban több helyütt is említésre kerülnek az általunk tárgyalt szatymazi gazdaközösségekkel megegyező célok mentén szerveződő és működő szőlőhegyi gazdaságok. Ez azt jelenti, hogy e társulási forma nem csupán a szatymazi határrész sajátossága volt, hanem megléte általánosnak mondható a szegedi szőlőhegyeket érintően, sőt más dél-alföldi települések szőlőhegyein is.⁵³

⁵¹ Bogdán István 1990. 213–215., 416–417., 442–443. A szőlőföld helyi (Szeged környéki) mértékegységeire vonatkozóan említjük még, hogy a szegedi határba beékelődő Dorozsma (Kiskundorozsma) szőlőhegyeinek 19. század közepi összeírásakor a *kötél* mértékegység az általános, mellette a *lánc* illetve a *zsákos* megnevezésű mértékek szerepelnek még. Juhász Antal számításai szerint a *kötél* fél kat. holdnak, vagyis 800 négyszöglőnek felelt meg. (Juhász Antal 1995. 389–390.) Az *út*, a *vékás*, a *zsákos* és a *köblös* területmértékek Szeged környéki használatáról ld. még: Börcsök Vince 1970b 104. A vékás szatymazi említése: Fodor Ferenc 2002. 461. Ugyancsak Szeged környékén volt használatos a *mérés*, mely nagyságának megállapítása szintén bizonytalan. V.ö.: Bálint Sándor 1957. II. 150.; Börcsök Vince 1974. 484.; Janó Ákos 1990. 21., 36.

⁵² A gazdasági társulások iránti érdeklődés az utóbbi években, évtizedekben jelentős mértékben megnövekedett. A néprajzi szakirodalomban számos tanulmány kísérli meg bemutatni egy-egy gazdátársulás működését, szervezeti felépítését. Ezek a közösségek felülről jövő hatalmi törekvések vagy spontán kezdeményezések eredményeként jöttek létre, és a szervezettség különböző fokáig jutottak. Az esetek többségében csak alkalmi társulásokról beszélhetünk, amelyek időlegesen kapcsolódtak össze a közösség egyes csoportjait, tagjait. Földes László 1962. 27–80; Varga Gyula 1976. 161–174; Bárh János 1991–1992. 151–171.; Szilágyi Miklós 2000. 558–569., Mód László 2005. 35–51.

⁵³ A következőkben felsorolt szakirodalmi tételek részben írott források, nagyobb részben pedig szóbeli visszaemlékezések alapján szólnak hosszabban vagy rövidebben a Szeged környéki szőlőhegyi gazdaságok szervezetéről, működéséről, s mint legfőbb feladatról, a szőlőörzés megszervezéséről. Szegedről általában: Börcsök Vince 1974. 479.; Juhász Antal 1991. 316–317.; Mórahalom: Juhász Antal 1992. 179–180. és Fodor Ferenc 1992. 408.; Zákányszék: Fodor Ferenc 2001a. 141–142.; Ásotthalom (Átokháza): Börcsök Vince 1970a 83.; Ruzsa: Fodor Ferenc 2001b 332.; Rőszke: Juhász Antal 1996. 308.; Dorozsma: Juhász Antal 1995. 409. Hasonló szervezetek működéséről vannak adatok Szegedtől távolabb a Dél-Alföldön Hódmezővásárhelyről (Kiss

A forrásokból sajnálatos módon nem tudhatjuk meg azt, hogy az általunk vizsgált szőlőhegyi szervezetek pontosan mikor jöttek létre.⁵⁴ A jegyzőkönyvben szereplő legkorábbi adat szerint az ádokhegyi gazdaság 1844-ben már biztosan működhetett, mivel a korábban használatban lévő jegyzőkönyvből 1882-ben átmásoltak egy részletet, amely a szombat délutáni munkatilalomra vonatkozó sorokat tartalmazza. A szőlőbirtokosok ugyanis elhatározták azt, hogy ily módon próbálják megóvni ültetvényeiket a viharok, a jégeső illetve más természeti jelenségek kártételétől.⁵⁵ 1927. február 10-én a szombat délutánra vonatkozó dologtiltást újra megerősítették, ami jelzi azt, hogy a szőlősgazdák még az 1920-as évek második felében is igyekeztek ezzel a módszerrel megvédeni a termést az időjárás viszontagságaitól.⁵⁶

A szőlőbirtokosok közös ügyeinek megvitatása, a pénzügyek felülvizsgálata, az előterjesztések megtétele és a döntések, határozatok meghozatala, valamint a tisztségviselők (öreggazda, csősz) megválasztása a legalább évenként egyszer összehívott gazdasági gyűlések alkalmával történt.⁵⁷ Forrásaink tanúsága szerint ezek két időszakban kerülhettek megrendezésre. Vagy az adott év elején,

Lajos 1981. 245–247., v.ö. még Égető Melinda 1983. 181–183.), valamint Orosháza környékéről (Zilahi Lajos 1975.).

⁵⁴ Juhász Antal kutatásai szerint az egyik legkorábban létrejött hegygazdaság az alsótanyai kászonyihegyi lehetett, amelynek szőlőbeli keresztyére az 1769-es évszámot írták. (Juhász Antal 1991. 316.) Sebesi Judit a hegygazdaságok legfontosabb írásos dokumentumának meglétét az 1840-es évekig visszamenően adatolja, összefüggésben az 1840. évi mezőrendőrségi törvény hatásával. (Sebesi Judit 2002. 175.)

⁵⁵ A szőlőnövényt hosszú vegetációs periódusa alatt számos alkalommal veszélyeztethetik különböző időjárási jelenségek (fagy, jégverés stb.), amelyektől a szőlőbirtokosok többféle módon igyekeztek megvédeni. A szőlővédőszentek (Szent Donát, Szent Orbán) egy-egy kritikus periódus idején óvták az ültetvényeket, tiszteletükre a szőlősgazdák szobrokat, kápolnákat emeltek. A szőlőtermesztéshez kapcsolódó hiedelmek, mágikus eljárások szinte minden munkafolyamatot végigkísértek. A metszést sokfelé holdtőltkor vagy az első holdnegyedben végezték rendszerint szombaton. Újhold idején tiltották a munkafolyamat elvégzését. A termést serkentő praktikák között tarthatjuk számon azt, hogy húshagyókedden vagy Balázs-napján hajnalban a szőlő négy sarkán egy-egy tőkét megmetszettek, ami mágikus úton óvta a termést a veszélyektől. A húsvéti szentelt sonka csontját azért ásták el a szőlőbe, hogy a növény nagy szemeket teremjen. Ha szüret után megkapálták a föld négy sarkát, akkor a következő esztendőre is biztosították a termést. A jégveréstől a szőlőt a virágvasárnap a terület négy sarkába szűrt egy-egy barkaág oltalmazta. (Pócs Éva 1990. 670.) A jégveréstől óvó szőlőhegyi viharharangokhoz ld. Huszka Lajos 1975. 21. és Vass Erika 2002. 568. A szőlőhegyi feszületnél és harangnál fogadalmi misét is tarthattak a gazdák a jégeső távoltartásáért és a jó szőlőtermésért. A Kiskundorozsma csordajárásából szőlőművelés céljából 1811-ben kiszakított, majd 1950 után Zsombóhoz tartozó, s Szatymazzal határos Lápástói szőlőhegyen a Szentháromság-vasárnapi mise napjainkig fennmaradt. Vass Erika 2002. 578., részleteiben: Vass Erika 2003.

⁵⁶ A szombati és vasárnapi dologtiltás a szegedi határ és Szeged környékének szőlőhegyeiben általános lehetett a 19. század második és a 20. század első felében. V.ö.: Juhász Antal 1992. 180.; 1999. 207.; Vass Erika 2003. 177.

⁵⁷ Börcsök Vince (1974. 479.) évi két állandó gyűlésről ír, az egyiket pünkösdkor, a másikat szüret után tartották. Forrásaink alapján az adott időszakban a két szőlőhegyi gazdaságban az évi egyszeri rendes gyűlés, mellette pedig az esetenként összehívott rendkívüli gyűlés(ek) gyakorlata volt jellemző.

azaz januárban illetve februárban gyűltek össze a gazdák, vagy pedig szeptember, október, november, de leggyakrabban december hónapban döntöttek a következő esztendőben esedékes dolgokról.⁵⁸ A gyűlés összehívásáról és a kitűzött időpont tudatásáról – mint arra bővebben a csőszfogadás kapcsán még utalunk – az elnök gondoskodott, gyakran oly módon, hogy a szőlőpásztor a bérének beszedésekor értesítő cédulákat osztott szét a gazdák között, az 1910-as évektől pedig újsághirdetés útján is.

Ahogy az aláírások tanúsítják, teljes létszámban sohasem, de általában 5-10 fővel képviseltették magukat a gazdák. Volt, hogy aki személyesen nem tudott megjelenni, többnyire valamely családtagját küldte el maga helyett hivatalos képviselőként. Az 1903. évi alpárhegyi gyűlésen pl. a jegyzőkönyv „szép számban egybegyűlt” tagokról beszél a megjelent 9 gazdát illetően. Alkalmanként előfordulhatott, hogy a közgyűléseken csak igen csekély számú szőlőbirtokos volt jelen, ezért elnapolták az összejövetelt, vagy kis létszám mellett megtartották azt. A gazdatársulások rendes évi illetve rendkívüli közgyűléseket hívtak össze, amelyek közül utóbbiak valamilyen halaszthatatlan ügy elintézését célozták. 1926. február 21-én pl. az alpárhegyi birtokosoknak azért kellett összejönniük, mert Pomázy István nem vállalta az elnöki tisztséget. Többször a csőszválasztás elnapolása tette szükségessé az újabb gyűlés összehívását.

A birtokos közösség élén az *öreggazda* vagy *elnök*⁵⁹ állt, akit a gazdák általában az évi rendes közgyűlésen választottak maguk közül. Megbízata – forrásaink tanúsága szerint – egy esztendőre szólt.⁶⁰

⁵⁸ Bálint Sándor (1957. I. 264.) ennek időpontját vízkereszt tájára teszi. A mórachalmi határrészben novemberben, amikor az újbör már kiforrt (Juhász Antal 1992. 179.), Sándorfalván karácsony másnapján délután (Juhász Antal 1999. 207.), a rőszkei szőlőkben pedig Dömötör-nap előtt (Juhász Antal 1996. 308.) hívta össze az öreggazda a gyűlést. Orosháza környékén a március végén – április elején tartott évi rendes gyűlésen történt a tisztújítás és a gazdasági év megnyitása. (Zilahi Lajos 1975. 341.) Börösök Vince hangsúlyozza, hogy ezek a gyűlések a „szét-szórta, elzártan élt tanyaiaik ritkán előforduló társas összejöveteleinek egyik jelentős eseménye volt”. (Börösök Vince 1974. 479.)

⁵⁹ A gazdaság vezetőjének a megnevezésére mindkét jegyzőkönyvben az *öreggazda* kifejezés tűnik általánosnak, jóllehet ezt az *elnök* illetve a *gazdasági elnök* megjelölés a 20. század elejétől fokozatosan kiszorította, legalábbis az írásbeli használatból. Valószínűsíthető, hogy a szóbeliségben inkább az öreggazda terminus használata volt továbbra is jellemző. Ezt a feltételezést látszik erősíteni az a tény is, hogy bár az alpárhegyi jegyzőkönyv szövegében 1905-től kizárólagosan az elnök megnevezés olvasható, az 1924. évi pénztári naplóban viszont újra felbukkan az öreggazda kifejezés. Forrásainkban csak az ádokhegyi jegyzőkönyvben és csupán egyetlen alkalommal, 1895-ben szerepel ugyanezen tisztség megnevezéseként a *hegybíró* terminus. Más szegedi, Szeged környéki és dél alföldi hegygazdaság, gazdaközösség vezetőjét is leggyakrabban *öreggazdának* vagy *hegy-*, illetve *högygazdának* nevezték. (V.ö.: Börösök Vince 1974. 479.; Juhász Antal 1991. 316., 1992. 179., 1995. 409., 1996. 308., 1999. 207.; Kiss Lajos 1981.) Orosháza környékén a *hegymester*, majd a *hegybíró* és a *tőkegazda* terminusok szerepeltek az írott forrásokban. (Zilahi Lajos 1975. 341.) A terminusokhoz ld. még: Szendrey Ákos 1929. 35–36.

⁶⁰ Az öreggazda két évenkénti választásáról ír Börösök Vince (1974. 479.). Korábban 3 évre, majd az 1920-as évektől 1 esztendőre szólt a megválasztott öreggazda megbízata Sándorfalván. (Juhász Antal 1999. 207.)

Az öreggazda vagy elnök szerepére általánosságban utal az 1894. évi alpárhegyi jegyzőkönyv rövid szövege („*az Alpári hegy gondviselését képezi*”), feladatkörét pedig az ádokhegyi gazdaság 1904. október 30-án tartott közgyűlése írja körül, határozza meg. A tisztséget tiszteletbeli foglalkozásnak minősítették. Az öreggazda figyelemmel kísérte a gazdasági ügyeket illetve a szőlőpásztor tevékenységét.⁶¹ A gazdaközösség arra törekedett, hogy „...*a tisztséget oly' férfiura biza aki a gazdaságnak minden ügyeiben jártassággal birjon, s aki a gazdaság ügyeit pontosan és lelkiismeretesen tudja és akarja vezetni.*” Az alpárhegyi gazdaság 1924. június 9-én tartott közgyűlése szerint a tisztségre alkalmas személyt az idősebb gazdák közül választották ki, aki nagyobb tekintéllyel rendelkezett. Felmerülhet ugyanakkor ebben a vonatkozásban a szőlőbirtok kiterjedése is, ám bár az öreggazda nem minden esetben rendelkezett a legnagyobb területtel, de mindenképpen a nagyobb birtokosok közé tartozott. Vetró Barna Lőrinc, aki 16 éven keresztül töltötte ezt a tisztséget az *Alpárhegyben*, 225 út szőlővel bírt, míg más gazdák 300–400 út területen gazdálkodtak.⁶²

Gyakori eset volt, hogy ha a tagok az öreggazda munkájával meg voltak elégedve, „*közelkedéssel*” újraválasztották (pl.: *Alpárhegy*, 1903., 1904.) Ha nem vállalta tovább a megbízatást, akkor a szőlősgazdák másik személyt kértek fel és választottak meg a gazdaság ügyeinek az intézésére. Az *Ádokhegyben* Pomázy István 1933-ban betegségére hivatkozva ugyan nem vállalta tovább a feladatot, a gazdák azonban újból megválasztották, így még egy esztendeig a közösség élén maradt. Az alpárhegyi elnök, vitéz Bodó Imre 1936-ban egyéb elfoglaltsága miatt ugyancsak lemondott tisztségéről, de mivel helyét senki sem volt hajlandó átvenni, „*kényszerűségből*” még egy évig megtartotta a pozícióját. Olyan esetről is beszámolnak forrásaink, amikor a leköszönt öreggazdának pénzbeli tartozása maradt a gazdaság felé, s ennek behajtása évekig elhúzódott (*Alpárhegy*, 1896. és 1899. évi jegyzőkönyvek). Egy-egy öreggazda vagy elnök tehát különböző ideig töltötte be tisztségét vagy vállalta a gazdaság ügyeinek az intézését. Volt, aki 1–2 évig, de – mint fentebb már utaltunk rá – számon tartunk olyan személyt is, aki 16 esztendőn keresztül vezette a gazdaságot. Az előljárást vagy vezetőséget az öreggazda mellett helyettese valamint a névíró vagy jegyzőkönyvvezető alkotta, bár ez utóbbi feladatot gyakran maga az öreggazda

⁶¹ Bálint Sándor az öreggazda személyéről és feladatairól így ír: „*Egy-egy dülő gazdaközösségének feje, aki a többiek bizalmából látja el tiszteletbeli hivatását. Ő gondoskodik a befolyt díjakból a kerületében, gazdaságában levő kutak, utak, csőszkunyhók rendbentartásáról. Ő vezeti a csőszfogadást, majd ellenőrzi a csőszöket. Hozzája kíséri be a csősz a tettenért tolvajokat és belátása szerint ő adja azután át őket a rendőrhatságnak. Ő jár el szükség esetén néhány gazdatársával a hivatali hatóságoknál is.*” (Bálint Sándor 1957. II. 241.)

⁶² Mindezekkel egybeesik Juhász Antal sándorfalvi gyűjtése: „*Értelmes, tekintélynek örvendő kisparasztnak szavazták ezt a tiszteletbeli megbízatást, akinek a szava számított a hegyközség tagjai között. (...) Dolgát jól végző kisparasztnak hosszú évekig bizalmat szavazott a tagság...*” – írja, s olyan öreggazdát is említ, aki 1926-tól kezdve 14 éven át töltötte be ezt a tisztséget. (Juhász Antal 1999. 207.)

látta el⁶³. A gazdaság jegyzőkönyvét és vagyonát ő őrizte, így ha új személyre szállt a megbízatás, az a dokumentumot és a pénzösszeget is átvette leköszönő elődjétől (*Alpárhegy* 1914., 1921.).

A jegyzőkönyvek elemzése alapján úgy látszik, hogy a gazdaközösségek élén álló öreggazdák fáradozásaik fejében különböző mértékű juttatásban részesültek. Az *Ádokhegyben* – szemben az *Alpárhegy* szőlőbirtokosai által alkalmazott gyakorlattal – a gazdaság vezetője szolgálataiért nem kapott semmiféle javadalmazást, azonban elengedték számára a csőszbért.⁶⁴ Erre utalnak az örzetési hozzájárulásról készített kimutatások is, amelyek szerint a tisztséget betöltő személy nem fizetett. Az *Alpárhegyben* az inflációnak illetve a pénznem-váltásoknak megfelelő összegekkel találkozhatunk, amelyek „*fáradság*” valamint „*tisztelet*” díjként jelennek meg a forrásokban. Az 1890-es években és a századelőn általában 4, 1902-ben kivételesen 2 forint, 1905-től 8, 1909-ben pedig 6 korona bérezésben részesült az öreggazda, mely összeg 1920-ban 20 koronára emelkedett.

A jegyzőkönyvek többségének van egy általános sémája, ami a gyűlések menetének rendjét tükrözi: Az öreggazda/elnök köszönti az egybegyűlteket, megnyitja a gyűlést, előterjeszti a számadást, a gazdák azt elfogadják, s a *felmentvényt* megadják, az öreggazda/elnök tisztjéről leköszön (többször szerepel, hogy munkájáért köszönetet szavaznak neki), majd öreggazdát/elnököt választanak (vagy a régit szavazzák meg, vagy újat bíznak meg). Aztán a megválasztott öreggazda/elnök napirendre tűzi a csőszfogadást, végül egyéb ügyek, indítványok következnek, melyekről határozatokat hoznak a tagok. Legvégül – „*több tárgy nem lévén*” – az öreggazda/elnök a gyűlést bezárja, berekeszti.

A hegygazdaság a gyűléseket különböző helyszíneken tartotta. Az ádokhegyiek – mint a jegyzőkönyvek keltezése jelzi – többnyire Szegeden⁶⁵ gyűltek össze. Tartottak gyűlést többször a szatymazi csőszháznál (adatolva: 1898., 1924., 1925., 1933., 1934.) vagy Tápai József házánál, illetve egy alkalommal (1932-ben) Pomázy István elnök lakásán (Szeged, Párizsi krt. 6.). Az 1920-as évek második felétől rendszeresen a szatymazi Báló István féle vendéglőben jöttek össze a hegygazdaság tagjai.⁶⁶ Az alpárhegyi birtokosok 1899

⁶³ V.ö.: Juhász Antal 1991. 316.; 1995. 409. A tisztségekre vonatkozóan ld. még: Sebesi Judit 2002. 175.

⁶⁴ V.ö.: Égető Melinda 1993a. 130.

⁶⁵ Ez valószínűleg azzal magyarázható, hogy a hegygazdaság tagjai többségében szegediek voltak. (V.ö.: Huszka Lajos 1975. 34.) Meg kell ugyanakkor jegyeznünk azt, hogy a jegyzőkönyvek nem minden esetben rögzítették az összejövetelek pontos helyszíneit, legfeljebb a keltezés adhat fogódzót számunkra. Így az 1895. évi gyűlés helyszínének megjelöléseként Szeged és a felsőtanynai gazdakör áll, az ugyanolyan dátummal ellátott meghatalmazás szövege alatt pedig már Szatymaz szerepel. Éppen Huszka Lajos írásából tudjuk, hogy a gazdakör ebben az időben többnyire a gazdakör elnökének tanyáján mint ideiglenes helyszínen találkozott, majd 1894-ben – talán szintén csak ideiglenesen – Grünfeld József vendéglőshöz költözött át, aki megfelelő helyiséget biztosított. V.ö.: Huszka Lajos 1986. 240–241.

⁶⁶ Báló István (1862–1945) tanyai gazda 1901-ben épített lakóházat és kocsmát, utóbbi a kibontakozó tanyaközpont jellegzetes és sokat emlegetett helyszínévé vált, vasárnap reggelenként

januárjában azt a határozatot hozták, hogy a gyűlést egyik évben Szatymazon, a gazdasági csőszháznál, a másik évben pedig a „városon” tartják meg. Szegeden különböző helyeken gyűltek össze, amelyek közül a Temesváry-féle (Vasas Szent Péter utca 2.), a Máriaföldi (Hétvezér utca 38.), a Komocsin (Kossuth Lajos utca 81.), a Gál (Pacsirta utca 31.), a Lippay Ferenc-féle, a Zombori Ferenc-féle (Rákóczi tér), a Regdon-féle vendéglő illetve a Lippai Péter féle és a Teréz utca 28. szám alatti bormérő helyiség érdemel említést. 1940-ben az alparhegyi gazdaság kiadásai között feltűnik a közgyűléseket befogadó terem bérleti díja, amit a jegyzőkönyv szerint a Szegedi Gazdasági Egyesületnek fizettek, mivel székházukban (Szeged, Párizsi krt. 41.) tartották az összejövetelt.

A gyűlések alkalmával a résztvevők rendszeresen fogyasztottak kisebb-nagyobb mennyiségű bort, ami az összejöveteleken született egyezségeknél és a tisztségek beiktatásának szimbolikus megerősítését, megpecsételését jelentette.⁶⁷ A jegyzőkönyvekben erre utaló konkrét bejegyzéseket is találunk. Az ádokhegyi gazdaság éves kiadásai között az 1900-as évek elejéig rendszeresen megjelenik a „csőszfogadáskor borra” vagy „gazdasági gyűléskor borra” tétel. A gazdaság gyűlésein 1888. december 23-án 2 liter (36 krajcár), 1890-ben a csőszfogadáskor 3 liter (60 krajcár), ugyanebben az esztendőben pedig december 7-én 4 liter bor (96 krajcár) és 2 deciliter pálinka (24 krajcár) fogyott⁶⁸. Az alparhegyi gazdaság 1891. december 26-án tartott gyűlésen, amikor öreggazdát választottak, a költségek között 1 forint 2 krajcár értékben 3 liter bor ára, az 1893 januári gyűlésen pedig 1 forint 50 krajcár értékben 5 liter bor ára szerepel.⁶⁹ Az 1913 januárjában tartott évi rendes összejövetelen – a gyűlés szokásos menete szerint – az elnök az előző évi számadást előterjeszteti, s azt „a gazdaság elfogadja s számadó elnök részére a felmentvényt a szokott ivás fentartása mellett megadja”. Természetesnek gondolható, hogy a valamely szegedi bormérő helyiségben vagy vendéglő-

ugyanis itt történt a napszamosok fogadása. Juhász Antal 2002. 149.; Pálmai József 2002. 595. A napszamosok fogadására vonatkozóan ld. még: Juhász Antal 1999. 198–199.

⁶⁷ A gyűlés alkalmával zajló csőszfogadás is „legtöbbször kedélyes borozgatás mellett történik, amelynek költségeiről sokszor az öreggazda gondoskodik a gazdaság el nem költött pénzéből”. Bálint Sándor 1957. I. 264. A gyűléseken illetve a tisztségbe való beiktatáskor tartott evés és ivás olyan alkalmi (pl. bográcsos birkapaprikás főzése), mint amit a szakirodalom több helyütt is említ (Börcsök Vince 1974. 479.; Juhász Antal 1992. 179., 1996. 308.), forrásaink szövege és a kiadások feltüntetése alapján nem rajzolódik ki. Orosháza környékéről – írott forrásanyag elemzése alapján – Zilahi Lajos (1975. 342.) írja le, hogy „...választó gyűlés után a hegybíró 2-3 liter bor mellett köszöntötték”. További párhuzamként említhető saját kutatásinkból, hogy az erdélyi Magyarlapadon a csősz vagy vincellér felfogadását napjainkban is áldomásívással pecsételik meg a szőlőbirtokosok. A szőlőpásztor minden gazdának fél illetve egy liter bort ad, amit a faluban, a lakóházánál fogyasztanak el. Ha a csősz nem rendelkezik megfelelő mennyiségű borral, akkor valamelyik szőlősgazdától megvásárolja a szükséges mennyiséget. (Mód László 2007. 100.)

⁶⁸ A gyűlésen 1888-ban 5 fő, 1890-ben 8 fő, majd 10 fő volt jelen, az elfogyasztott bormennyiség fejenként átlagosan 4 dl volt. Egy liter bor ára 18–20–24 krajcárt tett ki.

⁶⁹ A csőszháznál tartott gyűlésen mindkét esetben 7-7 gazda vett részt, így az elfogyasztott bormennyiség fejenként 4-7 dl lehetett. 1 liter bor ára 30-34 krajcár volt.

ben megtartott gyűléseken is része volt a határozatok elfogadásának, hitelesítésének az áldomás-ivás.⁷⁰

A szőlőhegyek őrzése

A csőszfogadás és a csősz személye

A szőlőhegyi gazdaságok létrejöttének legfőbb oka, s működésük legfőbb célja – mint azt már korábban hangsúlyoztuk – a szőlőterületek őrzésének megszervezése és biztosítása volt. Az évi rendes gyűlések állandó napirendi pontjaként szerepelt a *pásztor* vagy *csősz*⁷¹ fogadása.

A jelölésre vagy jelentkezésre vonatkozóan forrásainkból kitűnik, hogy a csősz személyére ajánlatot tehettek maguk a gazdák, ám általában nyilvánosan is meghirdették az alkalmazást.⁷² Ez később azt jelentette, hogy újsághirdetés útján is közzétették a felhívást. Az ádokhegyi jegyzőkönyv éves kiadásai között 1913-ban olvashatjuk először a „*hirlapi hirdetésre*”, 1919-ben a „*csőszfogadásra hirdetésért*” bejegyzéseket. Az 1922 januárjában tartott gyűlésen pedig az egyik gazda már kifogásolja, hogy a „*csősz* csak úgy házilag fogadja meg a gazdaság”, s társai nevében követeli, hogy „*a csőszfogadást újságilag meghirdetve foganatosítsák*”, máskülönben fellebbezni fog ellene. Az elnök válaszként elmondja, hogy a korábbi néhány évben közzétett újsághirdetések nyomán senki sem jelentkezett, így takarékosági szempontból most mellőzte azt. A következő esztendőre vonatkozó, 1922 decemberében tartott gyűlés jegyzőkönyvében olvashatjuk, hogy a háromszori újsághirdetés, valamint a sándorfalvi kidoboltatás hatására sem jelentkezett csősznek senki. A „*dobszó útján*” történő hirdetést alkalmazták a következő esztendőkben is: Szatymazon, Dorozsmán és Sándorfal-

⁷⁰ Az áldomás a közösségi munka befejezésekor, adásvételkor vagy valamilyen tisztség megválasztásakor a résztvevők közös evése, ivása. Tárkány Szücs Ernő–Ujváry Zoltán 1977.; Szabó László 1979a; 1979b; Németh Imre 1992. 24.

⁷¹ A szőlőterület őrzésére felfogadott fizetett alkalmazott megnevezésére forrásaink a *csősz* és a (szőlő)pásztor terminusokat váltakozóan, nagyjából ugyanolyan gyakorisággal használják. A pásztor kifejezés régebbi, a csősz később vált általánossá. Megnevezésükre a magyar borvidékeken további gazdag terminológiát közöl a szakirodalom. (V.ö.: Szendrey Ákos 1929. 96–97.; Kecskés Péter 1992.; Égető Melinda 2001a. 545.) A csősz kifejezés dominanciája az 1840. évi, a mezei rendőrségről szóló IX. törvénycikkben szembetűnő, terjedése és általánossá válása a 19. század második felére talán éppen e jogi dokumentum hatásaként is értelmezhető. A korábbi források (pl. a hegytörvények) szövegében a *szőlőpásztor* és *kerülő* megnevezések fordulnak elő. (V.ö.: Égető Melinda 2001b 41.) Mindkét jegyzőkönyvünkben egyetlen alkalommal, s ugyanazon esztendőben, 1895-ben olvashatjuk a *hegyőr* kifejezést, amiben minden bizonnyal a hegyközségekről és a mezőrendőrségről is rendelkező 1894. évi XII. tc. szóhasználata köszön vissza. A következő évektől azonban forrásaink szövegében visszaáll a korábbi terminológia.

⁷² V. ö.: Börcsök Vince 1974. 480.: „...a hegygazda már jó előre közhírré tette, hogy csősznek valók jelentkezzenek”. A csőszfogadásra vonatkozóan ld. még: Bálint Sándor 1957. I. 264.

ván többnyire két ízben tették közzé az állásra való felhívást⁷³, melynek eredményeként előfordult, hogy többen is jelentkeztek, de jellemzőbb volt, hogy más érdeklődő híján a korábbi csősz fogadták meg újra. Az alpárhegyi gazdaság könyvében az 1930-as években jelenik meg a kiadások között az újsághirdetés díja, illetve két ízben a jegyzőkönyvbe a hirdetés-megrendelési szelvény eredeti példányát is beragasztották.⁷⁴

A szőlőpásztort tehát általában az éves rendes közgyűlésen fogadta fel a gazdaság. Megbízata többnyire kerek egy esztendőre szólt. Ádokhegyi forrásunkban az éves ciklus kezdetéről és végéről nincsen minden választás alkalmával pontos bejegyzés. A hosszú éveken át mintaként szolgáló, 1869–70-ből bemásolt szerződésben a pásztort december 20-án fogadták meg egy éves időtartamra. Az 1894 januárjában kelt csőszfogadási szerződés szerint Szent György naptól (április 24.) Szent György napig alkalmazták a *felelős pásztort*. A következő esztendő februárjában felvett jegyzőkönyvben az áll, hogy a szolgálat határnapja március 19. (Szent József napja). 1898-ban Mindenszentek napjától a következő év „*minden szentekig*” szerződötték az új csősz. Újra a Szent Józsefnaphoz kötött megállapodást rögzíti az 1904. december 18-án, az 1912-ben, valamint az 1927 decemberében kelt jegyzőkönyv. Az 1920-as évek második felében és a '30-as évek elején a többnyire novemberben vagy decemberben (ám előfordul, hogy februárban) tartott gyűlésen általában a következő október közepéig, végéig vagy november végéig fogadták meg a csősz. Azokban az esztendőben, amikor pontos határnapokat nem említ forrásunk, az előző év(ek) feltételeit tekinti mérvadónak, avagy az „*egy évre*” meghatározást adja meg. Úgy látszik tehát, hogy a csőszfogadás terminusának tekintetében az Ádok-hegyi gyakorlat a forrásunk által lefedett időszakban nem volt egységes; a kerek egy esztendőhöz kötött szolgálati időszak határnapjai változtak, ugyanakkor többször előfordult az is, hogy a téli közgyűlés időpontjától a következő őszi, a szüretidő és a gazdasági év végéig tartott a csősz hivatalos megbízata, vagyis nem tett ki egy teljes esztendőt. Az alpárhegyi gazdaságban a szolgálati idő – a jegyzőkönyvi bejegyzések szerint – évről-évre egységesen, pontosan és következetesen meghatározott és rögzített volt. A csőszfogadás itt is a téli rendes közgyűlésen történt, s a megbízata mindig március 19-től, azaz Szent József napjától kezdődött, s kerek egy esztendeig tartott.

⁷³ Így ment ez Mórahalom területén is: az öreggazda a piacon kidoboltatta, hogy a szőlőhegyben csőszfogadás lesz. Juhász Antal 1992. 179.

⁷⁴ A kiadások listájában, illetve a jegyzőkönyvbe beragasztott, a Szegedi Friss Újság hirdetési szelvényén szereplő dátumok alapján két hirdetést (1930. november 25., 1936. február 9.) sikerült visszakeresnünk. A rövid és tömör szövegezésű meghívó a gyűlés pontos helyét és időpontját jelezte, valamint felhívta a figyelmet, hogy „*pásztorságra pályázók*”, illetve „*csősznek valók*” is jelentkezzenek. A hirdetés két héttel a gyűlés időpontja előtt jelent meg. Az 1900–1944 között kiadott Szegedi Friss Újság egyszerű és olcsó sajtótermék volt, mely a szegedi tanyavilág lakóihoz is eljutott, hasábjain több, az általunk vizsgált gazdaságokhoz hasonló gazdátársulások hirdetményével, meghívójával találkoztunk.

Az egy évre történő alkalmazás gyakorlatától az ádokhegyi gazdák egy ízben eltértek: 1896-ban három esztendőre fogadták meg pásztorukat, Király Ferencet, aki már 1884 óta folyamatosan szolgálta a gazdaságot. Részükről ez a csősz személyébe vetett bizalmat és a munkájával való megelégedettséget tükrözhet. A jegyzőkönyvben mindenesetre kikötötték, hogy a három éves periódus megszakítható, amennyiben a „*törvényes rend*” változna vagy a pásztor okot adna arra, hogy elbocsássák. A pásztor kiszolgált a három évet, a közbeeső esztendőkben csupán azt jelezték, hogy „*semi változást egyik részről se tétetett*”. A három évi szolgálati idő letelte után új csősz állt munkába, szerződése egy esztendőre kötött.

Az éves szolgálati időszak letöltését – saját szülőinek biztonságát szem előtt tartva – a gazdaközösség komolyan és szigorúan vette. 1906 telén a szolgálatát töltő alpárhegyi szőlőpásztor lemondott, azzal, hogy máshová szegődik el. Kilépési szándékát a gazdák elfogadták ugyan, ám kötelezték, hogy március 19-ig felelősséggel teljesítse azt, amit szerződésekor vállalt. Hasonló eset történt 1911 októberében, amikor közölte a csősz, hogy november 11-től el akar költözni. A gazdák ezt engedélyezték, de kikötötték, hogy Szent József napjáig a csősz felelős marad, amit ő el is fogadott. Mindkét alkalommal egyben új pásztor is választottak már a következő periódusra. Rendkívüli helyzetet teremtett az I. világháború. Az 1914 decemberében kelt alpárhegyi jegyzőkönyv rögzíti, hogy a következő márciusig szerződött pásztor időközben hadba vonult, s a csőszházat felesége is elhagyta. Visszamaradt bérének terhére a szomszéd hegy pásztorát bízták meg az őrzéssel a jelen gyűlésen megválasztott új csősz márciusban esedékes szolgálat-kezdéséig.

Forrásaink szövegéből jól kirajzolódik, hogy amennyiben a gazdák elégedettek voltak a csősz munkájával, és ő maga is vállalta a további szolgálatot, a következő évre újra megfogadták⁷⁵. Ilyenkor általában egyszerű *szótöbbséggel* döntöttek. Volt eset, hogy más jelentkező nem is volt, mint csak az addigi pásztor. Ha kifogással éltek a gazdák a volt csősszel szemben, s új ajánlkozó nem volt, vagy a gazdák jelentek meg igen csekély számban, az alpárhegyi gazdaság néhány nappal vagy héttel elhalasztotta a fogadást, addig igyekeztek megfelelő személy(ek)e)t találni, s a választást egy újabb, rendkívüli gyűlésen ejtették meg⁷⁶. Az ádokhegyi gazdaságban – a fent említett választási, illetve szolgálati terminus időnkénti szorosabb volta miatt – a fogadást elnapolni nemigen lehetett. Jól példázza ezt az az eset, amikor az 1913 november végi gazdasági gyűlésen egyetlen gazda sem jelent meg, így az elnök kénytelen volt egymaga megfogadni az előző évi csősz. Mindkét gazdaságban volt olyan alkalom is, hogy többen: ketten-hárman de akár hatan vagy heten is jelentkeztek pászturnak⁷⁷. Ilyenkor a

⁷⁵ Az újraválasztás ilyen gyakorlatát jelzi több helyütt a szakirodalom is. Bálint Sándor 1957. I. 264.; Börcsök Vince 1974. 479.; Juhász Antal 1991. 317.; 1996. 308.; 1999. 207.

⁷⁶ Ha a gazdák nem voltak megelégedve a csősszel, Rőszkén az öreggazda ajánlott mást a helyébe. Juhász Antal 1996. 308.

⁷⁷ V.ö.: Juhász Antal 1999. 207.

jelenlévő gazdák először két vagy három személyt jelöltek ki „megfogadhatónak”, majd közülük titkos szavazással választottak (Alpárhegy, 1904., 1931., 1935., Ádokhegy, 1932.). A döntést könnyíthette, ha a jelölteket külön-külön meghallgatták a gazdák arról, hogy a járandóságot tekintve milyen igényük van. Volt, amikor az alacsonyabb bérrel megelégedő személy ellenében a másik ajánlkozó kapott több szavazatot, aki minden bizonnyal rátermettebbnek, megbízhatóbbnak tűnt a gazdák számára (Alpárhegy, 1935.).

Adódtak kivételes és problémás esetek is a csőszfogadáskor. Az alpárhegyi jegyzőkönyv szerint az 1892. évre szóló választás „a csősz illetőleg rendetlenül történt és pedig a csősz hanyagsága miatt, mert az összes gazdákat nem hívta össze csak azokat kiket már előre magáénak szerzel”, ezért egy közeli alkalommal a közgyűlés újra összehívott, s természetesen másik személyt választottak pásztornak. Az 1900. decemberi gyűlésen a gazdaság elégedett volt a korábbi csősz szolgálataival, így újra megszavazta. Csupán egy gazda emelt kifogást, aki emiatt 200 út szőlőterületével ki is lépett a gazdaságból. 1940-ben mindkét jelentkező személy ellen kifogása volt az alpárhegyi gazdáknak, meggyezni nem tudtak, így az elnökre bízta, hogy „mielőbb egy alkalmas embert fogadjon fel csősznek belátása szerint”. Az ügy megoldása meglepő, hiszen az elnök egy hét múlva nem más személyt, hanem a két jelölt egyikét bízta meg az őrzési feladatokkal.

Szőlőpásztornak többnyire idősebb⁷⁸, vagyontalan, házatlan, földnélküli ember szegődött el. Az éves csőszbér és a szolgálat mellett vállalható egyéb mezőgazdasági munkákból adódó jövedelem elegendő lehetett a csősz és családja szerény megélhetésére, fedelet pedig a csőszházban való lakás biztosított számára.⁷⁹

A vizsgált forrásokban több ízben olvashatunk a csősz személyére vonatkozó erkölcsi tartalmú kitételeket, elvárásokat.⁸⁰ A szőlőpásztor legyen megbízható, „ismert, jóra való”, illetve „jóra való és ahhoz értő”, „a szőlőtulajdonosokkal előzékeny”, a „gazdákkal szemben magát illedelmesen viselő”, a gazdának engedelmeskedő ember. Ez utóbbi kitételek a szegény sorú szőlőpásztor és a kisebb-nagyobb parcellával rendelkező szőlősgazda közti rangbeli viszonyt is érzékelteti.⁸¹ Az alpárhegyi gazdák az 1935. december 15-én tartott közgyűlésen a több jelentkező közül megválasztott pásztorról rövid időn belül az erkölcsi bizonyítvány bemutatását is kérték. Még szolgálatba lépése előtt, 1936 februárjában

⁷⁸ Forrásaink közül az ádokhegyi gazdaság jegyzőkönyvében találunk két olyan utalást, ami a pásztor korosabb voltára enged következtetni. Az 1909. évi kiadások között a csőszbér mellett ez áll: „Ferencz bácsinak”. 1932-ben pedig a csősznek jelentkezők között szerepel egy „idős munka bíró ember nevével”.

⁷⁹ V.ö.: Juhász Antal 1992. 179., 1995. 409.; 1996. 308.; 1999. 207.; Kiss Lajos 1981. 245–247.

⁸⁰ Erkölcsi elvárások, jellembeli tulajdonságok a szakirodalomban is adatolhatók: „jószándékú, becsületes, családos ember” (Juhász Antal 1992. 179.); „megbízható, talpraesett szegény ember” (Juhász Antal 1996. 308.). A csőszök kiválasztásának szempontjaihoz ld. még: Kiss Lajos 1981. 245–246.

⁸¹ V.ö.: Huszka Lajos 1975. 14.

felmondtak neki, mert a dokumentumot nem tudta bemutatni⁸², ugyanakkor a gazdák úgy tudták, hogy „*multjában rovás van, s így az ilyen személy csősznek nem felelhet meg*”. Az érvelés tovább folytatódik: „*Miután a gazdaság anyagi érdeke úgy kívánja, hogy erkölcsi szempontból is megfelelő legyen a csősz, ezek után az elnök sem tehet mást mint felmondani, ki a gazdák érdekét van hivatva képviselni.*” Az elbocsátott csősz a gazdaságot kártérítésért perbe fogta, de az ügyet elveszítette. A gazdaság a kiadott ügyvédi költséget azonban visszakövetelni nem tudta tőle, mert szegénységi bizonyítványa volt.⁸³ Helyette egyébként a korábbi csősz kapott újbóli megbízatást egy év próbaidőre, ugyancsak az erkölcsi bizonyítvány bemutatásának feltételével.

A gazdasági gyűlésen a csőszfogadást megejtven, a megválasztott pásztor előtt – mint arról a jegyzőkönyvek szövege több ízben is tudósít – az írásba foglalt szerződés feltételeit, a jogokat és kötelezettségeket, valamint a javadalmaszra vonatkozó kikötéseket felolvasták és előszóban is elmagyarázták, ő ezt tudomásul vette, elfogadta, s többnyire kézjeggyel is megerősítette a jegyzőkönyvet. A csőszök hivatalos eskütételéről az ádokhegyi gazdaközösség 1924-ben, az alpárhegyi gazdaság 1929-ben rendelkezett. A következő esztendőк jegyzőkönyvi bejegyzései nyomán értesülünk róla, hogy az ádokhegyi csősz az esküt a bevonulást követően a hatóság előtt volt köteles letenni, az *Alpárhegyben* pedig a megfogadott pásztor felesketését valamelyik gazdatárs, többnyire a legidősebb, vagyis a korelnök vállalta magára.⁸⁴

A csősz munkája: feladatok, jogok és kötelességek

A megválasztott szőlőpásztor feladatait, kötelességeit, jogait, valamint éves járandóságát pontosan megfogalmazták a jegyzőkönyvek. Az ádokhegyi gazdaság könyvében egy 1869–70-ből átmásolt szerződés-szöveg rögzíti 5 pontba szedve – ilyen formában a szatymazi szőlőhegyek közül feltehetően itt elsőként⁸⁵ – azt a normarendszert, amelyre – kisebb módosításokat, kiegészítéseket téve – a csőszfogadás alkalmakor évről-évre visszautalnak a jegyzőkönyv-

⁸² Az 1936. február 23-án megtartott *rendkívüli* gyűlést éppen ez okból, vagyis másik csősz szerződése céljából hívták össze. A gyűlésre szóló meghívót a Szegedi Friss Újságban is közzétették, szövegében szerepel, hogy: „*Csősznek valók jelentkezhetnek, erkölcsi bizonyítvánnyal.*” (Szegedi Friss Újság, 1936. febr. 9. 10.)

⁸³ Az illetékes hatóság által kiállított dokumentum, mely tanúsítja, hogy az érintett fél és családja nem rendelkezik annyi vagyonnal, illetve jövedelemmel, amely a kérdéses ügygel kapcsolatban felmerülő költségek fedezésére elegendő.

⁸⁴ Mind az 1840. évi IX., mind pedig az 1894. évi XII. tc. rendelkezik a csőszök illetve mezőőrök eskütételéről, s ehhez mintaszöveget is közöl. Orosháza környékén egy 1976. évi szőlőhegyi rendszabály tartalmazza a hegybírónak és a csősznek a szolgabíró általi felesketését. (Zilahi Lajos 1975. 341.) Vásárhelyen „*a megválasztott csősz 1894 előtt feleskették, azóta rendőrségen történik az esketés*” – írja Kiss Lajos (1981. 246.). A csőszök esküt tettek a kecskeméti szőlőhegyekben is. (Szabó Kálmán 1934. 30.)

⁸⁵ Huszka Lajos 1975. 14.

szakaszok⁸⁶. A kitételek tartalmilag nagyjából megegyeznek az alpárhegyi jegyzőkönyvben szereplő kikötésekkel. Ha az alapelvek nem is, a részletek, az arányok azonban kisebb vagy nagyobb mértékben változtak az idők során egy gazdaságon belül is. Az éves jegyzőkönyvekben megfogalmazott feltételeken túl, részletes, pontokba szedett leírást a csősz illetményeiről és kötelességeiről az alpárhegyi gazdaság 1929. december 8-án tartott rendes gyűlésén írásba foglalt jegyzőkönyv tartalmaz.

A szőlőpásztor vagy csősz elsődleges kötelessége – forrásainkból idézve – „*az összes hegyben levő szőlőt és a hozzá tartozandókat*”, „*minden ott található tárgyakat*” vigyázni, „*az árkon belül köteles mindenről felelni és számolni*”, „*a gazdaság területén levő összes termények s tárgyakra felügyelni*”, „*a reá bízott hegyet minden kártól és karosodástól megovni*”, „*tolvajlás és rongálástól (...) megőrizni*”, vagyis a szőlőterület télen-nyáron, éjjel és nappal őrizni, beleértve a termést csakúgy, mint az ott álló épületeket. A csősz a felügyelete alá tartozó *kerületet*⁸⁷ folyamatos jelenlétével, illetve a hegy bejárásával, vagyis *kerülésével*⁸⁸ ellenőrizte. Munkáját, illetve a terület szemmel tartását segítették a górénak nevezett magas megfigyelőhelyek. Meglétük és használatuk a 19. század végéig volt jellemző a szegedi határ szőlőhegyein.⁸⁹

A csősz munkája során fontos volt az is, hogy a gazdákkal személyes kapcsolatot tartson fenn. A szatymazi szőlőhegyi birtokosok egy része – mint korábban erre utaltunk – városi (szegedi) lakos volt. Az 1929-ben rögzített kötelességek között az alpárhegyi gazdák külön pontban hangsúlyozták ki, hogy a pásztor „*a városban lakó gazdák kimenetele alkalmával keresse velük az érintkezést*”.

Ha kártételt észlelt a csősz, az érintett gazdának vagy a gazdasági elnöknek (öreggazdának) haladéktalanul jelentenie kellett azt. A szőlőpásztor szolgálata erkölcsi és anyagi felelősséggel is járt. Ha a csősz gondatlanságából, mulasztásából adódóan keletkezett bármiféle kár, azt saját költségén köteles volt a gazdának megtéríteni. Bár ilyen esetet egyszer sem rögzítenek forrásaink, arra vonatkozóan azonban találunk több utalást is, hogy az öreggazda – az egyes gazdák panaszai nyomán – körültekintőbb munkavégzésre intette a pástort.⁹⁰

⁸⁶ Így például még 1907-ben is „*a rég idők óta a gazdaságnál érvényben levő csősz fogadási szerződés alapján*” fogadták meg a szőlőpástort.

⁸⁷ *Kerület*: 'az a terület, amely egy csősz őrzése alá tartozik'. Bálint Sándor 1957. I. 732.

⁸⁸ *Kerül*: 'felügyel, vigyáz'. Bálint Sándor 1957. I. 731.

⁸⁹ V.ö.: Bálint Sándor 1957. I. 511–512. Az *Ádokhegyben* 1890-ben, az *Alpárhegyben* pedig 1892-ben adták el a 2-2 góré, újak állításáról nincsen adat forrásainkban. A góréról tanulmányunkban a szőlőhegy közösségi építményeit tárgyalva még részletesen szólnunk.

⁹⁰ Alpárhegyi gazdaság gyűlése, 1914. december 20., a csősz hadba vonulása miatt: „*... a szőlők őrzése tekintetében számos panasz merült fel ... A hiányos felügyeletből azonban ... egyik gazdatársat sem érte valamely nagyobb megkárosodás*”. 1929. december 8.: „*a jelenlegi csőszbér oly kevés, hogy ily bér mellett a csősz ellen előforduló örökös panaszok és mulasztások orvoslása szinte lehetetlen*”. Ádokhegyi gazdaság gyűlése, 1921. január 6.: „*A csősz Tóth Józsefet a gazdaság ismét egy évre úgy fogadott meg hogy a kezén levő szőlőkre több gondot fordítson illetve jobban vigyázzon mint eddig nehogy ismét annyi panasz legyen ellene*”, 1931. november

Legsúlyosabb vétségnek az számított volna, ha maga a csősz vagy hozzátartozói károsítják meg a gazdaságot.⁹¹ Ilyesmiről sem találunk híradást, de az ádokhegyi könyvben két ízben is olvashatunk olyan bejegyzést, mely erre az estre a pásztor azonnali elbocsátását, s hátralévő bérének visszatartását helyezi kilátásba (1883., 1932.). A csősz feladata és felelőssége a szőlő érésének időszakában még nagyobb volt, mint máskor az esztendőben. Mutatja ezt, hogy az Ádok-hegyi gazdaság az 1879 decemberében tartott gazdasági gyűlésen oly feltétellel kötött szerződést a csősszel, „*hogy szőlő éréskor egy kis pásztort tartozik fogadni*”.⁹²

Az őrzési feladatok fentebb idézett általános és teljes körű megfogalmazása mellett forrásaink pontosan és részletesen is utalnak azon kártételek körére, azokra a „veszélyforrásokra”, amelyekre leginkább ügyelnie kellett a pásztornak.

Szőlőéréskor ilyen veszélyt jelentettek a termésre a madarak. Forrásainkban csupán egyszer, az 1869–70. évi ádokhegyi csőszfogadási szerződés szövegében történik konkrét utalás arra, hogy a pásztor köteles „*a kártékony madarakat el távolítani, mert különbben az égi madarak által okozott károkat a Pásztor tartozik meg téríteni*”. A szakirodalomban azonban számos adatot találunk arra, hogy a csőszök egyik legfőbb feladata szőlőérés idején a madarak riasztása volt.⁹³

Ugyancsak jelentős károkat okozhattak a hegyben a szabadon járó jószágek. A jegyzőkönyvek számos kitévelt tartalmaznak mind a gazdák, mind pedig a gazdaság csőszházában lakó szőlőpásztor számára a jószágtartást illetően. Az *aprójóság* (baromfi) szabadon tartását általában csak „*cseresznyeérésig*” engedélyezték, vagy addig, amíg a vetésben és a szőlőben kárt nem tesz; aztán mindenki köteles volt elzárni. Az *Ádokhegyben* a szabályozás ezen formája volt érvényes a forrásunk által lefedett időszakban.

Az alpárhegyi gazdaközösség egyes esztendőiben szigorúbb megkötéseket is hozott, így az 1890-es évek második felétől az aprójóság tartását a hegyben teljes mértékben tilalmazta. Hogy a szabadon járó baromfi valóban károkat okozott, alátámasztja az 1903. évi közgyűlési jegyzőkönyv azon kitétele, miszerint a gazdaközösség „*a tett panaszok folytán*” úgy határozott, hogy az öreggazda szólítsa fel az egyik gazdatársat a tyúkok elzárására; ugyanekkor oly döntés is született, hogy az „*idegen hegyből*” átjáró baromfikat, ha gazdájuk a felszólítás ellenére sem zárja el, a csősz – a kártételt megelőzendő – löje le. Az 1907. évi

16.: az újból felfogadott csősz „*határozott ígéretet tett a jelen volt gazdák előtt, hogy a mulasztását feltétlenül potolja*”

⁹¹ V.ö.: Simon András 2005. 238.

⁹² Kispásztor fogadása szőlőérés idejére Szeged környékén általánosnak látszik. V.ö.: Börcsök Vince 1970a. 83., 1974. 479.; Bálint Sándor 1976. 583.; Juhász Antal 1999. 207.

⁹³ Égető Melinda 2001a. 545–546. Legveszélyesebbek a rajokban érkező seregélyek voltak. Ellenük egyrészt zajkeltéssel védekeztek: kereplőt forgattak, *kancsikával* (bőr ostor, korbács) durrogattak, *bufogóval* (kolomp) zajt ütöttek vagy bádogfenekű edényen doboltak; másrészt parittyával lőttek közéjük. (Börcsök Vince 1970a 83., 1974. 480–481.; Bálint Sándor 1976. 584.; Juhász Antal 1991. 317., 1996. 308.) A madarak riasztásának eszköze volt a sörétes puska is. (Juhász Antal 1992. 180.)

közgyűlésen újra napirendre kerülnek az aprójószág okozta nyári káresetek, minek okán az el nem zárt baromfikat illetően azt határozza a gazdatársulat, hogy cseresznyeérés után azokat a „*pásztor utasítatik ellővődözni vagy elverni és háttarra kidobni*”.⁹⁴ A következő esztendőben a kacsza tartására vonatkozik teljes tilalom, majd 1910-ben szőlőérésig engedi a gazdaság az aprójószág szabadon tartását, 1912-ben pedig újra mindenkinek megtiltja. Az 1929. évi csősz-illetmények sorában egy disznó kötélen tartásának joga szerepel.

Az ádokhegyi könyv bejegyzései több ízben utalnak a baromfi mellett más jószágok tartására is. Az 1902. évi csőszfogadáskor kiemelték, hogy disznót és kecskét szabadon tartani nem lehet, s a következő esztendőben kötelezték is a pásztort, hogy a csőszháznál tartott kecskét távolítsa el. Az 1920–30-as években a szőlőpásztor általában 5 tyúkot és egy kakast, vagy 8 tyúkalj csirkét nevelhetett, mellette kötélen egy vagy két disznót is hizlalhatott.⁹⁵ Az 1922. évi gazdasági gyűlés felhatalmazta a csőszet, hogy ha a hegyben idegen jószágot lát, fogja meg, s ha az kárt nem tett, akkor a büntetési pénz teljes mértékben, kártétel esetén pedig azon összeg levonása után a fennmaradó rész a pásztort illeti. 1923-ban rögzítik, hogy lábasjószág „*egyáltalán a hegyben meg nem tűrhető*”, csak a gazda saját földjén, 1932-ben pedig a csősz kötelességei között olvasható, hogy disznó, juh, kecske, vagy szarvasmarha garázdálkodását a hegyben köteles megakadályozni.

A szőlőhegyet körülvevő és védelmező árok meglétére utal az alpárhegyi jegyzőkönyvben elég gyakran szereplő, s éppen a csősz által vigyázandó területre utaló „*árkon belül*” kifejezés. Egyetlen említés enged arra is következtetni, hogy a hegybe való ki- és bejárás – főként ha szekérrel vagy kocsival jött a birtokos – a zárható hegykapun keresztül volt lehetséges. Az 1896. évi alpárhegyi gyűlés jegyzőkönyve kimondja, hogy a *kapu* kulcsát a csőszháznál kell tartani, s a csősz kötelessége a gazdák kérésére a kapu felnyitása.⁹⁶

A szőlőpásztornak figyelnie kellett a hegyben járó emberekre is. Az ádokhegyi könyv végén található, 1923-ból datált feljegyzés a csőszre vonatkozó instrukciók sorában jelzi, hogy idegenek számára a hegyben való gyalogos járás megtiltandó. Az alpárhegyi szöveg pedig kétszer is leszögezi azt, hogy gyerekek a szőlőutakon és a szőlők között egyáltalán nem járhatnak (1898., 1929.).

A csősz felszerelésének része volt általában valamiféle fegyver. Ez a gazdaközösség tulajdonában volt, de természetesen a szőlőpásztor használta.⁹⁷

⁹⁴ Kecskeméten a városi tanács alkalmazásában lévő csőszöknek felhatalmazásuk volt arra, hogy „*a szőlőkben őgyelgő jószágot le is löjjék*”. (Szabó Kálmán 1934. 28–29.)

⁹⁵ A szőlőpásztor számára engedélyezett jószágtartás Szeged környéki adataival szinte teljesen megegyező Kiss Lajos (1981. 246.) leírása Vásárhelyről.

⁹⁶ A forrásban a csősznek ezen feladata olyan szövegkörnyezetben kerül megemlítésre, amikor a *kisközn*ek a gazdaság általi használatáról is rendelkeznek. Ennek alapján arra gondolunk, hogy a szénatermés elszállításakor lehetett szerepe a kapu felnyitásának. A kocsival, szekérrel való közlekedés a hegyben még a trágya hozatalakor és a termés esetleges elszállításakor lehetett jellemző. V.ö.: Egető Melinda 1993a. 113.

⁹⁷ V.ö.: Kiss Lajos 1981. 246.

Az 1869-70. évi ádokhegyi csőszfogadási szerződés szövegében a pásztor juttatásai között szerepel a puskapor és a sörét, ugyanígy az alpárhegyi könyvben az 1890-es években szintén a puskapor, a kapszli, illetve a kiadások között a fegyveradó. Az ádokhegyi gazdaság 1894-ben vásárolt egy revolvert börtokkal, aminek javíttatási költsége a későbbiekben is fel-feltűnik forrásunkban (1899., 1907.). Az alpárhegyi gazdaság jegyzőkönyvében pedig 1901-ben olvashatjuk, hogy „*a gazdaság fegyvere haszna vehetetlen a pásztor követel lövő eszkösz őregazda utasítatik hogy alkalmilag szerezebe revolvert vagy pisztolt a mi é adot nem kel fizetni*”. Az ádokhegyi gazdaság 1924-ben a csősz részére fegyvertartás kérelmezését határozta el, hasonlóképpen 1927-ben az *Alpárhegyben* a csősz kérte – „*miután kerülés közben megtámadhatásnak lehet kitéve*” –, hogy részére a gazdaság fegyverviselési engedélyt eszközöljön. Mindezekon túl a fegyverhasználat alkalmairól többet nem árulnak el forrásaink, hacsak még ide nem számítjuk az el nem zárt baromfik lelővöldözésére vonatkozó, s fentebb már idézett kitételeket. Mint azt szakirodalmi párhuzamok alátámasztani látszanak, a puskát minden bizonnyal használhatta a csősz a madarak riasztására is.

A csősz járandósága

A csősz fizetsége pénzbeli és egyéb juttatásokból tevődött össze.⁹⁸ A pénzbeli járandóság összegét a gazdák által a szőlőterület nagyságának arányában befizetett díjakból fedezte a gazdaság. Az ádokhegyi szerződés (1869–70.), majd a jegyzőkönyvek szövege egészen 1883-ig 28 forintban határozza meg a pásztornak fizetendő bért. 1884 és 1914 között az ádokhegyi csősz fizetése 20 és 28 forint között mozgott, az alpárhegyi pásztornak 1889 és 1904 között legkevesebb 16 forintot, legmagasabb összegként pedig 22 forintot fizetett a gazdaság. A csőszbér pénzbeli részének alkalmankénti ingadozása egyéb kiegészítő juttatásokkal vagy az adófizetés módjával⁹⁹ volt összefüggésben.

A forint–krajcár elszámolásról a korona–fillér elszámolásra az alpárhegyi jegyzőkönyvi bejegyzések 1905-től, az ádokhegyi beírások pedig csak 1914-től térnek át.¹⁰⁰ Az alpárhegyi gazdaság az új fizetőeszközben számolva kezdetben

⁹⁸ A csőszbér összege és összetevői hasonlóképpen alakultak a forrásink alapján a következőkben leírtakhoz Szeged környékén, illetve a Dél-Alföldön. A konkrét példákat ld.: Bálint Sándor 1976. 583.; Juhász Antal 1992. 180., 1996. 308., 1999. 207–208.; Börcsök Vince 1970a 83., 1974. 479.; Kiss Lajos 1981. 246.;

⁹⁹ Magasabb díj megállapítása esetében a csősz az általa lakott csőszház és a hozzá tartozó terület utáni adót maga fizette, alacsonyabb összeg esetén ezt a kiadást a gazdaság vállalta magára. Így pl. az alpárhegyi gazdaság 1903. évi rendes közgyűlésén megfogadott pásztor pénzbeli fizetése 16 forint, valamint 2 forint házfenntartási díj (így összesen tehát 18 forint), a csőszház adóját pedig (6 forint) a gazdaság fizeti.

¹⁰⁰ Ezt az adatot tanulságosnak véljük a pénznemek használatára vonatkozóan, hiszen a koronát törvényileg 1892-ben vezették be, majd 1900-tól vált egyetlen hivatalos fizetőeszközzé a monarchia területén. A forintbankjegyeket 1902. december 31-ig, az ezüst egyforintosokat pedig csak a korona forgalmának megszűnésekor (Magyarországon 1927-ben) vonták be. (V.ö.: Osztrák-magyar korona. Wikipédia szócikk)

36, majd az első világháború kezdetéig 40 koronát fizetett a csősznek¹⁰¹. Az 1910-es évtized végéig ez 52 koronára emelkedett, majd pedig – a gazdasági válság következtében – 1920-ban hirtelen több mint duplájára, azaz 120 koronára ugrott. A hatalmas mérvű infláció hatására az 1923. évi rendes közgyűlés ezt az összeget százszorosára, vagyis 12.000 koronára emelte fel. 1927-ben a gazdasági konszolidáció eszközeként bevezetett új pénznem szerint évi 12 pengőért fogadták meg az alpárhegyi gazdák pásztorukat. Az 1929. évben bejegyzett illetmények sorában 80 pengő volt a csősz bére, amit a harmincas évek első felében 60, majd 40 pengőre mérsékeltek, végül pedig 30 pengő összegben állandósították a gazdaság. Az *Ádókhegyben* az 1910-es évek második felében – megegyezően az alpárhegyi javadalmazás mértékével – 52–60 koronára rúgott a pásztor pénzbeli járandósága. Az 1920-as évek elején ez 100 koronára nőtt. 1923-ban és 1924-ben pedig 100 korona foglaló, 1000 korona *hajtópénz*¹⁰², s ehhez több terményjárandóság alkotta a csősz bérét. A későbbi években a jegyzőkönyv nem ad pontos felvilágosítást a csősz pénzbeli illetményéről, de tendenciaként láthatjuk, hogy a gazdák birtoknagyság arányában történő befizetései emelkedtek.

Forrásaink már az 1890-es évektől utalnak azon gyakorlatra, hogy a gazdák birtoknagyság szerint megállapított befizetéseit, maga a csősz gyűjtötte össze, majd a pénzzel elszámolt az öreggazdának, aki ebből kiadta bérét, vagy annak éppen esedékes részét.¹⁰³ Volt példa rá, hogy a pásztor elmaradt a beszedett díjak elszámolásával, ilyen esetben az öreggazda figyelmeztette, hogy ha ezt meg nem teszi, „*jövőre felfogadva semmi szín alatt sem lesz*” (*Alpárhegy*, 1903.). Hasonló mulasztást tükröz az ádókhegyi gazdaság 1913. évi kiadásai között megjelenő, a volt csősztől be nem hajtható pénzösszeg.

A pásztor a pénzbeli járandóságot nem egy összegben kapta kézhez. A pásztorfogadás alkalmával mindig járt foglaló. Az alpárhegyi gazdaságban ez 1 forint, később ennek megfelelően 2 korona volt¹⁰⁴. Az ádókhegyi följegyzésekben 50 krajcár, 1 forint, 1 forint 50 krajcár és 2 forint, majd pedig 2 vagy 4 korona könyvelése változóan fordul elő. Az 1920-as válságévekben mindkét gazdaságban találunk 100 koronás foglalóra is példát. A foglalón túl fennmaradt összeget is általában két részletben fizették a pásztoroknak. Ádókhegyi forrásunkban – a sokszor hivatkozott 1869-70. évi csőszszerződés szövegében, de a későbbi években is néhányszor – Szent Mihály (szept. 29.) és Szent György (ápr. 24.) napja szerepel a pásztor kifizetésének időpontjaként. A kétszeri díjazás gyakor-

¹⁰¹ A forint–korona átváltási arány 1:2 volt, így a 36-40 korona a korábbi 18-20 forint bérnek felelt meg.

¹⁰² Bálint Sándor 1957. I. 550–551. A csősz által behajtott büntetéspénz, illetve a csősznek járó pénzösszeg más földjén legelő állatok elhajtásáért.

¹⁰³ V.ö.: Juhász Antal 1992. 180.; Kiss Lajos 1981. 230. Saját kutatásainkból dunántúli példa: Simon András 1996. 311. Szatymazról a csőszjárandóság terménybeli részének beszédéséről szóbeli visszaemlékezést idézve ld.: Fodor Ferenc 2002. 461.

¹⁰⁴ Az 1890-es évek elején az 1 forint összegű foglaló átadásakor a jegyzőkönyv rögzíti azt is, „*hogya szavát be nem váltja*” a csősz (vagyis a szerződésben foglalt kötelezettségeinek nem tesz eleget), az 1 forint helyett 5 forintot tartozik visszafizetni.

latát mutatja mindkét gazdaság könyvében a tavaszi és az őszi csőszbér szedés rögzítése¹⁰⁵.

A pénzbeli juttatáson túl a szőlőpásztor egyéb javadalmakra is szert tehetett. A szőlőhegyben az egyes parcellák között vezető, gyalog vagy kocsival is járható utak (*kis köz*) és a szélesebb dűlőutak (*nagy köz*) fűtermését kaszálhatta a csősz, s a széna részben vagy egészben őt illethette¹⁰⁶. Erre vonatkozóan az alparhegyi gazdaság könyvében már a legelső csőszfogadási jegyzőkönyvben (1889.) szerepel a pásztor járandóságainak sorában, hogy a köz első kaszálása a csősz, a többi pedig a gazdaságot illeti. Ez ismétlődik a következő esztendők során, 1897-től viszont a (nagy)köz kaszálása „*egészben a pásztoré*”, a kis közt pedig a gazdaság használta. Az 1899 december végi közgyűlésen a gazdák úgy határoztak, hogy „*ezután minden évbe a kis köz is csősznek lesz adva kaszálásra*”. A fűtermés hasznát a következőkben 1914-ben igényli a csősznek jelentkező személy, s számára a gazdák ezt jóvá is hagyják. Az 1915/16-os gazdasági évben viszont a gazdaság már azzal bízta meg az elnököt – nyilván saját bevételeinek növelése végett –, hogy „*a gazdasági fűtermését annak idején bérelje ki*”. Több említést ezután nem találunk a közök fűtermésének hasznáról. Ádokhegyi forrásunkban a pásztor járandóságai között e haszonvételtől csak később olvashatunk. A gazdák olyan formán szerződtek a csősszel 1919-ben, hogy az utak fűtermése fele részben őt, fele részben pedig a gazdaságot illeti. A széna ára a gazdaság számára csaknem annyi bevételt hozott (55 korona), mint amennyi pénzt a pásztor éves bére kitett (60 korona). Egy esztendő múlva a csőszfogadás feltételeiben már az állt, hogy a közös területeken termő széna hasznát teljes mértékben a pásztor élvezi, s ezt mondja ki az 1923. és 1924. évi közgyűlés jegyzőkönyve is. Az 1932 novemberében felsorolt juttatások között a csőszházhoz vezető út és a forgó út¹⁰⁷ fűtermése illette a csősz.

A szőlőpásztor az évi tüzelő bizonyos mennyiségére is szert tehetett fizetése részeként. Az ádokhegyi gazdaságban az évtizedeken át érvényben lévő és irányadó 1869-70. évi csőszfogadási szerződés 3. pontja rögzíti a járandóságok sorában, hogy a gazdáktól 100 út szőlőterületenként egy kéve vessző illeti a pásztort. Az 1920-as évektől már ugyanezen területnagyság után 2 kéve vessző

¹⁰⁵ Az alparhegyi könyv utolsó lapjain szereplő nyugta-minták szerint a gazdasági év első felére márciustól októberig, második felére pedig októbertől márciusig tartott, s a befizetési és kifizetési terminusok is ehhez igazodtak. Az 1890-es évek elejéről az alparhegyi jegyzőkönyv adatai a csőszbér fizetésének azon gyakorlatát körvonalazzák, miszerint a pásztor a szerződöttes alkalmával (vagyis a téli rendes közgyűlésen: decemberben vagy januárban) megkapta a foglalót, majd márciusban, Szent József napján megkezdte munkáját, azután szolgálati idejének nagyjából a derekán, vagyis az októberi (őszi) bérszedés után kifizették (a korábban megkapott foglaló összegét is beleértve) 15 forintig, a 22 forintnyi évi bérből így fennmaradt 7 forintot pedig a szolgálat lejártáig (vagyis a tavaszi bérszedésig) visszatartotta a gazdaság.

¹⁰⁶ A *kis* és *nagy köz* fogalmára vonatkozóan ld. Huszka Lajos 1975. 7. és Bálint Sándor 1957. I. 837.

¹⁰⁷ Valószínűleg a szőlőterület(ek) végében lévő olyan szélességű út, ahol lovakkal és kocsival is meg lehetett fordulni. V.ö.: Bálint Sándor 1957. I. 469.: „*A föld vége, ahol szántás közben megfordulnak*”. Ezek közös szüretelő helyek is lehettek. Égető Melinda 1993a 114.

vagy „szár ízék”¹⁰⁸ járt a csősznek. Az 1928. gazdasági évtől 100 utanként 50 fillér és 1 kéve vessző (esetleg gally), vagy annak értéke szerepel forrásunk szövegében. Az alparhegyi jegyzőkönyvben az 1892. évtől van jelen a pástör juttatásai közt ugyancsak 100 út szőlőterületenként egy kéve szőlővessző. Az 1900. évtől a pusztá földek után – szintén 100 utanként – az egy kéve vessző helyett 10 krajcár fizetendő. Az 1910 decemberében kelt jegyzőkönyv azt is rögzíti, hogy a vesszőt a csősz „a gazdától tavaszi metszéskor kapja”.¹⁰⁹ Az 1916. évi közgyűlésen a gazdaság úgy fogalmaz, hogy egy kéve vessző helyett 30 fillér díj is fizethető. Később (1923.) e járandóság keretében vesszőt vagy szárat is adhattak a gazdák a csősznek. 1927-től 100 utanként már 2 kéve rőzse, gally vagy szőlővessző illette a pástort, s ugyanez szerepel az 1929 decemberében részletesen megfogalmazott, s a későbbi évek során is érvényes csősz-illetmények között. Mindezek alapján úgy látszik tehát, hogy a vessző a vizsgált időszakban állandó részét képezte a csőszyok járandóságának.

A juttatások részeként értelmezhető a szőlőpástort megillető jog a gazdasági csőszházban való lakhatásra. Ez szigorúan csak a szolgálat időszakára vonatkozott. Az alparhegyi gazdaságban bonyodalom is adódott e körül, ahogy erről az 1924 júniusában összehívott rendkívüli gyűlés jegyzőkönyvében olvashatunk. A korábbi pástör március 19-én nem engedte át a házat az új csősznek, sőt „kijelentete hogy nem is fog távozni, és tegyenek az úrak, amit akarnak”. A gazdaság ragaszkodván az új csősz személyéhez, úgy határozott, hogy „az erőszakkal ittmaradt” pástornak „bármily úton is távozni kell”. A dolgokat megelégtelven, a gazdaság elnöke bejelentette lemondását. Ugyanezen esztendő pénztári naplójának bejegyzése mutatja, hogy a csősz kilakoltatása augusztus elején megtörtént, s ez 22.000 koronájába került a gazdaságnak. Ádokhegyi forrásunkban az 1920-as évek második felétől a csőszfogadáskor írásban rögzítik, hogy a csőszházban csak a pástör és családja lakhat, senki mást be nem fogadhatnak, szállást nem adhatnak, és tilos bármiféle összejövétel, gyűlés vagy bál rendezése a csőszháznál. A pástör kötelessége volt az udvarnak és a ház belsejének tisztán és rendben tartása, valamint a tapasztás és a meszelés elvégzése, melyhez a szükséges anyagokat, a meszet és a meszelőt a gazdaság biztosította. A gazdaközösséget terhelték a kisebb javítások (zár, ajtó, ablak), valamint a nagyobb tatarozási munkálatok költségei.

A jegyzőkönyvek és csőszfogadási szerződések szövegei rögzítik, hogy a gazdaság az aratás és cséplés időszakában néhány hétre engedélyezte a pástornak, hogy elszegődjön valamely gazdához dolgozni. Így kiegészítő jövedelemre tehetett szert, vagy megkereshette a család számára szükséges gabonamennyiséget illetve annak egy részét. Alparhegyi forrásunk már az első bejegyzésnél,

¹⁰⁸ Kukoricaszár. V.ö.: Bálint Sándor 1957. II. 452., 455.

¹⁰⁹ V.ö. a Fodor Ferenc (2002. 461.) által rögzített szóbeli visszaemlékezésben foglaltakkal: „Mikor mögmetszöttek, kitöttek a csőzbért az út végire. Apám a csőszbotra szúrta és a vállán hordta haza. Így hordta haza az évi tűzrevalót.” A gazdák – a szőlőterület nagyságának arányában – kisebb vagy nagyobb kévéket kötöttek a csősznek.

vagyis az 1890. évre felfogadott pásztor alkalmazásának feltételeinél jelzi a 3 heti aratási idő megadását. Az 1897–98-as gazdasági évtől ez 15 napra csökkent, az 1900 decemberében felvett jegyzőkönyvben pedig a gazdák a „szokásos aratási idő helyett” engedélyt adtak a csősznek, hogy vadórként vállaljon alkalmazást. 14 napi aratási szabadsághoz volt joga a pásztornak az 1927. évi bejegyzés szerint, s ugyanezt rögzíti a csősz kötelességeit számba vevő 1929. évi jegyzőkönyv, azzal a kikötéssel, hogy ezen időre a pásztor „helyettest tartozik saját költségén állítani”. Az ádokhegyi könyvben az aratási vagy cséplési szabadság konkrét említése elsőként az 1921 januári gyűlés jegyzőkönyvében tűnik föl. A gazdaság ekkor 2 hétre engedte el aratni csősz, „hogy a télire valót magának beszerezhesse”, hozzátéve azon kikötést, hogy addig feleségének kell helyettesítenie. 1923-tól 3 hétre nőtt az aratási szabadság, majd 1927-ben az egyedülként jelentkező „eddig” csősz azon kikötéssel vállalta a szolgálatot, „hogy a 4 heti aratási idő alatt oda és ahhoz a gazdához megy dolgozni, aki legjobban megfizeti”.

Tendenciaként rajzolódik ki forrásainkból, hogy az 1920-as években, amikor a gazdasági válság és ezzel összefüggésben a nagyfokú infláció miatt a csőszbér pénzbeli hányadának összege és értékállósága nem volt stabilnak tekinthető, mellette hangsúlyosabb szerepet kaptak a naturális juttatások, valamint a csőszre vonatkozó egyéb jogok érvényesítése. Ezt tükrözi a korábban felsorolt adatok alapján a fűtermés használatának joga, a terület arányában adott szőlővessző mennyiségének, valamint az aratási idő hosszának növekedése. Ugyan-ezen időszakban tűnik föl új elemként a pásztor fizetségei között bizonyos gabonamennyiség: az ádokhegyi gazdaságban 1923–25-ben minden 100 út szőlőterület után 4 kiló tiszta búza is járt a csősznek.¹¹⁰

A gazdatársulásokat a csősz alkalmazásának költségein kívül egyéb kiadások is terheltek, mivel a csőszház után biztosítást, a szőlőpásztor után pedig betegsegélyezést és munkáspénztári adót kellett fizetni.

¹¹⁰ Az ádokhegyi jegyzőkönyvben szereplő kimutatások adatai szerint ezekben az években összesen 2925, illetve 2950 út szőlőterület volt a gazdaság tagjainak kezén. Ha a pásztor minden tulajdonostól megkapta a 100 utankénti 4 kg tiszta búzát, akkor 117–118 kg gabonát szedhetett be. A gabona (rozs) mint csőszjárandóság meglétére és összegyűjtésére ld. még: Fodor Ferenc 2002. 461.

Az *Ádokhegyben* és az *Alpárhegyben* az Alföld más szőlőterületeihez hasonlóan a közösségi építmények közé a csőszház illetve a kút tartozott, amelyeknek a karbantartása rendszeres kiadással járt együtt.¹¹¹ Sajátos építménynek tekinthető a *góré*, amely a szőlőörzés céljait szolgálta.¹¹² Börcsök Vince kutatásai során rámutatott arra, hogy a szerkezet legegyszerűbb változata Szeged környékén egy 5-6 méter hosszú, kérgétől megfosztott akácoszlop volt, amelyet átfúrtak. A fogakat a lyukakba kereszt irányba úgy illesztették, hogy jobb és bal oldalon egyforma távolságban álljanak ki. Az oszlopot a szőlőhegy egyik pontján leásták, fogazata a földtől 40-50 cm-re kezdődött. Stabilitását támasztófákkal növelték, ami megóvta a szerkezetet az eldőléstől. A négy oszlopon álló változat 5-6 méter magas is lehetett, amelynek a tetejét félgömbölyűre fűrészelt akácfákkal kötötték össze, és bedeszkázták. Esetenként korlátot is készítettek.¹¹³ A szőlőörzést tárgyalva utaltunk forrásaink adataira, miszerint mindkét hegygazdaságban állt góré, de ezeket az 1890-es években elbontották, és anyagukat értékesítették.

A gazdaság tagjainak közös tulajdonát képező csőszház az *Ádok-* illetve az *Alpárhegyben* is két helyiségből, szobából és konyhából állt, amelyek felett padlás helyezkedett el.¹¹⁴ Forrásunkból kiderül, hogy az alpárhegyi építményhez 74 négyszögöl nagyságú terület tartozott. Az épületek az állandó karbantartás mellett időnként komolyabb felújítást is igényeltek, amely további anyagi terheket rótt a szőlőbirtokosokra. Az ádokhegyi gazdaság 1889 májusában azt a határozatot hozta, hogy a csőszház karbantartása céljából minden szőlőbirtokos 100 út szőlő után évente 50 krajcárt fizessen mindaddig, ameddig elegendő pénzösszeg össze nem gyűlik. Úgy tűnik, hogy 1890-ben a javítási munkálatok egy részét elvégezték, mivel a kiadások között nád, drót, téglá, mész, meszelő, homok, vályog és polyva szerepel. 1899-ban az épület új tetőzetének az elkészítése 117 forint 70 krajcár kiadással járt. 1920-ra a tető javítása, az ablak készítése illetve a falak, a padlás és a konyha tapasztása is halaszthatatlanná vált, ezért abban állapodtak meg, hogy a birtokosok 6 fillérrel járulnak hozzá a kiadásokhoz. Az 1921. január 6-án tartott gyűlésen 10 fillérre emelték a hozzájárulás mértékét, amiből a tetőzet javítását, új ablak készítését, a falak, a padlás és a konyha tapasztását próbálták fedezni. A szőlőbirtokosok közül Pomázy István és Nagy

¹¹¹ A szőlőhegyeken haranglábak is álltak, mivel a harangszót a jégkár elleni védekezés hatásos módjának tartották. (Huszka Lajos 1975. 21.) A közösségi építményekről ld. még: Égető Melinda 1993a. 118.

¹¹² A szőlőörzés sajátos jeleként említjük a csőszpóznát. Formájáról és szerepéről a főként német-ajkú népességű móri borvidéken Lukács László ad részletes leírást. (Lukács László 1990. 298–299., 311–313.) A szőlőörzés egyéb építményeiről és jeleiről összefoglalóan ld. Mód László–Simon András 2009. 211–215.

¹¹³ Börcsök Vince 1974. 480.; v.ö. még: Szendrey Ákos 1929. 97.; Bálint Sándor 1957. I. 511–512.

¹¹⁴ A csőszházra vonatkozóan ld.: Bálint Sándor 1957. I. 264., Börcsök Vince 1974. 479.; Orosházáról: Zilahy Lajos 1975. 342–343.

Ferenc 1-1 lovaskocsi sárgaföld beszerzését és szállítását, Csetneki István pedig jutányos áron 300 darab használt zsindelet ajánlott fel a gazdaság számára. Az új ablak beszerzésével az öreggazdát bízták meg, a szőlőpásztor pedig 60 korona helyett 100 koronát kapott, hogy a tetőfedést, a falak tapasztását és meszelését is elvégezze. 1927-ben ismét sürgetővé vált a tetőzet javítása, amit az ún. Böhm-féle cseréptetővel óhajtottak megoldani. A költségek fedezésére 50-től 100 útig három, 100 és 200 út között négy, 200 út felett pedig öt pengőt kellett a birtokosoknak befizetniük. 1932-re a tető olyan rossz állapotba került, hogy az épület több helyen beázott. A zsindelek annyira elkorhadtak, hogy azokat kijavítani már nem lehetett. A mennyezet olyan mértékben átázott, hogy beszakadással fenyegetett. 1933-ban ismét felmerült a tetőzet cseréppel történő befedése, aminek ügyintézésével az elnököt bízták meg, aki maximum 110 pengőt használhatott fel erre a célra. Takács János csősz azzal a kéréssel fordult a gazdasághoz, hogy a csőszház kemencéjének alját rakassák ki téglával, mert nem lehet benne kenyeret sütni. A jelenlévő szőlőbirtokosok vállalták az építőanyag beszerzését és a helyszíntre szállítását, amelyet 1 hónapon belül igyekezettek elvégezni.

Az *Alpárhegyben* álló csőszház is több alkalommal karbantartásra szorult, ami többlet kiadást rótt a társulást alkotó szőlőbirtokosokra. 1902-re az épület tetőzete olyan rossz állapotba került, hogy javítása, déli részének cseréje elkerülhetetlenné vált. Az öreggazda azt javasolta, hogy a befolyó 13 forint 80 krajcárt használják fel erre a célra vagy vegyenek fel kölcsönt. 1903-ban az a határozat született, hogy a gazdaság a rendelkezésre álló 33 forint 60 krajcárból 1904-ben újítsa fel az épület keleti oldalát. 1906-ban az öreggazda a karbantartáshoz szükséges zsindelet, lécszögeket és léceket beszerezte, de a javítási munkálatokat nem végezték el. 1914-ben a gazdátársulat vezetője nem tudta az épület karbantartási és javítási munkálatait végrehajtani, mivel a háború miatt a birtokosok nem tudták vállalni a felmerülő költségek előteremtését. Az öreggazda 105 forint 90 krajcár kiadással számolt, amely különböző tételekből (3000 zsindelet, 10 db léce, fuvarköltség, szeg, 2 db ablak, munkadíj) tevődött össze. 1920-ban az a döntés született, hogy az őrzési hozzájárulás 10 koronáról 15 koronára emelkedjen, ami lehetőséget biztosít a javítási munkák fedezésére. 1922-ben az épület egyik oldala kidőléssel fenyegetett, ezért a falat ki kellett javítani. A munkát Becsei István vállalta el 4000 korona fejében, ami azt jelentette, hogy a csőszház egyik végét téglával, az egyik sarkát pedig vályoggal rakta ki, a falakat betapasztotta, a zsindeletet és a kemencét kijavította. 1927-ben a tetőzet nyugati részének cseréppel történő újrafelépítése merült fel, amelyhez négyszögölenként 50 korona többletköltséget állapítottak meg. 1929-ben Börcsök Lajost bízták meg a közgyűlésen jelenlévő gazdák azzal, hogy javíttassa ki a tetőzetet és a kéményt, illetve készíttessen új árnyékszék. 1940-ben az elnök arra próbálta meg felhívni a tagság figyelmét, hogy az épület évek óta elhanyagolt állapotban volt, ezért fennállt a veszélye annak, hogy összedől. A gazdák azt a határozatot hozták, hogy a tagdíj kétszeresre emelésével próbálják a javítási munkálatokat fedezni. 1941-ben a karbantartási munkák ellenére a belvizek miatt az épület ösz-

szeomlott, a cserepekből és a faanyagból azonban csak keveset lehetett felhasználni. Az elnök azt javasolta, hogy emeljenek új csőszházat, ami 600 pengő kiadással járna együtt. A birtokosok ezzel szemben azon az állásponton voltak, hogy teljesen felesleges újra felépíteni, mivel a szőlőparcellák szinte mindegyikén a birtokosok kint laknak. Az illetékes hatóság hozzájárult az értékesítéshez, amelyből számos kiadást (javítás, csatornázás) fedezni lehetett volna. A 74 négy-
szögölnyi területet, amin a csőszház állt, Varga Antal vásárolta meg 300 pengőért. A megállapodás értelmében a vevő 100 darab téglát átengedett a gazdaság számára azért, hogy a kutat ki tudják javítani az építőanyagból.

A víznyerés célját szolgáló kutak karbantartása, tartozékaiknak a beszerzése újabb kiadásokkal járt együtt, amit szintén a szőlőbirtokosokra kivetett hozzájárulásból igyekeztek a gazdátársulások fedezni. A jegyzőkönyvekből kitűnik, hogy a szőlőhegyekben gémeskutak álltak. A földbe ásott kútgödörből kétkarú emelő elvén működő szerkezettel lehetett a vizet kinyerni. A kút egyik legfontosabb része a földbe mélyített *ágas*, amelyet gyakran élőfából alakítottak ki. Vilásra vagy csapoltra kiképzett vastengelyt erősítettek rá, amelyen az emelő funkcióját betöltő *gém* forgott. A kútgödör fölé nyúló végére erősítették a vödörtartó rudat vagy *ostort*, amelyen a vödör függött.¹¹⁵ A kutak *kávéval* is rendelkeztek, amely egyfajta korlátként szolgált. Az *Alpárhegyben* 1898-ban a kimutatásokban szereplő költségek arra utalnak, hogy az elhasználódott elemeket (kútágas 3 forint 50 krajcár, gép 1 forint 30 krajcár, ustorfa horog 20 krajcár) ki kellett cserélni. 1930-ban Galiba Antal egy kútgémet ajándékozott a társulat számára. 1937-ben az elnök felhívta a figyelmet arra, hogy a kút kávéja tönkrement, amelyet ki kellene javítani. Luteránus István és özvegy Mészáros Györgyné ezt követően azt indítványozta, hogy a kút mellé kisméretű cementvályút készítsenek. A gazdaság 1929-ben a csősz kötelességeinek sorában rögzíti a kút évenként egyszeri tisztításának feladatát. Az *Ádokhegyben* 1921-ben a birtokosok azzal a feladattal bízták meg az öreggazdát, hogy a kútágast lássa el egy erős támoszlop-pal, amelynek költségeit a csőszház előtt álló eperfa értékesítéséből fedezhette. 1927-ben a pásztor tennivalói között szerepel a kút időnkénti tisztogatása, majd 1932-ben szintén rögzítik a csősz kötelességeiként a kút homoktól történő megtisztítását, hogy a szőlőbirtokosok a permetezéshez szükséges vízre könnyen szert teheszenek.

Ehhez kapcsolódóan említhetjük meg, hogy az alpárhegyi gazdaság 1897-ben permetezőgépet vásárolt, amelynek a javításával, alkatrészeinek (cső, gumi stb.) beszerzésével kapcsolatos kiadások rendszeresen felbukkannak a jegyzőkönyvben 1909-ig, amikor a készüléket árverés után Mészáros György vásárolta meg. A szerkezetet feltehetőleg bizonyos szőlőbetegségek elleni védekezés alkalmával használhatták¹¹⁶ azok a birtokosok, akik nem rendelkeztek saját

¹¹⁵ Füzes Endre 1979. 276–277.

¹¹⁶ A szőlőbetegségek megjelenéséről és a védekezés ügyéről a szegedi határban és Szatymazon Id. Sebesi Judit 2002. 177–179.

permetezővel. A gazdaság permetezőhordóval is bírt, amelyet 1921-ben vásárolt meg Kovács István.

A Kárpát-medence szőlővidékein olyan szakrális kisépítmények is nagy számban fordulnak elő, amelyek a katolikus vallásgyakorlathoz kapcsolódnak. A szőlősgazdák az Alföldön keresztetket, a szőlővédőszentek tiszteletére pedig szobrokat emeltek, amelyek szervesen hozzátartoztak a szőlőhegyek külső képehez.¹¹⁷ Forrásainkban ugyan nem szerepelnek szőlőbeli feszületek, ám az *Ádokhegyben* 1903-ban állított, napjainkban is létező szakrális kisemlékről feltétlenül szólnunk kell, amelyet Ádok István, az egyik szőlőbirtokos emelt. Szeged város közgyűlése 1904. március 3-ai ülésén foglalkozott a feszület felállításának a kérdésével, aminek az a magyarázata, hogy a szakrális kisemlék a város tulajdonában lévő területen állt. A jegyzőkönyv ide vonatkozó bejegyzése szerint 7 négyzetölet engedtek át Ádok István számára, amely elegendőnek bizonyult az út menti kereszt számára.¹¹⁸ A szakrális kisemlék különlegességét a díszesen megmunkált, antik oszlopfő stílusjegyeit idéző talapzat adja, amelyen öntöttvasból készített feszület helyezkedik el. A kereszt állításának dátumára illetve az adományozó családra utal a kisméretű vastáblán, koszorúmotívum által övezett felirat:

„Isten nevében
emeltette
Ádok István
építész
és neje
Szűcs Teréz
1903”

Az út menti kereszt körül négy kőoszlop található, ami arra utalhat, hogy a szakrális emléket kerítés övezhette.

Kísérlet a hegygazdaságok hegyközséggé alakulására

Az alparhegyi gazdaság esetén 1921-ben merült fel először a szomszédos szőlőterületek bevonásával a hegyközségi szervezet megalakítása, amely minden bizonnyal az 1894. évi, „*A mezőgazdaságról és mezőrendőrségről*” szóló XII. törvény cikk rendelkezésein alapult volna.¹¹⁹ Az 1926. február 21-én tartott

¹¹⁷ Csoma Zsigmond 1997. 68–85., Mód László 1999. 261–271.

¹¹⁸ CsML SzL IV. B. 1402. a. 33. Szeged Város Törvényhatósági Bizottságának iratai. Közgyűlési jegyzőkönyvek. 1904. 131.

¹¹⁹ A rendelkezés magában foglalta azokat a jogi kereteket, amelyek lehetővé tették a hegyközségek megalakítását. E törvény használta először a hegyközség terminust, a korábbi történeti és jogi forrásszövegek többnyire a *helység*, *hegység*, *hegybéli helység* kifejezéseket alkalmazták a szőlőhegyi birtokosok szervezeti formáira. Ha valamely település határában legalább 100 kat. hold nagyságú szőlőterület 20-nál nem kevesebb birtokos tulajdonában volt, a birtokarány szerinti harmaduk kimondhatta a szervezet megalakulását. Ebben az esetben minden tulajdonosnak a

közgyűlésen már a veszelkahegyi gazdasággal történő egyesülés terve bukkant fel, amelynek lebonyolítását Gróf Sándorra és Kátay Andrásra bízta. A szeptember 26-iki összejövetelen Gróf Sándor beszámolt a fejleményekről. A veszelkahegyi gazdaság előjárósága nem idegenkedett a gondolattól, ám a hegyközséget nem lehetett megalakítani, mivel a tagság egy része nem támogatta az elképzelést. 1937-ben ismét felmerült a két szomszédos gazdasággal történő egyesülés, ami elsősorban a szőlőörzés költségeinek a csökkentését célozta volna.¹²⁰

Szatymazon a hegygazdaságokkal párhuzamosan más típusú társulás is működött, amely alapvető szerepet játszott a szőlő- és a borgazdálkodás korszerűsítésében, modernizálásában. A Szeged-szatymazi Gazdakör elsősorban a Felsőtanyán élő, mezőgazdasággal foglalkozó „néposztály” szellemi és anyagi jólétét igyekezett előmozdítani, amelynek érdekében szakmai előadásokat és borkonverszenyeket szerveztek.¹²¹ Az 1884-ben alapított egyesület taglétszáma hamar elérte a százat, 1901-ben pedig 122-re emelkedett. Az új alapszabályt 300 példányban nyomtatták ki, mert arra számítottak, hogy tagság a következő években szaporodni fog. A kör pecsétjének főirata: Szeged-felsőtanyai Gazdakör. Középen kutat és tanyát ábrázoló rajzot láthatunk. Az alapszabályt Polgár László ideiglenes elnök és Szegszárdy József jegyző írták alá. 1901-ben, a megújult Szeged-szatymazi Gazdakör alapszabályának pecsétjén eke és taliga látható, gereb-

kötelességei közé tartozott a közösség megalakításában, feladatainak ellátásában és a felmerülő költségek fedezésében való részvétel. A hegyközség meglehetősen széles hatáskörrel rendelkezett, mivel felügyelete alá tartozott az ültetvények őrzése, a hegyrendészet, a szőlőrekonstrukció összehangolása, a filoxéra, a peronoszpóra és egyéb szőlőbetegségek elleni védekezés, valamint a modern termesztési és borkészítési eljárások bevezetésének az elősegítése. Feladata lett a felújításhoz szükséges vesszők és oltványok beszerzése, közös alanytelepek létrehozása, valamint *vincellérek* alkalmazása. A szervezet ügyeit a közgyűlés, a választmány és a *hegybíró* intézte, a működés feltételeit meghatározó rendtartást a megalakulástól számított fél éven belül kellett elkészíteni. Előnyt jelentett, hogy a tagok közösen nagy tételben olcsóbban juthattak hozzá a felújítás és a védekezés eszközeihez. Tanfolyamokat tarthattak, könyvtárat alapíthattak, azaz kulturális és szakmai tevékenységet is folytathattak. Lónyay Ferenc 1896. 682., Beck Tibor 2005. 94–95.

¹²⁰ Az 1929. évi XVII. törvénycikk a hegyközségek létrehozását kötelezővé tette olyan településeken, amelyeknek a határában legalább 150 kat. hold összefüggő, betelepített szőlőterület helyezkedett el. A szervezet megalakításához legkevesebb tíz birtokosnak kellett lennie, ahol viszont a feltételek nem álltak fent, ott a termelők önkéntes elhatározásuk alapján hozhatták létre a közösséget. A szőlőörzésre és a hegyrendészetre vonatkozó feladatkörök jelentős mértékben bővültek, hiszen a hegyközségek kötelesek voltak borvidékük jellegzetes termékféleségeinek a védelmében meghatározni a területükön termelhető fajtákat, valamint ellenőrizniük kellett a szőlőgazdálkodásra és a borvédelemre vonatkozó törvények betartását. Magukra vállalhatták a talaj- illetve a növényvédelemhez szükséges anyagok beszerzését és a közös értékesítés megszervezését is. A hegyközség rendtartásában tagjaira nézve kötelező érvénnyel határozhatta meg a szőlőműveléssel és a borkészítéssel kapcsolatos munkák elvégzésének a menetét, sőt dönthetett a szüret időpontja felől is. A szervezeteket vármegyei szinten a hegyközségi tanácsok fogták össze, amelyek koordinálták a közösségek tevékenységét. Kovács Gyula–Mikó Zoltán–Szabó György 1995. 37–38.

¹²¹ Huszka Lajos 1986. 238.

lye és kasza társaságában, amelyek szőlővenyigét fognak össze. A szatymazi gazdakör fő feladatának tartotta, hogy idejében fölhívja tagjainak figyelmét a kártevők elleni védekezésre. Vezetősége a megelőzést szorgalmazta, ezért szakmai előadásokat, permetezési bemutatókat szerveztek. Rendszeresen szerveztek kiállításokat is, amelyeken a gazdák különböző kategóriákban bemutatkozhattak boraikkal.¹²²

Minden bizonnyal az ádok- illetve az alpárhegyi szőlőbirtokosok közül többen is tagjai voltak az egyesületnek, ezt alátámasztani látszanak a gazdakör jegyzőkönyveiben felbukkanó személynevek.

A gazdakör tagságát többféle társadalmi réteghez tartozó személyek alkották, akik között 25–150 kat. holddal rendelkező helybeli parasztokat, kis- illetve törpebirtokosokat, valamint úri birtokosokat (hivatalnokok, ügyvédek, tanárok, mérnökök, orvosok, katonatisztek stb.) találunk.¹²³ A tagok a kör fenntartására évenként egy részletben meghatározott pénzösszeget fizettek, amiből a felmerülő kiadásokat fedezték.¹²⁴

Összegzés

Tanulmányunk elsősorban a kötetben közzétett két szatymazi szőlőhegyi jegyzőkönyv elemzésére, s a benne foglalt adatok értelmezésére vállalkozott.¹²⁵ A dokumentumok bepillantást engednek a szegedi határban folytatott szőlő- és borgazdálkodásba, amelynek kiteljesedését szépen illusztrálja az Ádok- illetve Alpárhegyen birtokkal rendelkező szőlősgazdák tevékenysége, akik bizonyos termelési célok érdekében társulásokat hoztak létre.

A szatymazi és más Szeged környéki hegygazdaságoknak olyan pontokba szedett szabályzatairól nem tudunk, mint amilyenek a viszonylagosan autonóm dunántúli hegybéli helységek életét és működését szabályozták, vagy mint amilyenek néhány tiszántúli helységből fennmaradtak.¹²⁶ Forrásaink és a szakirodalmi adatok azonban arra utalnak, hogy valószínűleg már a 18. század végétől, de a 19. század derekától minden bizonnyal, önállóan működő, s a szőlőbirtokosok elemi érdekeit összehangoló *gazdaságok* szerveződtek a vizsgált területen.

Bízunk benne, hogy munkánk – a múlt egy szeletének feltárásán és értelmezésén túl – hozzájárul a közelmúltban többször is napvilágot látott azon téveszme megcáfolásához is, miszerint Szeged városának nincsen számottevő és értékelhető múltja a szőlő- és borkultúra területén.

¹²² Sebesi Judit 2002. 177.

¹²³ Huszka Lajos 1986. 236.

¹²⁴ Huszka Lajos 1986. 239.

¹²⁵ A szőlőhegyek igazgatási és szervezeti viszonyait tükröző források aprólékos, mintaszerű és módszertanilag is példaértékű elemzését a 17–19. századi dunántúli hegytörvények alapján Égető Melinda (2004) végezte el.

¹²⁶ V.ö.: Égető Melinda 2001a. 545. és 2001b. 35. (további hivatkozásokkal)

BARNA Gábor

- 1996 *A tállyai Fáklyás Társulat dokumentumai.* (Devotio Hungarorum 3.) Szeged

BÁLINT Sándor

- 1957 *Szegedi szótár I–II.* Budapest
 1973 Szeged és a Szerémség bora. *A Hungarológiai Intézet Tudományos Közleményei V.* Újvidék, 67–72.
 1976 A szegedi nemzet. A szegedi nagytáj népelete. Első rész. *Móra Ferenc Múzeum Évkönyve 1974/75-2.* Szeged

BÁRTH János

- 1991–1992 A parasztközösségek önszerveződésének néhány formája Kalocsa környékén. *Néprajz és Nyelvtudomány XXXIV.* 151–171.
 2003 A szőlős hegy típusú helynevekről. In: HAJDÚ Mihály–KESZLER Borbála (szerk.): *Köszöntő könyv Kiss Jenő 60. születésnapjára.* Budapest, 689–695.

BECK Tibor

- 2005 *A filoxéravész Magyarországon. A kártevő elleni küzdelem az első központi intézkedésektől az államilag támogatott szőlőrekonstrukciós hitelek lejártáig (1872–1910).* Budapest

BÉKEFI Antal

- 1899 A szatymazi homokdombok. *Borászati Lapok* 31. évf. 36. sz. 650–652.

BOGDÁN István

- 1990 *Magyarországi hossz- és földmértékek 1601–1874.* Budapest

BÖRCsök Vince

- 1963 *A szőlő és a must a szegedi tanyák népének téli táplálkozásában.* Néprajzi Dolgozatok 14. Szeged
 1970a A homoki szőlőtermelés kialakulása és munkamenete. In: JUHÁSZ Antal–SZÉCSY György (szerk.): *Átokházától – Ásotthalomig. Fejezetek a község történetéből és népeletéből.* Ásotthalom, 79–88.
 1970b A Szeged-vidéki szőlő telepítésének szerszám- és eszközanyaga. *Móra Ferenc Múzeum Évkönyve 1970/1.* 101–118.
 1974 Az érő szőlőtermés őrzése, szüretelése és a szüreti bál a Szeged környéki homokon. *Ethnographia LXXXV.* 479–493.
 1975 Adatok a pinceépítés, szőlőfeldolgozás és bortárolás hagyományaihoz a Szeged környéki homokon. *Móra Ferenc Múzeum Évkönyve 1974/75-1.* 193–214.
 1977 Adatok a szegediek borkereskedelméről és borfogyasztásáról. *Móra Ferenc Múzeum Évkönyve 1976/77-1.* 233–251.

CSOMA Zsigmond

- 1997 Történeti rétegek és kulturanropológiai megfigyelések a Kárpát-medencei szőlővédőszentek tiszteletében. In: S. LACKOVITS Emőke (szerk.): *Népi vallásosság a Kárpát-medencében. II.* Veszprém–Debrecen, 68–85.

DANKÓ Imre

- 1975 Adalékok a debreceni kertségek életéhez. *Debreceni Déri Múzeum Évkönyve 1974*. Debrecen, 371–386.

ÉGETŐ Melinda

- 1983 Szőlőművelés Vásárhelyen a feudalizmus utolsó százötven esztendejében. In: DÖMÖTÖR János–TÁRKÁNY SZÜCS Ernő (szerk.): *Kiss Lajos emlékkönyv*. Hódmezővásárhely, 171–211.
- 1992 a Szőlőföld mértékegységei. In: ORTUTAY Gyula (főszerk.): *Magyar Néprajzi Lexikon 5*. Budapest, 88–89.
- 1992 b Szőlőpászta. In: ORTUTAY Gyula (főszerk.): *Magyar Néprajzi Lexikon 5*. Budapest, 100.
- 1993a *Az alföldi paraszti szőlőművelés és borkészítés története a középkortól a múlt század közepéig*. Budapest
- 1993b A szőlőskertek rendszerének kiépülése a Tiszántúlon a 18–19. század folyamán. *Népi Kultúra – Népi Társadalom XVII*. 37–56.
- 2001a Szőlőművelés és borászat. In: PALÁDI-KOVÁCS Attila (főszerk.): *Magyar Néprajz II. Gazdálkodás*. Budapest, 527–595.
- 2001b *Szőlőhegyi szabályzatok és hegyközségi törvények a 17–19. századból*. Budapest
- 2004 „Vagyon szép szőlőhegyünk...” Történeti-néprajzi elemzések közép- és nyugat-dunántúli magyar nyelvű hegytörvények körében 1629–1846. Budapest
- 2006 Alföldi borvidék – homoki borvidék. Az alföldi szőlőkultúra táji tagolódásának átrendeződése a 19–20. század fordulóján. *Ethno-lore XXIII*. 43–73.

FODOR Ferenc

- 1992 Gazdálkodás a tanyán. In: JUHÁSZ Antal (szerk.): *Mórahalom. A település földje és népe*. Mórahalom, 379–413.
- 2001a Szőlő-, gyümölcs- és zöldségtermesztés a zákányszéki homokon. In: DURÓ Annamária (szerk.): *Zákányszék földje és népe az ezredfordulón*. Zákányszék, 135–157.
- 2001b Gazdálkodás a ruzsai homokon. In: MARJANUCZ László (szerk.): *Ruzsa története és népelete*. Szeged, 318–347.
- 2002 Szőlő és őszibarack. In: PÉTER László (szerk.): *Szatymaz földje és népe*. Szeged, 457–479.

FÖLDES László

- 1962 Egy alföldi juhtartó gazdatársaság. *Néprajzi Értesítő XLIV*. 27–80.

FÜZES Endre

- 1979 Gémeskút. In: ORTUTAY Gyula (főszerk.): *Magyar Néprajzi Lexikon 2*. Budapest, 276–277.

GECSÉNYI Lajos

- 1998 A középkori borok királya: a szerémi. *História XX*. 5–6. sz. 27–28.

HUSZKA Lajos

- 1973 Szatymazi kapások és úri birtokosok. *Somogyi-könyvtári műhely 1973*. 1–4. 41–52.
- 1975 *Szatymazi szőlőhegyek*. Csongrád Megyei Könyvtári Füzetek 4. Szeged

- 1986 A Szeged-Szatymazi Gazdakör története 1., 2., *Móra Ferenc Múzeum Évkönyve 1984/85-I.* 235–252., 1986–I. Szeged, 235–268.
- JANÓ Ákos
1999 Szőlő- és gyümölcsstermesztés a szanki homokon. *Cumania* 16. 7–114.
- JUHÁSZ Antal
1967 A tanya néprajza Tömörkény István műveiben. *Móra Ferenc Múzeum Évkönyve 1966/67-I.* 73–94.
1975 Adatok a szegedi tanyák kialakulásához. *Ethnographia* LXXXVI. 276–312.
1989 A szegedi táj tanyái. *Móra Ferenc Múzeum Évkönyve 1982/83–2.* Szeged.
1991 A mezőgazdaság. In: GAÁL Endre (szerk.): *Szeged története 3. I. rész 1849–1919.* Szeged, 231–336.
1992 A társadalmi tagozódás a 20. század első felében. In: JUHÁSZ Antal (szerk.): *Mórahalom. A település földje és népe.* Mórahalom, 177–200.
1995 Gazdasági élet 1850–1914 között. In: KÖVÉR Lajos–TÓTH Sándor László (szerk.): *Kiskundorozsma.* Szeged, 381–426.
1996 Gazdálkodás és életmód. In: PÉTER László (szerk.): *Röszke földje és népe.* Szeged, 291–330.
1999 Termelő tevékenység. In: DARÁZS Sándor et alii (szerk.): *Sándorfalva története és népélete.* Sándorfalva, 191–225.
2002 Településtörténet a községgé alakulásig. In: PÉTER László (szerk.): *Szatymaz földje és népe.* Szeged, 115–163.
2006 A szőlővel beültetett homok megnevezése a Duna–Tisza közén. In: GALGÓCZI László–VASS László (szerk.): *A mondat: kaland. Hetven tanulmány Békési Imre 70. születésnapjára.* Szeged, 155–163.
- KECSKÉS Péter
1992 Szőlőpásztor. In: ORTUTAY Gyula (főszerk.): *Magyar Néprajzi Lexikon* 5. Budapest, 100.
- KELETI Károly
1875 *Magyarország szőlőszeti statistikája 1860–1873.* Budapest
- KISS Lajos
1981 *A szegény emberek élete I.* Budapest
- KOVÁCS Gyula–MIKÓ Zoltán–SZABÓ György
1995 *Hegyközség, szőlészet, borászat. Kézikönyv a hegyközségek megalakításához és működéséhez.* Budapest
- LÓNYAY Ferenc
1896 Szőlőművelés és borászat. In: *Magyarország földművelése.* Budapest, 611–648.
- LUKÁCS László
1990 A szőlőörzés rendje a móri borvidéken. *Népi Kultúra – Népi Társadalom* XV. 297–315.
- MÓD László
2002 Szőlőhegyi ünnepek, szokások, hiedelmek. In: BENYÁK Ferenc–BENYÁK Zoltán (szerk.): *Borok és korok. Bepillantás a bor kultúrtörténetébe.* (második, javított kiadás) Budapest, 307–316.

- 2005 Ártéri gazdaközösség Szentesen a 20. században. In: BÁTI Anikó et alii (szerk.): *Parasztélet, Kultúra, Adaptáció*. Budapest, 35–51.
- 2007 Szőlő- és gyümölcsstermesztés Magyarlapád környékén. In: BÁRTH János (szerk.): *Lapádi vendégség. Néprajzi tanulmányok Magyarlapádról és környékéről*. Kecskemét, 87–116.
- MÓD László–SIMON András
- 1999 Az avasi magyarság szőlőkultúrája. *Ethnographia* 110. 415–456.
- 2009 Ideiglenes szőlőbeli jelek és építmények. Kárpát-medencei adatok és példák. In: BALI János–TURAI Tünde (szerk.): *Élet/út/írások Szilágyi Miklós tiszteletére*. Budapest, 208–218.
- NÉMETH Imre
- 1992 Szertartásos ivás. In: ORTUTAY Gyula (főszerk.): *Magyar Néprajzi Lexikon* 5. Budapest, 24.
- ORSZÁGOS MAGYAR KIR. STATISZTIKAI HIVATAL
- 1896 *Magyarország népessége a Pragmatica Sanctio korában 1720–21*. Budapest
- 1897 *A Magyar Korona országainak mezőgazdasági statisztikája I*. Budapest
- PÁLMAI József
- 2002 Jeles szatymaziak. In: PÉTER László (szerk.): *Szatymaz földje és népe*. Szeged, 595–613.
- PALUGYAY Imre
- 1853 *Magyarország történeti, földirati s állami legújabb leírása II*. Szabad királyi városok leírása. Pest
- PÓCS Éva
- 1990 Néphit. In: DÖMÖTÖR Tekla (főszerk.): *Magyar Néprajz VII. Népszokás, néphit, népi vallásosság*. Budapest, 527–692.
- RÁCZ János
- 1997 *Kétszáz magyar szőlőnév*. Budapest
- RÁKOS István
- 1985 Mezőgazdaság és agrártársadalom. In: FARKAS József (szerk.): *Szeged története 2. 1686–1849*. Szeged, 173–300.
- REIZNER János
- 1900 *Szeged története. Harmadik kötet*. Szeged
- SEBESI Judit
- 2002 Az önkényuralom és a dualizmus kora 1849–1914. In: PÉTER László (szerk.): *Szatymaz földje és népe*. Szeged, 165–247.
- SIMON András
- 1996 A Nagykanizsa környéki szőlőhegyek szervezete és őrzése. *Néprajz és Nyelvtudomány XXXVII*. 309–322.
- 2005 Szőlő- és gyümölcskultúra. In: Ö. KOVÁCS József–SZAKÁL Aurél (szerk.): *Kiskunhalas története 3*. Kiskunhalas, 209–268.
- 2010 Adatok a szőlő-gyümölcs kétszintes termesztéséhez az Alföldön. In: BÁRDOS Zsuzsa (szerk.): *Az Alföld nehéz húsgéiben. Dolgozatok a 75 éves Szabó Ferenc tiszteletére*. Orosháza, 91–102.
- SZABÓ Kálmán
- 1934 *Kecskemét szőlő- és gyümölcsstermelésének múltja*. Kecskemét

SZABÓ László

1979a Felfogadás. In: ORTUTAY Gyula (főszerk.): *Magyar Néprajzi Lexikon* 2. Budapest, 124–125.

1979b Felvállalás. In: ORTUTAY Gyula (főszerk.): *Magyar Néprajzi Lexikon* 2. Budapest, 137.

SZENDREY Ákos

1929 A közigazgatás népi szervei. *Népünk és Nyelvünk*. Első évfolyam. Szeged, 23–38., 92–104.

SZILÁGYI Miklós

2000 Gazdasági társulások, egyesületek, érdekvédelmi szervezetek. In: PALÁDI-KOVÁCS Attila (főszerk.): *Magyar Néprajz VIII. Társadalom*. Budapest, 558–584.

SZÜTS Mihály

1914 Szeged mezőgazdasága. Szeged

TÁRKÁNY SZÜCS Ernő

1977 Áldomás. In: ORTUTAY Gyula (főszerk.): *Magyar Néprajzi Lexikon* 1. Budapest, 61.

TÖMÖRKÉNY István

1899 A szőlőtermelő Szeged. *Borászati Lapok* 1899. szept. 3.; *Szegedi Napló* 1899. szept. 10. 2–3.

1901 Szőlészeti tanulmányok. *Szegedi Napló* 1901. szept. 22. 1–3.

VARGA Gyula

1976 Lokális gazdasági társulások Hajdú-Bihar megye mezővárosaiban. *Ethnographia* LXXXVII. 161–174.

VASS Erika

2002 A népi vallásosság. In: PÉTER László (szerk.): *Szatymaz földje és népe*. Szeged, 567–593.

2003 Szentháromság vasárnapi fogadalmi mise egy egykori szőlőhegyen. In: BARNA Gábor (szerk.): „*Oh, boldogságos Háromság*”. *Tanulmányok a Szentháromság tiszteletéről*. (Szegedi Vallási Néprajzi Könyvtár 12.) Budapest, 175–184.

Az Ádok hegyi,
Gazdaság Könyve,
Szegeden, 1879 évben,
vette Szögi Josef öreg Gazda
idejében.

St. Adolfs kyrka
Gatdasag Rönne
Stegeden, 1879 iöben.
Vette Skögi Joesf öre Gerd
idjiten.

1866 Évi Ádok Hegyi szőlős Gazdák nevei

folyoszám	Gazdák nevei.	szőlő utak
2	Tápai János	200
3	Kovács János	600
4	Ádok Illésné	300
5	Dékány Pál	400
6	Tápai Josef	300
7	Kakas Ferencz	250
8	Sávai Josef	250
9	Tápai György	300
10	Osznovics Josef	200
11	Osznovics Ferencz	150
12	Adok (Ferenczné) Josefné	120
13	Fűrös Erzsébet	100
14	Ádok István	35
15	Ádok Péter	110
16	Pákárdi Páll	150
17	Adok Josef	100
18	Mészáros Mátyás	100
19	Tömösvári Josef	115
20	Adok Antal	75
21	Budai Pál	25
22	Szász Mátyás	176
23	Sári Josef	100
24	Bárdos Erzsébet	150
Ezek voltak a Jegyző <u>Könyv</u> a Gazdái.		4316

**

1879 ^{dik}	Évi Ádok hegyi Gazdák.	Szőlő Utak
1	Kovács Sándor.	150
2	Kovács Istvány	150
3	Barna György	300
4	Kakas Ferencz	250
5	Szögi Josef	150
6	Sávai Josef.	250
7	Adok István	324
8	Budai Pál	25
9	Mészáros Mátyás	325
10	Adok Josefné Várné	100
11	Dékány Páll	400
12	Tápai Josef	300
13	Tápai György	300
14	Tápai János	200
15	Ádok István	35
16	Szász Páll	175
17	Osznovics Mihály	200
18	Pákárdi Mihály	150
19	Adok Josef. Somogyiné	50
20	Adok Illésné Frányo	300
21	Tömösvári Josef örökösei	150
		4284

**

Mely szerződés írásba foglalván, mind a kétrészből el fogadot és alá íratott
Kik ezen Gazdasági Gyűlésen jelen voltunk

Kakas Ferencz

Sávai Josef

Mészáros Máttyás

Adok Péter

Adok István öreg

Pakárdi Pál és

Szögi Josef öreg Gazda.

Kelt Szegeden 1870 év Dezem 20^{dik}

**

Másolat.

1869.70.

Csösz fogadási Szerződés. 1870^{dik} Évben

Mely egyrészből Adok hegyi szőlős Gazdák más részből pedig a felelős Pásztor között következő feltétel kötötte.

1^{ör} Mi alól írott szőlős Gazdák meg fogadtuk Imre Pált felelős Pásztornak 1870 évi Deczember 20^{dik} napján egy évre 28 f. osz. Ért. mely említett összeget 1^{ső} felét Sz. Mihálkor. 2^{dik} felét pedig Sz. György napkor tartozik a Gazdaság ki fizetni.

2^{ör} A Pásztor tartozik a szőlőben, nyáron, úgy télen, minden ott találtató tárgyakat őrizni

3^{ör}. A Pásztor a Gazdasági Csösz házat kívül belül meg tapasztani, és a Csösz ház tisztántartására a Gazdaságtól egy pár meszelőt 1 véka meszet fog kapni évenként Szőlő őrészkor pedig ½ tt puska port és ½ tt kendert és 1 tt font serétet fog kapni. Százut szőlőtől 1 kéve veszött kap

4er Köteles a Pásztor Cseresznye éréskor a kártékony madarakat el távolítani, mert külföldben az égi madarak által okozott, károkat a Pásztor tartozik meg téríteni

5^{ör} A Pásztornak szigorú kötelessége a Gazdának engedelmeskedni, és ha kár történne, nem a gazdával össze veszni, hanem a gazdával kiegyezni, ha a gazda ki nem egyeznék, akkor az öreg gazdát, és más két gazdát föl szollítani, és szépen ki egyeztetni őket

**

1879 évi novenber 2^{dik} napján bérből fel vett 22 f.

1879. évi Decz. 14 nap. Osznovics Miháltól felvet. 1 f 20x

Adok Josef Somogyinetől fel vett bérbe 1 f –

Szögi Jozsef öreg Gazda.

fizette ki

**

1879 Évi Deczember. ho 22^{dik} Napján Gazdaság Gyűlés volt. és meg fogatták Adok hegy be Csösznek. Imre Pál 28 f oszrák értékben. oly fel tétel alatt hogy szőlő éréskor egy kis pásztort tartozik fogadni és a tul lapon irt szerződés szerint köteles minden föltételeket el fogadni.

Csöszfogadási szerződésen jelen voltunk

Savai Josef.

Dékány Pál

Kovács Sándor.

Szögi Josef öreg Gazda.

Költ Szegeden. Decz. 22 napján 1879.

foglaloba 50 x kapott.

**

1880 Évi Deczember ho 19 napján Adok hegyi Szőlő földes Gazdák Gazdasági Gyűlés tartot és meg fogatták Páosztornak Imre Pált 28 f oszrák értékben, oly fel tétel alatt hogy 1870 évi Szerződés el fogatta és annak meg tartására kötelezi magát.

Gazdasági Gyűlésen jelen voltunk

foglaloba felvett.

50 xr.

1881 évi

I fél évi béribé

Imre Pali fel vett.

ösveg – – 16 f 85 xr.

Sávai Josef

Szögi Josef

Dékány Pál.

Kovács Sándor

Barna György öz.

Tápai Josef.

Adok István ifi

Szögi Josef öreg Pákárdi Mihály

Gazda fizette

**

1882 Évben Az Ádok Hegyben a szőlős és földes gazdák, maji napon tartott gazdasági gyűlést és Szögi Josef öreg gazda, a nevezett gazdasági számadást elő terjesztette, a szerint a gazdaságnak, a fent említett számadást, és a gazdaság ügyei iránt teljesített fáradságait tisztában találtatott. és eszerint, a öreg gazdanak köszönetett nyilvánított. és a fent említett számadáskor lezártakor

készpénz maradvány

1 f 15 xr.

Költ Szegeden Januar 7^{dik} napján

Gazdaság gyűlésen és számadáson jelen voltak.

Szögi Josef öreg Gazda

Sávai Josef

Tápai Josef és

Pákárdi Mihály

**

Csösz fogadási szerződés.

1882 évi Január hó 7dik. napján Adok hegyi Szöllös és földes gazdák maji napon Gazdasági gyűlés tartatott és meg fogatták Adok hegy be. Pásztornak Imre Pál. évi bére 28 f osz. ért. oly fel tétel alatt hogy az 1870 évi Csösz fogadási szerződést el fogatta és annak meg tartására kötelezi magát.

Gazdasági Gyülesen Jelen voltunk Dékán Pál
Kovács Sándor
Pákárdi Mihaly
és Szögi Josef öreg Gazda.
Sávai Josef
Tápai Josef

**

1883 évben Szögi Josef öreg Gazda, ujra oly feltétel alatt fogadott meg Szűcs Josef Csösznek, hogy az el vállalt 1 év ideje alatt, a högyben, vagy Adok István úr szöllőjében, valami szikkasztást követne el, és rajta tapasztalodik, azonnal a gazdaság által el bocsájtatik, és egy esztendőre esendő béribül, el marasztatik, és többbe követelésben, nem fogja a fent említett Csösz, a bérít követelni a Gazdaságtul.

Költ Szegeden, 1883 év Január 10 napján, az öszves Gazdaság által.

Szögi Josef öreg Gazda

**

1882 evi Csösz fogadási Szerződés.

Mely szerződés. kint a Adok Hegy be. Tápai Josef házána! történt Pásztor fogadás és meg fogattuk Adok hegbe Pásztornak. Szűcs Josef. – évi bére 28 f osz. Ért. oly fel tétel alatt, hogy évi bérít felit Sz. Mihalkor, felit pedik Sz. György kor tartozik a gazdaság ki fizetni.

mely gazdaság szerződést az uj Pásztorunk el fogata, és ennek meg tartására, kötelezi magát,

Foglalo 1 f.

Csös fogadáson. jelen voltunk
Tápai Josef.
és Szögi Josef öreg Gazda
Dékán Pál
bele egyezésevel

Költ Szegeden 1882 év Deczeb 19 napján

**

A régi gazdaság könyvéből a gazdaság által hozott végzéseknek másolatai be irattak 1844 évi

Gazdaság könyvéből.

Az 1844 évi Adok hegyi szöllös és földes gazdák maji napon tartott gazdasági gyűlésben el határozták, hogy szombaton, dél után semmiféle munkát, nem szabad a szöllő hegyben végezni, hogy Isten őrizze meg szöllő Hegyeinket, égi háborutul, jég esőtül, és más veszedelemtül, és így a gazdaság végzésétt meg tartani kötesel minden gazda.

1844 Evi Gazdasági határozaton jelen voltak.

Ádok Istvan öreg Gazda.
 Ádok Antal
 Ádok András
 Ádok Péter
 Budai Ferencz
 Osznovics Ferencz
 Szász Mátyás.
 és Ádok Josef.

Költ Szeged 1844 évi Deczem, 18. napján.

**

Csöszfogadási Szerződés.

1884 évi február 26 napján Az Ádok Hegyi Gazdaság, ujra gazdaság gyűlést tartván, és a megfogadot Csösz Szűcs Josef, a vállalt szegőtségről le mondott, és helette Dékán Imrét fogatta meg évi bére 20 fr. olly fel tétel alat hogy a tul oldalon írt, és előtte föl olvasot fel tételt el fogatta, és annak meg tartására kötelezi magát

Költ Szegeden. 1884 év február 26 –
 Szögi Josef öreg Gazda
 Dékán Pál
 Tápai Josef.
 Kovács Sándor

foglalo 50 xr kapott.

**

Az 1884 évi Ádok Högybéli Szöllös és Földes Gazdák.

150	ut	Kovács Sándor
150	–	Kovács István
300	–	Balla Györgyné öz.
150	–	Szögi Josef
250	–	Kakas Ferenczné öz.
400	–	Dékán Pál
35	–	Ádok Istvánné öz.
100	–	Ádok Josef vérmő
300	–	Tápai Josef
300	–	Tápai Györgyné özvegy
200	–	Tápai János
100	–	Budai Pali
175	–	Szász Pali
150	–	Pákárdi Mihály nő
200	–	Ádok Péter
50	–	Tömösvári Antal
50	–	Tömösvári Josef
50	–	Tömösvári János
50	–	Adok Josef Somogyiné
75	–	Gera Josef
75	–	Ádok György
75	–	Mészáros István

**

1884 évben Deczember. 14 napjan

Ádok Hegyi szőlős és földes gazdák maji napon tartott gazdasági gyűlésben meg fogatta Vincze István Csösznek, évi bére 22 fr. oly feltétel alatt, hogy évi bérét, Szent Mihalkor felét. II. felét pedig sz. György napján, fogja a gazdaság ki fizetni és az új pásztornak az 1869 évi szerződést el fogatta és ennek pontos meg tartásra kötelezi magát.

Gazdasági gyűlésen jelen voltak

felelős Pásztor

Vincze István

név írója Szögi Josef

őreg Gazda.

Tanyai

Szék háti

Szék háti

Szék háti

Dékán Pál

Kovács Ámbitus Sándor

Pákárdi Mihály.

Ádok Pétör

Szász Pali

Ádok György

Költ Szeged 14 Decz. 1884 évben

Foglalo. 50 xr. kapot

I fél évi beribe adtam 13f 50 xr

összeg 14 00 fr tott fel vett Vincze István Szögi Josef Szögi Josef őreg g. fizette

**

1884 Évi Gazdasági Számadás tétetvén.

és az őreg Gazdának Kakas Ferencz. nő, ados maratt csöszbérrel. 2 fr. tol az az két forinttal. mely elmaradott összeget. a gazdaság per útjára. utasította. be hajtani.

Költ Szegeden. 1884 Decz. 14. napján

Szögi Josef őreg Gazda:

és a többi gazda társaim meg biztak.

**

1884 Évi Deczember ho 14 dik napjan Ádok Hegyi szőlős és földes gazdák, maji napon tartott gazdasági gyűlés ben, Szögi Josef Őreg gazda, 3 évi számadást elő mutatta aszerint a gazdaság a számadást meg vizsgálván és a gazdaság iránt is, teljesített fártságait, rendben találtatván, aszerint a Gazdaság köszönetet nyilvánítsa

és kész pénz maradvány. tesz. 92 kr.

Kelt Szeged 1884 – Decz. 14 napján

Kik ezen gazdasági számadáson jelen voltunk

Dékán Páll

Kovács Ámbitus Sándor

Pákárdi Mihály

Ádok Pétör

Szász Pali

Ádok György

és Őreg Gazda Szögi Josef

**

Csösz fogadási szerződés.

1885 dik évi Deczember ho 28 napján alol írott Ádok hegyi szőlő és földes gazdák, maji napon tartott gazdasági gyűlésben, meg fogattuk felelős pásztornak Vincze Istvány évi bére 22 fr az 1878 évi Deczember 20 napján.

Kelt szerződés feltétel alatt a mellett felolvastatván, meg magyaráztatván el fogattatott. Kötelezi magát a meg fogadott Csösz előtte fel olvasott feltételek pontos meg megtartására

Kelt Szegeden 1885 évi Deczem 28 napjan

Gazdasági Gyülesen jelen voltunk

foglaloban attam Vincze
István 50 xr

Pakárdi Mihály
Kovács Sándor
Dékán Páll
Tápai Josef
Tömösvári Sándor
és a Többi gazdaság –
Szögi Josef Öreg Gazda

**

Csösz fogadási szerződés.

Mely szerint 1886 évi Deczeber ho 20 dik napján alol irott Adok Högyi szőlős és földes gazdák, maji napon tartott gazdasági gyűlésben, meg fogattuk felelős pásztornak. Vincze István, évi bére 22 f az az huszonkét forintokért, az 1870 évi deczem. ho 20.dik napján, kelt szerződés szerint oly fel tetel alatt, a mellyek fel olvastatván és meg magyaráztatván el fogatatott.

Kötelezi magát a meg fogadat Pásztor az előtte fel olvasott fel tetelek pontos meg megtartására.

Kelt Szeged. 1886. Decz. 20.

Gazdasági Gyűlésen jelen voltunk,

Pákárdi Mihály és Szögi Josef öreg gazda

Dékán Pál tanyai

Tápai Josef . tanai.

Szék háti öszves Gazdaság bele egyezésevel. meg fogattatott felelős Pásztor.

foglalo, 50 xr.

Sánta István

**

18 Decz. 1887 Evi Gazdasági gyűlésben.

Az ádok Hegyi gazdasági számadás meg téteven 1885-1886. és 1887-évi Deczem ho 18 dik napjáig, és mely számadás a gazdaság rendben találtatván, és az öreg Gazdának köszönetet nyilvánítottunk.

Es így az öszves be-vételünk és ki adásunk volt 72 fr 34 xr

Be vételünk pedig 67 fr 32 xr

Es így a Gazdaság többett költött 5 f 2 xr

Elismerjük.

Androviczki Mihály

Tápai Jozsef

Pákáski Mihály

Szögi Josef öreg Gazda

**

Csösz fogadási szerződés.

Mely szerint 1887 évi Deczem:ho 16 nappaj alol írott Ádok högybéli szőlös és földes Gazdák maji napon tartott gazdasági gyűlésben megfogattak ujra Vincze István felelős pásztornak oly fel tétel alatt, hogy az 1870 évi szerződés el fogatta, és ennek pontos megtartására kötelezi magát.

Költ Szeged 1887 Decz. 16.

Kik ezen Gazdasági Gyűlésen jelen voltunk.

Androviczki Mihály

Tapai Josef

Pákárdi Mihály

és Szögi Josef öreg Gazda

50 xr
foglalo.

**

1888^{ik} évben tavaszi bérszedés

szőlő útszám	Gazdák nevei	frt	Kr.
600	Tápai József	2	
200	Ádok Péter	1	
75	Ádok György		55
75	Szász Pál		55
75	Mészáros István		40
75	Géra József		35
150	Kováts István		75
150	Pákárdi Mihály	1	
100	Ádok Józsefné – <u>Vérné</u>		50
150	Kováts Sándorné özv		75
300	Balla Györgyné özv	1	50
250	Androviczki Mihály	1	25
50	Tömösvári József		25
50	Ádok István		25
	bevett összeg	11 frt	30 kr
	Ebből kiadtam csöszbérbe	8	
	" " mészre		70
	" " lőszer		80
		9	50
	Maradt készpénz	1	80
	Budai Páltól bevettem		50
		2	30

**

1888 ^{ik} év őszi bérszedés			frt	Kr.
200 100	út "	Tápai János	2	–
		Tápai József	2	–
		Dékán Pál	1	–
		Dékán János	–	50
		Ádók Péter	1	50
		Ádók György	–	40
		Mészáros István	–	35
		Gera József	–	40
		Kováts István	–	75
		Fekete /Csorba/ István	1	–
100	út			tavaszi is kivan fizetve
		Pákárdi Mihály	1	–
		Kovács Sándorné	–	75
		Balla Györgyné	1	50
		Ándrovitzky Mihály	1	25
		Tömösvári János	–	30
		bevett összeg	14	20
		Ebből kiadtam csöszbérbe	14	frtot
		" " mészre		30
		Budai Pál bevétel	7	50
		marad		40
		Dékán Pál mind kifizette	2	
		maradt	2	90

**

1888 Decz 23^{án} Csöszfoglalási szerződés

Melyszerint 1888 évi Decz. 23^{ik} napján alolirott ádok hōgyi szōllōs-fōldes gazdák mái napon tartott Gyūlésen megfogattuk ujra Vincze Istvánt felelős pásztornak: olyfeltétel alatt, hogy az, 1870^{ik} évi szerződést elfogatta. És ennek pontos megtartására kötelezi magát. évi huszonkét forintért.

Kelt Szeged 1888. Decz. 23^{ikán}

Kik ez gazdasági Gyūlésen jelen voltunk

Ádok Péter

Budai Pál. x

Pákárdi Mihály. x

Androviczki Mihály

Szōgi József öreggazda.

foglalóba adtam

50 krát

Fenti Gyūlésen elfogyott 2. lit. bor. 36. kr.

**

május 11^{én}

1889^{évi} Ádok hegyi gazdasági határozat.

Alul irottak, határozatba hozták, hogy a csöszház javításra évenként 100 út szōllō után, minden gazda tartozik 50 kr. az az ötvenkrajczárt fizetni, mig elegendő összegünk nemlesz. –

és pedig, minden évben: ősszel és tavasszal, a csöszbér szedés alkalmával két részletben.

A kik ezen gyűlésen Jelen voltunk.

Szász Pál
Gera József
Ádók Péter
Szögi József
öreg-gazda

**

1889.	Tavaszbér-szedés	ft.	kr.
	Tápai János	1	50
	Tápai József	3	25
	Dékán János	–	50
	Ádók Péter	–	10
	Ádók György	–	54
	Szász Pál	1	–
	Mészáros István	–	54
	Gera József	–	54
	Kováts István	1	13
	Pákárdi Mihály	1	–
	Androvitzky Mihály	1	88
	Tömösváry József	–	50
	Tömösvári János	–	58
	Özveggy Ádókné	1	25
	Kovács Sándorné	–	75
	Balla Györgyné	2	25
	Gibicz Józsefné	–	44
	Csorba István	–	25
		18 ft	00 kr
	Ebből Csőszbérbe kiadtam	8	forintot
	maradvány	10	ft.

**

1889.	Őszibér szedés	ft.	kr.
	Tápai János	1	50
	Tápai József	7	75
	Dékán János	1	–
	Ádók Péter	2	90
	Ádók György	–	57
	Szász Pál	2	76
	Mészáros István	–	57
	Gera József	–	57
	Kováts István	1	13
	Pákárdi Mihály-né	1	26
	Androvitzky Mihály	1	88
	Tömösváry József	–	50
	Kovács Sándorné	1	50
	Balla György-né	2	25
	Gibicz József-né	–	27
	Ádók István		
	Ádók József – Somogyi –	1	25

Fekete – Csorba – István 75 kr. kifizette
ezen a lapon bejött pénz 19 ft 24 x

Dékán Pál	1	80	de két kocsi
	1	20	földet is hozott krba.
	30 fr	66	
Ebből kiadtam csőszbérbe	14 ''		
maradvány	16 frt	66 kr	
özvegy Ádókné	–	50 ''	
Tömösvári János	–	58 ''	
	–	75 ''	

1890. ^{23/2} Csőszfogadási szerződés.

Melyszerint mai napon alul írott Ádók-hőgyi szőlős és földes gazdák megfogattuk újra Vincze Istvánt felelős pásztornak, olyfeltétel alatt, hogy az 1870^{ik} évi szerződést elfogadta, és ennek pontos megtartására kötelezi magát. egy évi bére 22. azaz huszonkét forint

Kelt Szegeden 1890 Február hó. 23^{án}

Kik ezen a gazdasági gyűlésen jelen voltunk:

Vincze István felelős pásztor

Androviczki Mihály

Ádók Péter

Temesvári János

Mészáros Istvány

Ádók József

Tapai József

Szögi József öreg gazda

foglalóba adtam 50 xárt

1890 Január 23/2 lett megszámlolva

Ádók högyi gazdasági számadás megtéteven, 1888 és 1889 évekről: és pedig készmaradvány pénzünk van 24 frt 44 x az az huszonnégy forint 44 kr. mely számadást a gazdaság rendben talált.

Kik ezen a gazdasági gyűlésen jelen voltunk:

kint pénzünk van még 1 frt 75 kr.

Az egész ádók högyi ezen pásztor őrizete alatt lévő szőlők és földek kitesznek

3385 útat

Góréért kaptunk 40 kr-át és 40 x jár egy frtot.

Androviczki Mihály

ezen a Gyűlésen

Adok Péter

elfogott 3 l. bor 60 x

Temesvári János

Mészáros István

Ádók József

Tápai József

Szögi József öreggazda

**

1890	Május 11 ^{én} Bevétel	frt.	kr.
	Tápai János	1	50
	Tápai József	3	—
	Ádók Péter	1	50
	Ádók István	—	63
	Mészáros István	—	57
	Géra József	—	57
	Pákárdi Mihály-né	—	75
	Ádók N.-né	1	
	Kovács-né	1	13
	Balláné	2	25
	Gibiczne	—	30
	Szász Pál	1	—
	Ádók György	—	57
	Kovács István	1	13
	Tömösvári József	—	30
	Fekete István	1	—
	összeg	17	20
	Ebből kiadtam bérbe	8	
	Tiszta maradvány	9	20

**

1890	Kiadás	frt.	kr.
	Ez évben a Csősz ház javíttatott.	10	—
	Nádért fizettem	1	—
	Nád hazahozatala	1	40
	Köszörü-kő és hozzá vajú	—	45
	Drótért	1	60
	Tégla	1	—
	” kivitel	9	90
	Mész és homok	2	85
	Vájogért	—	50
	Meszelőre		

ismét drótra	–	36
Polyvára	–	36
Az összes munka-bér	10	–
ismét mészre	–	25
Lőszer	–	70
Mészre ^{23/11}	–	30
Bérbe adtam a pásztornak	14	–
Csöszfogadáskor bor elfogyott 3. lit.	...	60
kiadott pénz	összeg	46
		27

**

1890 7/12 nap

2^{ik} góréér bejött

50 xr.

Vészi József urtól, mint uj belépő tag a gazdasági épületbe fizetett egy frtot és 125 út szöllője van.

**

1890 ^{25/10}	Bevett bér	hátralék		bevett ö.	
600	Tápai József	1	50	4	50
200	Tapai János	1	50	1	50
200	Dékán Pál	3	–	3	–
100	Dékán János	–	75		
200	Ádók Péter	1	50	1	50
50	Ádók József–Somogyi.	–	76		76
75	Ádók György				57
50	Ádók István	–	38		
175	Szász Pál			1	64
75	Mészáros István				57
75	Gera József		57		
150	Szabó József			1	50
	Pákárdi Mihály-né				
100	Budai Pál	3	75		
150	Kovács István			1	13
50	Tömösvári János		46		30
50	Tömösvári József		46		3
100	Ádók József-né				75
100	Fekete István		50		
150	Kovács Sándor-né			1	13
300	Balla György-né			2	75
35	Gibicz József-né		3		20
250	Androviczky Mihály			3	76
150	Szőgi Piros – ez nem fizet bért				
				22	82

**

Csöszfogadási szerződés.

Mely szerint mai napon megfogadtak ujra Vincze Istvánt felelős pásztornak oly feltétel alatt, hogy az 1870-ik évi szerződést elfogadta, évi 22 frt. 50 kr az az huszonkét forint 50 kr. bérért amelyet az első félévít tartozik beszedni Szent Mihály napkor, és a másik felét Szent Györgynapkor, és az öreg gazdának átszámolni, melyből az öreg gazda fenti bérét kiszolgáltatja.

Vincze István

néviró

Vészi József

Ezen gazdasági ülésen jelen voltunk:

Vészi József

Ádok Péter

Budai Pál

Szabó József

Szögi János

Androviczki Mihál

öreg gazda

Tápai Josef

Fenti gyűlésen elfogyott

Ádok Jozsef

4. négy lit. bor

96 xr.

Ádok György

2. két deci pálinka

24 ''

Pásztornak foglaló

50 ''

**

1890^{ik} október hóban fizettek előre

Fekete István

50 x

Dékán János

25 x

**

1891 3/V Bérszedés és gazdák nevei

		hátralék		bejött	
200	Tápai János	1	50	1	50
600	Tapai József	6		4	80
200	Dékán Pál	1	50		
100	Dékán János		50	50-50 x	
200	Ádok Péter	1	50	1	50
75	Ádok György		57		57
50	Ádok István		76		
175	Szász Pál	1	32		
75	Mészáros István		57		57
75	Géra József	1	14	1	14
100	Budai Pál	4	50		
150	Kovács István	1	13	1	12
150	Szabó József	1	13	1	13
250	Androvitzky Mihály	1	88	kiegyelítettette	
50	Tömösvári János		46		
50	Tömösv. József		76		50
100	Fekete István		25		
100	Ádokné		75		75
150	Kovácsné	1	13		
300	Balláné	2	25	2	25
35	Gibiczné eladta		34		34
450	Vészi József eladta	2	13	2	13
225					
50. út	Ádok József		38		
150	Szögi Piros bért nemfizet				
		19	68		

**

1891 ^{ben} Kiadás		frt.	kr.	
tavaszi	2. kocsi földkiváltás	–	12	csősznek béribé
	A Mult évben Vészi úr szőlője őrizéséért	–	50	
	miután az idén az is befizetve lett	–	50	
	Vincze István csősznek fizettem	8	50	
	Mészre	–	50	
	Meszelőre	–	50	
891. 17/10	Lőszert vettem	–	80	
	2. kocsi földért vétel	–	80	
	Mészre	–	50	
	vödörre		60	
ősz	sarokvasak ablakra		60	
	Vincze Istvánnak béribé	20	–	
		33	42	

★★

1891. 11/10.	Bérszedés és gazdák nevei		
	Tápai János	1	50
	Tápai József	4	20
	Ádók Péter	1	50
	Ádók József		76
	Szász Pál	2	64
	Mészáros István		57
	Géra József		57
	Kovács István	1	14
	Szabó József	1	13
	Tömösváry János		84
	Kovács Sándorné	2	26
	Balla Györgyné	2	25
	őzv. Ádókné		75
	Szekeres László		96
	Dékán Pál	3	
	Dékán János		50
	Ádók György		57
	Ádók István	1	14
	Fekete István	1	
	Szőgi Piros bért nemfizet		
		27	28
	Androvitzky Mihály	4	3

★★

1891 Decz. 27 napján Gazdasági számadás megtéteven. és így a gazdaságnak van maradvány készpénze 28 frt 6x az az huszonnyolcz forint 6. kr. mely számadást a gazdaság rendben talált.

Kik ezen a gazdasági gyűlésen jelen voltunk:

megjegyzendő, hogy még hátralékban van

Budai Pál 5 frt. Öt 25 x

Tömösvári József 64 x

Tápai József csőszház

javitásra _ _ 1 egy. 50 x

Temesvári János

Mészáros István
 Ádok Péter
 Ádok György
 Bálint Gyula
 Szögi József
 öreg gazda

Androviczki Mihály

**

1891. Decz. 27.^{én} Cöszfogatási szerződés

Alulírottak mai napon újra megfogattuk Vincze István felelős pásztornak olyfeltétel alatt, hogy az 1870^{ik} évi Szerződést fogatta el, évi bére 22. frt. 50. krért. az az huszonkettő forint 50. krért.

kik ezen a gyűlésen jelen voltunk

Androviczki Mihály

Balint Gyula

Mészáros István

Temesvári János

Ádok Péter

Ádok györgy

Szögi József

öreggazda

felelős pásztor Vincze István

mai napon gazdasági gyűlésen elfogyott

3. lit. bor. 96. x

csösznek foglaló 50 x

**

1892. Tavasz Csöszbérsszedés

út szőlő		Tartozás		fizetett	
200	Tápai János	1	50	1	50
600	" József	6		3	
200	Dékán Pál	1	60		
100	" János		75		50
200	Ádok Péter	1	50	1	50
75	" György		57		60
50	" István		38		38
100	" József-Somogyi		75		
175	Szász Pál	1	32	1	32
75	Mészáros István		57		
75	Géra József		57	1	60
100	Budai Pál	6		1	
150	Kovács István	1	13	1	13
150	Szabó József	1	13	1	13
285	Androvitzky Mihály	2	15	2	15
50	Tömösváry János		38		39
50	" József	1	02		
100	Fekete István		75		80
150	Kovács Sándor-né	1	13		
300	Balla György-né	2	25		
50	Gavallér Sándor		38		38
150	Szögi Piros bért nemfizet %				
125	Szekeres László		95		95
				17 f.	33 x

**

1892. évi	Őszi bérszedés				
útszőlő	Névsor	Tartozás		fizetett	
200	Tápai János	1	50	1	50
600	" József	7	50	3	
200	Dékán Pál	3		3	
100	" János	1		1	
200	Ádók Péter	1	50	1	50
75	" György		54		54
50	Ádók István		38		25
100	" József-Somogyi	1	50	1	50
175	Szász Pál	1	32	1	32
75	Mészáros István	1	14	1	14
75	Géra József		54		54
100	Budai Pál	5	75	1	
150	Kovács István	1	13	1	13
150	Szabó József	1	13	1	13
285	Androvitzky Mihály	2	15	2	15
50	Tömösváry János		37		37
50	" József	1	40	1	40
100	Fekete István		70		
150	Kovács Sándor-né	2	26	2	26
300	Balla György-né	4	50	4	50
50	Gavallér Sándor		38		38
125	Szekeres László		95		95
150	Szögi Piros bért nemfizet – öreggazda bérbe				

**

1892 évi	Kiadás adókhögyi szükségletre:			
	Meszelőre	–	50	x
	Mészre	–	50	
	Löszerre	1	–	
	Csösznek 892. ^{15/5} bérbe	2	50	
891. 27/12	Csöszfogadáskor borra	–	96	
892 16/10	Csösznek ősszel a bérbe			50. kr.
	kérésére kiadtam	17	–	foglaló is
16/10	Mészre	–	50	
	Ajtóra kiadtam	3	"	
	Zár és szegért az ajtóra	–	78	
	összesen	26	44	
893 7/I.	Csösznek bérbe adtam	1	50	
		28	24	

**

1893. 8/I. Gazdasági határozat.

Alulírott gazdaság elhatározta, hogy a következő évekre az az 3. háromra, minden 100. század után minden évben őszel és tavasszal az az a csöszbér szedéskor tartozik minden gazda 25. kr. azaz. huszonöt krajczárt fizetni.

Kik ezen a gyűlésen jelen voltunk:

Tápai János

Kovács Sándorné

Dékány János

Tapai Jozsef

Bálint Gyula

Dékány Pál
 Androviczki Mihály
 Ádok Péter
 Ádok György +
 Ádok József +
 Szekeres László +
 Mészáros István +
 Temesvári János

**

1893. 8/1 Csőszfogadási szerződés és gazdasági számadás

I^ször. Melyszerint alulírott gazdaság megfogattuk újra Vincze Istvánt, felelős pásztornak olfeltétel alatt, hogy az előző évekbeni szerződést fogatta el és évi bére 22. frt. 50. kr. évi bérért, mel összeget 2. kettő részletbe szedi be, és pedig: Május és október hónapokban.

Felelős pásztor elfogatta: Vincze Istvan

II^zor. A gazdaság mai napon számadást tevén, s készpénz maradvány van az öreggazdánál 45. frt. 26. kajczár az az Negyvenöt o. ért forint 26. kr.

Kint levő pénza van a gazdaságnak még egyes gazdáknál 13. frt. 38. kr. az az tizenhárom forint 38. kr. a kint levő pénzből mai napon bejött 95.kr. amellet a 13. frt. 38. krból levonandó.

Kik ezen a gyűlésen Jelen voltunk:

Tápai János Kovács Sándorné

Androviczki Mihály

Ádok Péter

dékany Pál

Ádok györgy +

Ádok jozef +

Szekeres lászlo +

Mészáros István +

Dékány János x

Temesvári János

Szőgi Jozsef

öreg gazda.

**

1893^{ik} évi Kiadás

tavaszi ősz	gazdasági gyűlés kor italra kiadtam	1	88
	pásztornak foglalóba ”	1	50
	Mészre kiadtam	1	–
	Kúthoz vödörre kiadtam	1	10
	Pásztornak béribe	3	50
	Pásztor béribe	14	–
	Pásztornak Lőszerre kiadtam	1	–
	Meszelőre kiadtam	–	50
		24	48
	894 ^{14/1} Csősznek béribe kiadtam	3	
		27	48

**

1893^{évi} Bevétel

	Csőszház ajtóért bevettem	–	25	x
893 ^{ik}	évi csőszfogadáskor végül bevettem	–	95	
		1	20	

**

1893 évi tavaszi bérszedés

útszülő	Gazdák nevei:	tartozás.		fizetett.	
200	Tápai János	1	25	1	25
600	” József	8	25	1	30
200	Dékán Pál	1	25		
100	Dékán János		63		50
200	Ádók Péter	1	25	1	25
75	” György		48		48
50	” István		45		25
100	” József–Somogyi		63		63
175	Szász Pál	1	11		
75	Mészáros István		48		48
75	Géra József		48		
100	Budai Pál	5	38		
150	Kovács István		95		95
150	Szabó József	1		1	
285	Androvitzky Mihály	1	88	1	88
50	Tömösváry János		32		32
50	” József	1	32		
100	Fekete István	1	33	1	33
150	Kovács Sándor-né		95		95
300	Balla György-né	1	88	1	88
50	Gavallér Sándor		32		32
125	Szekeres László		79		79
150	Szőgi Piros bért nemfizet öreggazda bérbe.				
				1	11

**

5/11.

1893 évi Őszibérszedés

		tartozás		fizetett	
600	– Tápai József	10	70	6	25
50	– Ádók István		50		25
100	– Ádók József–Somogyi		63		63
75	– Ádók György		48		48
75	– Mészáros István		48		48
75	– Géra József		96		96
150	– Kovács István	kr 95 +	43		95
150	– Szabó József	95 +	43		90
288	– Androvitzky Mihály	1.88 +	93	1	88
50	– Tömösváry János		32		32
50	– Tömösváry József	1	64	1	–
150	– Kovács Sándor-né		95		95
125	– Szekeres László		79		79
50	– Gavallér Sándor		32		32
300	– Balla György-né	1	88	1	88
200	– Tápai János	1	25	1	20

200	–	Dékán Pál	2	50	2	50
100	–	” János	1	26	1	26
200	–	Ádók Péter	1	25	1	25
175	–	Szász Pál	2	22	2	22
100	–	Budai Pál	6	01		
50		Tömösváry József	1	64	két helen	volt
					irva	
100	–	Fekete István		63		60
150	–	Szőgi Piros, Bért nemfizet, öreggazda bérbe				
3513		út szőlő van a högyben		26	27	

**

894 ^{14/1}. A gazdaság mainapon számadast tévén, s készpénz maradvány vagyona van a gazdaságnak 60 frt 91. kr. az az Hatvan o. ért forint 91 kr. mely összeget a gazdaság felhatalmazásával az öreggazda a Szeged csongrádi takarékpénztárba helyezzen el.

Számadást felölvizsgálván és rendben találtatott: előttünk

Ádók József
Mészáros István
Gera József

Fenti név író [...]
Battyányi [...]
Bálint Gyula
Szőgi József
öreggazda

**

1894^{évi} Csőszfogadási szerződés

Alulírott Ádókhögyi gazdák megfogattuk újra az az 1894^{évi} Szent György napjától 1895^{évi} Szent György napjáig Vincze Istvánt felelős pásztornak, olteltétel alatt hogy az, előző évekbeni szerződést fogatta el. Évi bére az az egy évre 22 frt 50 x az az Huszonkettő forint 50 kr.

Felelős Pásztor:

Vincze István

Kik ezen a gazdasági gyűlésen jelen voltunk:

Mészáros István xxx
Ádók József xxx
Géra József xxx

fenti három névirója Szőgi József
Balint Gyula
Szőgi József
öreggazda

**

1894 ^{évi}	Kiadás	frt.	kr.
14/I	csőszfogadáskor aldomasra kiadtam	1	58
	csősznek foglalóba kiadtam	–	50
18/II	Csősznek előre adtam	1	–
	Köszörű köre kiadtam	–	70 x
6/I.	Csősznek még beribe járt mult evre, de kiadtam	4	50 x
6/II.	Mész és meszelőre kiadtam	1	–

25/8	Lóporra és sörét	1	–
	2 kocsi föld váltás		12
14/10	Csősznek bérbe adtam 894 öszre bérbe	3	75
20/10	” ” ” ”	10	25
20/10	Ablakra adtam	1	20
20/10	Mészre ”	–	50
	az ablakhoz még 10 kr. kellett		10
	2. kocsi föld hozatal	–	80
15/XII	Csősznek bérbe kiadtam	2	80
összesen		29	80

**

1894. tavasz bejött csőszbér.		tartozás		fizetett	
út szőlő	Gazdák nevei	frt.	kr.	frt.	kr.
600	Tapai József	8	20	3	75
50	Ádók István	–	58		25
100	” József-Somogyi	–	63		63
75	” György	–	48		48
75	Mészáros István	–	48		48
75	Géra József	–	48		48
150	Kováts István	–	95		95
125	Szekeres László		79		79
150	Szabó József	1	–		1
288	Androvitzky Mihály	1	80	1	80
50	Tömösvári János	–	32	1	80
50	” József	–	96		
150	Kovács Sándor-né	–	95		
50	Gavallér Sándor	–	32		32
300	Balla György-né	1	88	1	88
200	Tápai János	1	0	1	30
200	Dékán Pál	1	25		
100	” János	–	63		
200	Ádók Péter	1	25	1	25
175	Szász Pál	1	10		
100	Budai Pál	6	58		
100	Fekete István	–	57		
150	Szőgi Piros; ezen utóbbi bért nemfizet, öreggazda fáradtságába számolódik le.				
összesen				16	36

**

1894 évi őszi bérszedés.		tartozás.		fizetett	
út szőlő	Gazdák nevei	frt.	kr.	frt.	kr.
	Tápai József	3	75	3	75
	Ádók István		65		25
	” József-Somogyi		63		63
	” György		48		48
	Mészáros István		48		48
	Géra József		48		
	Kovács István		95		95
	Szekeres László		79		79
	Szabó József		94		94

	Androvitzky Mihály	1	62	1	62
	Tömösváry János		32		
	” József	1	28		
	Kovács Sándorné	1	90	1	90
	Gavallér Sándor		32		32
	Balla Györgyné	1	88	1	88
	Tápai János	1	25	1	25
	Dékán Pál	2	50	2	50
	” János	1	26	1	26
	Ádók Péter	1	25	1	25
	Szász Pál	1	09		
	Budai Pál	7	21		
	Fekete István	1	20	1	20
150	Szögi Piros bért nemfizet öreggazda tisztelet díjába szamolódik le				
		összesen		21	45
	Tápai József mult évekről házjavításba elmadás			4	45

**

1895. 15/II.

Bevétel

Mainapon gazdasági számadás megtétetvén, s készpénz maradvány pénz nem 71. frt. 42. kr az az, hetvenkettő forint o. ert 42 kr. mel számadás felülvizsgálatvan és rendben találatott.

Kik ez számadást felül vizsgáltuk és rendben találtuk:

Szabo Jozsef
Androviczki Mihály
Mészáros István
Ádok György
Adok Jozsef
Temesvári János

**

Jegyzőkönyv

Felvétetett Szegeden a ftanyai gazdakörben 1895 évi február hó 15ik napján megtartott Ádok hegyi szöllő gazdaság gazdasági gyűlése alkalmával.

Jelenvoltak alolirottak,

Szögi Jozsef öreggazda az 1894 évről készített számadását beterjeszti mely, elfogadtatván 71 frt 42 xr pénztár maradvány az 1895 évre átvitetni rendeltetett, s az öreg gazdának a felmentvény megadatott.

Öreggazdának Androvitzky Mihály egyhangulag meg választatván az mult evről meg maradt készpénz 71 frt 42 krt által vette az előző öreg gazdától.

Megbeszélés után hegyörnek megfogadta a gazdaság 1895 márt 19től 1896 évi martius 18áig Vincze Istvánt az következő berért 22 frt 50 kr készpénz és 100 ut szöllő után 1 kéve veszöt a csosz ház meszelésé höz meszet meszelöt kap.

A csosz tartozik a reá bizott hegyet minden kártól és karosodástól megovni, s a kártevöket feljelenteni.

K. m. f.

[...]

Szögi János

Szabo Jozsef
 Androviczki Mihály
 Mészáros x
 Ádok György x
 Ádok Jozsef x
 Temesvári János x
 Dékány Pál
 Tápai János
 Csikos Julis x
 Dékány János x

**

Felhatalmazás

Én alol írott ádokhegyi szőlős és földes gazdák Androviczki Mihály öreg gazdánkat felhatalmaztúk, hogy a hátralévő csősz és házjavításból kifolyó hátralékokat a folyó évi tavaszi csőszbérezéskor megnem fizetné ki, pereljen.

A fenti határozaton jelen lévők:

Kelt Szatymaz 1895 ^{2/15}

Androviczki Mihály öreg gazda

Szabo Jozsef
 Ádok Jozsef X
 Ádok Gyorgy X
 Meszaros István X
 Temesvári János
 Tápai János
 Kovács Sándorné
 Dékány Pál
 Tápai János
 Dékány János

**

1895 Elmaradt tartozások.

Budai Pál	5	frt	87
Szász Pál	1		09 ₇₃
Temesvari Jozsef	1		28 ₅₀

**

1895 évi kiadás

A kapitánynak.	2	frt	
Borra a csőszfogadáskor.	1	fr.	73
A pásztornak foglaló.			50 kr.
Köszörű kő.	1		97
Köszörű tengely és vályú	2		29
A csősznek bérbe 1894ről	5		70
Mészre és meszelőre tavaszal	1		
Deszkára a kút és kapúhoz	2		80
Szegre.			35
a kút gém vételára	2		30
a munkadíj	1		20
a kút táblára sarok és srof			20
a csősznek egy revolver	6		50
a revolver nek egy börtök.	1		00
a csősznek bérbe adtam	14	fr	

mészre ősze ismét		50
25 ^{dr} töltény		65
őszes kiadás	44 f	65

**

1895. évi tavaszi csöszbér szedés

1895 ^{évi}	Csőzbér szedés	tavaszi	őszi
350	if. Tápai János	2.19	2.19
250	Tápai Józsefné	1.57	1.56
50	Ádok István	25	25
100.	Ádok József	63	63
75	Ádok György	48	48
75	Mészáros István	48	48
75	Gera József	96	48
150	Kováts István	95	95
125	Szekeres László	79	79
150	Szabó József	94	95
50	Temesvári János	64	32
50	Temesvári József	1.60	32
150	Kováts Sándorné	95	94
50	Gavallér Sándor	32	32
300	Balla Györgyné	1.88	1.89
200	Tápai János	1.25	1.10
200	Dékány Pál	1.25	1.25
100	Dékány János	63	62
200	Ádók Péter	1.25	1.25
175	Szász Pál	1.10	1.09
100	Búдай Pál	2.00	6.77
100	Fekete István	63	62
150	Szőgi Piros	94	95
285	Androviczki Mihály	81	88
	összesen	21.64	14.84

A gazdaságnak 1895^{ik} évben bejött pénze a csöszbérbe harminczöt forint 68 krajczár

35 f 68

Kiadása pedig negyven négy fr 65

44 f 65

Kintlevő pénze pedig egyes gazdáknál van tizenöt forint 74 krajczár

15 f 74

A gazdaságpénz pedig a kint levő tartozásokkal együtt nyolczvan for hetven négy krajczár mert az idén több kiadás volt mint bevétel

**

A mai napon a gazdaság egybe gyűlt a gazdasági számadás megtételén és felülvizsgáltattót mell az alol írt gazdák által rendbetaláltatott.

az öreg gazdánál a gazdaságnak van a kint levő tartozáson kívül 65 forint egyes gazdáknál pedig 15 f 74 krajczár összesen 80 f 74 x

Kik ezen gyűlésen jelen voltak

Androviczki Mihály	öreg gazda
Ádok József	saját keze x
Ádok György	saját keze x
névíró	Androviczki Mihály

**

1896 1/14.

Mi alolírott Ádók hegyi szállós gazdák a mainapon megfogadták újra Vincze Istvánt felelős pásztornak három évre évi húszon két forint ötven krajczárért oly feltétel alatt hogy az előbbeni években előirt kötelezettségeket elfogadta

Megjegyezvén hogyha azon három év alatt a törvény, vagy törvényes rendnem változnék. Hapedig a törvényes rend változnék vagy oly okot adna a gazdaságnak a pásztor hogy elbocsájtása szükségessé válna azon évben elbocsájtandó vagy újra fogadandó

Jelen levő gazdák. Felelős pásztor
 Ádók József Vincze István
 Ádok György
 Androviczki Mihály ö.g.a
 Tápai János. redbentaltam

**

1896.^{ik} évben gazdasági Kiadások.

5/14.	Csöszfogadáskor bórra.	1 f	80
	foglalóba a csösznek	1 f	
	mész és meszelőre	1 f	
	csösznek béribe. 95 évről	8 f	50
	mészre őszkor kiadtam		50
	a csösznek béribe kiadtam	14 f	
		26 f	80

Elmarad tartozások.

Temesvári Jozsef	1	56
Búdai Pál	1	73
Fekete István		63

**

1896. évi csösz bér szedés	tavaszi		ősz	
Balla Györgyné	1.88	1.88	1.88	1.88
ifj Tápai János	4.37	4.37	2.18	2.18
Tápai Józsefné	1.57	1.57	1.57	1.57
Tápai János	1.40	1.40	1.25	1.25
Ádok Péter	1.25	1.25	1.25	1.25
Dékány Pál.	3.75	3.75	1.25	1.25
Szögi Pirós	0.95	95	94	94
Szabó Jozsef	95	95	94	94
Kováts István	1.90	1.90	95	95
Kováts Sándorné	95	95	94	94
Szekeres László	79	79	79	79
Dékány János	1.25	1.25	62	62
Ádok József.	63	63	62	62
Szász Pál	1.10	1.10	1.10	1.10
Búdai Pál	7.10		73	6.00
Fekete István	1.25	1.25	63	
Ádok György	48	48	47	47
Mészáros István	48	48	47	47
Gera Jozsef	48	48	47	47

Ádók István	25	25	25	25
Temesvári János	64	64	32	32
Temesvári József	2.24		32	1.00
Gavallér Sándor	32	32	32	32
Androviczki Mihály				

Mainapon a gazdaság összejött az 1896. ^{1/14} én elhatározott és megfogadott pásztóri szerződést elfogadta és meg erősítette vagyis elfogadta úgy a jelenlevő gazdák valamint a pásztor is hogy semi változást egyik részről se tétetett tovább a gazdaságnak a kint levő 3 f 92 K hátralékkal együtt van 91 f 87 Kr az öreg gazdánál mit az alol írt gazdák meg vizsgáltak és rendbe találtak változás pedig sem a fizetésbe sem rendszerbe nem változtatott

Kik ezen a gyűlésen jelen voltunk.

Ádók Péter

Tápai János

Ádók József hellett öreg gazda

Androviczki Mihály öreg gazda

Kelt Szeged

január ²⁴ 1897

1897 ^{ik} évi Csöszbér szedés		Tavaszi			
350	ifj Tápai János	2.19	2.19	2.18	2.18
250	Tápai Józsefné	1.57	1.60	1.54	1.54
50	Ádók István	0.25	25	25	25
100	Ádók József	0.63		1.25	1.25
75	Ádók György	0.48	48	47	47
75	Mészáros István	0.48	48	47	
75	Gera József	0.48		95	
150	Kováts István	0.95	95	94	94
125	Szekeres László 29 marad	0.79	79	79	50
150	Szabó József	0.95	95	94	94
50	Temesvári János	0.32		64	
50	Temesvári József 120m	1.88		2.20	1
150	Kováts Sándorné	0.95		1.89	1.89
50	Gavallér Sándor	0.32	32	32	32
300	Balla Györgyné	1.89	1.89	1.87	1.87
200	Tápai János	1.25	1.25	1.25	1.25
200	Dékány Pál	1.25		2.50	2.50
100	Dékány János	0.63		1.25	1.25
200	Ádók Péter	1.25	1.25	1.25	1.25
175	Szász Pál	1.10	1.10	1.10	1.10
100	Búдай Pál	2.36	1.36	1.63	
100	Fekete István	1.25	110	1.40 78	
150	Szőgi Piros	0.95	95	94	94
285	Androviczki Mihály	16.91		17	61

1897 évről elmaradt tartozás

Mészáros István	47
Gera Josef	95
Temesvári János	64
József	1.20

Búdai Pál	1.63
Fekete István	1.40
Szekeres László	0.29
Fekete István	6f 58
Szekeres László	29

**

1897 évi Kiadása a gazdaságnak

máj 9.	mész és meszelőre	1 f	
	a csősznek bérbe	8 f	
	földkiváltás 2 kócsi	0.	12 K
	csőszfógadaskor, bora	0.	30 Kr
	két kocsiföld vitel		80. Kr
	kétszák pólyva		20 Kr
ókt 24.	hómók meszeléshez,		20 Kr
	mészre a pásztornak		50 Kr
	a pásztornak bérbe	14. főr	
		25	32

**

Szeged 1897 Deczember hó 26.ikán

A gazdaság egybe gyűlt a számadás megtétettvén és rendbe találtatott a pásztort az előbbeni két évben előlirt feltételek melyet újra megtartottúk.

A gazdaságnak összes pénze 7 f 58 kr kint levővel egyűit van 111 f 68 kr ebbe benne van 4 forint kamat és a gazdaság pénzire az 1897 ik évre, a rend és fizetés úgy a pásztór mint a gazdák részéről nem változott.

Kik ezen a gyűlésen jelen voltunk.

Bálint Gyula

Ádok József h. d az.

Androviczki Mihály öreg gazda

**

gazdák nevei

1898^{ik} évi Csőszbér szedés

Tavaszi

Őszi

350	1	ifj. Tápai János	frt	2.19	2.19	2.19	219.
250	2	Tápai Józsefné	”	1.57	1.57	1.57	157
50	3	Ádok István	”	-.25	25	25	25
100	4	Ádok József	”	0.63		1.26	63
75	5	Ádok György	”	0.48	0.48	48	48
75	6	Mészáros István	”	0.95	95	48.	48
75	7	Gera József	”	1.43	1.43	48	48
150	8	Kováts István	”	0.95	95	95	95
125	9	Szekeres László	”	1.08	1.08	79	78
150	10	Szabó József	”	0.95	95	95	95
50	11	Temesváry János	”	0.96		1.28	1.28
50	12	Temesváry József	”	1.52			1.84
150	13	Kováts Sándorné	”	0.95		1.90	1.90
50	14	Gavallér Sándor	”	0.32	32	32	32
300	15	Balla Györgyné	”	1.88	1.88	1.88	1.88
200	16	Tápai János	”	1.25		2.50	2.50
200	17	Dékány Pál	”	1.25		2.50	2.50

100	18	Dékány János	”	0.63		1.25	1.25
200	19	Ádok Péter	”	1.25	1 25	1.25	1.25
175	20	Szász Pál	”	1.10	1 10	1.10	1.10
100		Budai Pál	”	2.26		2.89	
100		Fekete István	”	143 243	1 f 43		2 f 04
150		Szögi Piros	”	0.95	95	95	95
285		Androvitzky Mihály	”	0.95			

**

1898^{ik} évi Kiadás a gazdaság részéről

1	a pásztornak foglaló	1	
2	gazdaság gyűléskor borra		90
3	a szatymazi gyűléskor borra	1	26
4	a pásztornak béribe	8 f	
5	mészre és meszelőre	1 f	
	A pásztornak béribe	15 f.	
		27.	16

ami szőlőnkre 5 f
 10f
 5 fr
 5 f
 5 f

**

Gazdasági Számadás 1898 ókt hó 16

A mai napon a gazdasági számadás megtétetvén és az alol írott gazdák jelenlétében
 A gazdaságnak a készpénze van az öreggazdánál 126 f 70 azaz százhuszon hat forint 70
 K ebe bene van 13 f 52 K kintlevés a négy forint évi kamat is vagyis 1898. október hó
 16 tol számítva egy évig

Kik ezen a gyűlésen jen voltunk

Ádok Jozsef

Mészáros István

Temesvári János

Tápaji János

Szabo József

Dékány Páll

Szekeres László

**

Csöszfogadási szerződés.

Mi alolirott ádokhegyi szöllös gazdák a mai napon megfogadtuk Királ Ferenczet felelős
 pásztornak évi huszon két forint ötven krczárért és minden száz út szőlő után egy kéve
 veszöt kap, ol feltétel alatt hogy az 1870. ik évben írt szerződést neki felolvastuk és
 megmagyaráztuk az aban írt feltételeket elfogadta

Melynél fogva megfogadtuk egy évre vagyis 1898 ik év minden szentektől 1899.
 minden szentekig

felelős pásztor Király Ferencz

Kik a pásztor főgadásnál jelen voltak.

Mészáros István

Szekeres László

Bálint Gyula

Dékány Pál

Ádok József

Temesvári Jozsef

Gera József

Temesvári János

**

1899. évi Kiadás

	foglaló	1 f	
	mészre		50 Kr
	bórra	1 f	14 Kr
már ₁₉	béribe	5 f	50
	"	2 fr	
	ágácza és ültetés		60 Kr
	revolver csináltatás		40 Kr
	töltényre		65
	egy zár a csöszházra		80 K
	egy tölgyfa vödör		90.
	válog a kemenczefeneknek		75
	megcsinálásra		50
	Kút tisztításhoz egy ember		30
	kúthoz hóróg		25
nov	a pástornak béribe	14 f	00
	egy dr bátók a kéményhez		35
		29 f	64
	a csöszház új tetőzetre kiadtam	117 f	70
	öszes kiadás volt.	1.47 f	34

**

1899 ik évi-csőszbárszedés

Tavaszi

Őszi

600 ut	1	ifj Tápai János		3 frt 25		7.50	7.50
50 "	2	Ádok István		0" 25	25	25	25
50 "	3	Ádok József		0.32 frt	32	32	32
50 "	4	Ádok Ilona		0.92 "	92	32	32
75 "	5	Ádok György		0.48 "	48	48	48
75 "	6	Mészáros István		0.48 "	48	48	
75 "	7	Gera József		0.48 "		95	95
50 "	8	Kovács István		0.95 "	95	95	95
125 "	9	Szekeres László		0.78 "		1.56	1.56
150 "	10	Szabó József		0.95 "	1.00	90	90
50 "	11	Temesvary János		0.32 "	32	32	
50 "	12	Temesvari József		2.16 "	1	1.48	
150 "	13	Kovács Sándorné		0.95 "	95	95	95
50 "	14	Gavallér Sándor		0.32 "	32	32	32
300 "	15	Balla Györgyné		1.88 "	1.88	1.88	1.88
200 "	16	Tápai János		1.25 "	1.25	1.25	1.25
200 "	17	Dékány Pál	marad	1.25 "		2.50	2.50
100 "	18	Dékány János		0.63 "		1.25	1.25
200 "	19	Ádok Péter		1.25 "	1.25	1.25	1.25
175 "	20	Szász Pál		1.10 "	1.10	1.10	1.10
100 "	21	Budai Pál		3.52 "		mar 4.15	2.50
100 "	22	Fekete István	marad	2.68		3.31	3.00
150 "	23	Szőgi Piros		0.95 "	95	95	95
					13.72		22.68

tartozás		
x	Búdai Pál	1 65
x	fekete István	0 31
x	Temesvári Josef	1 48
x	János	0 32
x	Mészáros István	0 48
	ifj. Tápai János	<u>7 50</u>
		4.74
		4 24

**

1899^{ik} évi gazdasági leszámolás

A mai napon az ádok hegyi szőlős gazdaság összegyűlt a gazdasági számadás megtétetvén és elszámoltatott a kiadási lapon a következő sor rendszerint

- 1) a gazdaságnak volt az évi bevétellel együtt egy száz ötven hat forint 70 krajczár
- 2) Kiadása volt a gazdaságnak egy száz negyvenhét forint 38 krajczár és pedig a csöszház újtetőzetre 117f 70 kr évi kiadás pedig a pásztornak és másokra 29 f 64 kr és az öreg gazdánál van még a gazdaságnak kilencz forint 44 kr készpénze

Határozatok:

1) a gazdaság elhatározta miszerint a már éveken fenálló potlékot a szőlők 100 útjára vonatkozólag a húszonöt krajczárt tíz kr-ra leszállította

2) A csöszház építésből kifolyólag a vállalkozók által beterjesztett követelésre a következő határozat hozatott:

úgyanis a vállalkozó részéről beterjesztett követelés részben elejtetik amennyiben 1 frtot anyagtöblet vásárlási czimén a gazdaság kifizetni határozta a csöszháztúl kikerűt rom eladatott 2 f ért Királ Ferencznek

Szeged 1899 évi Deczember hó 31^{ikén}

Kik ezen a gyűlésen jelen voltak

Androviczki Mihály ög da

Szabo Jozsef

Adok Jozsef x

A pásztort pedig Király Ferenczet újra megfogadtuk egy évre az előbeni években előlirt feltételeket elfogadta. évi 22 f 50 mely összeget két részben vesz fel az előbeni évek kötelezettségeket elfogadom Király Ferencz

**

Az 1900^{ik} évi kiadás a gazdaság részére

	gazdasági gyűléskor italra	50	kr
	a pásztnak foglaló	1.00	
febrú 22	a pásztor nag béribe	5.00	
	a vállalkozóknak elismert		
	követelése a tető készítésnél	1.00	
máj 10	a pásztnak béribe adtam	3 50	
	mész és meszelőre összesen	1 50	
	a házhoz 200, válog. 3 kőcsi föld. 4 zsák polva	3 60	
	a ház megcsinálásra	2 80	
25 ^{dr}	Töltényre a pásztnak	65	
	kúttisztításra	25	
	a pásztnak béribe	13f 00	
		32.80	

**

1900 évi csőszbérszedés

Tavaszi Őszi

egyszer fizetve

		3.30	3.30		6.60
600	Ifj Tápai János	3.30	3.30		6.60
50	Adók István	– 25	25	25	25
50	Ádok József	– 28	28	28	28
50	Adok Ilona	– 28	28	28	
75	Adok György	– 42	42	42	42
75	Mészáros István	– 48	42	42	42
75	Gera József	– 42		84	84
150	Kovács István	– 83		1.66	1.66
125	Szekeres László	– 69	69	69	69
10 150 10	Szabó József	– 83	83	83	83
50 –	Temesvary János	– 60	30	58	
50 –	Temesvary József matrad	1.76		2.04	1.
150 –	Kovács Sándorné	– 83		166.	1.66
50	Gavallér Sándor	– 28	28	28.	28
15 300 15	Balla Györgyné	1.65		3.30	3.30
200	Tapai János	1.10	1.10	110	1 10
200	Dékány Pál	1.10		2.20	2.20
100	Dékány János	– 55		1.10	1.10
200	Ádok Péter	1.10		2.20	2.20
20 175 20	Szász Pál	– 97	97	96	96
100	Búdai Pál maradt	2.20		2.75	2.05
100	Fekete István	– 86	86	55	
150	Szögi Piros	– 83	83	83	83
	Androvitzky Mihály				

A tetőből a csináláskor kimaradt gazt kifizettetett

2

A gazdaságoknak van a hegybe összesen 3513 út szőlő és föld fizető van 32,25 út szőlő

**

1900 évi beszámolás és csöszfogadás

A mai napon a gazdaság. egybegyült a gazdasági számadás megtétetvén és pedig a gazdaságnak van az 1900 ik évről 12 f 11 K szoval tizen két fr 11 Kr készpénze a kint levőkkel együtt. melyet a gazdaság elismert és rendbe talált

A pásztórt, pedig újra megfogadtuk Király Ferenczet egy évre felelős pásztornak az előbbeni évben írt szerződés ben előlirt kötelezettségeket elfogadta évi húszonkét forint ötven Krczárét elfogadom, mint felelős pásztór Király Ferencz

Kelt Szeged 1900. év december hó 16.

Kik ezen a gyűlésen jelen voltunk.

Szabo Jozsef

Ádók József x

Ádok Péter

Androviczki Mihály ör.g.da

**

Kiadás a gazdaság részére 1901 évre

1900 12/16	gazdasági gyűléskor borra		60
	a pásztornak béribe	6.	61
	” ” ” ismét	2.	50
máj. 19	a pásztornak béribe		39
	mészre		50
	mészre és meszelőre	1.	00
	lőszerre		67
okt. hó 27.	a pásztornak béribe	13 f	00
	a gazdasági épület biztosítása	1.	73
		27.	00

**

1901 évi csöszbér szedés

út szőlő			Tavaszi	őszi
600	1	ifj. Tápai János	3 f 30.	6 60
100.		Ádok István	0.55	55
50.		Ádok József	0.28.	55
50.		Ádok Ilóna	0.55.	55.
75.	5	Ádok György.	0.42.	42
75.		Mészáros István	0.42.	83
75.		Gera József	0.42	83
150.		Kováts István	0.83.	1.65
125.		Szekeres László	0.69.	69.
150.	10	Szabó József	0.83.	166
50.		Temesvári János,	0.86.	114
50.		Temesvári József maradt	1 f 32.	1.60
150.		Kováts Sándorné	0.83	1.66
300.		Balla Györgyné	1 f 65.	1.65
200.	15	Tápai János (Csetneky)	1 f 10	2.20
200.		Dékány Pálné	1 f 10.	2.20
100.		Dékány János	0.55.	1.10
200.		Ádok Péter	1 f 10	1.10
175.		Szász Pál	0.97.	97.
100.	20	Búдай Pál	1 f 25	1.80
100.		Fekete István (Dékány Pálné)	1 f 10	1.67
150.		Szőgi Piros	0.83	.83

**

1901 ik évi gazdasági gyűlés volt

A gazdaság a számadást rendbe találta a gazdaságnak megmaradott pénze van a kint levőkkel együtt 19 f 98 Kr szóval tizen kilencz forint 98 krajczár melyett a jelen volt gazdák rendbe találtak.

Pásztorfogadási szerződés

A mai napon meg fogadtuk újra Király Ferenczet felelős pásztornak oly feltétel alatt hogy az előbi években előlirt és ismert kötelezettségeket elfogadta, évi 22 f 50 Kr ért és tartozik a rábizott hegyet minden kártól megőrizni

Kelt Szegeden 1901 decz 22

felelős pásztor

Király Ferencz

Kik ezen a gyűlésen jelen voltak

Búdai Pál x

Szabo Jozsef x

Szekeres László x

Androviczki Mihály ö.gazda

**

1902

gazdasági gyűléskor italra 60

foglaló 2 00

**

Gazdasági gyűlési jegyző könyv
felvétel 1902 évi február 10 én.

Határozat:

A gazdaság elhatározta, miszerint az Ádok Hegyi összes szőleit a saját érdekéből ki indulva felmérési, és az összes gazda tulajdonosok szőleit külön határvonalakkal megjelöli.

Ennél fogva a gazdaságnak ki kellett terjeszkedni azonkörülményre, hogy a felmérési költséget a gazdaságtól fölül fizetés útján eszközölhese; tehát el határozta: hogy a rendes szőlőmunkáltatás és pásztor pénz ki adásán felül minden 100- az az száz út szőlő után külön 4 K. az az négy Kororna felül fizetés szedessék, azonban ha a négy Korona felül fizetés az igényelt fel mérési költségek kiadására kevésnek bizonyulna, a további többlet költségek fedezésére újabb felül fizetést eszközölhessen.

Ezen határozat kiegészítésül a gazdaság által elhatározottat, miszerint a felmérésre vonatkozolag a saját kebeléből egy három tagú bizottságot küld ki mely hivatva lesz a felmérésre vonatkozolag tárgyalásokat folytatni azon egyénnel vagyis mérnökkel, ki a felmérési munkákat végzi. Nem különben ezen bizottság fogja a fel mérő egyén munkáját ellenőrizni és felul vizsgálni.

Ezen bizottságba be választattak: Kovacs István Androviczky Mihál és Szabo Jozsef,

Kelt Szegeden 1902 évi feb. 10 én

jelen voltak:

Szabo Jozsef

Androviczki Mihály elnö.

Kováts István

Ádok György x

Temesvári József x

Szekeres László x
Szász Páll x
Ádok Péter
Temesvári János

**

1902. ik évi gazdasági kiadások

1)	Két gazdasági gyűléskór ital	1	f
2)	a pásztornak foglalo	2	f
	a pásztór béribe adtam máj 19	7	50
	Mészre		50
	Méretési bejárás 3 szór	3.	
	Mérneki karok készítése		80
	A felmérési költséghez adtam	10	ft
	Biztosittás	1.	73
	Cseléd betegséglezésére	75	
	a pásztornak béribe	13.	00
	Kút tisztítás	40	
	lőszerre adtam	47	
	földvétele két kocsi	1.	12
	polyva 1 zsákkal	10	
	Mész és meszelőre	1	00
		43	37.

**

1902. évi csőszbér szedés				Tavaszi			őszi			
1	600	24	if.Tápai János	3	30		6	60	6	60
2	100	4	Ádok István		55	55		55		55
3	50	2,	Ádok József		83		1	11		
4	50		Ádok Ilona		28			55		
5	75	3	Ádok György		42	42		42		42
6	75	3	Mészáros István		42			83		83
7	75	3	Gera József		42			83		83
8	150	6	Kovács István		83	83		83		
9	125	5	Szekeres László		69		1	38		
10	150	6	Szabó József		83	83		89		83
11	50	2	Temesvári János		28			55		55
12	50	2	Temesvári József		88		1	16		
13	150	6	Kovács Sándorné		83		1	65	1	65
14	300	12	Balla Györgyné	1	65	1 65	1	65	1	65
15	200	8	Tápai János 1-f 10 a- esősznél	2	20	2 20	1	10		
16	200	8	Dékány Pál, 20 mar	1	10		2	20	2	00
17	100	4	Dékány János		55		1	10	1	10
18	200	8	Ádok Péter	1	10	1 10	1	10		
19	175	7	Szász Pál		97	97		97		97
20	100	4	Búdai Pál 1.90	2	35		2	90	1	f
21	100		Fekete István		55		1	10	1	10
22	150	6	Szőgi Pírós		83	83		83		83

**

a gazdaságnak kézpénze van a kint levőkkel együtt 12 f 08 K szoval tizenkét fr 8 kr mely összeget tartozik az öreggazda elől adni.

Kik ezen a gyűlésen jelen voltak:

Androvizki Mihály

Mi alolirott szöllös gazdák a mai napon egybe gyűltünk és meg fogadtuk újra Király Ferenczet felelős pásztornak oly feltétel alatt hogy az 1869 ik évi szerződésben előlirt kötelezettségeket elfogadta mely előtte felolvastatott és megmagyaráztatott. Húszon két forint 50 krárért és száz útankint 1 kéve veszőért megjegyeztetik és kiemeltetik hogy kecskét vagy disznót szabadon tartani egyátalán nem szabad de apró jóság is csak cseresznye érésig tartható

És kötelezem magamat hogy a nevezett hegyben mindenféle kárért felelős vagyok

Király Ferencz

Kik ezen a gyűlésen jelen voltunk

Kovács István.

If Tápai János h.t.m

Szabo Jozsef

Dékány Pál.

Androviczki Mihály ö.r gda

1903.évi gazdasági kiadás

[illegible]

1903. évi csőszbér			tavaszi	őszi		
1	600	if.Tápai János	3.30		6.60.	6.60
2	100	Ádok. István	55	55	55	55
3	50	Ádok József	1.39		1.67	1.67
4	50	Ádok Ilóna	88		55	
5	75	Ádok György	42	42	42	42
6	75	Mészáros István	42		84	84
7	75	Gera József	42		84	84
8	150	Kováts István	1.66	1.66	83	83
9	125	Szekeres László	2.07		2.76	2.76
10	150	Szabó József.	83		1.66	1.66
11	50	Temesvári János	28		55	55
12	50	Temesvári József	1.44	1.44	28	28
13	150	Kováts Sándorné	83	83	83	83
14	300	Balla Györgyné	1.65	1.65	1.65	1.65
15	200	Tápai János	1.10		2.20	2.20
16	200	Dékány Pál	1.10		2.20	2.20
17	100	Dékány János	55	55	55	55
18	200	Ádok Péter	2.20	2.20	1.10	1.10
19	175	Szász Pál	97	97	97	97
20	100	Búдай Pál	2.45		3.00	2.00
21	100	Fekete István	55		1.10	1.10
22	150	Szögi Piros	83		1.65	1.65
				10. 27		31.25 +1.55

**

Kelt Szeged 1903. nov. hó 15 ikén

A mai napon a gazdaság össze jött a számadást rendbe találta és pedig a gazdaságnak készpénze van a kint levők kel együtt 12f 80 K szoval tizen két fr nyolczvan krajczár.

Király Ferenczet pedig ismét meg fogadtuk felelős pásztornak oly feltétel alatt hogy az előbbeni éveken kötelezettségeket el fogadta és hogy a kecskét eltávolítja, és engedelmeskedni kel a gazdáknak nem pedig összeveszni

ezt pedig megértettem és elfogadóm

Király Ferencz felelős pásztor

Kik ezen a gyűlésen jelen voltunk

Tápai János h.	Ádok György
Szekeres László h	Temesvári Jozsef
Szabo Jozsef	Géra József
Adok Jozsef	

**

1904 ik év Gazdasági Kiadásók

1)	gazdasági gyűléskór borra	1.12
2)	Két [...] készítés [...]	7.58
3)	” ” ”letevése	1.60
4)	az épület kémény vakólása	1.65
5)	v/8 a pásztornak béribe adtam	9.50
6)	mészre tavasszal adtam	50
		21.95
	Adóba	4.17
	cseléd segély pénztár	66
	” ” ”	65

	Összesen	2f.43
Löszerre		75
Mészre és meszelőre		1.00
	Összesen	29.18
Pásztor bérbe adtam		13.00
	Összesen	42.18
adohátralék és végrehajtás czimén		2.00

**

1904 évi bér szedés		tavaszi		ősz	
	287	Androviczki Mihál	1.59		1.60
1	600	ifj Tápai János	3.30		3.30 6.60
2	100	Ádok István	55	55	55 55
3	50	Ádok József	28	28	28 28
4	50	Ádok Hona Szász Jozsef 55	83	83	28 28
5	75	Ádok György	42	42	42 42
6	75	Mészáros István	42	42	42 42
7	75	Gera József	42	42	42 42.
8	150	Kóváts István	83		83 1.66
9	125	Szekeres László	69	69	69 1.66
10	150	Szabó József (nem fizet)	83	8	83 83
11	50	Temesvári János	28	28	28 28
12	50	Temesvári Jozsef	28		28 56
13	150	Kováts Sándorné	83	83	83 83
14	300	Balla györgyné	1.65	1 65	165. 1.65
15	200	Tápai János	1.10	1 10	110 1.10
16	200	Dékány Pál	1.10	1.10	110. 1.10.
17	100	Dékány János	55	55	55 55
18	200	Ádok Péter	1.10	1.10	1.10 1.10
19	175	Szász Pál	97	97	97 97
20	100	Búdai Pál	1.55	155	55 1.55
21	100	Fekete István Dékány Pál	55	55	55 55
22	150	Szögi Piros	83	83	83 83

**

Gazdasági gyűlési jegyző könyv felvétel 1904. október 23 napján.

Alol írott szállós gazdák a fent nevezett napon össze jöttünk, és az öreg gazda által vezetett, s a gazdasági könyv szerint ki mutatott évi bevételeket és kiadásokat rendben találtuk, minek folytán az öreg gazdát a további felelősség alol ez évre felmentjük.

Ezek után a gazdasági vagyont mely ki tesz a mai napon: [...] f 72 kr.árt az öreg Gazdának a meg őrzése alá bocsájtjuk oly meg hagyással, hogy a netán előforduló helyes kiadásokat és bevételeket a saját felelőssége mellett, minden teendőit a rendes kereteken belül végezhesse.

Kelt Szegeden 904 okt. 23. napján.

A számadást rendben találtuk:

Dékány Pál
Szabo Jozsef
Kováts István
Tápai János
Dékány János
Adok József

Gazdasági vagyon tisztán
Négy forint 72 x

**

Gazdasági gyűlési jegyzőkönyv

Fel vétetett 1904 október 30

Alol írott adók hegyi gazdák a mai napon egybe gyűlvék, s miután a lefolyt évben előfordult ügyek az előzőleg folyó évi október 23 án meg tartott gazdasági gyűlésben el intéztetett, a mai gyűlés csupán az öreg gazda választás, és a csősz fogadásra szorítkozik.

Az Öreg gazdai tisztség tiszteletbeli foglalkozás, azonban némi felelősséggel jár, amenyiben az Öreg gazda vezeti a gazdaságügyeit, a bevételek és kiadások feletti örködés, valamint a gazdasági ülésen való elszámolás, a pásztor feletti örködés az ő hatás körébe tartozik.

Ebből önként következik, hogy a gazdaság az Öreg gazdai tisztséget oly férfiura biza, aki a gazdaságnak minden ügyeiben jártasággal birjon, s aki a gazdaság ügyeit pontosan és lelkiismeretesen tudja és akarja vezetni.

A gazdaság egy hangú határozata alapján az Öreg gazdai tisztséget választás útján Szabo József gazdára bízta, ki azt mint megtisztelő állást el fogadta.

[...]	Ádók Jozsef
Szekeres László	Szász Pál
ifj. Tápai János	Temesvari Jozsef
Ör. Tápai János	Dékány János
Temesvári János	Androviczki Sandor

**

Csősz fogadási szerződés

fevétetett Szegeden 1904 évi deczember 18.

Alol írott adókhegyi szöllös gazdák a mai napon ösze gyűltünk hogy a jövő évre az az 1905 évi Jozsef naptol kezdve egy évre felelős pásztort fogadjunk.

A pásztor kötelességeiről az előbbi években ben fel vett csőszfogadási szerződések az irány adok.

Fizetése az elvált kötelességek teljesítéseért évi 22 f 50 kr. az a szóval Huszonkét forint 50 krajczár, mely fizetési összeg két egyenlő részben a gazdasági pénztárból az öreg gazda által ki fizettetik.

A jelen lévő gazdák szótöbségel meg fogadták felelős pásztornak Király Ferenczet és szerződőfelek egyben ki jelentik, hogy a fentebbi szerződési formákat magara nézve kötelezőknek elősmerik és annak minden pontjat szigorúan szem előtt fogják tartani.

Kelt Szegeden 1904 deczber hó 18 án.

felelős pásztor	Egybe gyűlt gazdák
Király Ferencz	Tapai János
	Ádók György
	Temesvári János
	Ádók Péter
	Temesvári Jozsef
	Szabó Jozsef

**

Ádók hegyi gazdaság 905.

szőlőmennyiség			tavaszi.		ősz.	
600		ifj. Tápai János	3.30	3.30	3.30	3.30
288		Androviczki Mihálné	1.59	1.59	1.60	1.60
150		Szabo Jozsef (nem fizet)	55		55	
100		Ádók István	55.28	55	55.28	55
50		Ádók Jozsef	28	28	28	28
50		Szász Jozsef	28	28	28	28
75		Ádók György	42	42	42	42
75		Mészáros István	42	42	42	
75		Gera Jozsef	42	42	42	42
150		Kovács István	83	83	83	83
125		Szekeres László	69	69	69	69
50	x	Temesvári Jozsef	28	28	28	28
50	x	Temesvári János	28	28	28	28
150	x	Kovács Sandorné	83	83	83	83
300	x	Balla Györgyné	1.65	1.65	1.65	1.65
200	x	Tapai János Csetneky István	1.10	1.10	1.10	1.10
300	x	Dékány Pál	1.65	1.65	1.65	1.65
100	x	Dékány János	55	55	55	55
200		Ádók Péter	1.10	1.10	1.10	1.10
115		Szász Pál	97	97	97	97
100		Budai Pál	55	55	55	55
150		Szőgi Piroska	83	83	83	83
		Tapai Istvan				

**

Gazdasági Kiadások 1905. év.

Pásztor bére	9f	50
Mészre		50.
Borra		75.
Löszerre	1f	
Adóba		65
Bíztostás	1	73.
Adóba		80
Papirosra		10
Csöszbérre	4	05
Kút tisztítás		15
Kút ostorfa		40
mész és meszelő	1	00
Csöszbérre	20f	73
csöszbérre	8	95
Összesen kiadás	29f	68
Évi bevétel	36f	17
maradék	6f	49
1904 évi vagyon	4f	72
Összes vagyon	11f	21

**

Gazdasági gyűlési jegyző könyv.
felvétel 1905 évi október 29.

Alol írott Ádokhegyi szállós gazdák egybe gyűlvén azon célból, hogy a lefolyt évben történt gazdasági ügyeket nem különben a hegyi gazdaságban előfordult pénzügyi bevételek és kiadásokrol a zár számadást el készítsük. Egyben elhatározott hogy a jövő évre a hegyben szükséges Csőszfogadást is eszközöljük.

Határozatok:

Miután a gazdasági gyűlésen résztvett alolírott gazdák a gazdasági bevételeket és kiadásokat, nemkülönben a gazdasági vagyont mely a jelen év végével kitesz: 11 for 21 az az szoval tizenegy forint 21 kr.árt, az öreg gazdának, mint aki a gazdaság ügyeit és számadásait vezeti a felment vényt megadtuk.

Vége a gazdaság a jelen évi csőszfogadási szerződés értelmé szerint a csősz Király Ferencz személyében 1906 évre újra megfogadta melynél fogva fenn nevezett fogadott csősz mint fentebb érintve van, az 1905 ben kötött csőszfogadási szerződést magára kötelezőnek el ősmerni, és mindenben a gazdaság érdekét szem előtt tartva a gazdaság illetve öreg gazda útásításai szerint alkalmazkodik.

Szegeden 905 október 29.

Király Ferencz	Szász Janos	Tápai János	Szabo Jozsef
csősz	Szász Jozsef	Dékány Pál	öreggazda
		Adok György	Dékány János

**

Gazdasági Kiadás 1906.

Csőszbérre	10f	
vödörre és kámvára		95
Pásztornak	10f	
Adóra	1f	62
Ablak javítás (csőszház)		10
Csősz bérre	5f	
Csősz bérre	1f	50
Löszerre	1	00
Mész és meszelő	1	80
összeadva	31	07

**

Ádokhegyi gazdaság. 1906.
gazdák nevei

gazdák nevei	6f 60	80	
Tapai János	330	2.50	3.30
Androviczki Mihálné	3.20	1.60	1.60
Szabo Jozsef	nem	fizet	
Ádók István	1.42	73	73
Ádók Jozsef	56	28	28
Szász Jozsef	56	28.	28
Ádók György	84	42	42
Mészáros István	84	42.	42
Gera Jozsef	84	42.	42
Kovács István	1.66	83	83
Székeres László	1.28	69	69

Temesvári Jozsef	56	28	28
Temesvári János	56	28	28
Kovács Sándorné	1.66	83	83
Balla Györgyné	3.32	1.65	1.66
Csetneki István	2.20	1.10	1.10
Dékány Pál	3.30	1.65	1.65
Dékány János	1.10	55	55
Ádók Péter	2.20	1.10	1.10
Szász Pál	1.94	97	97
Budai Pál Kothencz Istv	83	42	42
Szőgi Piroska	1.66		83
Tápai István	2.37	119	1.19

Ádókhegyi gazdaság.

Gazdasági gyűlés felvétel: 1906 november 11 én

Alol írott szőlős gazdák a mai napon össze gyűltünk, hogy a gazdaság ügyei körül az öreg gazda által végzett teendőket meg vizsgáljuk, nem különben a gazdaság vagyona feletti ellenőrzést és elszámolást az öreg gazda által elő adotak alapján, az igazságnak meg felelő formában helyben hagyjuk.

Végzés:

Az egybe gyűlt gazdaság a lefolyt évben az öreg gazda által tett intézkedéseket, nevezetesen: bevételeket és ahhoz mért, ki adásokat tudomásul vette, és a gazdaság vagyonát a következő elszámolással helyben hagyta:

Vagyon:

Az évi kiadásokat az évi bevételekből levonva

maradt: 7f 93

Mult évi vagyon: 11f 21

Összes vagyon: 19f 14

szóval tizenkilencz forint 14 kr. a kint levőkel

Végre a gazdaság jövő évre szolgáló pásztor fogadást is elhatározta a következőkben:

Az előbbi években meghatározott feltételeik szerint meg fogadta pásztornak Király Ferenczet évi 24 f berért mely összegért köteles pásztor az összes hegyben levő szőlőt és hozzá tartozandókat mindenkitől meg őrizni és a netán fel merült károkat a sajátjából megtéríteni.

Kelt szegeden 1906 november 11 én

pásztor Egybe gyűlt gazdák névsora:
 Király Ferencz Tápai István
 Tápai János
 Szabo Jozsef

Ádókhegyi gazdaság

1907 Évi kiadási jegyzék.

1	A mult évben elment számolt [...]	7f	25
2	Csösz bére	9	50
3	Mészre		50
4	Bejáro elhelyezésre		60
5	Szék, földért		60
6	Adóra	15	63

7	Segél adora		66
8	Kuthozvalofára		45
9	Kut tisztítás		40
10	Szegre		12
11	Csősz bérré	5.	00.
12	forgó pisztoly javítás	1	85
13	Ablak szárnnyakra	2	80
14	Csősz bérré	8	00
	Adóra és adokönyvre	7	44
	Évi kiadás Összesen	60f	86

**

Ádókhegyi gazdaság 1907

Névsor

Tápai János	6f60	330	330
Androviczki Mihálné	320	160	160
Szabo Jozsef			
Ádok István	138	69	69
Ádok Jozsef	56	28	28
Szász Jozsef	56	28	28
Ádok György	84	42	42
Mészáros István	84	42	42
Gera Jozsef	84	42	42
Kovács István	166	83	83
Szekeres László	138	69	69
Temesvári Jozsef	56	28	28
Temesvári János	56	28	28
Kovács Sándorné	166	83	83
Balla Györgyné	332	166	166
Csetneky István	220	110	110
Dékány Pál	330	165	165
Dékány János	110	55.	55
Ádok Péter	220	110	110
Szász Pál	197	97.	97
Kothencz István	83	42.	42
Szőghi Piroska	166	83.	83
Tápai István	237	119	119

**

Ádókhegyi gazdasági gyűlés.

Jegyző könyv.

Felvétetett 1907 december 1 én

Alol írott szőlős gazdák meg jelenvék és a lefolyt évben történt gazdasági ügyeket következőkép intézték el:

Miután az évi bevételek és kiadásokról az öreg gazda kellőleg a gazdaságot tájékoztatván, az elszámolásokat rendben találtuk, az öreggazdának a felmentvényt megadtuk.

Évi leszámolás és vagyoni kimutatás.

1906 évi vagyon összeg	19f	14 kr
1907 " bevételek	39f	56

Összesen: | 58f | 70
1907 évi kiadás: | 60f | 86

Tehát az 1907 évi kiadást ha össze hasonlítjuk az évi bevétel és az 1906 évben ki mutatott vagyoni összeggel, kitűnik, hogy az 1907 évi gazdasági kiadásokat a bevételek és ammár meglévő vagyon nem csak hogy nem fedezik, hanem ellenkezőleg a gazdaságnak 2f 16 krajczár tartozása van melyet a gazdaság részére az öreg gazda a sajátjából a gazdaság terhére előlegezett.

E szerint a gazdaságnak az 1907 év december hó végéig 2f 16 krajczár adósága van.

Következik a csősz fogadás.

A jelen volt gazdaság el határozta, hogy a rég idők óta a gazdaságnál érvényben levő csősz fogadási szerződés alapján felelős pásztornak meg fogadja Király Ferencet oly' ki kötéssel, hogy a fenn nevezett csősz fogadási szerződésbe pótlólag fel vetesék, miszerint a felfogadott pásztortól a vele ki alkudott évi bér összegéből öt korona reá eső adó címén évenként levonasék; (egyebekben a gazdasági adokrol a gazdaság gondoskodik.)

A jelen évben is mint a mult évben a csősz bér évi 24 firt az az huszonnégysz forint mely összeg két részletben fizetendő.

Kelt Szegeden 1907 évi december 15.

Király Ferenc

Szabo Jozsef
Ádok Jozsef
Ádok György
Szekeres László

Ádokhegyi gazdaság

1908 évi kiadás

1	a mult évről el nem szám. meszelő.		50kr.
2	Csősz bérré	8f	50
3	Adóra	9f	38
4	csősz bére	1	50
5	csősz bérré	16	50
6	Adóba	2	10
7	Dióverő rudakra		05
8	Adóra		60
9	Adóra	4	
10	papirosra		10
11	Évi Összes kiadás	43	83
12	Évi bevétel	39	55
13	A bevételt túlhaladó kiadás	4	28
14	Mult évi gazdasági tartozás	2	26
15	Összes gazdasági tartozás	6	54
16	Tehát így kitűnik hogy a gazdaságnak		
17	tényleg 6 f 54 az az hat forint 54		
18	Krajczár idegen tartozása van,		
19	mit az őrzési díj fel emelésel fog		
20	a gazdaság kiegyenlítani.		
21			

Ádokhegyi gazdaság 1908.

Névsor

Tápai János	660	330	330
Androviczky Mihálné	320	160	160
Szabo Jozsef			
Ádók István	138	69	69
Ádók Jozsef	56	28	28
Szász Jozsef	56	28	28
Ádok György	84	42	42
Mészáros István	84	42	42
Gera Jozsef	84	42	42
Kovács István	166	83	83
Szekeres László	138	69	69
Temesvári Jozsef	56	28	28
Temesvári János	56	28	28
Kovács Sándorné	166	83	83
Balla Györgyné	332	166	166
Csetneky István	220	110	110
Dékány Pálné	330	165	165
Dékány János	110	55	55
Ádok Péter	220	110	110
Szász Pál	194	97	97
Kothencz István	83	42	42
Szőghi Piroska	166	83	83
Tápai István	237	119	119

**

Ádokhegyi Gazdasági gyűlés 1908 december 8 án

Jegyző könyv.

Alolirott szőlős gazdák a mai napon össze gyűltünk hogy a gazdaságkörüli ügyeket a következőkben elintézzük:

Határozat:

A gazdaság el határozta miszerint a szőlő őrzésután járó díjját százútankint 20 krajczárral fel emeli, s így száz útankint Összesen 1 f 30 krajczárban megállapítja.

Továbbá elhatározta a gazdaság hogy a birtokában levő szőlő őrzésére pásztornak meg fogadja Dékány Imrét 26 forint évi fizetessel és minden száz szőlő után járó egy kéve vesző hozzá adásával; Ezen fizetés fejében pásztor köteles lesz a gazdaság birtokában levő összes szőlőt minden hozzá tartozékával együtt megőrizni, s minden tekintetben annak minden az őrzésre vonatkozólag felelőseget vállalni, kár esetén a kárt sajátjából köteles leszen meg téríteni.

Továbbá ami gazdasági adó czimén a gazdaságra kivetett adoba 5 koronát a saját fizetéséből tartozik fizetni.

Dékány Imre x

Szabo Jozsef öregg

Adok Péter

Tápai János

Temesvári Jozsef

Farkas János

Szekes György

Temesvári János

Ádok Jozsef

Temesvári Jozsef

**

Ádókhegyi Gazdaság 1909 évre

Évi kiadás:		
Pásztornak foglaló	1f	
Csőszbérre (ferenczbácsinak.)	13	25
Csősznek meszelőre	1	–
Mészre		50
Föld és polyvára	3	08
Adóra 12/VIII. 909.	5	–
Csősznek bérbe	1	
Kút tisztítás	2	
Csősz bérbe	1	57
Csőszbérbe	6f	00
Csőszbérbe	7	58
Csőszbérre	1	63.
Csősz bérre	1	50
Éz a tétel még nincs kifizetve Csőszbérre	5	72
Összesen évi kiadás	50f	83kr.
évi bevétel	46	52kr.
évi tulkiadás	4	31
1908 évi tul kiadás	6	54.
Összesen kiadás és tartozás	10	58

**

Ádókhegyi gazdaság 1909.iki névsora

600	Tápai János	780	390	390
285	Androviczki Mihálné	371	186	186
150	Szabo Jozsef			
125	Ádók István	163	82	82
50	Ádók Jozsef	65	33	33
50	Szász Jozsef	65	33	33
75	Ádók György	98	49	49
75	Mészáros István	98	49	49
75	Gera Jozsef	98	49	49
150	Kovács István	195	98	98
125	Szekeres László	163	82	
50	Temesvári Jozsef	65	33	33
50	Temesvári János	65	33	33
150	Kovács Sándorné	195	198	198
300	Balla Györgyné	390	195	195
200	Csetneky István	260	130	130
300	Dékány Pálné	390	195	195
100	Dékány János	130	65	65
200	Ádók Péter	260	130	130
175	Szász györgy Mátyás, Farkas János	228		114
75	Kothencz István	98	49	49
150	Szőghi Piroska	195	98	98
215	Tápai István	280	140	

**

Targyalási jegyző könyv. Ádókhegy

felvétel 1910 évi január 2 án.

Alol írott szállós gazdák össze gyűltünk és a gazdasági ügyeket a jelen tárgyalási jegyző könyvi adatok szerint intéztük el.

ugyan is a gazdaságnak évi ki adása volt:

50f 83 kr

bevétel volt:

46f 52

Le vonva a kiadást a bevételből mutatkozik
tul kiadás.

4f 31 Kr

Ehhez hozzá adva a mult évi tulkiadást

16f 54 kr

jelenleg van a gazdaságnak tulkiadása,

illetve idegen tartozása:

20f 85 kr

Az az húszforint és 85 Kr mit az öreg gazda a sajátjából a gazdaságnak költsönképpen adott.

Továbbá a gazdaság birtokában levő összes szállók és tartozékainak őrzőjül meg fogadta Dékány Imrét oly kikötéssel, hogy pásztor és gazdaság közti viszonyt, az előbbeni években érvényben levő pásztor fogadási jegyzőkönyvekben körül irt határozmányok (melyek pásztor előtt felolvastattak,) szabályozzák.

Dékány Imre pásztor	Farkas János Ádok József Tapai János Kothencz István	Szabo József Szász Mátyás Kovács István Ádok György Dékány János
------------------------	---	--

**

Ádokhegyi gazdák névsora 1910. ében.

600	1	Tápai János	x	390	780
285	2	Özv. Androviczki Mihálné	x	186	371
150	3	Szabo Jozsef	x	(csőszbért nem fizet)	
125	4	Adok István	x	82	163
50	5	Adok Jozsef	x	33	065
50	6	Szász Jozsef	x	33	065
75	7	Ádok György	x	49	098
75	8	Mészáros István	x	49	098
75	9	Gera Jozsef	x	49	098
150	10	Kovács István	x		195
125	11	Szekeres László	x		163
50	12	Temesvári Jozsef	x	33	065
50	13	Temesvári János	x	<u>33</u>	<u>065</u>
150	14	Kovács Sándorné	x	98	195
300	15	Balla Györgyné	x	195	390
200	16	Csetneky István	x	130	260
300	17	Dékány Pálné	x	195	390
100	18	Dékány János	x	65	130
200	19	Ádok Péter	x	130	260
75	20	Szász György	x	49	098
50	21	Szász Mátyás	x	33	066
50	22	Farkas János	x	33	066
75	23	KothenczIstván	x	49	098
150	24	Szőghi Piros		0.98	195
215	25	Tápai István			

78
1 70
1 71
3 50
1 60
22 64

1910 évi Ádókhegyi gazdaság évi kiadása		
Adóra-adókönyvre	1f	68.
Csőszenek		50
Biztosításért	3.	53
Adóba	1	60.
Csőszenek félévi fizetésének tisztázására fizettem:	12	50
Egy kocsi földre		80
Adoba	1	81
Vödörre		75
Mészre és meszelőre	1f	
Adora és adókönyvre	1	71
Téglára		60
Kémény csináltatásra	3	50
„ „ mészre		25
Fuvarbérre		75
Csőszbér évi kiegyenlítésre	30	98
	10	50
Évi kiadás	41f	48
1910 Évi bevétel	46.	54
Maradék 1910 évre	5	06

**

Adókhegyi gazdák névsora 1910 évben

600	1	Tapai János	390	780	3.90
285	2	Özv. Androviczky Mihálné	186	371	186
150	3	Szabo Jozsef	csőszbért nem fizet		
125	4	Ádok István	82	163	82
50	5	Ádok Jozsef	33	65	33
50	6	Szász Jozsef	33	65	33
75	7	Ádok György	49	98	49
75	8	Mészáros István	49	98	49
75	9	Gera Jozsef	49	98	49
150	10	Kovács István	x 98	195	98 x
125	11	Szekeres László	82	163	82
50	12	Temesvári Jozsef	33	65	33
50	13	Temesvári János	33	65	33
150	14	Kovács Sándorné	98	195	98 x
300	15	Balla Györgyné	195	390	195
200	16	Csetneki István	130	260	130
300	17	Dékány Pálné	195	390	195
100	18	Dékány János	65	130	65
200	19	Ádok Péter	130	260	130
75	20	Szász György	49	98	49
50	21	Szász Mátyás	33	66	33
50	22	Farkas János	33	66	33
75	23	Kothencz István	49	98	49
150	24	Szőghy Píros	98	195	98
215	25	Tápai István	140	280	140
3825					
11 4					

**

1910 évi

Ádokhegyi gazdaság évi Kiadása

1909 evben el nem számollandó	3f	98
csősznek		50
adóra	1	68
biztosításra	3	53
adóba	1	60
csősznek félévi fizetésre	12	50
egy kocsi földre		80
adóba	1	95
vödörre		75
Mészre-meszelőre	1	00
adóra	1	71
tégla (30drb)		60
Kémény csináltatásra	3	50
fúvarbérre		75
Csőszbér évi kiegyenlítésre	10	50
	45	35

**

Ádokhegyi gazdasági gyűlés.

Meg tartatott 1910 évi november 6 án

Alol irott gazdák jelenléttében az évi számadás úgy a bevételekre, mint a kiadásokra a következőkben megtétetett:

Évi bevétel 46f 54 Kr.

Évi kiadás 45f 53 ”

A bevételből megmarad 1f 19 ”

Ezen megmaradt összeget a gazdaság a mult évben ki mutatott gazdasági tartozás törlesztésére határozta.

A tartozás volt 20f 58

Ebből le vonva 1f 19

még marad a gazdaságnak 19f 60 Kr

idegen tartozásra az az tizekilencz forint 60 K.

Továbbá a gazdaság megfogatta szőlő pásztornak ujra Dékány Imrét. a feltételek az előbeni években a csőszel kötött szerződések az irány adok.

Kelt Szegeden 1910 évi november 6

Dékány Imre
pásztor

Szabo Jozsef
Temesvári Jozsef
Szász György
Farkas János
Temesvári János

**

a gazdaság nekem 13 f 36 910 [...] 6
a gazdaság tartozik nekem 10 f 911. majus 21 én

1911 évi
Ádokhegyi gazdaság évi Kiadása

		f	Kr
1	A múlt számadásból kimaradt	1	25
2	biztosítási váltóra	1.	83.
3	Csösznek talicskára	3	00
4	Meszelőre	1	00
5	Ccsösznek fél évi bérének a kiegyenlítésére	10f	
6	Kút-tisztításra	2	60
7	Kút kánvára		60
8	Kút javítás és tisztításra	12	
9	100 drb téglára	2	20
10	vödör javításra		40
11	Adóra	3	23
12	fuvarbérbe (tégla hozatal)	2	00
13	Csösznek	1.	49
	A csösz egész évi fizetésének ki egyenlítésére	11	51
	Évi kiadás	53	11

**

Gazdák nevei 1911 év

		3f	780	
600	Tápai János			
285	x Özv. Androviczki Mihálné	186	371	186
150	Szabo Jozsef	csöszbért nem fizet		
125	x Ádok István	82	163	82
			195	
50	Ádok Miczi	33	65	33
50	Szász Jozsef	33	65	33
75	Ádok György	49	98	49
75	Meszáros István	49	98	49
75	Gera Jozsef	49	98	49
150	Kovacs István	98	195	98
125	x Szekeres Lászlóné	82	163	82
50	Temesvári Jozsef	33	65	33
50	Temesvari János	33	65	33
150	Kovács Sándorné	98	195	98
300	x Balla Györgyné	195	390	195
200	x Csetneky István	130	260	130
300	Dékány Pálné	195	392	195
100	Dékány János	65	130	65
200	Ádók Péter	130	260	130
75	Szász György	49	98	49
50	Szász Mátyás	33	66	33
50	Farkas János	33	66	33
75	Kothencz István	49	98	
150	x Adok Miczi	98	195	98
215	Tapai István	140	280	140
400	x Pomázi István (első fél évet nem fizet)		260	260

**

Gazdasági gyűlési jegyzőkönyv.
felvétel 1911 évi november 12-én.

Tisztelt gyűlés!

Vanszerencsém a folyóévi zárszámadást a következőkben be mutatni:

Évi bevétel (1911) a kimaradottakat	51	09
Évi kiadás	53	11
Ujjabb tartozás	2.	02
Multi évi gazdasági tartozás volt	19	60
Ehez hozzá adva 2f 02 kr át van	21	62 kr

idegen tartozás az az Huszonegy forint 62 Kr.

Tehát ezekből látható hogy a gazdaság a rendes bevételből az évi kiadásokat fedezni nem bírja, Önként következik hogy a gazdaságnak ujjabb forrásokrol kell gondoskodni hogy az évi rendes kiadásokat fedeszhesse annál inkábbis, mivel a gazdaság évi adója nincs rendezve.

Határozat: A fentebiekre nézve a gazdaság ujjabb rendszer be hozatalát szükséges nek nem lát, tehát azok felett napi rendre térést hozott határozatba.

A gazdaság ujra meg fogadta felelős pásztornak Dékány Imrét. A szőlő pásztori kötelesegeket az előbeni csősz fogadási jegyzőkönyvben körül írt határozványok szabályozák, mit pásztor minden időben magáranézve kötelezőnek tartozik ismerni azértis mivel kár esetén annak értelmében felelőségel tartozik.

Kelt Szegeden 1911 évi november 12-én.

Dékány Imre
pásztor

Szabo Jozsef
örg.
Adók György
Temesvári Jozsef
Temesvári János
Szász Mátyás

**

1912 évi

Ádokhegyi gazdaság évi kiadása

Tűzbiztosítási díjváltora	1	73.
adóra	3	30
Meszelőre-mészre	1	00
Csőszbérre (csősznek)	13f	
Adóra	2	32
Bélyegre	1	62
Két kocsi földre	1	20
Csőszbérre	1	79
Csőszbére		82
Csőszbérre		33
Csőszbérre	6	
Csőszbérre	4	36
Összesen évikiadás	37	17

**

1912 évi zarszamas

Tisztelt gazdaság!

Az 1912 évi gazdasági zárszámadást van szerencsém a következőkben előterjeszteni:

A gazdaságnak ez évben volt bevétele kinn maradtakkal együtt:)

ezen bevételből volt évi kiadás:

a bevételből megmaradt:

51f	
37f	75
14f	75

Ezen meg madt összeget (14.75) a múlt évben mutatkozó gazdasági adóság törlesztésére fordítottuk.

Adosság volt	21	60
levonva 14f 75	14	75
maradt tartozás:	6f	85

Következik a pásztor fogadás.

Ugyan is a gazdaság az 1913 évre felelős pásztornak megfogadta Kóczó Ignázt oly kikötéssel, hogy az Adok hegyhez tartozó szőlők minden hozá tartozékaival egygyütt minden tolvajlás és rongálástól tartozik megőrizni s a netán elő forduló károkat amenyiben azok a saját gondatlanságából szarnaznék a sajátjából tartozik minden egyes gazdának megtéríteni.

Ezen kötelezettségek teljesítéseért, a gazdaság 26 forint évi fizetést, és a gazdák által adandó minden száz út szőlő után járó egy kéve szőlő vesszőt biztosít.

Az év kezdődik szent Jozsef napjától a jövő szent József napig.

Kóczó Ignác

Szabo Jozsef

[...] pásztor

öreg.

neviro Szabo Janos

Szűts Imre

Szász Mátyás

Temesvári Jozsef

Farkas István

**

1912 évi Gazdák nevei

mult évi hátralékok

1	600	Tápai János		7.80		4 f 80
2	285	Özv.Androviczki Mihálné	1.86	3.71	1.86	
3	150	Szabó Jozsef	gazd.költséget nem fizet			
4	125	Ádok Erzsébet	82	1.63	82	
5	200	Ádok Miczi	1.30	2.60	1.30	
6	50	Szász Jozsef	33	65	33	
7	75	Ádok György	49	98	49	
8	75	Benkóczy Pál	49	98	49	
9	75	Gera Jozsef	49	98	49	
10	150	Kovács Isván	98	1.95	98	98
11	125	Szekeres Lászlóné	82	1.63	82	
12	50	Temesvari Jozsef	33	65	33	
13	50	Temesvári János	33	65	33	
14	150	Kovács Sándorné	98	1.95		
	300	ifj. Kovács István	1.95	3.90	1.95	
15	200	Csetneki István	1.30	2.60	1.30	
16	300	Dékány Pálné	1.95	3.90	1.95	
17	100	Dékány János	65	1.30	65	
18	200	Ádok Péter	1.30	2.60	1.30	
19	75	Szász György	49	98	49	

20	50	Szász Mátyás	33	65	33
21	50	Farkas János	33	65	33
22	75	Kothencz István	49	98	49
23	215	Tápai Istvánné	1.40	2.80	1.40
24	400	Pomázi István	2.60	5.20	

49

Összes bevétel

51f 92Kr.

A fentebb kitüntetett évi 51f 92 kr bevételből 7f 80 kr-át benemfolyt czimen törlendő, és a jövő évi zárszámadásnál rendezendő.

**

1913 évi kiadás.

	K	f
Biztosítási díjváltora	3	46
Hírlapi hirdetésre	3	—
Adóra	1	—
Csösznek foglaló	4	
meszelőre-mészre	2	
Csöszbérbe	23	
Adóra	5	20
Kúttisztításra	4	
Székeföldre és szegre	4	20
Munkáspénztári adó	1	24
Tápai Jánóstól be nem hajtható	5	60
Dékány Imre volt csösztől szintén benem hajtható	5	20
Csöszbérre	71	90
Évi kiadás	26	00
	97	90
Ehhez hozzá adva 1912 évi gazdasági tartozást	13	74
Összesen évi kiadás	K.111	64f.

**

Gazdák névsora 1913 év

mult évi
hát.

1	285	Özv.Androviczki Mihálné	1.86	3.71	1.86
2	150	Szabo Jozsef		1.63	
3	125	Ádok Erzsébet	82	1.63	82
4	200	Ádok Miczi	1.30	2.60	1.30
5	50	Szász Jozsef	33	65	33
6	75	Ádok György Benkóczi	49	98	49
7	75	Benkoczi Pál	49	98	49
8	75	Gera Jozsef Benkoczi	49	98	49
9	150	Kovács István Sándor	98	1.95	98
10	125	Szekeres Lászlóné	82	1.63	82
11	50	Temesvári Jozsef	33	65	33
12	50	Temesvári János	33	65	33
13	150	Kovács Sándorné	98	1.95	98
14	300	Kovács István	1.95	3.90	1.95
15	200	Csetneki István	1.30	2.60	1.30
16	100	Dékány Pálné	1.95	3.90	1.95
17	100	Dékány János	65	1.30	65
18	200	Ádok Péter	1.30	2.60	1.30
19	75	Szász György	49	98	49

20	50	Szász Mátyás	33	65	33	
21	50	Farkas János Ádok Erzsébet	33	65	33	
22	75	Kothencz István	49	98	49	49
23	215	Rovó Sándorné	1.40	2.80	1.40	
24	400	Pomázi István	2.60	5.20	2.60	
25	100	Pető Ernő	65	1.30	65	
	100	Wargha György Évi bevétel	42	95		K.85.90
		Évi kiadás				" 97.90
		1913 ^{dik} Évi tul kiadás				" 13.74
		Összesen évi kiadás				K.111.64 f
		Évi bevétel				K.85.90 f
		Maradt a gazdaságnak idegen tartozás				25. 74 f

**

Ádokhegyi Gazdasági gyűllési jegyzőkönyv felvétel 1913 évi november 9 én.

Tisztelt Gazdaság!

Miután a gazdasági tagok a szabályszerű gazdasági gyűllésre való meghívás daczára nem jöttek el, a gazdasági számadást megtenni nem ált modomban, ennélfogva a jövő gazdasági gyűllésre kell hogy maradjon.

Azonban a csőszfogadást elhalasztani nem lehet, kénytelen valék magam megfogadni, amit az előző évi csőszfogadási szerződés szerinti formában a gazdaság érdekére való tekintettel eszközöltem.

Tehát pásztornak az 1914 évre megfogadtam újra Kovács Jozsef volt pásztort

**

Gazdák névsora 1914 év

285	Özv.Androviczki Mihályné	3.71	7.72	3.71
150	Szabó Jozsef			
175	Adok Erzsébet	2.28	7.56	2.88
200	Adok Miczi	2.60	5.20	2.60
50	Szász Jozsef	66	1.30	66
225	Benkóczy Pál	2.94	5.88	2.94
125	Szekeres Lászlóné	1.66	3.26	1.66
50	Temesvari Jozsef	65	1.30	65
50	Kovács Sándor	65	1.30	65
50	Temesvári János	65	1.30	65
200	Csetneki István	2.60	5.20	2.60
100	Dékány Pálné	1.30	2.60	1.30
100	Kovács Sándorné	1.30	2.60	1.30
250	Kovács István	3.25	6.50	3.25
100	Dékány János	1.30	2.60	1.30
200	Adok Péter	2.60	5.20	2.60
75	Szász György	98	1.96	98
50	Szász Mátyás	65	1.30	65
75	Kothencz István	98	1.96	98
215	Rovó Sándorné	2.80	5.60	2.80
400	Pomázi István	5.20	10.40	5.20
100	Pető Ernő	1.30	2.60	1.30
100	Warga György	1.30	2.60	1.30
	bevétel		82k	42f

**

Az ádokhegyi gazdaság évi kiadása 1914 évre.

		K.	F.
A jövő évre csős nek meg fogadtam Kovacs Jozsefet	Biztosítási váltóra	3	46
	Adora és könyvre	6	44
	Csöszbére	23	
	mész és meszelőre	2	
	1913 Évi gazdasági tartozás	25	74
	Csöszbérbe	28	
	Évi kiadás:	88	64
	Évi bevétel:	82	42
	A folyó évben tulkiadás	6	22

**

Ádokhegy.

Gazdák nevei 1915 év.

285	Özv. Androviczki Mihálné	371	742	371
150	Szabó Jozsef			
175	Ádók Erzsébet	228	456	228
200	Adók Miczi	260	520	260
50	Szász József	65	130	65
225	Benkoczy Pál	283	566	283
125	Szekeres Lászlóné	163	326	
50	Temesvári József	65	130	65
50	Kovács Sándor	65	130	65
50	Temesvári János	65	130	65
200	Csetneki István	260	520	260
100	Dékány Pálné	130	260	130
100	Kovács Sándorné	130	260	130
100	Dékány János	130	260	130
200	Ádók Péter	260	520	260
75	Szász György	98	196	
50	Szász Mátyás	65	130	
75	Kothencz István	98	196	98
215	Róvó Sándorné	280	560	280
400	Pomázi István	520	1040	
100	Pető Ernő	130	260	130
100	Wargha György	130	260	130

**

Ádókhegy.

Evi kiadás 1915 év.

		K.	f.	
1	Ádóra	9	38	
2	Bíztoítási váltora	3	46	
3	vödörre	2	60	
4	ajtózárl javítás és kulcsra		80	
5	Mészre	2		
6	Csöszbére	26		
7	Adóra	10	58	
8	Csöszbérre	26		
	Évi kiadás	80	82	K.
	Evi bevétel	67	12	K.
	Marad ez évben tulkiadás	13	70	
	1914 évről marad tul kiadás	6.	22	K.
	Az 1915 évre marad még tartozás	19.	92	K

**

Ádókhegyi gazdák nevei: 1916 év.

	út		K.	
	285	Özv.Androviczki Mihálné	7.42	
	150	Szabo József		csöszbért nem fizet
	175	Ádók Erzsébet	7.56	
	200	Ádók Miczi	5.20	
	50	Szász Jozsef	1.30	
	225	Benkóczi Pál	5.85	
	125	Szekeres Lászlóné	3.26	
	50	Temesvari Jozsef	1.30	
	50	Kovács Sándor	1.30	
	50	Temesvári János	1.30	
	200	Csetneki István	5.20	
	100	Dékány Pálné	2.60	
	100	Kovács Sándorné	2.60	
	200	Ádók Péter	5.20	
	75	Szász György	1.95	
	50	Szász Mátyás	1.30	
	75	Kothencz István	1.95	
	215	Róvó Sándorné	5.60	
	400	Pomázi István	10.40	
	100	Pető Ernő	2.60	
	100	Wargha György	2.60	
	2975		73.49	

**

az idei pásztor: Mózer Jozsef foglaló 2 K.

Ádokhegy 1916 évi kiadás:

	K.	f
Az 1915 évről maradt tartozás	19	92
Bíztosítási díjra	6	46
Országos Gazdasági pénz.	2	44
Csősznek foglalo	2	
Csőszbérbe	50	
Évi összes kiadás	80	82
Évi bevétel	73	49
Maradt idegen tartozás	7	33

A jelen gazdasági gyűlés el határozta hogy a gazdasági költségek kiadásához való hozzájárulást száz ut szőlőnként 40 filérel az az száz utanként 3 koronában alapítja meg oly célból hogy a gazdaságnak ne tartozása hanem vagyona legyen
A mult évben alkalmazva volt pásztort ismét megfogadta a gazdaság.

jelen voltunk:

Mozer Jozsef

Szabo Jozsef

Szasz Jozsef

Dekany Antal

Ádok Péter

Temesvári János

**.

Ádokhegyi gazdság
Gazdák névsora 1917 év

út	100 utanként 3 20 Kor.		
285	Özv. Androviczki Mihálné	8	55
150	Szabó Jozsef	4	50
175	Ádok Erzsébet	3	51
200	Ádok Miczi	6	—
50	Szász Jozsef	1	50
225	Benkóczi Pál	6	75
125	Szekeres Lászlóné	3	75
50	Temesvári Jozsef	1	50
50	Kovács Sándor	1	50
50	Temesvári János	1	50
200	Csetneki István Londoni krt 16	6	—
100	Dékány Pálné cédula nála van	6	—
100	Kovács Sándorné	3	—
200	Ádok Péter	6	—
75	Szász György Pomázyé	2	25
50	" Mátyás	1	50
75	Kothencz István	2	25
215	Rovó Sándorné	6	45
400	Pomázy István	12	—
100	Pető Ernő	3	—
100	Warga György	3	—
		90	51

**.

	Bevétel		Kiadás	
Kútjavítás ért	16	—		
öreg gazda vissza fizetés			34	82
Biztosítás 1918 7 21			4	46
Ádók Miczitől kútjavításra	6	—	39	28
Ádók Erzsébettől kútjavításra	5	25	27	25
összesen	27	25	12	03

**

Ádokhegyi gazdaság
Gazdák névsora 1918

út	100 útért 3 00 Kor.		
285	Özv. Androviczki Mihálné	8	55
150	Nagy Ferenc	4	50
175	Ádok Erzsébet	5	25
200	” Etel	6	00
50	Szász József	1	50
225	Benkóczy Pál	3	—
125	Szekeres Lászlóné	3	75
50	Temesvári József	1	50
50	” János	1	50
50	Kovács Sándor	1	50
200	Csetneki István	6	00
100	Dékány Pálné	3	00
100	Kovács Sándorné	3	00
200	Adok Péter	6	00
75	Szász György	2	25
50	” Mátyás	1	50
75	Kothenc István	2	25
215	Rovó Sándorné	6	45
400	Pomázy István	12	00
250	Császár	7	50
	Összesen	84	00

**

1918 évi kiadás

	áthozva	12	03
1 pár meszelő		10	—
biztosítás		8	04
1918 évi adó		6	20
1919 évi adó		3	20
Csőszbér		52	00
kiadás összesen		88	27
bevétel		84	—
egyenleg		4	27

Alulírott elismerem, hogy a mai napon az 1918 évi csőszbért hiány nélkül felvettem.

Szeged, 1919. VIII/26.

Joó István felvettem

**

Ádokhegyi gazdaság
Gazdák névsora 1919 év

út	100 útanként 3 00 K					
285	Özv. Androviczki Mihályné	+	17	10	8	55
150	Nagy Ferencz	+	9	00	4	50
175	Ádok Erzsébet	+	10	50	5	25
200	Ádok Miczi	+	12	00	6	—
50	Szász József	+	3	00	1	50
225	Benkóczy Pál				6	75
125	Szekeres Lászlóné	+	7	50	3	75
50	Temesvári József	+	3	00	1	50
50	Kovács Sándor				1	50
50	Temesvári János	+	3	00	1	50
200	Csetneki István	+	12	00	6	—
200	Dékány Pálné	+	12	00	6	—
100	Kovács Sándorné	+	6	00	3	—
200	Ádok Péter	+	12	00	6	—
75	Kothencz István	+	4	50	2	25
475	Pomázy István	+	28	50	14	25
50	Szász Matyás	+	3	00	1	50
215	Rovó Sándorné	+	12	90	6	45
250	Császár	+	15	00	7	50
100	Dékány János 1920 évre	+	6	00	85	50
	1920 XII/17 csősz bért [...]		162	00	85.	50
	30 Koronát		177			
			15			
			162			

**

A 1919 évi gazdasági gyűlés
megtartott január hó 19 én

jelenvoltak Pomázy István. és neje özv. Androviczki Mihályné özv Farkas Gedeonné és alol írott előadatott hogy a mostani csősz tovább nem fogadja el az állását tehát ajánlották hogy Tóth József ismert jóra való embert fogadjuk meg, mire ő azzal fogadott el hogy neki a gazdaság 60 korona évi fizetést és 100 útankint 1-1 kéve veszőt további az utakon termő fűtermést fele részben fele az övé fele a gazdaságé diszno tartást és aprójoszág tartást is de oly feltétellel hogy azon csak szabadon addig tarthatók amíg a veteménybe kárt nem tehetnek ezen feltételek mellett vállalkozott, fent nevezett a gazdaságnak egy évre elszegődni mit e gazdaság elfogadott s így öt egy évre csősznek megvalásztotta. Elfogadom

Szeged, 1919 I/19

Pomázy

Benkóczy Pál x
öreg gazda

Tóth József

öz. Androviczkiné
özv. Farkasné

**

1919 évi	bevétel	kiadás
csőszfogadásra hirdetésért		7 00
1918 évről egyenleg áthozat		4 27
Csőszház biztosításért		8 04
1919 évi adó czimén		3 20
Csőszház meszelésére 10 kg mész á 1 00 kor		10 00
1 tüzhelylemez két guzszsál		
összevasalással		30 00
hozzá csövek		5 00
Közutakról gyűjtött szénáért	55 00	
összel ismét mészért 5 kg		5 00
Csőszfogadásra hirdetésért		10 00
Összesen		82 51
Szőlőutanként á 03 fil	85 50	
bevétel összesen	140 50	
Kiadás	82 51	
egyenleg	57 99	
Csősz évi bére	60 00	
hiány	2 01	

**

1920 évi gazdasági gyűlés megtartott febr. hó 8 án

Jelenvoltak Pomázy István és neje özv Farkas Gedeonné Nagy Ferenc és alulírott öreg gazda atöbbi előadja hogy a szőlősgazdáknak a szőlők után utankint többet, kell hogy fizessenek mivel a csőszház teteje rossz s az az idén már javításra szorul mit a jelenvoltak elfogadtak s a szőlők után egyhangúlag 6 fillért állapítottak meg.

A csősz Tóth Józsefet a folyóévben újra megfogadtuk a 60 Kor. fix fizetés és a közöson termő széna termés teljes élvezeteért, kikötve hogy malac és apró jószág tartást csak abban az esetben tarthat ha azok a szőlőkbe kárt nem tesznek mit ő elfogadott s ~~egy évre~~ s aláírásával is megerősített.

Szeged 1920 év febr. hó 8 án

Benkóczy Pál

öreggazda

Pomázy

Tóth József

Nagy Ferenc

özv Farkas Gedeonné

**

1920 év. Gazdák névsora

út				
285	özv. Androviczki Mihályné árvíz-u	06 fil	17	10
150	Nagy Ferencz puskás	" "	9	00
175	Adok Erzsébet Szt. István tér	6	10	50
200	Adok Etelka osztrovszki u 3	" "	12	00
50	Szász József	" "	3	00
225	Benkóczy Pál			
125	özv. Szekeres Lászlóné Csuka	" "	7	50
50	Temesvári József	" "	3	00
50	" János	" "	3	00

200	Csetneki István Londoni körút 15	" "	12	00
200	özv Dékány Pálné	" "	12	00
100	Kovács Sándorné	" "	6	00
200	Ádok Péter	" "	12	00
75	Kothencz István	" "	4	50
475	Pomázy István párizsi körút 6	" "	28	50
50	Szász Mátyás	" "	3	00
215	Rovó Sándorné	6 " "	12	90
100	Dékány János	" "	6	00
összesen			162	-00

1920 évi gazdasági gyűlés megtartatott 1921 I/6 án

Jelen voltak Pomázy István, Nagy Ferenc, Csetneki István özv. Farkas Gedeonné és az öreg gazda kielőadja hogy a szőlőföldök után gazdáknak ismét többet kell hogy fizessenek mivel a csöszházon több halaszthatatlan javítási munkák vannak, úgymint a tetőjavítás, 1 új ablak készítése, a falak a padlás és a konyha tapasztása valamint a kútágas is kidülöben van, mindezekre nézve elhatározatott hogy az eddig fizetett utankénti 6 fillér helyett az évre 10 fillér lesz fizetendő továbbá az öreg gazda megbízott hogy a kútágat egy erős akácfa támoszloppal lássa el a csöszház előtti öreg eperfa fejében, a tapasztáshoz pedig a jelen volt Pomázy István és Nagy Ferenc urak alkalmmilag 1-1 kocsi sárga föld behozására díjmentesen ajánlkoztak a tetőjavításához pedig szintén a jelen volt Csetneki István úr 300 drb. használt zsindelet ajánlott fel igen jutányos árért az új ablak beszerzésével pedig az öreg gazda bizatott meg.

A csöszt Tóth Józsefet a gazdaság ismét egy évre úgy fogadott meg hogy a kezén levő szőlőkre több gondot fordítson illetve jobban vigyázzon mint eddig nehogy ismét annyi panasz legyen ellene, továbbá a csöszházon levő összes munkákat tartozik minden díj nélkül jól elkészíteni, úgymint a zsindelefedést, tapasztásokat s meszelést s ezért a folyó évre a volt 60 kor. helyett 100 korona készpénzt kap s ezen kívül a gazdaság megengedi neki hogy aratáskor 2 hétre aratni is elmehet hogy a télire valót magának beszerezhesse ez idő alatt a feleségének kell helyettesítenie, mit Tóth József elfogadott

Benkóczy Pál Pomázy István

öreg gazda

özv Farkas Gedeonné

1920 évi	bevétel		kiadás	
1919 évről áthozat			2	01
Csöszház biztosításért			8	04
Gazdasági cseléadóban			2	42
" ház után			10	50
hirdetésért			20	00
csöszbér			60	00
bevétel utánként 6 fillérjével	162	00	102	97
kiadás	102	97		
marad	59	03		

1921 évi		bevétel		kiadás	
VII/	8 kgr. mész á 4.00			32	00
VII/12	Községi pótdó			14	14
IX/15	ugyanaz			3	00
	300 drb használt zsindey á.1.00		300	00	
	2 kgr. Zsindeyoreg á 48.00		96	00	
	1 tábla üveg		21	00	
	tűzkárelleni biztosításért		10	13	
	2700 út szőlő után a 10 fillérjével	270	00	476	27
	1920 évről maradvány	59	03	329	03
		329	03		
		hiány		147	24

**

1921 évi gazdák névsora

1)	285 út	özv. Androviczki Mihályné	x á 10 fillér	28	50
2)	150 "	Nagy Ferenc	x " "	15	00
3)	175 "	Ádok Erzsébet	x " "	17	50
4)	200 "	" Etelka	x " "	20	00
5)	50 "	Szász József	x " "	5	00
6)	225 "	Benkóczy Pál	" " "	22	50
7)	125 "	Özv. Szekeres Lászlóné	x " "	12	50
8)	50 "	Temesvári József	x " "	5	00
9)	50 "	" János	x " "	5	00
10)	200 "	Csetneki István	x " "	20	00
11)	200 "	Özv. Dékány Pálné	x " "	20	00
12)	100 "	Özv. Kovács Sándorné	x " "	10	00
13)	200 "	Ádok Péter	x " "	20	00
14)	75 "	Kothenc István	x " "	7	50
15)	475 "	Pomázy István	x " "	47	50
16)	50 "	Szász Mátyás	x " "	5	00
17)	215 "	Rovó Sándorné	x " "	21	50
18)	100 "	özv. Dékány Jánosné	x " "	10	00
	2700		összesen	270	00
	225				
	2925				

**

Az 1921 évi gazdasági gyűlés megtartatott 1922 I/8 án

Jelen voltak: Pomázy István, Nagy Ferenc, Szász Mátyás, Szűcs Imre, özv. Dékány Jánosné, Dékány Antal, és Özv. Farkas Gedeonné, megjegyezvén, hogy a három utóbbi levélileg, s az öreg gazda aki üdvözlőlvén a megjelenteket, a mult évi gazdasági gyűlésről szóló jegyzőkönyvet felolvassa, mit a gyűlés egyhangulag elfogadott. Ezek után öreggazda kimutatja, hogy a mult évben 147.24 korona túlkadás volt s eszerint kéri a gazdaságot, hogy ezen összeg fedezetére a pásztor díját emelje fel, mit a gyűlés elfogadott, olyformán hogy az eddig szedett 10 fillér helyett, utankint 15 fillér lesz, beszédendő: A csősz fogadásnál Szűcs Imre kifogásolja sőt helyteleníti azon eljárást hogy a csősz csak úgy házilag fogadja meg a gazdaság, kívánja sőt követeli úgy a maga mint társai nevében is, hogy a csőszfogadást újságilag meghirdetve foganatosítsák s egyben kijelenti hogy ő a társaival egyetemben ehhez a csőszfogadáshoz nem járul, sőt

még az is kijelenti hogy ezt a csöszfogadást, ha az csakugyan meg történik, megfogja fellebezni.

Öreg gazda előadja hogy az ezelőtti egy pár évben úgy is volt az újságilag meghirdetve, mint ahogyan most a Szücs gazda kívánja, de azért még sem akadt soha egyetlenegy jelentkező sem, s így a mult évi gazdaságigylés takarékosági szempontból kimondotta, hogy ezután mellözve a hirdetést a gazdaságigylés megtartását csak a csöszbérek beszédésére szolgáló cédulákon jelezzem, illetve azon hívjam össze. Ezen előre bocsájtása után Tóth Józsefet a gazdaság szavazat többséggel a folyó évre újból megfogadta, a mult évi feltételek mellett, ugyanis 100 korona fizetés és 100 utankinti 2-2 kéve vessző javadalmazással, ezen kívül tarthat 8 tyúkalj csirkét, de szabadon csak addig míg azon a hegyben kárt nem tehetnek, és 2 drb. malacot is, de csak kötelen; továbbá ha a hegyben idegen jószágot lát, fogja meg, az ezen jószágért járó büntetésidő a teljes összegben az övé, ha aza jószág kárt nem tett, ellenben a kár levonása után maradt összeg.

Pomázy István

Nagy Ferencz

Benkóczy Pál

öreggazda

**

1922 évi kiadások

0.80 4 drb. kútrovaskötőfa 2/3''		
Adó könyvszerint	5	00
fegyveradó	4	00
tűzkár biztosítás	29	00
Kúthoz új gémfá	100	90
hirdetésért háromszor	190	00
Csöszbér alkuszerint	100	00
	összesen	428 00
bevétel		404 50
	hiány	23 50
	engedmény	23 50

**

1922 évi Gazdák névsora

			kor.	fil	kor.	fil
285	út	Özv. Androviczki Mihályné		15	42	75
150	–	Nagy Ferencz		–	22	50
175	–	Ádok Erzsébet		–	25	75
200	–	” Etelka		–	30	00
50	–	özv. Szász Józsefné		–	7	50
225	út	Benkóczy Pál		–	33	75
125	–	Özv. Szekeres Lászlóné		–	18	75
50	–	Temesvári József		–	7	50
50	–	” János		–	7	50
200	–	Csetneki István		–	30	00
200	–	Özv. Dékány Pálné		–	30	00
100	–	” Kovács Sándorné		–	15	00
200	–	” Ádok Péterné		–	30	00
75	–	Kothenc István		–	11	25
495	–	Pomázy István		–	71	25

50	–	Szász Mátyás	–	7	50
215	–	Rovó Sándorné	–	32	25
100	–	Özv. Dékány Jánosné	–	15	00
összesen				404	50

**

Jegyzőkönyv

Felvétetett 1922 dec hó 31 én

Jelenvoltak Nagy Ferenc, Szekeres Lászlóné, Pomázy István és alolirott öreg gazda aki üdvözlővén a megjelenteket előadja hogy most már harmadszor van a gazdaközösség összehiva tehát tekintet nélkül a létszámra a gyűlést megkell tartani mit a jelenvoltak elfogadtak. Öreggazda sajnálattal tudatja hogy pásztornak való még a mai napig egyetlenegy sem jelentkezett, dacára a háromszori hirdetésnek, a Sándorfalvi kidoboltatás sem vezetett semmi eredményre.

Öreggazda ezután megköszöni az eddig beléhelyezett bizalmat és kéri hogy helyette egy új elnököt válasszanak, mit a jelenvoltak elfogadtak s így a megüresedett elnöki állást Nagy Ferenc úr volt szíves elfogadni, továbbá Pomázy István indítványozza hogy a csöszház tüzkár elleni biztosítását a mai kor szerint körülbelül 10.000 koronára kell felemelni mit jelenvoltak elfogadtak.

	Elfogadjuk	Elnök Nagy Ferencz
Pomázy István		Benkóczy Pál

**

1923 évi Gazdák Névsora

			Kor	fil
285	ut	Özv. Androviczki Mihálné	8.550	
150		Nagy Ferencz	4.500	
175		Ádok Erzsébet	– 5.250	+
200		Ádok Etelka	– 6.000	+
50		özv. Szász Jozsefné	1.500	
225			6750	
350		Benkoczi Pál	+ 10.500	
125		özv. Szekeres Lászlóné	3.750	
50		Temesvári József	1.500	
50		Temesvári János	1.500	
200		Csetneki István	6.000	
200		özv. Dékány Pálné	6.000	
100		özv. Kovács Sándorné	3.000	
200		özv. Ádok Péterné	6.000	
75		Kothencz István	2.250	
475		Pomázi István	+ 14.250	
50		Szász Mátyás	1.500	
215		özv. Rovó Sándorné + Tapai Istvanne és családja	+ 6.450	
100		özv. Dékány Jánosné	3.000	
2950	ut	szőlő		
Összesen			91.500.	
összesen				
31.800 Kor				

**

Bevétel 1923 évre

27.800 Kor	43.800 Kor
Még benem fizetet gazdasági Pénz 63.700 Kor	38.700 Kor
	82.500
14.250	
26.619	
40.869	

Kiadás 1923 évre

egy Pár Meszelő	300 Kor
10 kilo mész	700 Kor
bisztosítás	181 Kor
egy Vödör Vétele	16.000 Kor
	17.181

Igy a gazdaság az [...] Befolt Pénze 26.619 Kor

Bevétel	43.800 k.
Kiadás	17.181
Maradvány	26.619 kor

Még benem folyt gazdasági pénz + 38.700

**

Ádokhegyi Gazdasági gyűlésről jegyzőkönyv felvétel Szeged 1924 év február hó 3án Szatymazi csőszháznál

Jelen voltak Nagy Ferdinánd, Benkóczy Pál, Pomázy István, Temesváry József, Szász Mátyás, Temesváry Sándor ádokhegyi gazdák

Nagy Ferdinánd elnök előterjeszti az 1923 évi szamadását mely szerint a

bevétel	43.800 Kor
Kiadás	17.181 Kor
maradvány 1923 végén	26.619 Kor
a benem fizetett összeg	38.700 Kor

a mely összeg még a hátralekosoktól behajtandó.

Ezután következik az elnök választás egyhangulag a jelen levő gazdák Pomázy István nyug. ornagy urat választották meg.

Ezen választásután a csőszfogadás következett.

A csőszfogadás és gazdasági gyűlés ujságilag leközlötetett, azomban csősznek egyedül Toth József jelentkezett ki a gazdák egyhangu véleménye alapján a tul oldalon Szücs Imre saját kezö jegyzete alapján kikötött berért hajlando volt továbbra is egy évre csősznek megmaradni, oly kikötéssel hogy a feltételekből az előlegül foglaló 100 kr

100 utanként 4 kiló buza tiszta

és 2 kéve vessző vagy szár izék

az utak fütermése

5 tyuk egy kakas tartás

2 disznó tartás kötélén

Háromheti aratási szabadság

Kutpuczolás és a csőszházi tapasztás

javítás és tetőjavítások, meszelés.

Ezek után a hajtó pénz 1000 koronában allapitatott meg azzal hogy Toth József minden kárért felelős a gazdakkal szemben.

A hegyben lábasjóság szabadon egyáltalán nem járhat, csirke is csak a cseresznye érésig és szüret után

A hegyben gyalogos járás egyáltalán tilos. A csösz részére egy fegyvertartás kérelmezendő és hatóságilag eskütételre koteles.

a jelen volt gazdák ezen jegyzőkönyvél a következő lapon igazolják és pedig

Nagy Ferdinánd, Benkoczy Pál, Szász Mátyás, Temesváry József, Temesváry Sándor Pomázy István, Özv. Szász Józsefné. –

özv. Ádók Péterné, xxx özv. Rovo Sándorné Dékány Antal ++

Jegyzőkönyv felvétel Szatymaz 1925 év február hó 2 án az ádokhegyi gazdasági csöszháznál

Jelen voltak Szász Mátyás, Benkoczy Pál, Dékány Antal Dékány Jánosné, Ádók Péter örökösse, Nagy Ferdinánd. Tökintettel a megjelent gazdák megjelenésére az elnök az ülést megnyitotnak tekinti s a jelenlevő gazdák az elnök választást egyhangulak Pomázy István gazda társat választják.

Következik a csöszfogadás, miután több izben ujságilag hirdelve lett jelentkező személyesen egyedül Toth József jelentkezett kit a gazdaközönség az eddigi bér és kötelezettség mellett felfogadta azon kikötéssel, hogy a cseplesi időn tul (3 hét:) időre tartozik aszonya helyett egy kerülőcsösz felfogadni a tavöl lét tartamara.

A mult évben felmerült csösz ház terület felméréséből felmerült költség megtérítését valamint a csösz ház tetőzet javítását meszelést költségeit javításabol felmerült költségeket egyhangulak elfogadják és hozzájárulnak.

Ez alkalommal Szász Mátyás gazdatársunknak köszönetét fejezi ki a gazdaság a saját fuvarjával a gazdaság részére fuvarozott tapasztani való föld behozatalért.

Ezzel a jegyzőkönyv lezáratik és aláíratik.

Szatymaz 1925 február ho 2 án

Szász Mátyás Pomazy Istvan elnök

Nagy ferenc

Dékány Jánosné

Dékány Antal

özv Ádók Péterné.

+ Tápai Ferenc

+ özv. Szász Józsefné.

Temesvári Jánosne

Maradt mult évről		26.619
Befizetés		14.250
Mérési díj befolyt 13 tol		91.
összes bevétel		131.869
Kiadás		
Mérnök	100.000	
Mész	15	
föld	2.700	
összesen	117.700	117.700
Marad		14.169 kor

Az Ádok hegyi gazdák Névsora 1924/25 év.

Az egyes gazdák szőlőterületének nagysága utanként		Név	az évi csösz bev 100. klgr. 4 kilo			
285	út	özv. Androviczky Mihályné	11	40/100	7	8850
150	"	Nagy Ferencz	6	—	7	4650
175	"	özv. Farkas Gedeonné Ádok Erzsébet	7	—	7	5425
200	"	Szücs Imréné Ádok Etel	8	—	7	6200
50	"	özv. Szász Józsefné	2	—	7	1550
225	"	Benkóczy Pálné Ádok Julianna	9	—	7	6975
125	"	özv. Szekeres Lászlóné	5	—	7	3875
50	"	Temesvári József	2	—	7	1550
50	"	Temesvári János	2	—	7	1550
200	"	Csetneki István	8	—	7	6200
200	"	özv. Dékány Pálné	8	—	7	6200
100	"	" Kovács Sándorné kimaradt	4	—	7	3100
200	"	" Ádok Péterné	8	—	7	6200
75	"	Kothencz István	3	—	7	2325
475	"	Pomázy Istvánné Ádok Juszina	19	—	7	11725
50	"	Szász Mátyás	2	—	7	1550
	"	Guba Antal Tápai Istvánne				
215	"	Özv Rovo Sándorné és családja	8	60/100	7	6665
100	"	" Dékány Jánosné	4	—	7	3100
2925	út	összesen	1 m. 17	klgram		

Szeged 1925 november hó 1 én

Pomázy István

**

Jegyzőkönyv

Felvétetett Szegeden 1925. november hó 15 én

A gazdasági elnök által újságilag hirdetett és a jelenlegi csösz Toth József által személyesen a csöszbér beszédése alkalmával mindenkinek tudtul adatott a gazdagylülés napja

Jelen voltak Benkoczy Pal, Csetneky István Nagy Ferencz, Kothencz István, Szücs Imre Dekány Jánosné, Androviczky Mihályné.

Csösznek egyedül Toth József a volt eddigi csösz jelentkezett, ki az eddigi bérfizetés mellett hajlandó tovább egy évig elvállalni száz utankint 4 kilo tiszta buza és 2 kéve szőlő vesző azon kijelentéssel, hogy a csösz a gazdasági időre biztosításék a munkás biztosításnál, ezen kérelme elnem fogadtatott; hanem ő maga költségére magát biztosíthatja és a költségeket viseli. A gazdasági évben felmerült kiadás és elszámolás a mult évről maradt 14169 korona

Beszereztetett mesz két izben és pedig

10 Klgr és Klgram. 15 ezer Korona érték 15 – maradvány nincs

Az adóbefizetésre kel 1925 évben 6 arany Korona

" " 1926 évre 6 arany Korona

Tetőjavításhoz 200 drb zsindely beszerzése és a csösz háznak tűzkár elleni biztosítása valamint a folyo évben gazdasági Költség fejében Száz utankint 2500. Kor, szükséges mesz és meszelő beszerzésére az elnök felhatalmaztatik s a felmerülendő kiadások fedezésére már most befizetéseket megtehesse Azudvar fasítása jóváhagyatott.

A jegyzőkönyv felolvastatott és aláíratik azzal hogy a bentfoglaltak az elnök által végrehajthatók illetve a behajtás iránt az intézkedést tegye meg

Szeged 1926 februar ho 21 –

Nagy ferencz

Pomázy Zoltán

Csetneki Y

Benkóczy

Szüts Imre –

Ozv. farkas Gedeonné

A fásításhoz csak úgy járul hozzá hozzá a fák oly távolságra helyeztetnek a határomtól hogy szőlőjére árnyék ne vetessék

Szeged, 926 II/24

Kothencz István

Dékány Jánosné

Temesvári Sándor

Szekeres Lászlóné.

Rovo Sándorné.

Dékány Antal.

özv. Ádok Péterné.

özv. Szász Józsefné.

Szász Mátyás.

+ Temesvári Jozsef.

**

Jegyzék

az Ádok hegyi gazdaságnál 1926 évben felmerülendő gazdasági kiadásokra az alább felsorolt gazdától beszedendő díjakról

Özv Androviczki Mihályné		285 ut	71.250	kor
Nagy Ferencz		150 "	37.500	"
Özv Farkas Gedeonné		175 "	43.750	"
Szücs Imréné Ádok Etel	+	200 "	50.000	"
Özv Szász Józsefné		50 "	12.500	"
Benkoczy Pálné Ádok Julianna		225 "	56.250	"
Özv Szekeres Lászlóné		125 "	31.250	"
Temesvári József		50 "	12.500	"
Temesvári János		50 "	12.500	"
Csetneki István		200 "	50.000	"
Özv Dékány Pálné	+	200 "	50.000	"
" Kovács Sándorné	+	100 "	25.000	"
" Ádok Péterné		200 "	50.000	"
Kothencz István		75 "	18.750	"
Pomázy Istvánné Ádok Jusztna		475 "	18.750	"
Szász Mátyás		50 "	12.500	"
Özv Rovó Sándorné örökösei		215 "	53.750	"
Özv Dékány Jánosné		100 "	25.500	"

a fizetendő gazdasági költségek utanként 250 koronával számítva a múlt évi és folyóévi adok és a gazdaság által megállapított költségek illetve beszerzésekre fordítanak.

Szeged 926 évi április hó 28 án

Pomázy István
elnök

**

Jegyzőkönyv.

Felvétetett Szegeden 1927 évi Február 10 én a Báló féle vendéglőben az ádok hegyi gazdasági gyűlés alkalmával hozott határozatról.

A gyűlés ideje a gazdákkal újságilag közöltetett Az elnök az 1926. évben a csőszház javítása és meszelése illetve a tető tatarozásánál felmerült kiadásokrol a számadását bemutatja melyszerint

a gazdák befizettek	606.250	koronát
Összes kiadafelmerült	530.500	korona
mutatkozik maradvány	75.750	korona

Csősznek egyedül Toth Jozsef eddig csősz jelentkezett azon kikötéssel hogy a 4 heti aratási idő alatt oda és ahhoza gazdához megy dolgoznia ki legjobban megfizeti.

A jelen csősz fogadás időtartama 1927 év novemberho 30 ig tart.

A gazdaság egyben kijelenti hogy a csősz sem a gazdaságnál sem a munkás biztosításnál nem biztosítja.

A csőszház biztosítása mindaddig mig leg közelebbialkalommal újabb gyűlés határozatot nem hozz addig nem lesz biztosítva ezzel a jegyzokony alairatik

A február hó 10 én felvett jegyzőkönyvet Pomázy István

jóváhagyuk azzal hogy elnök

Szombatondelután a hegybenegyatalan Benkoczy
dolgoztatni nem szabad. Özv. farkas Gedeonné

A csőszház javítására holdanként egypengő 50 fillér számítandó fel és a már felfogadott Toth Jozsef csősz az eddigi díjazás mellett 1927 év októberhó végeig felfogadtatik.

Végül az elnököt felhatalmazzuk arra hogy azon gazdak kik nem fizették meg a gazdasági költséget megfelelő módon a közsegi bíróságnál az intézkedést megtehesse.

A csősz ház biztosítását a gazda közönség nem ohajtja ezzel a jegyzőkönyv lezáratik

Szatymaz 1927 III/19 –

Szász Mátyás +

Pomázy elnök

Benkoczy
Temesvári József
öz Szász Józsefné
Guba Antal

**

Jegyzőkönyv

Felvétetett Szegeden 1927 év december ho 11 én a Báló István féle vendéglőben az Ádok hegyi gazdaggyűlés alkalmával hozott határozatról. –

Jelen voltak Özv. Androviczky Mihályné, Csetneky István, Nagy Ferencz, Özv. Benkoczy Pálné, özv. Farkas Gedeonné, özv. Szekeres Lászlóné, özv. Dékány Pálné

A mult évi jegyzőkönyv tudomásul vétetett és az elnöknek a felmentvény megadatott:

A csőszfogadás Dorozsmán kétizben dobszó útján kihirdetve lett:

Következik a csőszfogadás.

Csősznek: Tóth József az eddigi csősz és Németh Illés jelentkezett, nagyobb eszme csere után az elnök feltette a kérdést a csőszfogadására, és egyhangulag Németh Illés lett megválasztva 1928 gazdasági évre a következő díjazását:

A csőszházban lakás egyedül Németh Illés és neje részére, és egy hajadon leánya, ezen személyeken kívül senki más a csőszházba benem fogadható még ideiglenesen sem, és ezen kívül semmi gyülekezet, vagy össze jövetel nem tartható.

Száz utanként 50 fillér, egy kéve vessző, vagy a vessző értéke. Tarthat 5 azaz öt darab tyukot, azonban cseresznye éréskor elkell zárni, tovább szabadon nem járhat, ezenkívül tarthat egy malacot mindenkor kötélén.

Tartozik a csősz házat rendben és tisztán tartani a csőszház udvarán levő kutat időnként tisztogatni a csősz házat kívül belül meszelni, a szükséges meszet meszelőt, esetleg sárga földet és polyvát a gazdaság tartozik beszerezni, az esetben ha tető javítás előfordul tartozik a munkálatokba segédkezni. –

Tartozik esküt tenni, és a hegyben előforduló esetleges károkért felelőséggel tartozik.

Foglaloul a gazdaság által Egy pengő Németh Illés Józsefnek a mai napon kifizetve lett. –

A gazdaságáltal még a következő határozat hozott Tűzkár ellen 1000 azaz Egy ezer pengő értékhatárig a csőszház valamely biztosító társaságnál 1928 évre biztosítandó, azonkívül a csőszház tetőzetének javítása, különösen a hátsó tetőzetnek javítása illetve Böhm fele cserépfedővel való ellátása (:fedése:) költségeinek fedezésére 50 uttol – 100. utig három pengő, 101. uttól 200 utig 4 azaz Négy pengő, 201-uttól tovább 5 azaz öt pengő gazdasági költség fizetendő. –

A megállapított gazdasági költségek 1928 év első felében már beszedendők és a szükséges munkálatok végrehajtandók. –

Több tárgy nem lévén a jegyzőkönyv lezáratik azzal, hogy a régi csősz Tóth József 1928 márczius hó 18 áig tartozik kihurczolkodni , az új csősz Nemeth Illés 1928 év márczius hó 18 án foglalhatja el helyét a csősz házban. –

özv. Farkas Gedeonné

Pomázy István

özv. Benkóczy Pálné

elnök

Androvickiné. +

Szekeres János

idb. Csetneky István

Nagy Ferencz

**

Jegyzőkönyv

Felvétetett Szegeden 1928 évi december hó 16 án a Báló féle vendéglőbe az Ádokhegyi gazdaság gyűlése alkalmával hozott határozatról. –

Jelen voltak Csetneky István, Farkas Gedeonné Szűts Imréné, Dékány Jánosné.

A múlt évi jegyzőkönyv felolvastatott és jóváhagyva lett. –

Következett a csőszfogadás.

dobszó utján Szatymazon és Sándorfalván ki lett hirdetve. ez ideig egyedül Németh Illés jelenlegi csősz jelentkezett. ugyanazon fizetessel mint múlt évbenvolt azonban 1929 évi október hó végéig azon kötelezettséggel hogy a hegyben minden karért anyagilag felelős és kártérítésre köteles.

Nemet Illés felfogadott csősz tartozik esküt tenni csőszházat teljesen rendbe tartani, a szükséges meszet és meszelőt a gazdaság adja.

A múltévi gazdasági költségek fele megfizetve nincsen az elszámolás csak az egész gazdasági költség befizetése után fog történni.

Az eddig befolyt összegből a még szükséges cseréptető beszerését az elnök fogja eszközölni. —

Egyéb előterjesztés nincsen a jegyzőkönyv lezáratik azon a kijelentéssel hogy azon esetben ha Németh Illés csősz ellen olyan cselekmény merülne fel, hogy az érdekeltség a csősz házban nem tűrhetné a biroi ut eljárása nélkül rövid uton azonnal koteles vagyonok kimenni ha arra a gazdaság felszólítja.

Német Illés

Pomázy elnök

Csetneki

özv. Farkas Gedeonné

Dékány Jánosné

özv. Benkóczy Pálné

**

Elszámolás

A gazdától beszédendő volt		66	P.
benemfizetett 5 gazda levonva		19.	
Maradt		47.	
A csősz házra kiadás			
Meszelő, meszre, földhozatal			
cserép kiszallítása,			
Hirdetésre összesen		11:	90
maradt		36.	10.
1929 évre mészért	0.60		
hirdetésre	2.50		
kiadás	3.10	3.	10
marad		33.	—

Szeged 1929. december hó

Pomázy elnök

**

Jegyzőkönyv

Felvétetett Szegeden a Báló féle vendéglőben 1929. évi december hó 7 én, a második izben egybehívott és megtartott Ádokhegyi szőlősgazdaság gyűléséről: Jelen voltak alolírottak.

Az elnök felolvassa a mult évi jegyzőkönyvet és a számadást előterjeszti, mely elfogadtatván 33 P.— fillér azaz Harminczhárompengő maradvány az 1930. évre átvitetni rendeltetik és az elnöknek a felmentvény megadatik.

Az eddigi benem fizetett 19. Pengő behajtására az engedély megadatott, azzal ha netán valamelyik gazda vonakodnék befizetni ugy a behajtás iránt intézkedésre az engedély megadatik.

A vonatkozó nyugták beszédés végett Német Illés csősznek a gazdaság által személyesen kiadatott.

Következik az elnök választás: Elnöknek egyhangulag Pomázy Istvánt választatott meg, kijelenti az elnök, hogy tisztségét hajlandó bárkinek bármikor átalandni.

Ezek után következik a csőszfogadás: Csősz jelentkezésre illetve felfogadásra a figyelem dobozó utján két izben is felhivatott azonban egyedül Német Illés eddigi csősz jelentkezett senki más eddig nem jelenkezett ennélfogva Német Illés egy év tartamára az eddigi fizetés és szolgálati kötelezettség mellett 1930 oktober hó 30 ig felfogadtatott:

Nevezett elhelyezést kap az Ádok hegy csőszházban egyszoba és konyha, padlásból álló házban ugyanot tarthat kötélén egy vagy legfeljebb két db dísznot 5 azazöt darab tyukot de csak cseresznye érésig azután az aprojoszág elzárandó, – Csak felesége és hajadon leányával lakhat együtt senki mást a lakásba elnem helyezhet, sem bálát vagy összejövetelt nem tarthat. –

A csősz kap minden 100 ut után 50 fillért egy kéve veszőt, a csősz házat meszelni rendbe tartani és az udvart tisztán tartani a kutat időközönként kitisztítani, a meszet és a meszelőt a gazdaság adja.

A csősz tartozik a reá bizott hegyet minden kártól és károsodástól megovni, a kártevőket feljelenteni. –

A csőszház tűz kár ellen 1930. évre 1000. Pengő erejéig kifizetésre kötelező, a tetőzet javítása elkerülhetetlenül kijavítandó, a szükséges cserépfedő szegek, léczek és munkadíjra körülbelül 160 pengő szükségeltetik ezen összeg beszedése már most a szükséges intézkedés megteendő munkálatok végrehajtására engély az elnöknek megadatik. –

Multévi maradvány			P	
kiadás 10 klgrm mész		80f	33	
10. klgrm "	1			
Biztosítás ért	7	20		
Csősznek foglaló	1			
Hirdetésre	1	60		
Meszelőért	1	60		
Összesen	13	20	33	
Levonva a kiadást a bevételből			13	20
Mutatkozik maradvány			19	80

Dékány Antal
Dékány Jánosné
Csetneky
Pogány Szilárd

Pomázy István
elnök

**

Jegyzőkönyv

Felvétetett Szegeden 1930 év Nóvember ho 16 án Vasárnap délelőtt 11 orakor a Báló féle vendéglőbe egybehivot és megtartott Ádok hegyi szőlőgazdaság gyűléséről.

Jelenvoltak az alulírottak.

Elnök felolvassa a mult évi jegyzőkönyvet és a számadást előterjeszti.

Következik a csőszfogadás: hirdelve lett dobszó útján, csőszfogadásnál egyedül egy egyén jelentkezett a jelenlegi Német Illés, kit a gazdák az eddigi bér mellett ujból egy év tartamára felfogadtak, az évi kötelezettsége lejár 1931 év október hóvégével.

Német Illés a reá bizott csősz teendőket az Ádok hegyi gazdaságba elfogadta mely alkalommal szigoruan meghagyatott a gazdaság által hogy a csősz háznál semmiféle összejövetelnek helye nincsen bálát vagy más találkozás tartani nemszabad ha ez kitudodik vagy a rendőrség által tetten éretik a csősz háztól azonnal elfog távolíthatni,

Ezen tilalom Német Illés által tudomásul vétetett.

A csősz ház tetőzetének javítása, elkerülhetetlenül szükségeségének igazolására a gazdák fígyelme felhívatot. –

Dékány Antal
Dékány Jánosné
Csetneky
Pogány Szilárd
Androviczky
özü. Dékány Janosné

Pomázy István
elnök

**

Jegyzőkönyv

Felvétetett szegeden 1931 év november hó 16 án Vasárnap délelőtt 11^hkor a Báló féle vendéglőbe /:Kossuth Lajos sugár ut első ház:) egybe hivatt és megtartott elnök választás és csöszfogadás alkalmával Az Ádok hegyi gazdaság gyűlés éröl.

Elnök felolvassa a mult évi jegyzőkönyvet és a számadást előterjeszti.

A jegyzőkönyv és a számadás elfogadtatott és a felmentvény megadatott.

Következik az elnök választás: A régi elnök egyhangulag megválasztatott egy év tartamára

Ezután a csöszfogadás következett.

Csösznek három egyén jelentkezett a jelen volt gazdák szováltás és az ügy megbeszélése után Német Illés ujból, megválasztatott, ellene szavazott és a megválasztás ellen özü. Farkas Gedeonné tiltakozott, de miután Nemet Illés határozott ígeretett tett a jelen volt gazdák előtt, hogy a mulasztását feltétlenül potolja így a felfogadásba Özü. Farkas Gedeonné is bele egyezett.

Az ujból megválasztott Német Illés csösz évi kötelezettsége 1932 év október hó végével lejár azon kötelezettséggel hogy az esetben ha a következő évben megválasztva nem lesz, a csösz házat 1932 év Novemberhó 1 én minden további igénye nélkül el kel hagynia.

Német Illés az ujonan megválasztott csösz a neki megmagyarázott teendőket és a jelenlevő Nagy Ferencz, Csetneki István gazdatársak által előadott mihez tartást megértette, elfogadta és azok betartását elfogadta

Egyébként az 1930 évi jegyzőkönyvben foglaltakat tudomásul vette

A csöszháztetőzetének elkerülhetetlenül szükséges javítását a gazdák tudomásul vették.

Id Androviczky Janos	Pomázy István
Csetneky Y	elnök
özü. Benkóczy Pálné	
Dékány Pálné x	
Özü. Farkas Gedeonné	
megb. Pogány	

**

Jegyzőkönyv

Felvétetett Szegeden az 1932 év november hó 16 án Párisi kör ut 6 szám alatt az elnök lakásán. az Ádok hegyi gazdaság által megtartatott gyűlésen évi elszámolás, elnök választás és csöszfogadás alkalmával.

Elnök felolvassa a múlt évi jegyzőkönyvet és a számadást előterjeszti, a jegyzőkönyv ezek után aláíratott és a számadás elfogadása után a felmentvény megadatott.

Ezek után következik az elnök választás, Elnöknek egy hangulag a régi elnök Pomázy István választatott meg.

Következik a csösz fogadás:

Dobszó utján kétizbeni felhívásra többen jelentkeztek és pedig Kóza József idősb munka bíró ember nevével, Német Illés (:Herke Illés:) a régi csősz és végül Takács János szőlőmunkás nevével jelentkezett. Kifogás egyedül a régi csősz Németh Illés ellen hangzott el ennél fogva titkos szavazás tartatott és egyhangulag Takács János mint legalkalmasabb választatott meg;

Nevezett Takács János kötelezettségére kioktatva és kötelességének pontos betartására figyelmeztetve lett. A csősz díjazása a következők

Az Ádok hegyi gazdaság tulajdonát képező csőszházban egy szoba, egy konyha és padlásból álló lakás, csak az időre míg a hegyben mint csősz szolgáltatót teljesít, ez neki tudomására adatott, ezen lakás(épület:) minden alkalommal tisztán tartani a csősz kötelessége, ezen lakásban senki idegennek szállást, nemadhat sem oda semmiféle gyűlést nem tarthat, az udvart és a ház környéke mindenkor tisztán tartani köteles, a szükséges meszet és meszelőt a gazdaság szolgáltatja.

A csősz ház udvarán levő kutat a szükséghez képest az abban lerakodot homoktól kitisztítani illetve a befolyt homokot úgy távolítsa el, hogy a gazdáknak a permetezéshez szükséges víz rendelkezésre álljon.

A csősz udvarához vezető ut fűtermése és a forgó ut fűtermése a csőszot illeti.

A hegyhez tartozó gazdától 100 utankint 50 azaz ötvenfillér, és egy kéve vessző vagy fagaly, és a csősz háznál tarthat 5 azaz öt darab tyukot de csak a cseresznye érésig és egy disznót kötélben tarthat és hizlalhat.

Amíg a hegybe munka van úgy ő mint a felesége más hegybe dolgozni elnem mehet.

Takács János ujonnan megválasztot csősz a hivatalos esküt a hatóságnál tartozik letenni, a reá bízott hegyet minden kártól és károsodástól megakadályozni, disznó, juh, kecske, vagy szarvasmarha garázdálkodását megakadályozni, és minden eseményt az elnöknek jelenteni tartozik.

Tudomására adatott Takács János csősz és nevének, az hogy az esetben ha a gazdák tulajdonából illetve a hegyből általa vagy hozzá tartozói indokolatlan valami eltulajdonítatik s ez beigazolást nyer vagy netán hivatalos (:rendőri) közegek által tetten éretik a csősz házból azonnal eltávolíttatik, minden további igény tartás nélkül.

Ezen tilalmat Takács János tudomásul vett és a jegyzőkönyv aláírásánál és a foglaló pénz felvételénél aláírásával igazol.

A csőszház tetőzete teljesen rossz, és a tetőzet több helyen befolyik a menyezet átázik és beszakadással fenyeget anyira rohadtak a zsindelyek, hogy javíthatni nem lehet. teljesen cseréppel való kicserélése illetve átrakása határoztatik a felmerült költségek a gazdaság tagjai között egyenlő arányba való megtérítése határoztatik, az ősszeg beszédésére az elnök felkérertet. illetve felhatalmaztatott. –

Foglaló pénzt felvettem, azzal hogy kötelességemre utasítva Pomázy István
lettem és a jegyzőkönyvbe foglaltakat tudomásul vettem. elnök

Takács János
özv. farkas Gedeonné
özv. Benkóczy Pálné
Csetneki István
Androviczky Sándor
özv. Dékány Jánosné
Nagy Ferencz
Guba József és Antal

Felolvasás után jóváhagyatott azzal, hogy a felszaporodot régi iratok megsemmisítettek csak és az elnöknek a felmentvény megadatott.

Dekany Jánosné

Pogány Szilárd

**

Névjegyzék
az Ádok hegyi gazdasághoz tartozó gazdakrol

Hány ut van számítva		Név	csősz bér		Gazdasági költség	
			P.	f.	P.	f.
142	ut	Androviczky Sándor	1	25		68
143	ut	Androviczky Mária	1	25		68
150	"	Nagy Ferencz	1	25		68
175	"	özv. Farkas Gedeonné	1	25		68
200	"	Ádok Etel Szücs Imréné	1			68
50	"	Özv Szász Józsefné	–	50		68
225	"	Özv Benkoczy Pálné	–	50		68
125	"	Özv Szekeres Lászlóné	1	.		68
50	"	Temesvári János	–	50		68
200	"	Csetneky István	1	–		68
200	"	Özv Dékány Pálné	1	–		68
200	"	Ádok Vincze	1	–		68
75	"	Kothencz utoda Vitéz Beni István	–	50		68
475	"	Pomázy István	2	50		68
50	"	Szász Mátyás	–	50		68
215	"	Guba Antal	–	50		68
100	"	Özv. Dékány Jánosné	–	50		68
összesen			17		11	56

csősznek

Kiadások

Tűzbiztosítás	8.	20
mészre	1.	10
meszelő	1.	
hírdetés	1.	16
öszes	11.	46

**

Jegyzőkönyv

Felvétetett Szatymazon az Ádok hegyi gazdaság csőszházában 1933 évi október hó 15 én délután 3 orakkor.

A szabályszerűen egybe hívott és kihirdetett gazdagyülés és ugyancsak szabályszerűen köz hírrétett, csőszfogadás megtartható nem volt mivel a gazdák teljesen negligálták a meghívást és így a jelen voltak nem voltak határozat hozatal képesek –

Az ujboli gazdagyülés iránt az intézkedés akként történt, hogy folyó hó 22 én azaz Huszonkettedikén délután 3 orakor a gyűlés a jelenlevők számára való tekintet nélkül megfog tartatni. –

Pomázy István
elnök

**

Jegyzőkönyv

Felvétetett Szatymazon 1933 évi október hó 22 én délután 3. orakor. A szatymazi Ádokhegyi gazdaság másodizbeni meghirdetett gazdaggyűlés alkalmával.

A folyó hó 15 ére egybehívott gazdaggyűlésre egyedül egy gazda jelentkezett, így a gyűlés határozatképtelen volt. –

A mai napon 1933. év október hó 22 d.u. 3^hra egybehívott gazdaggyűlés az esetben is határozat képes ha kellő számban a gazdák meg nem jelennek. –

A gyűlésen jelen voltak az alulírottak és hozzájárulnak az elnök és a többség illetve a jelen voltak határozatának.

Pomázy István elnök betegsége való hivatkozással tisztségéről lemond, és felkéri a jelenlévőket az elnök választásra.

Jelenlévők egyhangú lelkesedéssel újból Pomázy István örnagyot választották meg elnöknek aki azt legkésőbb egy évi időtartamra elvállalta. –

Tárgysorozat szerint a meghirdetett csősz fogadás az alábbiak szerint ejtetett meg. –

Jelenlévők a volt csősz Takács János személyében az eddigi illetményekért fogadták meg egy évre azzal, hogy lelkiismeretes felügyeletet gyakoroljon és a szőlőtulajdonosokkal előékeny legyen. –

Elnök bejelenti, hogy a csőszház tetőzetét alaposan kikell javítani. – Jelenlévők határozatilag kimondják, hogy cseréppel kell befödni, és megbízzák az Elnököt a munkát végrehajtásával 110 azaz Száztíz Pengő összeg erejéig. –

Takács János csősz kéri a gazdaságot, hogy a csőszház kemencéjének alját rakassa ki téglával, mert így nem lehet benne kenyeret sütni. – Jelenlévők vállalják a kemencéhez szükséges téglát beszerezni. –

Elnök felkéri a jelenlévőket az anyagok kifuvarozására. – Szász Mátyás, Dékány Antal és Guba József Dékány Jánossal egygyütt vállalták az anyagok kifuvarozását egy hónapon belül. –

Több tárgy hiányában Elnök megköszönve, a jelenlévők érdeklődését a gyűlést bezárja. –

	Kmf. jegyzőkönyvvezető Pogány Szilárd	Pomázy István elnök Guba Jozsef
Szász Mátyás + Mészáros Sándor Ádok Vincze Temesvári Sándor idb. Csetneky István Nagy Ferencz	id. Androviczky János	Dékány Jánosne özv Benkóczy Pálné <u>Takács János György</u> vitész Béni Istvánné

**

A csősz őrizete alatt levő utak száma		A Gazdák névei	A csősz ház tetőze tének javítási költsége	
			P	F
142	utszölő	Androviczky Sándor	6	26
143	ut	Androviczky Mária	6	26
150	''	Nagy Ferencz	6	60
175	''	özv. Farkas Gedeonné	7	70
200	''	Szücs Imréné Ádok Etel	8	80
50	''	Szász Józsefné özvegy	2	20

225	''	Benkoczy Pálné ''	9	90
125	''	özv Szekeres Lászlóné utoda	5	50
50	''	Temesvári Sándor	2	20
200	''	Csetneki István	8	80
200	''	Dékány Pálné özvegy	8	80
200	''	Ádok Vinczé	8	80
75	''	Vitéz Beni István	3	30
475	''	Pomázy István	9	90
50	''	Szász Mátyás	2	20
215	''	Guba Antal	8	80
100	''	Dékány Jánosné özvegy	4	40
2425		összesen	110	42

Szatymaz 1933 Novemberho én

Pomázy István
elnök

**

Jegyzőkönyv

Felvétetett Szatymazon 1934 évi szeptember ho 23 án az Ádok hegyi gazdaság által tartott gyűléséről.

Jelen voltak alolírottak

Elnök üdvözlí a megjelenteket, ezután felolvassa a mult éví jegyzőkönyvet melyet a jelenlevők egyhangulag elfogadtak és a felmentvényt megadták, egyben bejelenti, hogy a mult év október hó 22 én felfogadott csösznek felmondott, amit a gazdák tudomásul vettek.

Elnök bemutatja a csösz ház tetözetének cseréppel való átrakásának felmerült költségekről a számadást mely szerint a gazdaság által megszavazott 110 pengőbül befolyt 77.82 f. kiadás 82.14 fillér még benem folyt 32.60 f. a benemfolyt összeg bahajtására az elnök felhatalmaztatik.

Az anyagok befuvarozását Szász Mátyás Dékány Jánosné és Guba Jozsef gazdatársak díjmentesen eszközöltek miért is részükre jegyzőkönyvi köszönetet mondunk.

Pomázy István betegségre való hivatkozásal tisztségéről lemond és felkéri a jelenlevőket az elnök választásra;

A gazdagyűlés elfogadja az elnök előterjesztését és egyhangu lelkesedéssel vitéz Béni Istvánt választják meg elnöknek.

Ezután következik a csöszfogadás. jelentkezet Takács János felesége, Bábor János, és Turbuk Kolozs a gazdaság tagjai egyhangulag Turbuk Kolozst választották ki a szolgálatát ez év október hó 15 én kezdi meg és foglalja el szolgálasát. Az esküt a bevonulás után tartozik letenni A csösz illetménye a következő: a csöszházban egy szoba konyha, tarthat egy disznót kötélén 5 drb tyukot a cseresznye érésig, 100 utankint két kéve vessző esetleg galyat, 100 utankint 50 fillér.–

A csösz kötelességére kioktatva lett, a csöszházban idegeneknek szállást nem adhat, semmiféle gyűlést nem tarthat, az esetben ha kötelességét nem teljesítené vagy talán tetten éretnék azonnal felmondás nélkül elbocsájtatik

Miután több tárgy nem lévén ezzel a jegyzőkönyv lezáratik és a jelenlevőkkel aláíratott.

Takács János
Szász Mátyás x

Pomázy István
Guba Jozsef x

Adok Vincze
özv. Benkóczy Pálné
vitéz Béni István

özv. Szász Józsefné
Turbuk Kolozs

Szekeres János
özv. Dékány Jánosné
özv. Temesváry Jánosné

**

	1923 évre kiadás	1923 évre Bevétel
1 pár meszelő	3.00	Kor
10 kilo més z	7.00	Kor
Biztosítás	1.81	Kor
egy vödör Vétele	16.000	Kor

**

Az Elmult 1882 évben Kása Imre Páll. volt Csősz és az évi bérin felül többett beszedett pénz a gazdaságtól, és nem számolta átt az öreg Gazdának Szögi Josefnek.

Gazdák névsora		
Tápai János	1 f.	
Tapai Josef	1.	50 dr.
Dékán Páltul	1	60.
Ádok Illésnéöl öz.	4	50.
Tömösvári Antal		90.
Budai Páltul		25
Ádok Györgytül		30
Mészáros Istvántul		75
Tömösvári Jánostol		78.
Öszveg	11 fr	58 dr

És így Imre Kása Pál volt Csősz vissza tartozik az öreg Gazdának Szögi Josefnek kész pénzzel 11 fr.58 dr al.

**

1924 ^{III/3.}

Nagy Ferdinand
Temesvari Jozsef x
Szász Mátyás
Benkoczi Pál x
Temesvari Sandor x
Mészáros Sándor.

**

Ádok István, Ádok hegy béli gazda 1883 évi. Deczember ho 14 dik napján, gazdasági Gyűlés volt; és Ádok István megkérte a gazdaságot, egy levél által hogy az ő. szőlőjét a jövő évben nem fogja tovább örizni, a Csősz ennek alapján a gazdaság bele egyezésével, ki torültetett, a gazdaság könyvéből, a neve

Gazdasági gyűlésen jelen voltak

Dékán Pál
Kovács Ámbitus Sándor
Pákárdi Mihály
Ádok Pétör } Szék
Szász Pali } háti
Ádok György } gazdák

Költ Seged 1883 évi Decz. 14 napján

Szőgi Josefőreg Gazda

**

100 K. előleg Toth Jozsefnek

30 Kr. ————— ~~útanként gazd. pénz~~

2 kéve vessző vagy izék 100 útanként

4 kg. tiszta buza 100 –''-

az utnak a fütermése

5 tyúk 1 kakas

2 diszno kötél

3 heti aratási szabadság

kútpuculás x

meszelés

hajtópénz 1000. vagy zálog

lábás jószág egyáltalán a hegyben meg nem tűrhető csak a saját gazdaja lehet a földjén a

hegyben gyalogos járás tilos az idegeneknek

felesketés

revolver

923 I/21

Pomázy István
Temesvári Sándor

Dékány Jánosné
jelen voltak
Benkóczy Pál
Dékány Antal
Nagy Ferencz
Szüts Imre
özv. Szász Józsefné
Temesváry Jozsef

A Szatymaz
Alpárhegyi Gazdaság
Jegyzőkönyve
az 1889. évtől kezdve

E jegyzőkönyv 1915 jan.
10. én laponkint számozta-
tott. Tartalmaz 292 lapot.
A 204 és 205. lapszám kö-
zött 4 lap ismeretlen által
tépetett ki.

A Szatymar

"Alpárhegyi Gazdaság"

"Jegyzőkönyve"

az 1889. évtől kezdve

E jegyzőkönyv 1915 jan-
10. én lapunkról származtat-
tott. Tartalmára 292 lapot
A 204 és 205. lapokán kö-
szött 4 lap ismeretlen által
törlött ki.

[1]

1889 ik évben

A Becsületes Gazdaság megszámlolt 1889 ik év Deczember 8 án
maradt a Becsületes Gazdaságnak készpénze 19 f az az Tizenkilencz forint készpénze
Jelen voltunk

Balogh Pál mint örreggazda
Üveges Lőrincz
Farkas Mihály
Bárkányi János x
Kovács György

Az utolatos költség 1889 Deczember 8 án 60 r azaz hatvankrajczár
maradt tizenhatalcz fr 40 kr a becsületes Gazdaságnak

Balogh Pál
mint örreggazda

**

[2]

1889 A Becsületes gazdaság összegyűlt Deczember hó 26 ik napján a csőszháznál
megfogatuk

Kálmán Jánost Janu 6 án

~~Faragó Imrét~~ 21 azaz Huszon egy forintért egy forint foglalat kapot a közet* az első
kaszálás az öve a többi használata a gazdaságé fél font puskaapor egy font serét 10
kapszli** 25 kilo meszet meszelőt és az aratásra három hetet engedünk a fönt említett
béré kötelezi magát az 1890 ik évre az árkon belől eső kár megtérítésére

Jelen Votunk

Balogh Pál mint örreggazda
Korpási Ferencz
Tápai András
Kormányos Albert
Guba István
farkas Pál
Juhász Mihály

**

* Köz, vagyis a szőlőtáblák közötti füves utak kaszálásáról van szó (ld. később is többször a
jegyzőkönyvek szövegében, illetve a bevezető tanulmányban).

** Gyutacs, hüvely

[3]

1891 ik évre A Becsületes gazdaság megfogadta Undi Ferentzet 22 forintért az az Huszonkét forintért egy forint foglalot kapot a közet az első kaszálás az övé a többi használata a gazdaságé hogyha a fent említet csősz szavát be nem váltja 1 for helyet 5 for fizet

fél font puska por 1 font serét 10 kr kapszli

25 kilo meszet három hetet engedünk az aratásra

a fent említet bérét kötelezi magát az 1891 ik évtől 1892 ik mártius 19 ikéig az árkon belől eső kár megtérítésére utolagosan a bériből 7 forint bent marad

Jelen voltunk

Bite István

Nyáry Rozin

Farkas Mihály

Kováts György

ifj Kováts György

ifj Balogh Pál öreggazda

**

[4]

Az 1891 ik évre újra megválasztotuk öreggazdanak ifju Balogh Pált a becsületes gazdaságnak készpénze maradt 30 f 32 kr azaz Harmincz forint Harminczkét krajczárja ha a fegyver adórol bemutatom a nyugtát az az összegből leszámolodik és elhatározta a becsületes gazdaság hogy a csőszházat jövő 1891 ik évre kifogja biztosítani 10 évre

Jelen voltunk

Bite István

Nyáry Rozin

Farkas Mihály

Kováts György

ifj Kováts György

Lepu Ferentz

ifj Balogh Pál öreggazda

utolagos kötség 1891 decze 26 án 1 f 2 kr 3 liter bor ára

Balogh Pál

Farkas Mihály

Kováts György

Lepu Ferentz

ifj Kováts György

**

A Szeged Alpári hegyi, városi gazdak nevei 1891 ik évben

350 ut	Bite Istvány		3.50 kr
100	őzv Baragi Istváné	fizetve	1 forint
111	Urbánovits Mihály	1 f 1 kr megfizetve	
180	Zsembery Pálné	90 kr fizetve marat	90 fizetve
230	id Kováts György	2 fo fizetve	30 kr maradt
125	őzv Nagy Imréné		1 f 25 kr
114	őzv Géra Őrsébet	fizetve	1 fo 14 kr
300	Farkas Mihály	fizetve	3 fo
28	Bárkányi János		28 kr m
275	őzv Lepu Ferntzné		2 f 75 kr m
100	Temesváry István	fizetve	1 fo
A tanyai gazdák nevei			
400 ut	Vékes Ferentz		4 fo meg
100	Farkas Antal		1 fo meg
100	Farkas Pál		1 fo m kötsön
100	Kormányos Albert	fizetve	1 fo
100	Guba Antal		1 fo m kötsön
100	Juhász Mihály		50 kr fizetve
160	Tápai András	60 kr fizet 1 fo fizet	60 maradt
300	ifj Kováts György	1 fo megfizet	
		2 forintot fizet	
200	Korpás Ferentz	1 forintot fizet 50 kr	50 maradt
48	Csukony Antal	meg.	48
500 ut	Balogh Pál	fizetve	
100	őzv Fehér Józsefné	megfizetve	50 kr fizetve
100	Csányi József	50 kr fizetve	50 fizetve
48	Paragi István	fizetve 48 kr	
95	Kormányos György	fizetve	95 kr
18	Kertész Janos		18. 18 maradt

az őszi szedéskor a csősz kapot 15 fo a foglalóval
márczius 19 ik ére maradt bent 7 forja

**

[7]

Az 1892 ik évre megfogadta a becsületes Gazdaság Undi Ferentzet 22 forintért az az Huszonkét forintért olformán hogy a gazdaság adójából az ő adoja levonodik a köznek az első kaszálás az övé a többi használata a gazdaságé az árkon belül köteles mindenről felelni és számolni 1 forint foglalat kapot hogyha szavát be nem váltja 1 fo

helett 5 forintot vissza fizet fél font puskapor 1 font serét 10 kr kapszli

25 kiló meszet kap a fent említett bérért kötelezi magát mártius 19.ik.napjáig

tavaszi szedésig 7 forintja bent marad

Jelen Voltak akik alá irtak

Kiss Pál

Kovást György

Kormányos György helet Kiss Pál

ifj Kovács György helet Kiss Pál

id Korpás Ferencz

Farkas Mihály

Bite István

**

[8]

a becsületes gazdaságnak készpénze maradt 22 f Huszonkét forintja f é ben

a becsületes gazdaság meg választota örreggazdának Balogh Pált bére 4 forint

Kiss Pál

Kovást György

Korpás Ferencz

Farkas Mihály

Balogh Pál.

ifj Kovács György

Bite István.

utolagos költség 1 f 72 kr

utolagos költség 50 kr

892

Balogh Pál öregazda

**

[9]

Miután az 1892 ik évre szőlő választás a csőszet illetőleg rendetlenül történt és pedig a csősz hanyagsága miatt, mert az összes gazdákat nem hívta össze csak azokat kiket már előre magáénak szerzet.

annál fogva gazdaság sértet része új gyűlést rendez hol a meg levő csősz választást megsemmisíteni és újat helyete állítani kíván

Kelt Szatymazon Deczember 28 án

1891. évben

Fehér József

ifj Kovács György sk x

ifj Balogh Pál mint örreggazda

Guba István néviró Balogh Pál

Kormányos Albert

Kormányos Anna

Vékes István

Paragi Ferentz x sk néviró Balogh Pál

őzv Kormányos Antalné x sk néviró Balogh Pál

őzv Géra Örsébet x sk néviró Balogh Pál

**

[10]

A tul lapon aláírt gazdák felfogadtuk az 1892 ik évre szőlő pásztorunknak Halász József jóra való és ahhoz értő embert a következő feltételek alatt ugymint évi bére Tiznennyocz forintért ó. é. fél font puska por egy font serét 10 kr kapszli 25 kiló meszet a fenti említett bérért kötelezi magát mártius 19 napjáig a köznek az első kaszálása az ővé minden 100 tul egy kéve vesző a tavaszi szedésig ben marad 7 forintja az aratásra enged a becsületes gazdaság három hetet

az tul lapon aláírt gazdaság megbizásából

Szatymazon 1891 Deczember 28 án

ifj Balogh Pál
mint Örggazda

Halász József
szőlőpásztor

**

[11]

1892 évi őszi szedéskor akik megfizetek

Lepu Ferntzné		2 f 75 kr
Farkas Antal		1 f
Kormányos Albert		1 f
Temesváry István		1 f
Csányi József	50 kr fizetve	50 kr fizetve
Juhász Mihály	50 kr megfizetve	50 kr
Paragi Istváné		50 kr
Guba István		1 f
Bite István		3 50 kr
Farkas Mihály		3
Vékes István		4
Tápai András	80 kr megfizetve	80
Farkas Pál		1 f
Bárkányi János		28
azok akik nem fizetek		maradt
Paragi Istváné	fizetve 50 kr	50
Géra Örzse		1 f 14
Zsembery Pálné	f 80 kr megfizetve	1 f 80 fizetve
id Kováts György		
Urbánovits Mihály	1 f 11 k fizetve	1 f 11
Kis Péter Pál	1 f 25	1 25 fizetve

[12]

1892 Aprilis hó 11 én A becsületes gazdaság a régi két gorét és a régi kutágast 5 f 50 kr az az öt forint ötven krajczárért ata el hogy ha pedig szükség kívánja ugyan arra a helyre ujakat álithatunk fel

Jelen voltunk Balogh Pál
Korpási Ferencz
Juhász Mihály x
Tápai András x
ifj Kováts György

akik nem fizetek 1892 ben őszi

ifj Kováts György	megfizetve	3	forint
Paragi Ferentz	megfizetve		48 kr
Korpásy Ferentz	50 maradt	2	őszi
Kormányos György	megfizetve		95 kr
Csukonyi Antal	megfizetve		48
Kertész János			18
Fehér Józsefné	50 régi fizetve	1 f 50	uj 1 fori
a csosznek	4 forint	14	

**

[13]

A Becsületes gazdaság egybe gyűlt 1893 január 8 án és elhatározta mivel hogy csősznek való nem jelentkezet a csősz fogadást továbbra elhalaszja az öreggezda beszámolt a mai napig beszedet pénzel o. é. 30 f és 8 kral

a gazdaság azt is elhatározta hogy a Fehér József felől a határ utat kinyitadni mivel hogy az a alpári hegynek mezsnyéje utja és erre a célra a becsületes gazdaság határozot 8 forintot eljárási költséget és a többi pénzt 22 f 08 kr a csőszház javítására fordítatik de mivel hogy a beszedet pénz nem elég, a becsületes gazdaság elhatározta hogy házára 30 kr pótlék azonal beszedendő, a becsületes gazdaság elhatározta hogy az apró jóság tartással cseresznye érésig .nem tiltando hogy ha más vetésbe valami kárt nem tesz de a szomszéd hegyre nézve mindenkor tiltandó

Tovább A Becsületes gazdaság megvalasztota Öreggazdának az 1893 ik évre Balogh Pált bére egy évre 4 forint o. é

utolagos	Balogh Pál mint öreggazda	Utolagos költség
költség	Korpásy Ferencz	1893 Január 8 kór 1 f 60 kr
5 liter bor	Juhász Mihály x	Korpás Ferencz
1 f 50 krajczár	Guba István x	Juhász Mihály x
Balogh	Tápai András x	Guba István x
	Kormányos Albert x	Tápai András x
	Kormányos György x	Kormányos Albert x
		Kormányos György x

**

[14]

A becsületes gazdaság megfogadta az 1893 ik évre január 12 ik én Ambrus Ferentzet csősznek hogy az árkon belül mindenrűl számoljon

a bére Huszonkét forint o. é. foglaló 1 forint

25 kilo mész fél font puska por egy font serét 10 kapszli és a köznek az első kaszálása az övé és kap minden száztul 1 kéve veszőt köteles a hegyet 1894 Mártius 19 ik őrizni és az apro jóság tartása tilos

Balogh Pál
Korpás Ferencz
Juhász Mihály x
Tápai András x
Kormányos Albert x

Utólagos költség volt

40 krajczár 1893 Január 12 ik én

1893 November hó 6 ik napján a csősznek a bérbe fizetem 15 forintot a foglalóval és maradt tavaszig ben bére 7 forint

Balogh Pál öreggazda

**

[15]

1894 év A Becsületes Gazdaság egybe gyűlt Deczember hó 3 án és megfogadta csősznek Ambrus Antalt csősznek hogy az árkon belül mindenről számoljon a bére 19 forintért Tizen kilencz forintért foglaló 1 forint

25 kilo mész fél font puskaapor egy font serét 10 kr kapszli és a köznek az első kaszálása az övé és a többi kaszálása a gazdaságé és kap minden 100 száztul 1 kéve veszőt köteles a hegyet 1895 Mártius 19 ik ig őrizini az apró jószág tartása engedve nincs

Balogh Pál
Korpás Ferencz
Juhász Mihály x
Tápai András x
Kormányos Albert x
Kormányos György x

a költség volt deczember hó 3 án 1 f 40
a csősznek adtam Január hó 14 én
3 forintot a bérbe és fele lőszert
Balogh Pál örreggazda

Meszelő	96 kr
Mesz	36
puskaapor	39
kapszli	85
homok	14

a régi a csősz az 1893 iki évre kivan fizetve 7 forintot
az új csősznek a foglalóval együt 2 forint van adva
Márczius hó 25 én 1894

az adoba 1 f 60. 3 f 62
3 f 14. 1 f 70. 1 f. 60

Balogh Pál
örreggazda

**

[16]

1894 ik évben

Öreg gazdát választotunk aki az Alpári hegy gondviselését képezi ifi Farkas Mihált és az Öreg gazdának 4 forint azaz négy forint faradság díjat az ő részére meg szavaztunk

az 1893 maradt pénz 30 f 08 kr

**

[17]

az 1893 ik évi kiadás

Meszelő		96
Mészre		75
lőpor		85
homok		14
őreggazda bére	4	
csősznek foglaló	1	
bevétel 1893 ik évben	43	81
csőszbérben	22	
1894 ik évben adora	6	20
lőpor		85
foglaló	2	
puska csinaltatás	1	50
őreggazda bére	4 ¹	
vödör		40
utolagos költség	2	08
költség	1	40
1893 január hó 8 án számádárol maradt	30	08
maradt	11	09

**

[18. üres oldal]

[19]

Jegyzőkönyv

Felvétetett Szegeden Szatymazon, a Szatymazi Gazda Körben, az alpár hegyi szőlő gazdaságnak 1895 évi Február hó 10 ik napján megtartott gazdasági gyűlés alkalmával.

Balogh Pál hegy bíró állásáról leköszönvén hegy bírónak Ifj Farkas Mihály választatván meg

Megbeszélés után csősznek illetve hegyőrnek Ambrus Antal szatymazi lakós fogadtatván meg a következő bérért: 22 frt készpénz és minden 100 út szőlő után egy kéve vesszőt kap. Tartozik a felfogadott csősz a reá bizott területet ezért minden kártól és kártételtől megőrizni, a kárért pedig anyagilag felelős.

A gazdaság a kiadásokhoz birtokarányban járul.

Vadász Lajos

Kmf.

Farkas Mihály

Bite István

Balogh Pál

Korpás Ferencz

Guba István x

Tápai András

I Kovács György

ifj Kovács György

Kormányos Albert

Juhász Mihály

Urbánovits Mihály

**

¹ A szám halványabb tintával átlós irányban áthúzva.

[20. üres oldal]

[21–22]

Jegyző Köny

Felvetetet Szegeden 1896 dik évi November 22 napján az alpári hegyi gazdaság gyűléséből.

Jelen voltak az alol írotak.

Farkas Mihály öreggazda kijelentvén hogy már három eve hogy szamadas nem törtent es ő három évre akar beszámolni.

a szamadást a gazdasag tetelről tetelre meg vizsgálta következő kepen talalta

a három évi kiadása volt 124 fr 40

a bevete volt pedig 131 fr 40 kr

tiszta penze van a gazdasagnak 7 fr

megjegyzendő hogy 1896 dik évre netán hátramaradot csőszbér ezen készpénzből leszámolandó.

Követelese van a gazdasagnak Balogh Pál volt öreggazdán 40 forint.

Csősznek meg fogadta a becsületes gazdasag csősznek Ambrus Antalt 1897 Márczius 19 dik napjától 1898 dik évi marczius 19 dik napjáig 22 forinton ezen fizetesből az adót meg fizetni köteles aratas időre pedig 15 napot enged a gazdasag haz tisztas szinte a haza saját kotségi koteles teljesíteni

es egész éven át a mi csak az árkon belől van egész éven át szamolni.

vegre elhatározta a gazdasag hogy a csősz bér 1897 dik évre egy száz uttul 80 kr fizetendo és minden 100 utszölötől egy kéve veszöt kap a csősz a köznek kaszalasa egészben a pásztoré a kisköz pedig nyáron köz haznalara megy ugy hogy a kapu kutcs a csősz haznál tartandó és a kotelesége a csősznek a gazda kerelmi azt felnyitni és kiereszteni. apró jószágot tartani a högybe tartani tilos

Jelen votunk
foglalot kapot a csősz 1 forinton

Farkas Mihály
öreggazda

Fodor Péter
Vetró B Lőrincz
Juhasz Mihály
Bárkányi János
ifiu Kováts György
Tápay András
Kováts György

csőszfogadaskor gazdasagi köcség 70 kr

**

[23]

1897 dik évben

Kiadás	fr	kr	Bevétel	fr	k
Permetőző gépér	16	50	1897 dik évi csőszber		
” Hordóe	1	40	fejebe mai napig	23	34
adoba fizetem	3	13	Balog Páll tol pór		
Balog Páll tol pór útján			útján behajtot pénz	40	
megnyert 40 forint után			Bevétel összege	63	34
üggyvédi költség	10 fr		Levonandó a		
a csősz bere	22		kiadás összege	57	03
öreggazda bére	4		tiszta pénz	6	31
Kiadás összege	57	03	Követelese van a		
Gazdasag gyüleskor			gazdasagnak	11	70
kiadás	3 fr	80 kr	összesen	18 fr	01
			csősz adója	4	50
				22 fr	51 kr
			gazdasagi kötseg	3	80
				18	71

**

[24]

Jegyzőköny

Felvétetet.

1897 dik évi Deczember 12 dik napján az alpári hegyi gazdaság gyüleseből jelen votak az alúl írotak

a gazdaság oly csekély számal jelent meg hogy a csősz fogadás nem lehet meg tartani es csősznek való ember se jelentkezet tehát uj gazdasag gyülés és csőszfogadás 1898 Január 2 sodik napájára halastota el.

Jelen voltunk

öreggazda
Farkas Mihály

Vetró b. Lőrincz
Kovágy György
Fodor Péter
Dóczi István
Barkanyi János

**

Jegyző Könyv

Felvetetet Szegeden 1898 dik évi Januar 2 sodik napján az alpári hegyi gazdaság gyűléséből jelen votak az alúl írótak.

Farkas Mihály öreggazda december 12 dik napján bemutatot számadasat gazdasag elfogadta és az oreggazdanak a fölmentvent megadta a bevetel volt

.....	Összesen	79 fr 54 kr
.....	a Kiadás összege	<u>60 fr 83 kr</u>
tiszta penze van a gazdasagnak		18 fr 71 kr

Öreg gazdanák megválasztota Vetro b. Lőrinczet tisztelet díja 4 fr

Csösznek pedig meg fogadta a becsületes gazdaság Ambrus Antalt 1898 dik évi Marczius 19 dik napjatol egészen 1899 marczius 19 napjáig bére 22 forint eből köteles a csösz adóját és a csösz hazat jó karba tisztán tartani saját kötségin tartozik. minden száz útol kap a csösz egy kéve veszőt. felhozatot hogy a nagy közet jól meg csorbitatván és aztat a gazdaság következő tavaszal kiegeszteni kívánja a gazdaság. a kerületbe a gyermekeknek a szőlő utakon járni télen nyáron tilos a csösz köteles ami csak az arkon belül van mindenről tartozik számolni apró jószágot a hőgybe tartani tilos. aratás időbe a csösznek 15 napot enged. A csöszbér százútol 1 forint szedendő a csöszbér csösz szedi be és az öregazda beszámolni köteles

Jelen voltunk

Kováts György
idős Kováts György
Farkas Mihály Bárkányi János
Farkas Páll Korpás Ferencz

foglalot kapot a csosz 1 fr
gazdasági kotseg 80

Vetró b. Lőrincz
oregazda

[27]

1898 dik évben

Bevétel	Kiadás	
Farkas Mihály volt	adóba fizetem	6 fr 20 kr
őreggazdától kaptam	fegyver adó	1 fr
mai napig bejöt pénz	Kút ágasé fizetem	3 fr 50 kr
	a gém	1 fr 30 kr
	az ágas szög kinyujtás	30 kr
	ustorfa horog	20 kr
	az ágas leálítás	1 fr
	segítségé a csősznek	30 kr
	fel liter pálinka	30 kr
	egy köszörű vajú	50 kr
	permetező gép javítás	3 fr
	csőszfogadaskor kötség	80 kr
	bérszedő kis könyvé	16 kr
	csősz kapot béribe	10 fr
	őreggazda bére	4 fr
		32 fr 56

Jegyző Köny

Felvetetet Szegeden 1899 január 8 dik napján az alpári hegyi gazdasag Gyűléséből

Jelen votak az alol írotak

Vetro B. Lőrincz gazdasagi elnök az évi számadást elő mutatván az a gazdasag meg vizgalta és helybe hagyta Tehát

1898 dik evi Bevetel volt	30 fr 32 kr
Enek elenébe a Kiadás pedig	<u>32 fr 56</u>
a csöszberből a követelése	18 fr 12 kr

azután öregazda jelenti hogy Farkas Mihály volt öregazda meg mai napon sem számolt le es a 18 fr 71 kr követelesből csak 6 fr 50 kr fizetet meg a gazdasag elhatározta hogy jegyző konyvi kivonaton ertesitesék vagyis szolitasék fel a leszamolásra ha még ara sem hajlandó törvényes uton is behajtandó ha minden követelese a gazdaságnak bejőne körül belől lene a gazdasagnak keszpéze 15 fr 50 krajczár a gazdasag öreg gazda számadását elfogadta es neki a felmentvenyt megadta.

Öregazdanak ismet meg valasztatot Vetro B. Lőrincz tisztelet dija 4 fr.

Csősznek pedig meg fogadtuk Boldizsar Józsefet bere egy evre 16 forint kötelesége a csőszházat saját kötsegin jó karba tisztan tartani az adoijat pedig a gazdaság fizeti 1899 dik evi marczius 19 egeszen 1900 marczius 19 dik napjáig a mi csak árkon belolvan mindenről számolni és minden szaz út szolotol kap egy kéve veszőt és 1899 dik évre szaz út szőlőtől 80 kr szedendő azután elhatározta a gazdasag hogy ezek utan a csősz fogadas egyik evbe kint szatymazon a masikba pedig a városon tartasék.

foglalot kapot a csősz 1 fr

Jelen votunk

Korpás Ferencz
Kovács György x
Dóczi István
Bárkányi János x

Vetro b. Lőrincz
öreggazda

a gazdasági kötseg 1 fr 82

**

[30]

1899 dik évben

Kiadás			Bevétel		
mult évi gazdasági köcség	1 fr	82	mult evről maradt kész pénz	15 fr	50 kr
adóba fizeten	6 fr	9	mai napig beszedet pénz	25 fr	26 kr
fegyver adó	1 fr		a bevétel Öszege	40 fr	76 kr
két új ablak	1 fr	80	követelése van a gazdasagnak	8 fr	50 kr
150 téгла	2 fr	25	öszesen	49 fr	26 kr
7 kiló moha		63			
permetező csőve		60			
csőszbére	16 fr				
öreggazda bére	4 fr				
a kiadás öszege	34 fr	19 kr			

**

Jegyző Könyv

Felvetetet Szegeden 1899 dik évi deczember 24 dik napján az alpári hegyi gazdasag gyűléséből mely tartatot a Csőszháznál jelen volta az aló írotak

Vetró B. Lőrincz öreggazda a számadást elő mutata megvizsgáltatot és következőképen találtatot

1899 dik évi kiadás volt	34 fr 19 kr
a Bevétel volt	<u>49 fr 26</u>
haminden hatraja bejön gazdaságnak mel oly	<u>8 fr 50</u>
[...] marad tiszta pénze	15 fr 7 kr

a gazdasag öreggazda számadását elfogadta es neki a felmenytvenyt megadta öreggazdanak ismét megvalasztota a gazdasag Vetró B. Lőrinczet tiszteletdíja 4 fr.

Csősznek meg fogadta a becsületes gazdasag csősznek Boldizsár Józset 1900 marczius 19 dik nappal kezdve egészen 1901 dik évi marczius 19 dik napig úgy hogy ami csak árkon belolvan mindenről egész évben el számolni

bére egész évre 16 fr. úgy hogy a gazdasag a csősz adoajat megfizeti a hadmentesitesi ado kivetelevel. a csőszbert a csősz saját költségin koteles beszeden a csőszbér száz útol 80 krjával szedendő

a gazdasag elhatározta hogy apró jószágot hogy apró jószágot semi időbe a hógybe tartani nem szabad azutan a gazdasag elhatározta hogy ezelőt csak a nagy köz volt oda adva a csősznek kaszálásra ezután minden évbe a kis köz is csősznek lesz adva kaszálásra.

a csősz minden száz útszőlőtől kap egy kéve veszöt a pusztá földektől száz útankint 10 kr fizetendő veszö helyet

Több tárgy nem lévén Elnök a gyuleset felosztja

Jelen voltunk

Fodor Péter

if Kovács György

Tápay András x

Kormanyos György x

Vetró B. Lőrincz

gazdasagi kőcseg 30 kr

**

[33]

1900 dik évben

Bevétel			Kiadás	fr.	kr.
1899 dik evről maradt keszpéz	11 fr	74	adóba fizetem	5	7
mai napig beszedet pez	25	34	fegyver adó	1	
a bevetel összege	37	08	két kocsi földér	1	20
hatralék 1899 dik evről	3	33	permetőző szóróé Korpásnak		50
1900 dik evről	12	36	Kút csinálás	6	
a követeles oszege	15 fr	69 kr	segítségnek 1½ napra		90
Tehát a bevetelbe 37 fr 08 kr			permetőző reperáció	1	80
a kiadot <u>34* fr 37 kr</u>			egy köszörű küé fizetem		60
Levonva marad a gazdasag-			a csősz bére	16	
nak 2 fr 71 kész péze			öreggazda fizetese	4	
es 15 fr 69 követelése			mult evi gazdasági költség		30
[*a 34 - 37-re átírva]			a kiadás összege	37fr	37 kr

**

Ismet 1899 évi pénztari maradvány	11 fr	74 kr
1900 évben befolyt f.é. decz. 9 ig	25 fr	34 kr
összesen	37 fr	08
1900 évi kiadás	37 fr	37 kr
marad fedezetlen	– fr	71 kr

Mely a mai napig fentlevő
15 frt 69 krból lesz fedezendő

**

[34. üres oldal]

[35–36]

Jegyzőkönyv

Felvétellett 1900 évi december hó 9 én Lippai Péter féle bormérő helyiségben, a Szatymaz-alpári hegyi közönség gazdaság üléséről alólírottak jelenlétében

Elnök a megjelent gazdákat üdvözli s az ülést megnyitja.

Elnök előterjeszti a mult évi számadást, mely szerint

az 1899 évben pénzkészlet volt	11 frt	74 kr
1900 évben befolyt 1900 decz 9 ig	25 frt	34 kr
összesen	37 frt	08 kr

Ezzel szemben kiadás felmerült 1900 evb	37 frt	37 kr
Marad fedezetlen	–	71 kr

Ezen összeg a mai napig a gazdánál kint levő 15 frt 69 krból lesz fedezendő.

A gazdaság a betérjesztett számadást tudomásul veszi s a felmentvényt az öreg gazda részére megadja.

Vetró B. Lőrincz öreggazda a gazdaság tagjainak bizalmát megköszönte, felkéri a gazdaságot, miként jövő évre öreg gazdát válaszon

A gazdaság egyhangúlag Vetró B. Lőrinczet újból öreg gazdának választja s fáradságaiért köszönetet szavaz s részére 4 frt évi tiszteletdíjat állapít meg.

Elnök a csőszfogadást tűzi napirendre.

A gazdaság mivel Boldizsár József eddigi szolgálataival megelégedve van, őt csősznek évi 18 frt bér mellett újból fölfogadja. Ezen kívül illetményét képezi száz utankinti 1 kéve rözse s a pusztá földek utáni 100 utankinti terület után 10 kr rözse megváltási ár. Végül a nagy és kis köz kaszálása. Adóját a gazdaság fizeti meg.

Korpás ferencz gazdasági tag kijelenti hogy miután ő a csőszszel megelégedve nincs a gazdaság kötelékéből kilép s lemond arról hogy szőlejét ez utánra Szt. József napjától nem kívánja a csőszszel őriztetni.

A jövő évi költségekre nézve megállapítja a gazdaság, hogy 100 utankint csőszbérben 80 krt szed.

Elnök előterjesztésére megengedi a gazdaság, hogy a szokásos aratási idő helyett csősznek engedélyt ad arra, hogy mint vadőr alkalmazást foglalkozást foglalhasson el.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárja.

Gróf Sándor mint jk. vez

Juhász Mihály k x v

Bárkányi János k x v

néviro Gróf

Kmf

Kovács György k x v

Dóczy István

gazdasági kotseg l. 43

öreggazda mint elnök

Vetró B. Lőrincz

**

[37]

		1901. évi éven.			
Bevétel		Kiadás			
	20	26	adóba fizetem	4 fr	69 kr
1901. évi csőszbérből	21 fr	83 k	egy vödör ustorfa	—	5
haralekokból bejött	7	49	permetező csőve		60
	27 fr	75	gazdasági kőcseg 900 12/9	1	43
			a csősz bére	18	
			őreggazda tisztelet díja	4	
			1900. évről maradt hátra		71
			permetező reperacio		80
			összesen	31	28

**

[38. üres oldal]

[39–40]

Jegyző Könyv

Felvétetet Szatymazon az alpári hegy gazdaság épületébe 1901. december 1. ső napján jelen voltak az alol írotak

Vetró Barna Lőrincz őreggazda a gyűlest meg nyitva a számadását a gazdaság megvizsgálta és következő képen találta.

a 1901. december 1. ső napjáig bejött 20 fr 26 kr
mult évi hátra lekokból bejött 7 fr 49 kr.

összesen 27 fr 75 kr.

Enek elenebe a kiadás összege 31 fr 28 kr.

Tehát fedezetlen kiadás van 3 fr 53 kr

követelésből lesz levonandó 7 fr 89 kr

Tiszta péze marad a gazdaságnak 4 fr 36 kr

az őreggazda számadását a gazdaság elfogadta és neki a felmentvenyt megadta.

Őreggazdának ismét meg let választva Vetró Barna Lőrincz tisztelet díja 4 fr.

Csőznek ismét meg let fogadva Boldizsár József 1902. márczius 15. dik napjától egészen 1903. dik Szent József napjáig évi bére 18 fr.

Köteles a pásztor a mi csak a kerületbe van mindenről számolni a csősz házat saját kőcsegit tisztán tartani. az adóját a gazdaság fizeti a gazdaság jövő évre száz útszőlő 1 fr szedet a csősz ház reperáltatás a jövő évre let elhalasztva. a pásztor kap minden száz út szőlő után eg kéve veszőt a pusztá földektől 10 kr.

végül őreggazda jelenti hogy a gazdaság fegyvere haszna vehetetlen a pásztor követel lövő eszközt őreggazda utasítatik hogy alkalmilag szerezebe revolvert vagy pisztolt a mi é adot nem kel fizetni

Töb tárgy nem léven őreggazda a gyűlest feloszlátja

Fodor Péter

Jelen voltunk

Vetró b. Lőrincz

Kovács György

Dóczi István

őreggazda

Juhász Mihály

Kormányos György

Tápai András

Mészáros György

**

[41]

1902-dik Évben

Bevétel		Kiadás	fr	kr
1901-dik évről maradt pénz	4 fr 36 kr	adóba fizetem	4	64
1902 dik év december 1 sőig bejött	19 28	cseléd adóba		60
kint lévő hátralék	20 fr 80	permetező reperáció	2	80
a bevétel összege	38 fr 64 kr	a csősz bére	18	
	44 fr 44 kr	az Elnök fizetése	4	
		1901 évi gazdasági kötség		60
		a kiadás összege	30	64
		marad, ha a kint levő követelés befolyik	13	80

**

[41-43]

Jegyzőkönyv

Felvétetett Szegeden, a Szatymaz-alpárihegyi gazdaságnak Lippay Ferencz féle vendéglőben 1902 év december hó 7-én Vetró Barna Lőrincz , Bárkányi János, Kovács György, Börcsök Lajos és Gróf Sándor gazdák jelenlétében tartott.ülése alkalmából.

Elnök az egybegyűlt gazdákat előlegesen kérdi, hogy mivel ily kis számban gyűltünk össze, megtartsuk-e az ülést. Miután a gazdák oda nyilatkoztak, hogy miután jövőre összehívandó ülésen sem jelennének meg többen, az ülést megnyitja.

Elnöklő öreggazda ezek után előterjeszti, hogy az elmúlt évben be kellett volna folyni a szőlők után százutankint 1 frtjával

44 frt 44 krnak

Ebből azonban még hátra lékban van

13 frt 80 kr.

Kiadás volt

30 frt 64 kr.

Az öreggazda ezen számadását a gazdaság tudomásul veszi s a felmentvényt öreggazda részére megadja.

Öreggazda ezekután előterjeszti, hogy a gazdasági csőszház teteje oly rossz állapotban van, hogy annak kijavitása, illetve a tető déli részének ujjal való kicserélése elkerülhetetlen. Miért is javasolja, hogy a tető a befolyandó 13 frt 80 krból ha lehet kijavíttassék ha pedig a tető oly rossz, hogy kijavítani nem lehet, felveendő kölcsönből ujíttassék meg.

Az öreggazda ezen javaslata elfogadtatott.

Ezek után öreggazda eddig viselt tisztjéről leköszön.A gazdaság az öreggazdai tisztre újból Vetró B. Lőrinczet választja meg egyhangúlag s évi tiszteletdíját 2 frtban allapítja meg.

Elnök a csőszfogadást tüzi ki tárgyalásra. Miután a gazdák tulnyomó része az addigi csősz névszerint Boldizsár Józsefet kívánja megtartani, ugyanazért öreggazda nevezettet megválasztottnak jelenti ki. A csőszbére mai naptól 1904 év Szt József napjáig 16 frtban állapittatik meg. S kiköttek, hogy csősz jövőre a bejelentendő legkisebb kárt is megtéríteni tartozik.

Több tárgy nem lévén elnök az ülést bezárja.

Kmf

Börcsök Lajos
Gróf Sándor

Kovács György
Bárkányi János

Vetró Barna Lőrincz
öreggazda
mint elnök

**

1903 dik évben

Bevétel	fr	kr	Kiadás	fr	kr
1902 dik evről maradt pez	12	80	adoba fizetem	4	65
1903 december 8 dik ig bejött	27	36	cseléd adó		60
kövelteles van kint	11	72	csősz bére	16	
a bevétel összege	51	88	Elnök fizetese	2	
eből levonva a	24	16	csősz fogadáskor		
kiadás marad	27	72	gazdasági költség		91
			összesen	24 fr	16 kr

**

[45–48]

Jegyzőkönyv

felvétellett Szegeden, a Szatymaz-alpárihegyi gazdaságnak 1903 év december hó 8-án a gazdasági csőszházban, Vetrő Barna Lőrincz öreggazda elnöklete alatt, Börtsök Lajos, Dóczi István, Juhász Mihály, Tápai András, Fodor Péter, Kovács György, Kormányos György és Gróf Sándor gazdák jelenlétében tartott üléséről.

Elnök a szépszámban egybegyült tagokat üdvözölvén, az ülést megnyitja.

Ezzel egyidejűleg beterjeszti a mult évről szóló számadását, mely szerint

a bevétel volt 51 frt 88 k.

kiadás pedig 24 frt 16 k.

marad tehát 27 frt 72 k.

mely azonban nem egész összegében készpénz, mert ebbe benne van a gazdáknál kint lévő 11 frt 72 kr. és a csősz által beszedett, de el nem számolt 8 frt 80 kr. is.

A gazdaság a számadást átvizsgálván, felmentvényt öreggazda részére megadja.

Ezek után öreggazda eddig viselt tisztjéről lemond.

A gazdaság, mivel öreggazda működésével teljesen megelégedve van, öt újból egyhangúlag megválasztja s részére évi 4 frt tiszteletdíjat állapít meg.

Elnöklő öreggazda a bizalmat mgköszönvén, a tisztet elfgadja.

Ezek után előterjeszti a gazdaság jövő évi költségvetését.

E szerint követelés s készpénzünk van 27 frt 72 kr

a jövő évben befolyik a szőlők után 39 frt –

jövedelemre számolhatunk összesen 66 frt 72 kr

Ezzel szemben kiadás lesz:

csőszház adójában 6 frt

cseléd – 60 kr

csősz bérében 18 frt

öreggazda tiszt. díjába 4 frt

előre nem láthatva 5 frt

összesen 33 frt 60

A költségvetést a gazdaság elfogadja s a maradó 33 frt 60 kra nézve azt határozza, hogy abból lesz a csőszház keleti oldala jövő évben helyreállítandó.

Elnök ezután előterjeszti, hogy a jövő évre csősz kell fogadni, melyre nálla Kormányos Antal és Boldizsár József jelentkezett.

A gazdaság többsége újból az eddigi csősz, Boldizsár Józsefet fogadja fel; fizetése 16 frt díjban s 2 frt házfentartási díjban állapittatik meg. Ugyanez alkalommal

kimondja a gazdaság, hogy ha a felfogadott csősz a beszedett díjakkal el nem számol, jövőre felfogadva semmi szín alatt sem lesz.

A gazdaság ezután kimondja, hogy Kriszt Edét jövőre a gazdaság tagjának tekinti s erről őt értesíti.

Végül – a tett panaszok folytán – kimondja a közgyűlés, hogy Felmayer Sándor gazda társ tyúkjainak elzárására az öreg gazda által felszólítandó, az idegen hegyből ide jövő apró jószágokra nézve azon határozatot hozza, ha az illető tulajdonos felszólítás daczára sem zárja el, úgy a kár megakadályozása czéljából csősz azokat löjje le.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárja.

Kmf.

Börtsök Lajos

Gróf Sándor

Juhász Mihály

Dóczi István

Vetró Bama Lőrincz

Elnök

Kormányos György x

Kovács György x

Tápai András x

Fodor Péter

**

[49]

1904 dik évben

Bevétel		Kiadás	fr	kr
1903 dik évről maradt kész pénz	27 fr 72 k	adóba fizetem	4	59
1904 deczem 8 dik napjány	18 – 88	cseled adó		60
bevétel összesen	46 fr 60 k	permetező reperaczió	1	30
Követelésbe van	20 fr 48 k*	csősz béribé	12	
összesen	67 fr 08 k*	Elnök fizetése	4	
Eből levonva a kiadás	22 fr 99	csősz fogadáskor kőcseg		50
Keszpez kovetelesel egyút marad	44 fr 09 k*		22 fr	99
Csősznek jar	6 fr			
marad	38 – 09*			

[A *-gal jelzett sorokban utólagos javítás történt:

20 fr 48 k	átírva:	20 fr 00 k
67 fr 08 k	átírva:	66 fr 60 k
44 fr 09 k	átírva:	43 fr 61 k
38 – 09	átírva:	37 – 61]

**

felvétel Szegeden a Szatymaz alpári dűlő hegyi gazdaságnak 1904 év. december hó 8-án a Lippai féle bormérő helyiségben tartott ülése alkalmából.

Jelenlevők:

Vetró Barna Lőrincz elnök, Fodor Péter, Juhász Mihály, Tápai András, Kriszt Sándor, Kovács György, Bárkányi János, Guba István, Gera Erzsébet megbízottja Luteránus Ferencz és Kovács Ferencz gazdasági tagok.

Elnök az ülést megnyitja s üdvözli a szép számban egybegyűlt tagokat.

Elnök előterjeszti a gazdaság múlt évi számadását.

E szept. Bevétel volt összesen	46 frt 60 k.
Kint levő hátralék van	20 frt —
Ebből levonva a kiadást	22 frt 99 k.
Marad gazdasági vagyon	43 frt 61 k
Ebből jár a csősznek	6 frt —

melyek levonva, marad jövő évre a gazdaságnak 37 frt 61 k

Az ezekben előterjesztett számadás átvizsgálatván, s minden az rendben levőnek találtatott, a gazdaság azt fogadja.

Elnök ez után viselt tisztjéről leköszön.

A gazdaság Vetró Barna Lőrinczet közlekedéssel újból öreg gazdának választja.

Elnök a csőszfogadást tüzi ki tárgyalásra.

Mivel több csősz a jelenleginél nem jelentkezett a gazdaság a csőszfogadás határidejéül f. é. Karácson másnapjának délelőttjét tüzi ki.

Kovács György bejelenti, hogy háromszáz ut szőlőjét a gazdaságból kivesz.

A gazdasági gyűlés a lemondást el nem fogadja, mivel nevezett szőleje beketitve nincsen. Ezzel kapcsolatban felkéri elnöklő öreg gazdát, hogy Kriszt Edét is szőlitsa fel a gazdaságba való belépésre.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárja.

Gróf Sándor
jegyzőkönyvvezető

Kmf.

Vetró B. Lőrincz
gazdasági elnök

gazdasági költség 1 fr 76 k
marad a gazdaság 47 k

**

Jegyző Köny felvétel Szegeden 1904 Deczember 26 an az alpári hegyi gazdaság gyűléséből jelen voltak Elnök Vetró b Lőrincz Börcsök Lajos, Gróf Sándor Guba Istvány Tapai Andras Juhász Mihály Fodor Péter Szász József Kovács György Meszáros György és Dóczi Istvan gazdasági tagok. Elnök üdvözli a megjelent gazdákat és a gyűlés megnyitja és kijelenti miután a számadás Deczember 8 dik án megtörtént. mai napon csak a csősz fogadás lehet csak tárgyon Csősznek voltak jelentkezők Boldizsár József. Kovács Ferencz. Török János. Sulik József. Halász András. és Mózer József a hat pásztornak valóbol a gazdaság ketőt szemeltki megfogathatonak Boldizar Jozsefet és halász András tehát Elnök szavazás útján döntöt közöttük Halásznak 5. Boldizsár József 6 szavazatal let megválasztva pasztornak egész évre 36 korona fizetes a megelőző évek

szerint. Több tárgy nem lévén Elnök meg köszön a gazdák megjelenését ezel a gyűlés véget ért

Kelt mint fent

Vetró b. Lőrincz
gazdasági Elnök

**

[53]

1905 dik évben

Bevétel	kor	filer	Kiadás	kor	filer
1904 évről maradt pénz	75	22	adoba fizetem	9	37
1905 december 20 dik ig bejött	52	30	cseléd adó	1	20
1905 diki követeles	21	12	pásztor béribé	26	
összesen	148	64	Elnök fizetése	8	
eből levonva a kiadás	49	03	kétszeri gazdasági kótség	4	46
marad	107	59	Összesen	49 kor	03 filer
pásztornak eből jár	10				
marad kész pénz	97 kor	51 filer			

**

[54-55]

Jegyző Könyv

Felvétetet Szatymazon az alpári hegyi gazdaság gyűléséből mely meg tartat 1905 Deczember 24 dik napján. jelen voltak az alol irotak

Vetró b. Lőrincz g. Elnök a gyűlést megnyitja üdvözli a megjelent gazdasági tagokat. a mult évi jegyző köny felolvasasa utan Elnök elő terjeszti az 1905 dik évi bevetel és kiadasi rovatokat mely szerint

a 1905 dik évi bevetel volt a követelesel együtt	148 korona
Ebol levonva a kiadás összege	<u>49 – 03</u>
Ezen összegből a csősznek még jár	<u>10</u>
igy tehat a készpéz maradvany	97 51

igy tehat a jelen levő gazdák Elnök számadasat elfogadták es neki a felmentveny meg adva

Ezek után Elnök megköszövnén a gazdaság bizalmát és kéri gazdaságot hogy szavazzanak Elnököt

Elnöknek meglelet választva egy hangulag Vetró b. Lőrincz Tisztelet díja 8 koronaba alapitatik meg Csősznek meg fogadta a gazdaság Boldizsar Jozsef 1906 dik évi Márczius 19 dik napjától egészen 1907 Márczius 19 dik napjáig fizetese egész évre 40 korona az az negyven korona. a pásztor köteles a csősz házat tisztán tartani és löporal és egyébel magat elátni és a mi csak a kerületbe van mindenről számolni es ha kár történik azt meg fizetni tartozik.

Tovább a gazdasag elhatározta hogy Kriszt Aurer úr meg egyszer keresek fel hogy a gazdaságba lépjen be mas kuloben torvényesen fogja követelni belépeset végre a gazdaság utasítja az elnököt hogy a csőszház tetejét csináltasa meg saját belatása szerint

Több tárgy nem lévén elnök meg köszön a gazdasag megjelenését az gyűlés berekeszti a gazdas 100 út szolotol 2 koronat szedet

Jelen voltunk

Mészáros György
Kormányos György
Guba István
Grof Sándor
Tápai András
Szász József
Gavaler Antal
Bőrcsök Lajos

Vetró b. Lőrincz
Elnök

gazdasági kótsege 1 fr 40
foglatot kapot a csosz 1 fr

**

[56]

1906 és 7 dik évi kiadás és bevétel

Bevétel	kor	filer	Kiadás	kor	filer
1905 dik évről maradt pez	93	51	1906 dik évi adó	14	14
1906 evi bevétel volt	67	76	cseled adó	1	20
1907 dik évre mai napig	52	58	pasztornak	40	
összesen	213	85	5 ezer zsindegy 14 ko 40 k	72	
Összes követelés van	30	84	zsindegy es lecz szöge	3	
	244	69	10 darab lécz	2	
			permetező reperáció	5	
			két gumi cső	2	
			Elnök t. díja	8	
			gazdasági kőcség	2	80
			1907 dik évi adó	20	
			cseled adó	1	20
			egy olajos hordó	4	
			régi hordó fenekelés		70
			3 kocsi földér	2	40
			tetjé csinálás	12	
			kémény reperáció	2	
			homok mész cement		60
			permetezőbe kis és nagy gumi		60
			Zsindegy kivitel	2	
			Elnök t. díja	8	
			gazdasági kőcség	1	44
			pasztornak	30	
				235	08

**

Jegyző Könyv

Felvétetet Szegeden 1906 dik evben Lipai Péter bormerő helyi segibe jelen voltak az alol irotak. Vetró b. Lőrincz a gazdasági gyűlést megnyitja és jelenti hogy Boldizsar Jozsef pasztorunk nem akarja tovább a gazdasagot szolgálni elszegődik mashova a gazadaság a lemondását elfogadta ugy máczus 19 dik feleosnek kel neki leni mit elis fogadot

Azután pásztornak ajalkozot Sulik József kit a gazdasag fel is fogadta évi bere 40 korona mult eveki főtetelek melyet aztan Elnök jelenti hogy a csősz tetejehez való Zsindelt és mást mar beszerzet de az meg nincs meg csinálva tehát tiszta szamadasal nem bir előálni Kéri a jelen levő gazdakot hogy hagyak el a szamadas jövő évre akorra a csőszház teteje is rendbelesz

helybe hagyatot Elnok megköszönven a gazdak jelentet a gyűlést feloszlatá

Jelen voltunk

Felmaer Sándor
Mészáros György
Szász József
Bárkányi János
Fodor Péter
Dóczi István
Tápai András

Vetró b. Lőrincz
Elnök

gazdasági 72

**

Jegyző Könyv

Fevetet Szatymazon az alpari hegyi gazdasag gyűléséből jelen voltak az alol irotak

Vetró b. Lőrincz g. E. a gyűlést megnyitvan

1906 és 7 dik évi számadást bemutatván mit a jelen levő gazdák meg vizsgáltak kovetkező képen talaltatot.

Két évi bevetel összege	213	kor	85	filer
enek ertelmébe a kiadás	235		08	
deficitvan	21		23	
követeles van	30		84	
	9	kr.	61	f

a pastornak még jar berbe 10 korona

Ezek után Elnöknek ismét Vetró b. Lőrincz egy hangulag meg let választva t. d 8 korona Pásztornak csak egy ajalakozó volt Sulik József kit a gazdaság meg is fogadot évi bére 40 korona

1908 Szent József napjától egészen 1909 dik Szent József napjáig köteles a pásztor a mi csak a kerületbe van minden számolni ha kártörtenik azt meg fizetni a pásztornak minden száz út szőlő után jár egy kéve vesző gazdasag pastorbért száz útankint 2 koronát szedet mit a pásztor tartozik beszadni és azt az Elnöknek átszámolni fizetesét pedi két izbe kapja őszel és tavaszal. a jelen levő gazdák elhatároztak vagy is utasítják Elnököt hogy Kováts György hátralékját 12 koronát törvényesen hajcsa be és Kriszt Aurel urat meg egy szolitasék fel a gazdasagba belépésre ha nem akar törvényesen követelje

Másodszor felhozatot hogy a kerületbe egész nyáron az apró jószág töb karokat okozot: tehát a jelen lévő gazdák elhatározta hogy csak cseresznye érésig engedi meg tovább nem pásztor utasítatik ellővődőzni vagy elvéni és határra kidobni.

Töb tárgy nem levén Elnök megköszönvén a gazdák megjelenet a gyűles bezáratot

Kelt Szatymazon 1907 Deczember 8 dik napján

Jelen voltunk

Gavalér Antal x

Kormányos Albertné x

Szász József x

Kormányos György x

Kováts György x

Vetró Barna Lőrincz

elnök

Mivel a jelen levő gazdák irni nem tudvan néviró Vetró b. Lőrincz

**

[60]

1908 dik évben

Bevétel	Kor.	filer	Kiadás	Kor.	filer
a 1907 dik évi 30 kr. 84 fi			pásztornak 1907 dik évre	10	
követelésből bejöt	18	48	adóba fizetem	23	42
1908 dik évre maig bejöt	52	18	Cseléd adó	1	20
a bevétel összege	71	02	permetező gumi és		
1906. 7. 8. dik evről követelés	37	60	réz cső	2	60
összesen	108	62	Ismét reperaczió	2	60
Haminden követese bejőne			pásztor bére	40	
a gazdasagnak maradna készpéze	20 kr.	80 filer	Elnök tisztelet díja	8	
			a kiadás összege	87	82

**

[61–62]

Jegyző Könyv

Felvétetet Szegeden 1908 Deczember 8 dik napján mely megtartatot Lipai Péter bormérő helyiségébe jelen voltak az alolírotak.

Vetró b. Lőrincz gazdasági elnök a számadt elő mutatja mit megvizsgatak következő kepén találtatot

1908 dik évi bevetel volt 71 korona 2 filér

a kiadás összege volt 87 82 filér

követelese van a gazdaságnak 37 60 filér

a jelen levő gazdaság az elnök számadását elfogadta es neki a felmentvény megata Elnöknek ismét meglelet választva Vetró b. Lőrincz t. d. 8 koronaba alapítatot meg.

Pásztornak nem volt töb ajalkozó mint Sulik József tehát pasztornak Sulik Jjózsef let meg fogadva évi 40 korona fizetése 1909 dik évi Szent Józseftől egészen 1910 Szent József napjáig melyert köteles egész éven át a mi csak a kerületbe van mindenről számolni és ha kártörténik az meg fizetni és minden szaz út szőlő után egy kéve veszője jár a jelen levő gazdák elhatározták apró jószágot a hőgybe csak cseresznye érésig kacsat semi áron nem szabad tartani a gazdaság csószbér fejebe 2 koronat szedet mit a pásztor köteles az beszedni es az előknek át számolni fizetesi pedig kétszer őszel és tavaszal kapja

Töb tárgy nem léven elnök megköszönnvén a gazdaság megjelenését a gyűlés bezárja
 Jelen voltunk Vetró b. Lőrincz
 Mészáros György Elnök
 Fodor Péter
 Kormanyós Albertné x
 Börtsök Lajos

**

[63]

1909 dik évben

Bevetel	kor	filer	Kiadás	kor	filer
1908 dik evről marat kész.pénz	2		adóba fizetem	12	71
mai napig csőszbérből	53	36	cseled ado	1	20
37-kor 60-filér regebi követésből	19	60	egy új ajtóhoz deszka	4	20
összesen	74	96	két új sarokvas heveder	1	60
1909 dik evi követelés	18	42	Kis Mihálynak [...]	5	
összesen	93	38	ablak reperaczió		80
eből levonva a kiadás összege	75	31	permetezőbe egy nagy gumi	1	
maradna ha minden követeles bejöne	18	07	pásztor bére	40	
			Elnök t. d.	8	
az 1906. 7. 8. évről Kovács György			gazdasági költség		80
től 18 korona követeles leírandó			Kiadás összege	75	31

**

[64-65]

Jegyző Könyv

Felvétetett Szatymazon 1909 Deczember 8 az alpári hegyi gazdaság gyűléséből jelen voltak az alol írotak

Vetró b. Lőrincz Elnök a gyűlést megnyitja a mult évi jegyző Köny felolvastatot es tudomasul vetet

Elnök bemutatja 1909 dik évről a bevétel és kiadási rovatokat mel következő képen találtatot

1909 dik evi bevetel volt	74 kor	96 filer
Enek Elenébe a Kiadás	75	34 fi
Követelés be van	18	42

a jelen levő gazdak az Elnök szamadását megvizsgálták hűnek találtatot es neki a felmentveny megadatot. Elnök kéri a jelen levő hogy válaszanak Elnökött. Elnöknek meg let választva egy hangulag Vetró b. Lőrincz tisztelet dija 6 korona let megadva

Következik a pásztor fogadás

Paszternak meglet fogadva Sulik Jozsefet évi bere 40 korona melyert köteles 1910 szent József napjától egészen 1911 dik évi Szent József napjaig a keruletet őrizni a mult évi feltétek melyet

Kelt mint fent

Jelen voltunk		Vetró b. Lőrincz
Börtsök Lajos	Kormányos György	Elnök
Fodor Péter	Szász József	Mészáros György
Kovács György	Gavalér Antal	Juhász Mihál

a jelen levő gazdák a permetezőt elérverezték

Töb igerőknek megvete Mészáros György 13 koronaért mit azonal kifizetet.

Vetró b. Lőrincz Elnőknek

**

[65]

1910 dik Evre

Bevétel	kor.	filér	Kiadás	kor.	filer
Permetőzőé kaptam	13		adóba fizetém	6	
Csőszbérből bejött mai napig	36	44	cseléd adó		
mult évről maradt pénz		7	2 fuvar tapasztani földér	3	4
összesen	49	51	pásztor bére	40	
			Elnők t. dija	8	
			összesen	58	24
			Levonva ebből a bevételek	49	51
			Marad elnök által kifizetett		
			összegben	8	73
Ennek fedezetére fenn áll a gazdáknál kintlevő tartozásokban				35	34
				8	73
			keszpez maradvany	26	61

**

[66–67]

Jegyző Könyv

Felvétetet Szegeden 1910 dik évi december 8 dik napján az alpari hegyi gazdasag gyülesebol amely megtartatot Lipai féle bormérő helyisegbe

jelen voltak az alol irotak

Vetró b. Lőrincz elnök a gyűlest megnyitván a mult évi jegyző könyv felolvasasa után bemutatja az 1910 évi bevétel es kiadasi rovatokat mit a jelen levő gazdak megvizsgaltak es következő képen talaltatot

az 1910 evi bevétel mai napig 49 kor. 51 filer

kövelele van kint 35 – 34

ez kitesz összesen 84 kor. 85

Enek elenébe a kiadás összege 58 k 24 f

tehat ha minden követeles bejön keszpez maradna 26 k 61 f

a jelen levő gazdag elnök számadását jova hagy és neki a felmentvény megadatot.

Ezek után elnök megköszönnén a gazdasag bizalmát és kéri hogy először is válaszanak Elnököt. elnöknek meglelet valasztva Vetró b. Lőrincz t. d. 8 kr alapitatot meg

Következik a pásztor fogadás pásztornak jelentkeztek mai napig Sulik József Szanka János

pasztornak meglelet fogadva Sulik Jozsef

Evi bere 40 kor. melyért köteles 1911 dik évi szent Jozsef napjától kezdve egészen 1912 dik évi szent Jozsef napjáig tartozik a hegyet hűen őrizni és amicsak az árkon belől van mindenről számolni és ha kár történe azt tiszteségesen megteríteni tartozik. a kirót csőszbert a pásztor szedibe mível az elnöknek át számol bérít pedik kétszer kapja őszel és tavaszal a gazdasag csőszber fejébe száz utankint 2 koronat szedet. a pásztornak pez berin felől száz utankint egy kéve vesző is jar mit a gazdaktol tavaszi metszés kor kapja. apró jószágot pedig minden gazda saját szőleibe tarthat szolő ereskor tilos szabadon tartani más szőleibe

Tob tárgy nem leven Elnök megköszönvén a gazdák megjelenését a gyűlést feloszlata

Gróf Sándor
Szász József
Guba István
Bárkányi János

Kelt mint fent
Jelen voltunk
Mészáros György
Juhász Mihály
Kovats György

Vetró b Lőrincz
Elnök
Börtsök Lajos

**

1911. és 1912 dik évre

<u>Bevétel</u>	Kor.	filer	<u>Kiadás</u>	Kor.	filer
1910 évről maradt pénz	26	61	1911 dik évi adó	9	50
1911 évi bevétel volt	71	78	cseléd adó	1	20
1912 re bejött mai napig	36	32	egy szál deszka padnak	1	88
a két évi bevétel összege	134	71	pasztor bére	40	
csosz fogadasnal Fodor Péter	1	80	Elnök t. díja	8	
Bárkányi János	1	40	1912 evi adó	9	
a két évi bevetel őszege	138	91	cseléd adó	1	20
Enek elenébe a kiadás	122	62	ablak reperáció	1	
készpez maradt	16	19	két kocsi földér	2	64
			ajtora heveder		20
			pásztor bére	40	
			Elnök t. díja	40	
			a ket évi kiadás	122	62

**

[69]

Jegyző Köny

Felvétet Szatymazon az Alpári hegyi gazdaság gyűléséből melytartatot a gazdasági csosz házban 1911 évi október 15 dik napján jelen voltak az az alol irotak

Vetró b Lőrincz Elnök a gyűlést megnyitja és jelenti hogy azért volt kéntelen ilen szokatlan időbe gazdaság gyűlést csosz fogadasra össze hívni mert Sulik József pásztorunk kijelentete hogy ő a kerületből már November 11 ő én el akar költözni ráczkertre. a jelen levő ugy határoztak hogy megengedik ugyan Sulik Jozsefnek az elköltözést de neki felelősnek kel leni 1912 dik évi szent József napjáig mit Sulik József el is fogadot.

Ezek után Elnök jelenti hogy van it egy ember Gyuris Gábor nevezetű ki hajlandó volna Jövő évre beszegődni és hogy a ház üresen ne maradjon Sulik József elköltözése után azonal ide hurczolkodik Elnök ajalja meg fogadásra Azután ajalkozó Gyuris Gábort a gazdaság meg fogadta 1912 evi szent József napjától egészen 1913 dik évi szent Jozsef napjáig évi bére 40 korona múlt évi feltetelek melyet Elnök jelenti hogy ezévi szamadást nem teheti meg mert korai és nincsen készen a csosz bér meg nincs beszedve az Elnök jelentesit a gazdak tudomásul veték és a szamadást 1911. 1912 pásztor fogadásra halasztota.

Felmaer Sándor
Kormanyos György
Fodor Péter

Jelen voltak
Szász József
Farkas István

Vetró b Lőrincz
Elnök
Kováts György
Juhász Mihály

**

Jegyző Könyv

Felvetetet Szegeden 1912 evi Deczember 22 dik napján az alpári hegyi gazdaság gyűléséből mely meg tar a rákoczi téren Zombori Imre vendéglőjében

jelen voltak Vetró b Lőrincz elnök Fodor Péter Barkanyi János és Kormányos Albertné

Vetró b Lőrincz gazdasági Elnök hivatkozván a gazdaság csekély számú megjelenésére és kéri hogy határozanak hogy meg tarcsuk é a szamadást és csősz fogadast Fodor Péter azt az ajánlatot tete hogy vegezők el a gyűlést olyan formán hogy a meg fogadot pásztornak kötelesege legyen a kialitot jegyző könyvet alá írás veget a jelen nem volt gazdáknak bemutatni és a ki nem találja jónak azt írja alá hogy kifogásolom vagy pedig hogy elfogadom és ha töben lesznek a kifogásolók akkor új gazdaság gyűlés lesz össze hívandó

Ezek után Elnök elő mutatja 2 évi beveteli es a kiadási rovatokat mely szerint

a ket évi bevétel volt összesen 138 – 91

a kiadas összege 122 – 62

készpez 16 – 29

követelés van 23 – 76

ha minden követelés bejön lesz pénz 40 05

a jelen levő gazdák elnök szamadását elfogadták es neki a felmentvény megadni javasolja Elnőnek ismét meglet választva Vetró b Lőrincz egy hangulag Következik a pasztorfogadás pásztornak jelentkeztek Gyuris Gábor Ambrus Ferencz es Tabján János tehát a leg olcsób ajalkozo Gyuris Gábor volt kit a gazdaság meg is fogadot 30 korona évi béré melyért köteles 1913 dik évi szent Jozsef napjatol 1914 dik évi szent József napjáig a mi csak a kerületbe van mindenről számolni ha kár törtene azt téreteni tartozik és meg kap minden szaz út szőlő után egy keve veszőt a gazdasag ismet két koronat szedet száz utankint mit a pásztor szedbe és az Elnőknek át számolja és a fizetésit kétszer kapja őszel és tavaszal az apró josszag tartást még a pasztortol is meg tiltja a gazdaság senkinek nem engedi meg

Több tárgy nem levén elnök a gyűlést berekesztete

Kerem az aláírást a jegyző köny szerint

indokolni is lehet miért

Elfogadom

n.n.

Kifogásolom

n.n.

Vetró b Lőrincz

Elnök

**

1913 dik évben

Kiadás	kor	filer	Bevetel	kor	filer
adoba fizetem	9	30	1912 dik évről marad	40	
Pasztor bere	30		1913 evben mai napig	33	58
Cseléd adó	1	20		73	58
Elnök t. díja	8		Fodor Péter	2	
gazdasági kötség	3		Grof Sándor	4	
foglalo a pásztornak	2		Börcsők Lajos	2	
a kiadás összege	51	50	Bevetel összege	81	58
			levonva a kiadást	51	50
			marad készpénz	30	08
			követelésben	21	30
			összesen	51	38

**

[72–77]

Jegyzőkönyv

Felvétetett Szeged–Szatymaz Alpari hegyi gazdaság csószházában. 1913 év deczember hó 8 –

Jelenlevők

Vetró Barna Lürincz elnök, Börcsők Lajos, Gróf Sándor, Fodor Péter, Szász József, Gavallér Antal, Juhász Mihály gazdasági tagok. –

Elnök az ülést megnyitván az évi számadását ismerteti elsősorban is.

– amely szerint m. évi pénzmaradvány volt	40	—
befolyt ez évben őrzési díjban	41	58
összesen	81	58

Ezzel szemben számadásában részletezettek szerint kifizetett	51	50
marad készpénz	30	08

amelyet ezúttal a gazdaság rendelkezésére bocsájt.

Előadja továbbá hogy a gazdaság tagjai ez idő szerint

Vetró B. Lőrincz	225	út szőlővel
Bárkányi János	77	” ”
Temesvári István	100	” ”
Fodor Péter	180	” ”
Gera Erzsébet	114	” ”
Kovács Teréz	400	” ”
Parragi Ferenczné	48	” ”
Kovács György	100	” ”
Farkas István	100	” ”
Guba István	100	” ”
Juhász Mihály	100	” ”
Börcsők Lajos	100	” ”
Gróf Sándor	200	” ”
Szász József	230	” ”
Mészáros György	100	” ”
Felmayer Sándor	428	” ”
Kormányos Albertné	100	” ”

["] Györgyné	95	"	"
Gavallér Antal	311	"	"
a gazdasághoz tartozik tehát	3158	út szőlő	

A kimutatott 3158 út után utankint 2 fillérjével számítva
esedékessé vált őszi díjban
Ebből kifizettetett

63 16
41 58

	hátra van:		
Bárkányi Jánosnál	1	54	
Kovács Ferencznél	8	–	
Parragi Ferencznél	–	96	
Mészáros Györgynél	2	–	
Korményos Györgynél	1 k	90 f	
Gavallér Antalnál	3 k	–	
Szász Józsefnél	2 k	30 f	
Fodor Péternél	1 k	60 f	
Gera Erzsébetnél		28 f	

összes 21 k 58
mind összesen 63 16

Ezek szerint az 1914 évben felmerülő kiadásokra fedezet van

készpénzben 30 k –
követelésben 21 k 58
összesen 51 k 58

Az előterjesztett számadást a gazdaság elfogadja s számadó elnök részére a felmentvényt a szokott ivás fentartása mellett megadja.

Előadja továbbá gazdasági elnök, hogy a gazdasági csőszház tetőzetének északi része annyira elavult, hogy annak helyre állítása továbbra el nem odázható.

A gazdaság a előadottakról meggyőződven, a tanya tetőzetének helyreállítását a következő költségben állapítja meg:

3 ezer zsindeley á 22 k	66	–
10 db lécz	2	40
fuvar költség	3	–
szegekre	2	50
2 db ablak	12	–
munkadíjban	20	–
összesen	105	90

Ezek után megállapítja a gazdaság 1914. évre vonatkozó költség vetését a következőkben:

Csősz bére	40	
Adóra	11	90
ház javíttatásra	105	90
előre nem láthatókra	12	20
összesen	170	00
Erre fedezet van a készpénz s követelésben	51	58
fedezetlen	118	42

Kimondja egyben a gazdaság, hogy a fedezetlen 118 k 42 fillért nem az eddigi szokás szerint 100 utankint, hanem □ ölenkinti arányban rója ki s megbizza a gazdaság elnököt, hogy a költségeket ily arányban szereztesse be.

Egyben arra való tekintettel, hogy a csőszház tetőzete csak az esetben állítható helyre, ha az előirányzott összegek a jövőévben befolyznak, – felkéri a gazdaság a tagokat, hogy az 1914 évre magállapítandó összeget 1914 év nov 1 ig lehetőleg fizessék be.

Ezek után a csősz fogadás következett napirendre, – amelynek folyamán a jelentkező Gyurics Gábor, Dinnyés Mihály, Vöő István közül szavazattöbbséggel Gyurics Gábor választatott meg a költség elő irányzatilag előirányzott 40 K évi bér mellett.

Végül elnök ebbeli tisztjéről lemond, s elnökké Gróf Sándor választatott meg, ki is a bizalmat megköszönvén, – a gazdaság készpénzét tevő 30 k 08 fillért átveszi. A gazdaság lemondott elnök érdemét méltatva, – [...] köszönetet szavaz.

Több tárgy nem lévén, elnök az ülést bezárja.

Felolvasás és helybenhagyás után aláíratott.

Kmf

Gróf Sándor
jkv vezető
Börtsök Lajos

Vetró b. Lőrincz
Fodor Péter
Juhász Mihály x
Gavaler Antal x
Szász József

**

[78]

Pénztári napló 1914 évről

	Bevétel	Kiadás
1914 júni 26. Adóban		
1914 évi I-II. negyedre		4. 73
1914 évi III IV		4. 65
M. évi pénztári készlet	30. 08	
csőszbér hatralékban befolyt	21. 58	
f évi csőszbérben befolyt	34. 31	
A pásztor évi 40 K pásztorbérében kifizettetett		30. –
összesen	85. 97	39. 38
levonva a bevételből a kiadást	39. 38	
marad pénz készlet	46. 59	

Szegeden, 1914 év deczember hó 20

Gróf Sándor
gazd. elnök

**

[79–86]

Jegyzőkönyv

Felvétetett a Szatymaz-alpári szőlő gazdaságnak Szegeden, 1914 évi deczember hó 20. a Regdon féle vendéglőben tartott évi rendes gyűléséről.

Jelen levők

Gróf Sándor gazdasági elnök. Börtsök János, Fodor Péter, Luteranus Mihály, Bárkányi János, Kovács György és Szász József gazdatársak.

Elnök a megjelent gazdátársak szívélyes üdvözlése után a gyűlést megnyitottnak nyilvánítja.

Az elmúlt gazdasági évet illetően jelenti egyben, – hogy a szőlők őrzése tekintetében számos panasz merült fel. – Ezen azonban segíteni módjában nem állott mivel Gyuris Sándor gazdasági pásztor hadba vonult s felesége többszöri figyelmeztetése dacára sem látta el a pásztori teendőket akként, – amint azt ellátni kellett volna. – A hiányos felügyeletből azonban valamása szerint egyik gazdátársat sem érte valamely nagyobb megkárosodás.

Jelenti továbbá hogy a múlt gazdasági gyűlés azon határozatának, hogy a gazdasági csőszház gyökeresen helyre állíttassék, – érvényt nem szerezhettek, – mivel részint a hadi állapot okozta nagymérvű drágaság, részint a teljes termés hiánya miatt a gazda társak nem tartották a csőszbér felemelését, – habár csekély összeggel is megadhatónak. – E mellett a pásztor neje is a f. évi csőszbérből csupán annyit szerzett be, hogy évi járandóságát fedezze. – Ezen körülmények miatt a csőszház kijavíttatását nem eszközölhette.

A gazdaság pénztári állapotát ezen jkv előbbi oldalon található pénztári napló tünteti fel,

– amely szerint bevétel volt

	85 k.	97 f
kiadás	39 k	38 f
	46 k	59 f

a gazdaság rendelkezésére áll tehát

A csőszbér befizetését a következő táblázat tünteti fel:

név	fizetendő volt	fizetett	Hátra van
Vetró B. Lőrincz	4. 50	—	fizetve 4. 50
Bárkányi János	1. 54	1. —	— 54
Temesvári István	2. —	2. —	—
Fodor Péter	3. 60	—	3. 60
Gera Erzsébet örök	2. 32	2. 32	—
Tari Ferenc	4. —	4. —	—
Kovács Teréz örök	4. —	2. —	fizetve 2. —
Parragi Mihály	— 96	—	— 96
Kovács György	2. —	2. —	—
Farkas István	2. —	2. —	—
Guba István	2. —	—	fizetve 2. —
Juhász Mihály	2. —	1. —	1. —
Börcsök Lajos	2. —	—	fizetve 2. —
Gróf Sándor	4. —	—	4. —
Szász József	4. 60	2. 30	2. 30
Mészáros György	2. —	2. —	—
Ketter József	9. 58	9. 58	—
Kormányos Albert	2. —	1. —	1. —
” György	1. 90	—	1. 90
Gavallér Antal	6. 22	3. 11	3. 11
összesen	63. 22	34. 31	28. 91

Kéri, hogy ezekben tett jelentése fogadtassék el. –

H

A tett évi jelentést a gazdaság tudomásul veszi.

Elnök megköszönve a gazdaság szíves bizalmát bejelnti, hogy megbízatásának ideje lejárván, miért is elnöki tisztéről lemond s kéri, hogy miután egyéb teendői minden idejét teljesen igénybe veszi s így legjobb akarata mellett sem képes a tisztelet úgy betölteni amint azt szeretné, – más elnök választassék s annak elnöklése alatt folytattassék a gyűlés. –

Egyben a gazdaság tulajdonát tevő 46 K 59 f készpénzt a gyűlés rendelkezésére bocsátja.

H

A gazdasági gyűlés volt elnök személyéhez ragaszkodik, mivel azonban elnök ismételtelen kijelenti, hogy ezen tisztelet elfoglaltsága miatt legjobb akarata mellett sem töltheti be, a közgyűlés egyhangúlag Börösök Lajos gazdátársat választja meg elnöké.

Ujjonnan megválasztott elnök a bizalmat megköszönve, – előadja, hogy ezen tisztelet csak úgy töltheti be kellőleg, ha eljárása közben a gazdátársak is támogatják.

Amidőn a gazdátársakat erre ez úttal is kéri, a gazdaság 46 K 59 f készpénzét átveszi.

Ezek után elnök a csősz fogadást tüzi ki napi rendre. – Nála egyedül Dinnyés Mihály jelentkezett, – aki évi fizetésben 52 Koronát kér, – igényli ezen felül hogy 100 út szőlőnkint 1 kéve vessző adassék és részére a gazdaságban átvonuló út fűtermése biztosíttassék. Ezekkel szemben kötelezettséget vállal arra, hogy a szőlő hegyet hűen őrzi s a gazdasági csőszház kisebb javítási munkálatait – minden reáfizetés nélkül – teljesíti.

A gazdaság Dinnyés Mihályt a felsorolt díjazás mellett felfogadja, ki is a pásztorságot Szt. József napján veszi át. A kikötött 52 k évi bér fele a gazdasági év nov 1 én, maradik fél pedig a gazdasági év elteltével Sz. József napján válik esedékessé.

Előadja ezek után elnök, hogy volt pásztor felesége a szőlő hegyből eltávozott s így hagyva gazdasági csőszház, – mint az egész szőlő hegy felügyelet nélkül áll.

Javasolja ezért, hogy a volt csősz béréből visszamaradt 10 K keretein belül a szomszéd hegy pásztorra bíztnék meg a gazdasági javak megőrzésével mind addig, – amíg újabb pásztor az őrzést megkezd.

A gazdaság előterjesztést elfogadja s megbizsa elnököt, hogy ilyen értelemben intézkedjék –

A gazdaság 1915/1916 gazdasági évre vonatkozó költség előirányzatát a következőkben javasolja elnök megállapítani.

Bevétel

M. évi pénzlészlet	46 K	59 f
M évi csőszbér hátralékból	28 K	91 f
Folyó évi " "	63 K	22
összesen	138 K	72

Ezzel szemben

kiadások

adóra	10 –
csősz bérére	52 –
épület javítására	60 –
az út fűtermésének béréhez	6 –
előre nem látható kiadásokra	10 72
összesen	138 72

kiadás ugyanannyi mint a bevétel. –

A gazdaság a költségvetést elfogadja s megbizza az elnököt egyrészt azzal, hogy a gazdasági fűtermését annak idején bérelje ki, másrészt, hogy a gazdasági csőszház legszükségesebb javítását saját hatáskörében teljesítse, – s a megmaradt összeget az épületnek jövőben való gyökeres helyre állítása érdekében tegye félre.

Előadja még elnök, hogy a gazdasági csőszház épületének javítási munkálatainak költségét csupán azon gazdák viselik, – akik a gazdaságnak tagjai

Mivel a csőszház s annak 74 ööl telke a gazdaság összes tagjainak tulajdonát képezi ugyanazért annak javítási költségét is méltányos hogy a tulajdonosok összesége fedezze.

Javasolja ennél fogva, hogy azon tulajdonosok, – akik a gazdaságnak nem tagjai hivatnának fel arra, hogy a gazdaságba belépjenek, esetleg a csőszház s annak telke iránt fennálló tulajdon jogokról mondjanak le.

A gazdaság a tett előterjesztést elfogadja és a szükséges felszólítással az elnököt bizza meg. –

Több tárgy nem lévén elnök az ülést bezárja.

Kmf.

Gróf Sándor
jkkvvezető

Börtsök Lajos
elnök
Fodor Péter
Luteránus Mihály
Bárkányi János
Kovács György
Szász József

**

[87]

Pénztári napló az 1915. évről.

				Bevétel	Kiadás
1914	dec.	20	Mult évi pénztári készlet	46. 89	—
"	"	"	Pásztornak foglaló	—	2. 00
"	"	"	Gazdasági ülésre meghív. lev. lap.	—	1. 00
"	"	22	A gazdasági csőszház tűzbiztosítsa	—	4. 64
1915	márc.	25	Csőszbér az 1914-15 év II. felére Kócsónak	—	10. 00
"	júni.	25	Adóba I-IV. negyedre 1915. évre	—	9. 30
1914-1915	évről		Csőszbér hátralékban befolyt.	28. 91	—
1915	aguszt	7	Gazdasági cseléd után adó	—	1. 20
"			Csőszház javításra kiadás: Zsindely 14.50 + 9 K.	—	23. 50
"	"	"	Ácsmunkáért Juhász Mih. bácsin.	—	19. 76
"	"	"	Szeg.	—	1. 44
"	"	"	Mész.	—	— 50
1915	nov	7	Pásztor bér fél évre.	—	25. —
"	dec.	23	A gazdasági csőszház bizt. 1916. évre	—	3. 64
1916	jan.	8	Az 1915-16. gazd. évre csőszbér	44. 48	—
Összesen				119. 98	101. 98

A 1915-16 évb levonva a bevételből	119 k	98 fillérből
" " " a kiadott	101 k	98 fillért
Marad pénzkészlet:	18 k	00 fillér

1916 január 25-én pásztornak előleg: 00 k 80 ” ”
Készpénz maradt 17 k 20 fill.

[88]

A csőszbér befizetését a következő táblázat tünteti föl.

Név	Fizetendő összeg	Fizetett	Hátralék
1. Bárkányi János	1. 54	0. 77	0. 77
2. Börsök Lajos	2. 00	2. 00	—
3. Farkas István	2. 00	—	2. 00
4. Fodor Péter	3. 60	—	3. 60
5. Gavallér Antal	6. 22	3. 11	3. 11
6. Gál Erzséb. Kovács Teréz örök	4. 00	4. 00	—
7. Gróf Sándor	4. 00	—	4. 00
8. Guba István	2. 00	2. 00	—
9. Juhász Mihály	2. 00	1. 00	1. 00
10. Ketter József	9. 58	9. 58	—
11. Kovács György	2. 00	2. 00	—
12. Kormányos György	1. 90	1. 90	—
13. Kormányos Albertné	2. 00	1. 00	1. 00
14. Luteránus István	1. 16	1. 16	—
15. “ Mihály	1. 16	1. 16	—
16. Mészáros György	2. 00	2. 00	—
17. Paragi Mihály.	0. 96	—	0. 96
18. Szász József	4. 60	2. 30	2. 30
19. Tari Ferenc	4. 00	4. 00	—
20. Temesvári István	2. 00	2. 00	—
21. Vetró B. Lőrinc	4. 50	4. 50	—
Összesen:	63. 22	44. 48	18. 74

[89]

A gazdaságnak tehát 1916 február 2. án volt készpénze, 17.20 Kor. szóval: Tizenhét K. 20 fill. és csőszbér hátralékban 18 Kor 74 fillér: szóval: Tizennyolc korona 74 fillérje. 1916. év január 25. én a csőszbér második feléből Nyolcvan fillér előleg adatott Dinnyés Mihály pásztornak.

Ezen 80 fillért levonva 25 Kor. hátralevő béréből mar. fiz. 24 K. 20 f.

**

[89–90]

Jegyzőkönyv

Felvétetett Szegeden, a Szatymaz–alpári hegyi gazdaság csőszházában 1916 év február ho 2 én tartott gazdasági gyűlésről.

Jelenlevők

Börcsök Lajos elnök, Fodor Péter, Gróf Sándor, Juhász Mihály, Gavallér Antal és Szász József gazdák.

Elnök az ülést megnyitja s előterjeszti a fentiek szerint részletezett m. évi számadást,

amely szerint bevétel volt	119 k 98 f
kiadás	<u>102 k 78 f</u>
maradt készpénz	17 k 20 f

Van ezen felül csöszbér hátralékban 18 K 74 f.

A gazdaság az előterjesztett számadast elfogadja.

Elnök, miután megbízatása a mai napon lejárt, az elnöki tisztről lemond és kéri a gazdaságot, hogy újabb elnököt válasszon.

A közgyűlés amidőn az elnök eddigi működéséért köszönetet szavaz, – egyben elnököt újból egyhangulag megválasztja, s felkéri egyben, hogy miután pásztor eddig nem jelentkezett, – az esetleg jelentkező pásztort, – lehetőleg a m. évi fizetett bér mellett fogadja fel.–

Több tárgy nem lévén, – elnök az ülést bezárja.

Kmf.

Gróf Sándor
jkv vezető

Börtsök Lajos
elnök.

Fodor Péter
Gavallér Mihály
Juhász Mihály
Szász József

**

[91]

Pénztári napló az 1916. évről.

			Bevétel.		Kiadás.	
			Kor.	fill.	Kor.	fill.
1916	febr.	2				
"	"	"				
"	márc	25.				
"	"	"				
"	apr.	22				
"	szept	2				
"	"	"				
"	"	26				
"	dec	8				
"	"	10				
"	"	13				
"	dec	17				
"	"	17				
Mult évi pénztár készlet			17	20	—	
Csöszbér hátralékban befolyt			18	74	—	
Pásztor bére II. félévre. 1915/1916			—		24	20
Pásztornak előleg 1916-17. évre			—		6	—
Csöszház javításra Juhász Mihálynak			—		10	—
Gazdasági család adó			—		1	22
Pásztor bére I. félévre 1916-17			—		22	06
Fűbér díj az 1914.-15. és 16. évre.			—		2	88
Mész és homokra fiz. Kovács György			—		3	—
Gazdasági csöszház biztosít. 1917			—		3	64
Gazdasági gyűlés hirdetése.			—		1	60
Csöszbérben befolyt 1916. dec. 17-ig			40	61	—	
Összesen:			76	55	74	60
Levonva a bevételből a kiadást			74	60		
Marad még készlet			1	95		
Csöszbér hátralék az 1916-17. II. felére			22	61		
Vetró B. Lőrinc dec. 24. fizetett			2	25		
Hátralék marad.			20	36		

Jelen votunk és az elnöknek a fölmentvényt megadtuk.

Vetró B. Lőrincz
Börtsök Lajos

Mészáros György

Gróf Sándor
Kovács György

**

[92]

A csőszbér befizetését a következő táblázat tünteti föl.

Sor sz.	A gazdák nevei.	Fizetendő		Fizetett		Mikor	Hátralék		Mikor
		K.	f.	K	f.	fizetett	K	f.	fizetett
1	Bárkányi János.	1	54	—	77	X / 31	—	—	
2	Börtsök Lajos.	2	00	1	—	” ”	1	—	XII / I
3	Farkas István.	2	00	1	—	” ”	1	—	X / 31
4	Fodor Péter.	3	60	1	80	” ”	—	—	
5	Gavallér Antal.	6	22	3	11	” ”	—	—	
6	Kovács Teréz örök.	4	00	2	—	” ”	2	—	XII / 14
7	Gróf Sándor.	4	00	2	—	” ”	2	—	XII / 17
8	Guba István.	2	00	1	—	” ”	1	—	X / 31
9	Juhász Mihály.	2	00	1	—	” ”	—	—	
10	Ketter József.	9	58	4	79	” ”	—	—	
11	Kovács György.	2	00	1	—	” ”	1	—	X / 31
12	Kormányos György.	1	90	—	95	” ”	—	—	
13	Kormányos Albertné.	2	00	1	—	” ”	—	—	
14	Luteránus István.	1	16	—	—	” ”	—	—	
15	” ” ” ” Mihály.	1	16	—	58	” ”	—	58	X / 31
16	Mészáros György.	2	00	1	—	” ”	1	—	X / 31
17	Paragi Mihály.	0	96	—	48	” ”	—	—	
18	Szász József.	4	60	2	30	” ”	—	—	
19	Tary Ferenc.	4	00	2	—	” ”	—	—	
20	Temesvári István.	2	00	1	—	” ”	—	—	
21	Vetró B. Lőrinc.	4	50	2	25	” ”	2	25	X / 24
Összesen:		63	22	31	03				

**

[93]

A csőszbér fizetését a következő táblázat tünteti föl.

Sr szám	A gazdák nevei	Fizetendő		Fizetett		Mikor	Hátralék		Mikor
		K.	f.	K	f.	fizetve lett	K	f.	fizetett
1.	Bárkányi János	2	30						
2.	Börtsök Lajos	3	—						
3.	Farkas István	3	—						
4.	Fodor Péter	5	40						
5.	Gavallér Antal	9	26						
6.	Kovács Teréz	6	—						
7.	Gróf Sándor	6	—						
8.	Guba István	3	—						
9.	Juhász Mihály	3	—						
10.	Kétter József	14	38						
11.	Kovács György	3	—						
12.	Kormányos György	2	95						
13.	Kormányos Albert	3	—						

14.	Luteránus István	1	70						
15.	Luteránus Mihály	1	70						
16.	Mészáros György	3	–						
17.	Paragi Mihály	1	47						
18.	Szász József	6	75						
19.	Tari Ferenc	6	–						
20.	Temesvári István	3	–						
21.	Vetró B. Lorinc	6	62						
22.	Kriszt Ödön	12	–						
Összesen:		106	53						

**

[94–95]

Jegyzőkönyv.

Fölvétetett a Szatymaz–alpári szőlőgazdaságnak Szegeden, 1916. évi december hó 24. én a Lippai–féle vendéglőben tartott évi rendes gyűléséről.

Jelen voltak:

Börtsök Lajos gazdasági elnök, Gróf Sándor, Kovács György, Vetró B. Lőrinc, és Mészáros György gazda társak.

Elnök a megjelent gazdatársak szívélyes üdvözlése után a gyűlést megnyitja és előterjeszti a múlt évi bevételi és kiadási számadását.

mely szerint a bevétel volt:

a kiadás

maradt készpénzben

csőszbérben hátralékban

78 kor. 80 fill.

74 " 60 "

4 " 20 "

20 Kor. 36 fillér.

A gazdaság az előterjesztett számadást elfogadja az elnöknek fölmentvényt megadja.

Az elnök miután a megbízatása lejárt, az elnöki tisztről lemond és kéri a gazdaságot, hogy újabb elnököt válasszon.

A közgyűlés az elnök lemondását elfogadja és elnökül Fodor Péter jelen nem levő gazdatársat választja meg és számadási könyvnek átadásával Kovács Györgyöt bízza meg.

Börtsök Lajos elnöki tiszttét az ülés végeig megtartva indítványozza, hogy mivel a kiadások fedezésére az eddig utankint fizetett 2 fillér nem fedezi a kiadásokat az őrzési díj felemeltessék.

A közgyűlés egyhangulag 2 fillér helyett utankint az őrzési díjját 3 fillérben állapítja meg.

Ezek után a csősz fogadás tüzetett napi rendre.

Csősznek jelentkezett Herke István. Kovács György ajánlatára csősznek meg fogadja évi 52 Kor. évi bér és száz utankint 1 kéve vessző, esetleg e helyett fizetendő 30 fillér díjért.

Azonkívül a csőszház meszélére szükséges meszet és meszelőt a gazdaság adja.

Több tárgy nem lévén az elnök az ülést bezárja.

Kmf.

Börtsök Lajos
gazdasági elnök
Vetró B. Lőrinc

Mészáros György
Gróf Sándor

**

[96. üres oldal]

[97–100]

Jegyzőkönyv

Felvetetett Szegeden, az Alpari hegyi gazdaságnak 1919 év február hó 23 án Teréz u. 28 sz. bormérő helyiségében tartott gazdasági gyűléséről.

Jelenlevők.

Fodor Péter gazd. elnök. – Kovács György, Temesvári István és Gróf Sándor gazdatársak.

Elnök a gyűlést megnyitja s m. évre vonatkozó számadását a következőkben terjeszti elő:

M. évi közgyűlés alkalmával átvett pénztari maradványban	34 K	40 f
Befolyt ehhez 1918 évi díjakban	3 K	–
Börcsök Lajostól	3. K	–
Fodor Pétertől	5 K	40 f
Gavallér Mihálytól	6 K	–
Gróf Sándortól	6 K	–
Guba Istvántól	3 K	–
Juhász Mihálytól	3 K	–
Kovács Györgytől	3 K	–
Katona Ferentől	3 K	–
Mészáros Györgytől	3 K	–
Tari Ferentől	6 K	–
Temesvári Istvántól	3 K	–

Összesen 78 K 40 f

Kifizetett ebből:

adóban	15 K	80.
gyűlés hirdetési díjban	9 K	–
csősz ½ évi bérében	26 K	–
biztosítási díjban	3 K	64 f
meszelőért	8 K	–
mészért	2 K	–
szögért	60 f	
föld díjban	12 f	

Összesen 65 K 15 f

Maradt tehát pénz készlet 13 K 24 f

Követelése van ezen felül a gazdaságnak tagsági díjakban:

Bárkányi Jánostól	1918 évre	2 K	30
Farkas Istvántól	1918 "	3 K	–
Kovács Teréztől	1918 "	6 K	–
Ketter Józseftől	1918 "	14 K	38
Kormányos Györgytől	1917 "	2 K	95
" "	1918 "	2 K	95
Luteránus Istvántól	1918 "	1 K	70
" Mihálytól	1918 "	1 K	70
Paragi Mihálytól	1918 "	1 K	47 f
Szász Józseftől	1918 "	6 K	75 f
Vetró B. Lőrinctől	1918 "	6 K	62 f
Kriszt Ödöntől	1918 "	10 K	–

Összes követelés 59 K 82 f

Hozzá iratva ehhez a készpénzt

A gazdaság készpénze s követelési kiadás

amelyet terhel még, – a pásztor m. év II. felére eső 26 K bére. –

13 K	24
73 K	06

A gazdaság gyűlés az előterjesztett számadást tudomásul veszi.

Elnök ez után a beléhelyezett bizalmat amidőn megköszöni, – azután ezen tisztéről lemond. –

A gazdaság elnökké egy hangúlag Kovács Györgyöt választja meg, – aki amidőn kijelenti hogy a tisztelet köszönettel elfogadja, – egyben átveszi a gazdaság összes iratát, jegyzőkönyvi kötetit s a fentebb már kitüntetett 13 K 24 f készpénzt. –

Ezek után ujonan megválasztott elnök a gazdasági pásztor felfogadását tüzi napirendre. –

Egyéb jelentkező híján s azért is mivel ellene egyik gazdasági tag sem emel kifogást, gazdasági pásztorrá: Herke István jelenlegi pásztor fogadtatott fel, – akinek illetménye a következőkben állapittatik meg: Évi fizetés 52 K. – 100–100 ut szőlőnként 1–1 kéve vessző. – s a gazdaság épületében ingyenes lakás.

Egyéb tárgy nem lévén, – elnök az ülést bezárja.

Kmf

Gróf Sándor
jkwvezető

Fodor Péter
Temesvári István
Kovács György

**

[101]

Jegyzőkönyv.

Felvétetett 1919. év Deczember 8 án a Szatymazi alparhegyi gazdaság házban, és mint Kovács György elnök az évi számadást megtete a jelen levők előtt és a jelen levők el fogaták a számadást

és az évi bevétel.

Kor.	fil.
110.	26.
és a kiadás	123. 55

És a jelen levők meg fogaták a Szatymazi alparhegyi szőlőbe csöszül Kopasz Sándort az 1920 év Márczius 19 től 1921 év Márczius 19 ig és a szegődöt bére 52. kr. és egy pár meszelő és mész és egy kéve vessző és ezé a béré tartozik az árkon belőllevő tárgyakról felelni és a jelen levők meg alapították a gyűlésen a gazdaság gyarapodásának hogy a 1920 évben 6 koronákat szednek százankint mert mult évi bevétel nem let elég a kiadásra a drágaság véget

Elnök Kovács György

Gazdák.

Jelen voltak és alá írotak.

Kormányoss István.

Juhász Mihály

Keter József.

Mészáros György

Gavalér Antal.

Pásztor Kopasz Sándor.

1918 rol. 1919 re átvetem

10 Kor 10 fil.

és elmaradt csösz bért behajtatam

6. 6

és 1919 év bevétel

110. 26

Kiadás adó 20 K 91 f bisz 3 K 64 f oszlop 5 K szög 3 K vödör 25 K föld 12 K csöszbér 52 Kor. és a [...] csösznek 2 kor előleg. 123 K 52 f.

**

Jegyzőkönyv

Felvetetett a Szegeden 1920 év decz 8 án az alpári hegyi gazdaság közgyűléséről.

Jelen vannak:

Kovács György elnök, – Kovács István, – Vetró B. Lőrincz, Gróf Sándor, – Fodor Péter, – Mészáros György, Tari Ferenc és Temesvári István.

Elnök az ülést megnyitja, – s előterjeszti, hogy az elmúlt 1920 évben megállapított hozzájárulási költség 100 utankint 6 Krat ...184 K 60 ft tett ki.–

Kiadás volt erre:

a m évből tartozáskint fenmaradt:

13 K 29 f.

[...] 10 K1 mész

30 K –

[...] beszerzes

20 K –

adó

4 K –

összesen

67 K 29 f

marad

117 31

Terheli ezt f. évi csöszbérben

52 –

marad

65 K 31

amely a következő évi kiadásokra marad meg.

H

Tudomásul vétetett.

Elnök ezek után ezen tisztéről lemond s kéri a gazdaságot, hogy újabb elnököt választana.

H.

Elnökké közakarattal újból Kovács György választatott meg s részére 20 K tisztelet díj állapított meg. –

Elnök ezek után a pásztor következő évi bérének megállapítását tűzi ki tárgyalásra.

H.

A gazdaság, figyelemmel a folyton fokozódó drágulására a csöszbért az eddigi 52 Krról 120 Koronára emeli fel s továbbra is fentartja előzőleg hozott azon határozatát, – hogy minden gazdától 100 utankint 1 – 1 kéve vesszőt ad. – Kap ezen felül a gazdasági épület külön meszeléséhez 10 kg meszet s 1 pár meszelőt.

Ezek után a pásztor fogadása tüzetett napirendre.

H.

Pásztorra Kopasz Sándor választatott meg. – akinek a fentebb megállapított szolgáltatások s készpénz ellenében kötelessége, – a gazdaság területén levő összes termények s tárgyakra felügyelni.

Vetró Barna Lőrincz gazdátárs,– figyelembe véve azt, – hogy az eddig fizetett 100 utankint 6 K. a folyton fokozódó kiadásokat nem fedezi, – azon indítványt teszi, – hogy a hozzájárulási költség 100 utankint 10 Koronában állapittassék meg.

H.

A gazdaság a tett indítványt egyhangúlag elfogadja.

Több tárgy nem lévén.

H

Elnök az ülést bezárja.

Kmf

**

[105–107]

Jegyzőkönyv

Fölvétetett a Szatymaz-alpári hegy, illetve szőlős gazdaságnak Szatymazon 1921 évi december hó 8. án a gazdasági csöszházban tartott évi rendes gyűléséről.

Jelen voltak:

Kovács György gazdasági elnök, Gróf Sándor, Fodor Péter, Börtsök Lajos, Kátai András, Sánta István, Kormányos István Kormányos Mihály gazdátársak.

Elnök a megjelent gazdátársait üdvözli s a gyűlést megnyitja és előterjeszti a múlt évi bevételi és kiadási számadását,

mely szerint a bevétel volt csöszbérben	315.	80 K.
<u>a múlt évi pénztár maradvány</u>	<u>97.</u>	<u>70 K.</u>
Összesen:	408 K.	50 f.

Ezzel szembe a kiadás csöszbérbe:	120. 00 K.
adóba:	32. 00 K.
biztosításra:	10. 00 K.
meszelőre:	70. 00 K.
<u>mészre</u>	<u>40. 00 K.</u>
Összesen:	272 K.

A bevétel tehát a pénztármaradvánnyal volt 408 korona 50 fillér, a kiadás pedig tett 272 koronát, maradt tehát a pénztármaradvány: 136 korona 50 fillér. Ezen összegben benne foglaltatik a Kovács Istvánnak eladott permetező hordó ára is.

A számadást a gyűlés elfogadja és az elnöknek a fölmentést megadja.

Ezután a gazdasági elnök tekintettel arra, hogy már három éve, hogy viseli az elnökségi tisztelet az elnökségről lemond és kéri, hogy mást válasszanak meg elnökke. A gyűlés a lemondást elfogadja és az elnökséggel Börtsök Lajos gazdátársat bízva meg. Börtsök Lajos az elnökséget elfogadja és egyuttal kéri gazdátársait, hogy ezen tisztében őt támogatni szíveskedjenek, s egyben átveszi a maradék 136 . 50 K.-át és jegyzőkönyvet. A közgyűlés indítványára a jelenlevő gazdátársak az őrzési díjat 10 koronáról 15 koronára emelik fel tekintettel arra, hogy a gazdaság tulajdonát képező csöszházat javítani kell s így a fölösleg annak a fedezésére fordítatik. Egyben a gyűlés az elnököt megkéri hogy a csöszház biztosítását 500 K. helyett 2500 koronára biztosítsa.

Elnök előterjesztésére következik a csöszfogadás: Csösznek a gazdaság újból fölfogadja Kopasz Sándort ugyanazon összegért mint a múlt évben u. m. 120 K. készpénz, minden gazdától százutankint egy kéve vessző, a csöszházban lakás. A javítás, mész, meszelő a gazdaságot terheli a meszelést azonban és a kút tisztítását minden külön díj nélkül köteles elvégezni.

Végül Kátai András gazdárs indítványára a gyűlés fölkeri az elnököt, hogy a szomszédos hegygazdaságokkal lépjen érintkezésbe az iránt, hogy alakuljunk át a mostani régi, elavult gazdasági rendszer helyett Hegygazdasággá.

Több tárgy nem lévén az ülést az elnök bezárja.

Börtsök Lajos
gazdasági elnök

K.m.f.

Kormányos Mihály
Kovács György x
Kormányos István
Kátai András
Sánta István x
Fodor Péter
Gavallér Antalné

**

[107–108]

A csőszbér befizetését a következő táblázat tünteti fel

Sorsz	A gazdák nevei	A terület nagysága Hány út.	Csőszbér		Fizetett	
			Korona	fillér	Korona	fillér
1	Galiba Antal				A csőszház jav. fizettek	
	Bárkányi János örök	77 út	11	60	I / 28	192 50
2	Börtsök Lajos	100 út	15	–	XII / 5	250
3	özv. Farkas Istvánné	100 út	15	–		250
4	Fodor Péter	180 út	27	–	XII / 8	450
5	Gavallér Antal	211 út	31	65	XI / 19	527 50
6	Császár Lajosné és testv	200 út	30	–	XI / 25	500
7	Gróf Sándor	200 út	30	–	XI / 25	500
8	Sajlinger Ignác	100 út	15	–	XII / 8	250
	Guba István örök					
9	Varga Antal	100 út	15	–	XI / 11	250
	Juhász Mihály örök					
10	Kátay András	478 út	71	70	XII / 8	1195
11	Kovács György	100 út	15	–	XI / 25	250
12	Kormányos István	17 út	2	55		43
13	“ “ Mihály	34 út	5	10		85
14	“ “ Anna	44 út	6	60		110
15	Luteránus István	57 út	8	60		142 50
16	“ “ Mihály	57 út	8	60		142 50
17	Mészáros György	200 út	30	–	XII / 5	500
18	Paragi Mihályné	48 út	7	20		120
19	Sánta István	100 út	15	–		250
20	özv Szász Józsefné	230 út	34	50		575
21	Tari Ferenc	200 út	30	–	XII / 8	500
22	Temesvári István	100 út	15	–	XII / 8	250
23	Vetró B. Lőrinc	225 út	33	80		562 50
1922. évben csőszbérbe bevétetett			459	65		7895 15

Hátralékban maradtak: Kormányos István, Mihály, Anna fizettek.

(testvérek: 14 Kor. 50 f-rel) Anna maradt hátralékban 117 K-val

Tévedés folytán Juhász Józsefné hátralékb 200 K

Fizettek

★★

[109]

Pénztári napló az 1922. évről

	Bevétel		Kiadás	
	Kor.	f.	Kor.	f.
1921 dec. 8 Mult évi pénztár készlet.	136	50	—	—
1921 dec. 10. Csöszház biztosítás.	—	—	21	40
1921. évre elszámolt, de be nem fizetett adóvisszatérítés	32	—	—	—
Kovács György gazdasági elnöktől.				
240 drb. vissza maradt téglá á. 12 Kor	2880	—	—	—
1922 Csöszbér az 1922. évre nov 19. kifizetve.	—	—	120	—
1922 nov. 19. én Csöszbérbe befolyt	459	65	—	—
„ „ „ „ Gavallér Antal csöszház javít. Fizetett.	527	50	—	—
Becseinek a csöszházjavításért	—	—	4000	—
Ötszáz drb téglá	—	—	5150	—
Kátrányos papír, mész.	—	—	600	—
Kopasz Sándornak vályogért	—	—	1208	—
Gróf Sándor 500 K. Császár L-né 500 K. Kovács Gy. 250 K.	1250	—	—	—
cs. jav. fiz				
Mészáros György 500 K. Börtsök Lajos 250 K.	750	—	—	—
Fodor Péter 450 K. Sálinger Ign. 250 K. Kátay András 1195 K.	1895	—	—	—
Tary Ferenc 500 K. temesvári Istv. 250 K. Vetró B. L. 562.50	1312	50	—	—
Adosság törlesztés Mészáros Györgynek 8500 K 1958	10458	—	10458	—
Varga Antal 250 K Luteránus Mihály 142 K cs. h. jav.	393	—	—	—
Csőszház biztosítás az 1922-23. évre.	—	—	23	—
Luteranus M. 142 K. Paragi M. 120 K. Farkas I. 250 K.	512	—	—	—
Kormányos István, Mihály, Anna. csöszh. jav.	238	—	—	—
Galiba Ant. Sánta Istv., özv. Szász Józsefné cs. h. jav	1017	50	—	—
Sánta Istvánnak vályog hord fuvar.	—	—	250	—
Összesen:	21861	15	21830	40

★★

[110]

Jegyzőkönyv.

Fölvétetett a Szatymaz–alpári hegy illetve szőlősgazdaságnak Szatymazon 1922. évi április hóban a gazdasági csöszházban tartott első rendkívüli üléséről.

Jelen voltak: Börtsök Lajos gazdasági elnök, Sánta István, Kátai András, Gavallér Antalné, Kovács György.

Elnök jelenti hogy a gazdaság tulajdonát képező csöszház egyik vége kidőléssel fenyeget s elkerülni akarná, hogy mielőbb ebből szerencsétlenség történne, azt a gazdaság csináltassa meg. Miután ezen gyűlésen oly kevesen jelentek meg, hogy a jelenlevők erről nem határozhatnak, a gyűlést elhalasztották és kimondták; hogy majd a második rendkívüli ülésen határoznak a csöszház javításáról, mikor majd véglegesen intézkednek, akkor is, ha a gazdaság tagjai nem jelennek meg kellő számban.

K.m.f.

Kovács György x

Sánta István x

Gavallér Antalné x

Kátay András

Börtsök Lajos

gazd. elnök

★★

Jegyzőkönyv

Fölvétetett a Szatymaz–alpári hegy illetve szőlősgazdaságnak Szatymazon 1922. évi agusztus hó 27 én tartott második rendkívüli közgyűléséről.

Jelen voltak:

Börtsök Lajos gazd. elnök, Tary Ferenc, Mészáros György, Varga Antal, Sánta István, Kovács György, özv Szász Józsefné megbízottja: Mészáros Sándor, Scheilinger Ignác helyett: Guba Antal, Gavallér Antal helyett Gavallér Antalné.

Elnök az egybegyűlt gazdatársait üdvözli és az ülést megnyitja és előadja, hogy a második rendkívüli ülésnek összehívására, illetve megtartására azért volt szükség, mivel a gazdasági épület kijavitása el nem odázható.

Előadja az elnök, hogy az épület javítására Becsei István jelentkezett ki kötelezte magát, hogy átaljában 4000 K. ért szept. hó végeig megcsinálja. Ezen összegért kötelezi magát, hogy csőszház egyik végét téglával aláakozja és dülöben levő egyik sarkot vályogból rendesen berakja. A falat és a tűzfalat megtapasztja, a zsindelytetőt kijavitja, valamint a kemencét is jókarba hozza. Foglalóul kapott egyuttal 100 K. át. A megjelent gazdák az elnök előterjesztéséhez hozzá járulnak és azt elfogadták és annak kivitelével a gazdasági elnököt megbízzák. Miután pedig jelenleg a gazdaságnak ezidőszerint a szükséges összeg nem áll rendelkezésére, az e célra szükséges összeget Mészáros György gazdatarsunk mindaddig, míg a fölvelt kölcsönt vissza nem fizeti a gazdaság; takaréktári kamattal kölcsön adja. Biztosítéku a gazdaság kötelezvénnel leköti a gazdaság tulajdonát képező 13 fali számmal ellátott csőszházat, s egyben kimondja, hogy a fölvelt kölcsön visszafizetéséhez az érdekelt gazdák a hegyben levő birtokuk arányában járulnak hozz. Azon gazdákat pedig, kik a kölcsön visszafizetéséhez nem járulnak hozzá, illetve azt megtagadják, a hegyben nem lévőknek tekinti a gazdaság s azok szölejét a pástor nem fogja őrizni és azok őrzését nem is követelhetik. Mészáros György indítványára a rendkívüli ülés megbízza már most a gazdasági elnököt, hogy a gazdaság tulajdonát képező csőszház területét fölméresse és az esetleges foglalás esetén a törvényes lépéseket megtegye.

Több tárgy nem lévén az Elnök az ülést bezárja.

K.m.f.

Sánta István x
Kovács György x
Gavallér Antalné x

Börtsök Lajos
gazd. elnök

**

Jegyzőkönyv.

Fölvétetett a Szatymaz–alpári hegy illetve szőlősgazdaságnak Szegeden 1922. évi december hó 8. án a Temesvári István vendéglőjében tartott évi rendes gyűléséről.

Jelen voltak:

Börtsök Lajos gazdasági elnök, Gróf Sándor, Fodor Péter, Kátai András, Mészáros György, Tary Ferenc, Temesvári István és Vetró B. Lőrinc helyett fia Vetró B. János.

Az elnök az egybegyűlt gazdákat üdvözli és egyben kéri, hogy tekintettel arra, hogy az ülésre hívtak fele sem jelent meg, javasolja a gyűlésnek december hó 17. ére való halasztását amely gyűlés a gazdaság tulajdonát képező csőszházban tatrtatik meg. A gyűlés elhalsztását a jelen voltak elfogadják azon kikötéssel, hogy legközebbi ülés alkalmával tekintet nélkül a jelenlevők számára végérvényes határozat fog hozatni.

Ezután az elnök jelenti, hogy a nála gazdaság tulajdonát tevő 8601 K 75 fillért magánál tartsa-e vagy pedig már most a költsön adó Mészáros György gazda külön társnak átadja, illetve annak törlesztésére fordítsa. A jelenlevők javasolják, hogy a fönt jelzett külön összegből 8500 K-át törlesszünk le, s az elnök pedig a megmaradt 101 K 75 f. tartsa magánál, hogy az esetleges fizetni valókat fizethesse. Mészáros György gazdatárs a 8500 K-át törlesztés fejében átveszi és egyben kéri, hogy a még maradt adóságról, mely 1958 K-át tesz ki, kis írást kapjon. Kérését az elnök szíves készséggel teljesíti, mely szerint elismerjük, hogy még a kölcsön adott összegből neki a gazdaság 1958 K-ával tartozik. Több tárgy nem lévén az elnök az ülést bezárja.

K.m.f.

Kátai András
Fodor Péter
Gróf Sándor

Börtsök Lajos
gazd. elnök

**

[115–116]

Jegyzőkönyv.

Fölvétetett a Szatymaz–alpári szőlősgazdaságnak Szatymazon 1922. évi december hó 17. én a gazdasági csőszházban tartott második rendes gyűlésről.

Jelen voltak:

Börtsök Lajos gazdasági elnök, Gróf Sándor, Fodor Péter helyett: ifj Fodor Péter, Kátai András, Kovács György, Kormányos István, Kormányos Mihály, Sánta István Özv Szászt Józsefné helyett veje Mészáros Sándor és Gavallér Antalné.

Az elnök üdvözli a megjelent gazdatársakat s az ülést megnyitja és előterjeszti a múlt évi bevételi és kiadási számadást, mely szerint a bevétel volt 21861 K. 15 f. a kiadás pedig 21830 K. 40 f. A részletes bevételt és kiadást a 109. lapon levő pénztári napló mutatja. A bevételből a kiadást levonva az 1922. évben a pénztári maradvány: 30 K. 75 f. A számadást a gyűlés elfogadja a fölmentvényt az elnöknek megadja.

Az elnök a beszámolás után, miután a megbízatása lejárt az elnöki megbízatásról lemond és kéri a gazdaságot, hogy elnököt válasszon. A közgyűlés újból ifj Fodor Péter kivételével Börtsök Lajost bízza meg az elnökséggel.

Börtsök Lajos az elnökséget elfogadja és kitüzi a pásztor fogadást. Pásztornak jelentkezett újból Kopasz Sándor és Böröcz János. Mind a kettő hajlandó a régi bérért évi 120 K. készpénzért, szüzutankint 1 kéve vesszőért, a csőszházban lakásért a pásztorságot elfogadni. A két jelentkező közül 4 szavazat ellenében 5 szavazattal pásztornak Böröcz János választatott meg s egyben értesíti, hogy a pásztori megbízatása 1923. év szent József napjától egy évig tart és ezen idő alatt hüen és becsületesen tartozik szolgáltnia gazdaság tulajdonát képező területet.

Újból szóvá tétetett a csőszház területének a felmérése. Miután a gazdák oly kevesen jelentek meg, hog tekintettel az ügy fontosságára érdemleges határatott nem hoztak.

Több tárgy nem lévén az elnök az ülést bezárja.

K.m.f.

Gróf Sándor
Vetró B János
Kátai András

Fodor Péter

Börtsök Lajos
gazd. elnök

**

A csőszbér befizetését a következő táblázat tünteti föl.

Sorsz	A gazdák nevei:	Terület nagysága			Csőszbérbe fizet		Jegyzet □ öl
		Hold	□ öl	út	Kor.	fill.	
1	Börtsök Lajos	—	1002	100	15	fizetve	1132.
2	özv. Farkas Istvánné	—	860	100	15	” ”	860
3	Fodor Péter	1	116	180	27	” ”	1716
4	Galiba Antal	—	634	77	12	” ”	634
5	Gavallér Antal	2	1017	211	32	” ”	4217
6	Gróf Sándor	1	384	200	30	” ”	1984
7	Csiszár Lajosné és testv	1	41	200	30	” ”	1641
8	Kátay András	8	539	478	72	” ”	13339
9	Kovács György	2	48	100	15	” ”	3248
10	Kormányos István	—	125	17	3	” ”	125
11	“ “ Mihály	—	250	34	6	” ”	250
12	“ “ Anna	—	321	44	7	” ”	321
13	Luteránus István	—	600	57	9	” ”	600
14	“ “ Mihály	—	600	57	9	” ”	600
15	Mészáros György	1	323	200	30	” ”	1923
16	Paragi Mihályné	—	390	48	8	” ”	390
17	Sánta István	—	978	100	15	” ”	978
18	Sájlinger Ignác	—	1121	100	15	” ”	1121
19	Özv Szász Józsefné	1	211	230	35	” ”	1811
20	Tary Ferenc	1	276	200	30	” ”	1876
21	Temesváry István	—	763	100	15	” ”	763
22	Varga Antal	—	1069	100	15	” ”	1069
23	Vetró B. Lőrinc	1	504	225	34	” ”	2104
Összesen:					410	Korona	

**

[118]

Pénztári napló az 1923. évről.

Bejegyzés ideje	A tárgy megnevezése	Bevétel		Kiadás	
		Kor.	fill.	Kor.	fill.
1923 dec. 1	Mult évi pénztár készlet	30	75	—	—
” ” 1	Csőszbér az 1923. évre befolyt.	479	—	—	—
” ” ”	Pásztor bére az 1923. évre	—	—	120	—
	Összesen:	509	75	120	—
Az 509 K. 75 f. bevételből levonva a 170 K. kiadást					
1923 XII / 13	Házbérbevallási iv.	—	—	50	—
	Összesen:	509	75	170	—
	Pénztár maradványa az 1923. évről	340	—	—	—

**

Jegyzőkönyv.

Fölvétetett a Szatymaz–Alpári hegyi szőlősgazdaságnak Szegeden 1923. évi december hó 16. án Temesvári István vendéglőjében tartott évi rendes gyűléséről.

Jelen voltak:

Börtsök Lajos gazdasági elnök, id. Fodor Péter képviselőjében ifj. Fodor Péter, Galiba Antal, Gróf Sándor, Kátay András, Mészáros György, Tary Ferenc, Temesvári István és Vetró B. Lőrinc képviselőjében Vetró B. János, valamint mint új gazdatárs Pomázi István nyug. örnagy úr.

Az elnök üdvözlí a megjelent gazdatársakat és kijelenti, hogy most már mivel az első ülés nem volt meg tartható, a második ülést nem tekintve a megjelent gazdatársak számát megtartja és azt megnyitja. Ezután az elnök utolagosan elszámol az 1922 évi bevétel és kiadásról /lásd 115. oldal/ valamint, az 1923. évi bevételről és kiadásról, mely szerint a bevétel volt 509 Korona, a kiadás pedig 170 Korona. a bevételből kivonva a kiadást a pénztár maradvány 370 K. A számadást a gyűlés elfogadja és a fölmentvényt az elnöknek megadja. Az elnök a leszámolás után az elnöki megbízatásáról lemond és kéri a gazdaságot, hogy új elnököt válasszon. A közgyűlés újból Börtsök Lajost bizza meg az elnökséggel. Börtsök Lajos az elnöki tisztet még egy évig elvállalja. Az elnök indítványára a közgyűlés elfogadja, hogy az eddigi utankint fizetett pásztorbér négy szögölenként vettessék ki. A közgyűlés 4 szavazat ellenében 6 szavazattal 2 K-ban állapítja meg négyszögölenként a pásztorbíját. Az elnök ezután kitűzi a pásztor fogadást. Pásztornak újból jelentkezett Kopasz Sándor a mult évben erőszakkal vissza maradt pásztor és Kovács Sándor „Veszélka hegyi” csösz. A közgyűlés pásztornak Kovács Sándort fogadja föl. Évi 12000 K. évi bérért. Ezen kívül minden 100 út után kap egy kéve vesszőt, v.szarat a csöszházban lakást, melyet tartozik jókarban tartani. A csöszház belsejét saját költségére, míg a külső részét pedig a gazdaság költségére tartozik gondozni, illetve tapasztani és meszelni. Ezen kívül a gazdaság tulajdonát képező kutat köteles évenként minden díjazás nélkül kitisztítani. Megbízatása 1924. év Szent József (III / 19) napján kezdődik és tart 1925. év Szent József napjáig (III / 19). Ezen idő alatt tartozik a gazdaság tulajdonát képező területet lelkiismertesen őrizni és az esetleges nagyobb kárt megtáriteni és gazdákkal szemben magát illedelmesen viselni. Foglalól 100 K-át kapott.

Mészáros György indítványára újólag fölhozott a csöszház területének felmérése. Hosszas vita után Gróf Sándor gazdatárs bizatott meg ezen áldatlan régen húzódó ügy elintézésével.

Több tárgy nem lévén az elnök az ülést bezárja.

K.m.f.

Pomázy István
Kátay András

Börtsök Lajos
gazd. elnök
Gróf Sándor

**

Pénztári napló az 1924. évről.

Bejegyzés ideje	A tárgy megnevezése	Bevétel		Kiadás	
		K.	f.	K.	f.
1924. év jan. 3. án	Pénztár maradványa az 1923. évről	340	—	—	—
1923. év dec. 8. án	Pásztornak foglaló	—	—	100	—
1924. év jan. 3. án	Luteránus Mihály 1924. évre I. félévi pásztorbére	600	—	—	—
1924 jan 6. án	Galiba Antal, Kátay András, Mészáros György, Temesvári István, Pomázi István, Vetró B. Lőrinc és Tary Ferenc csöszbérbe fizettek.	24472	—	—	—
Jan 8. án	Csőszház biztosítás	—	—	4330	—
1924 jan 11	Gróf Sándor, Varga Antal, Börtsök Lajos csöszbérbe fizettek	6404	—	—	—
1924 ápril 2	Törvény széki beadványra bélyeg költség	—	—	700	—
" május 3.	Gazdasági adó.	—	—	100	—
" "	Törvény széki tárgyalás alkalmával költség	—	—	2000	—
" " IV / 14	Kút javításra költség egy vödör 65000 k. Két szál deszka 68000 k. egy [...] 12000 k	—	—	14500	—
" "	Vetró B. János öreggazda a gazdasági kiadásba megfizetett 65000. k.	65000	—	—	—
" " VIII / 5 én	Csősz kilakoltatás költségei	—	—	22000	—
				0	

**

A csőszbér befizetését a következő táblázat mutatja.

á. 2, (kettő) Kor □ ölenként

Sor sz.	A gazdák nevei	A terület nagysága □ ölekben	Csőszbérbe az I. félévre fiz.		Csőszbérbe a II. félévre fizetett		Jegyzet. Pengőért fizetett az 1928. évre
			Kor.	f.	Kor.	f.	
1	Börtsők Lajos	1132	1924. évre az egészet fizette		2264	—	
2	özv. Farkas Istvánné	860	” ”	”	1720	—	1 P 75 f.
3	Varga Antal	1716	” ”	”	3432	—	5. 60 P
	Fodor Péter						
4	Csiszár Lajosné és testv	1641	” ”	”	3282	—	3. 30 P
5	Galiba Antal	634	1924. évre az egészet fizette		1270	—	1. 26 P
6	Gavallér Antal	4217	” ”	”	8434	—	1. 55 P
7	Gróf Sándor Győző	1984	2000		1968	—	4. 00 P
8	Kátay András	13339	3200 □ öl után fizetett egész évre		6400	—	Kilépett
9	Kovács György	3248	” ”	”		—	Kilépett
10	Kormányos István	125	” ”	”	250	—	0. 25 P
11	“ “ Mihály	250	” ”	”	500	—	0. 50 P
12	“ “ Anna	321	” ”	”	662	—	0. 65 P
13	Luteránus István	600	” ”	”	1200	—	1. 20 P
14	“ “ Mihály Péter	600	600	—	600	—	1. 20 P
15	Mészáros György	1923	1924. évre az egészet kifizette		4000	—	3. 85 P
16	Ozv Paragi Mihályné	390	” ”	”	780	—	0. 80 P
17	Pomázi István	2672	2700	—		—	5. 35 P
18	Balogh Péter	978	” ”	”		—	1. 95 P
	Sánta István						
19	Gera István	1121	” ”	”	2242	—	2. 25 P
	Saringer Ignác						
20	Lajkó Miklós	1811	” ”	”	3622	—	3. 65 P
	Özv Szász Józsefné						
21	Tary Ferenc	1876	1924. évre az egészet kifizette		3752	—	3. 75 P
22	Temesvári István	763	1924. évre az egészet kifizette		2000	—	1. 55 P
23	Varga Antal	1069	1924. évre az egészet kifizette		2140	—	5. 60 P
24	Balog Péter	2104	1924. évre az egészet kifizette		4350	—	1. 90 P
	Vetró B. Lőrinc						
						összes 385	P

**

Jegyzőkönyv.

Felvétetett a szatymaz–alpári hegygazdaságnak, Szatymazon 1924. évi Junius 9. ik napján a gazdasági csöszházban tartott rendkívüli közgyűlésen.

Jelen voltak

Böröcsök Lajos g. elnök, Fodor Péter, Gavallér Antal, Katai András, Pomázi István, és Vetró B János atyja Vetró B Lőrinc helyett Guba Antal.

Tárgy

Böröcsök Lajos elnök üdvözli a megjelent gazdatársakat és az ülést megnyitja. Elnök ismerteti a mára összehívott gyűlés fontosságát. Először is bejelenti hogy a múlt évben is erőszakkal itmaradt Kopasz Sándor pásztor évlejártakor 1924. ik év III hó 19 ik napján a gazdaság által megválasztott Kovács Sándor pásztornak a csöszházat át nem engedte és kijelentete hogy nem is fogy távozni, és tegyenek az úrak, amit akarnak, Elnök felteszi a kérdést hogy meghagyjúke újra a volt csöszt vagy pedig törvényes uton járjunk el elene. A gazdaság ragaszkodik a megválasztott Kovács Sándor pásztorhoz és így Kopasz Sándornak bármily úton is távozni kell. Böröcsök Lajos elnök bejelenti hogy megelégedett a gazdasági elnökséggel és így leköszön tisztségeről. A gazdtársak megütközéssel tiltakoznak ellene, de az elnök megmarad határozata melett és kéri a gazdaságot hogy válaszanak más érdemes egyént e tisztségre. Idösb gazdák közül az elnöki tisztségre senki nem vállalkozott, és így Vetró B. János ideiglenessen a legközelebi közgyűlésig helyettes elnökséget vállalt. A gazdaság az új elnököt megbízza a régi csösz bármily uton való eltávolítására és a gazdasági ügyek elintézésére. Több tárgy nem lévén az elnök az ülést bezárja.

K. M. F.

Böröcsök Lajos
Sánta István x
Kovács György x
Pomázy

Vetró B. János
H. G elnök

**

Jegyzőkönyv

Felvítetett Szatymaz alpár hegygazdaság által 1925 év III. havában tartott rendes közgyűléséről.

Jelenvoltak

Gróf Sándor, Fodor Péter, Temesvári István, Galiba Antal, Kovács György, Mészáros György, Vetró B. János, Luteránus István, Szász Józsefné, Kormányos István, Sántha István, Gavallér Antalné.

Elnök az ülést megnyitja üdvözli a megjelent gazdatársakat és bejelenti az eddig felmerülő gazdasági költségeket. Mel 365.000 krát tesszki és kéri a gazdaságot ennek megtérítésére, és kéri az 1925 évre az örzetési díjat megalapítani. Gróf Sándor indíványára 15 koronás örzetési díjat □ kint elfogadta a gazdaság. Továbbá Kovács Sándort a volt pásztor újra megfogatta a gazdaság felelőség melett. Elnök kéri a gazdaságot hogy válasszon új elnököt mivelis ideiglenes volt a megválasztása is. A gazdaság egyhangulag Pomázi István tagtársat válasza meg. Több tárgy nem lévén elnök az ülést bezárja köszönve a szives türelmüket.

Kmft

Vetró B. János
H. gazdasági elnök

Jegyzőkönyv

Fölvétetett Szeged–Szatymazon, az Alpár hegyi gazdaságnak 1926 évi február hó 21-én a [...] féle vendéglőben tartott rendkívüli gyűléséről.

Jelenlevők:

Börtsök Lajos, Gavallér Antalné, Galiba Antal, Gróf Sándor, Fodor Péter, Kátay András, Kovács György, Sánta István, Varga Antal és Vetró János gazdátársak.

1. Fodor Péter gazdátárs az ülést megnyitja, s előadja hogy a rendkívüli gyűlés összehívását azon körülmény tette szükségessé, – hogy a legutóbbi gyűlésen elnökké megválasztott Pomázy István gazdátárs ezen tisztet el nem fogadta, s így a gazdaság vezető nélkül állott.

Előadja továbbá, hogy a gazdasági csőszház tetőzete teljesen elkorhadt, – úgy hogy annak felújítása továbbra el nem odázható. – Mivel pedig a tetőzet felújítása a mai anyagárak s munkabérek mellett igen [...] költséget vesz igénybe, – ami a gazdaság tagjait érzékenyen terhelne a kérdést akként tartaná megoldandónak, – hogy gazdaságunk a szomszédos Veszélka hegyi gazdasággal hegyközséggé alakulna, miáltal a költség inkább megoszlaná. –

Indítványozza ezért, hogy az elnöki tiszt id. vitelével Gróf Sándor gazdátárs bizatnék meg azzal, hogy a szomszédos gazdasággal a hegyközséggé alakulás tekintetében Kátay Andrással együtt tárgyalásba bocsájtkozzanak s az eredményt annak idején jelentsék be. –

Indítványozza továbbá, hogy az eredmény beérkeztéig az 1926 évre vonatkozó költségelőirányzatunk [...], – vagy a csőszfogadás halasztatsék el. –

H.

A tett indítványt a gazdaság egyhangúlag elfogadja.

2. Ezek után Vetró János gazdátárs előadja, – hogy a gazdaság 1925 évi bevételét és kiadását ideiglenesen ő kezelte.

A gazdátársak az 1925 évi járulékot, – az alábbiak kivételével kiegyenlítették s a befolyt összeget a folyó kiadások 76000 K híján igénybe is vették; a 76000 Kr. ezuttal az id. elnök kezéhez átadja.

Hátralékos gazdátársak a következők:

Farkas István az 1925 évre	12.900 K.
Csiszár Lajosné s tsv " "	24.615 K.
Kovács György 1924 évre 6496	6.496 K.
Kormányos István s testvérei az 1925 évre	10.440 K.
Paragi Mihály az 1925 évre	5.850 K.
Sáringer Ignác " "	16.815 K.
Tary Ferencz " "	28.140 K.
Pomázy István az 1924 évre 2644 és 1925 évre 39080 K=	41.724 K.
összes hátralék tehát	146.980 K.

amelyet terheli a pásztorbérben kikötött, – azonban ez ideig még ki nem egyenlített 120.000 K. –

H.

A gazdasági gyűlés a tett jelentést tudomásul veszi s id. elnököt megbizza, – hogy a hátralékos gazdátársakat tartozásuk kifizetésére szólítsa fel s úgy annak

eredményét, – mint az ez úttal átvett 76.000 K. hova fordítását a legközelebbi gyűlésen jelentse be. –

Több tárgy nem lévén, – elnök az ülést bezárja.

Kmf

Gróf Sándor

id. elnök

Hitelesített a gazdaságnak 1926 év szeptember hó 26 án tartott ülésén.

Pomázy

Varga Antal

**

[131–134]

Jegyzőkönyv.

Felvétett a Szeged–Szatymazi kap. Alpár szőlőhegyi gazdaságnak 1926 évi szeptember hó 26 án a gazdasági csöszházban tartott üléséről. –

Jelenvoltak:

Gróf Sándor gazd. elnök, Pomázy István, Varga Antal, Kormányos Mihály, Sáringer Ignácné képviselőiben Guba Antal, – Mészáros Györgyné, Santa István, Paragi Mihály

1. Elnök az ülést megnyitja s midőn a gazda társakat szívélyesen üdvözlí, – egyben a mult ülésből nyert megbízása folytán jelenti, hogy a szomszédos Veszélka hegy elnökségével a két hegynek egygyé olvadása s hegygazdasággá alakulása ügyében érintkezésbe lépett s habár a Veszélka hegyi gazdaság sem idegenkedik a hegyközsséggé alakulástól, – az egyenlőre meg nem valósítható, – mert gazdaságunk néhány tagja is kivonja magát, – s ekként a hegyközsség egészét képező egy taggá nem alakulhat.

H.

Tudomásul vétetett. –

2. Ugyancsak elnök jelenti, – hogy az előző jegyzőkönyvben foglaltak szerint, – a gazdaságot illeti

készpénzben átvett 76.000 K.

amelyhez befolyt 1925 évi hozzájárulási díjban

Farkas Istvántól 12.900 K.

Pomázi Istvántól 41.724 K.

Sáringer Ignácnétól 16.815 K.

Csiszár Lajosnétól 24.615 K.

Paragi Mihálytól 5.850 K.

Tari Ferencről 28.140 K.

Kormányos Istvántól 10.440 K.

Összesen 216.484 K.

Kifizetett ebből

1925 évi csöszbérban 120.000 K.

1926 adóhátralékban 92.000 K.

összesen 212.000 K.

A gazdaság készpénze tehát 4.484 K.

Jelenti továbbá, hogy gazdasági hozzájárulási költségben csak Kovács Györgynek áll fenn 6.496 K. hátraléka, – miután a hátralék még 1924 évből ered s adós állítása szerint fent nem áll, – mert a költségeket az esedékesség idején mindig kifizette, az összeg csekélységére való tekintettel javasolja, hogy a hátralék töröltetnék.

H.

A gazdaság a számadást tudomásul veszi, s a csekélyebb összegű hátralék leírását elrendeli.

3. Ezek után a gazdaggyűlés tagjai megsejmelik a gazdasági csőszház tetőzetét s miután meggyőződnek arról, hogy a tető különösen nyugati részének felújítása továbbra el nem odázható a következőket határozzák el.

H.

A tető nyugati része cseréppel újra fedendő s az onnan kikerülő zsindely anyagból a keleti tető lehetőleg kijavítandó. –

A szükséges cserép s egyéb anyag beszerzésére négyzetölenként 50 Kor hozzájárulási költséget állapít meg s felhatalmazza az elnököt, – hogy azt a gazdától beszédettesse azzal, hogy az összegről a következő gyűlésen számolni lesz köteles. –

Hír szerint a gazdátársak közül: Kovács György, – Kriszt testvérek, Dóczi Mihályné, Gavallér Antal, Börcsök Lajos és Kátai András a csőszház felújítás költségeihez hozzájárulni vonakodnak.

Miután a hír mivel nincs megerősítve, – elrendeli a gazdaság, hogy mivel nevezettek a hozzájárulási költség megfizetésére szóban hivatnának fel még pedig azzal, hogy amennyiben a közös költségekhez hozzájárulni nem akarnának, – a gazdaság kebeléből írásos bejelentéssel lépjenek ki s ugyanabban a csőszházban való igényükről is mondjanak le. –

Több tárgy nem lévén.–

H.

Elnök az ülést bezárja

Kmf

Gróf Sándor
gazd. elnök

A gazdaság 1927 év februári hó 20 án tartott ülésében felolvastván, – hitelesítették

Vetró B. János
Varga Antal

**

[134–140]

Jegyzőkönyv

Felvetetett Szegeden, – Szatymazi kapitányságbeli Alpár hegyi gazdaságnak 1927 évi február hó 20 án tartott rendes gyűléséről. –

Jelenlevők:

Gróf Sándor gazd. elnök, – Kormányos István, Kovács György, Gavallér Antalné, Varga Antal, Vetró János, Mészáros Györgyné gazdasági tagok. –

1. Elnök az ülést megnyitja s az előző évi jegyzőkönyv hitelesítése után bejelenti, – hogy a nyert felhíváshoz képest az előző jkv-ben megnevezett tagokat írásbelileg felszólította arra nézve, hogy nyilatkozzanak vajon hajlandók-e a csőszház nagyobb költséget igénylő kiadásaihoz hozzájárulni s ezzel együtt a gazdaság kötelékében megmaradni, – avagy a költségekhez hozzájárulni nem kívánnak s ezzel együtt a gazdaságból is kilépnek. –

A felszólítottak közül Kriszt testvérek, – Kátai András és Szász Mihályné Bárkányi Anna az ide beragasztott szabály szerű nyilatkozatuk szerint a gazdaságból kiléptek s minden jogukról lemondottak.

Kovács György pedig ez úttal jelenti ki, hogy miután ingatlanán rajta lakik s így pásztorra szüksége nincsen, – szintén ki lép s jogairól lemond. –

Gavallér Antalné ugyanezen alkalommal kijelenti, hogy a gazdaságban csupán a 48 651 kor. 773 □ öl területével kíván benn maradni, – mert a többi önmaguk őrzik.

A felszólítottak közül Börcsök Lajos sem az arányosan kirótt költséget megfizetni, – sem pedig a tagságról s ezzel a csöszház aránylagos jogáról lemondani nem hajlandó. –

H.

A gazdasági gyűlés a gazdasági tagok kilépését sajnálattal veszi tudomásul.

Börcsök Lajos gazdatársat illetőleg pedig azt határozza, - hogy miután csekélyebb területe után járó kisebb összeg beszerzése iránt közös utra lépni nem kíván, – a gazdaságból kilépettnek tekinti.

2. Előterjeszti további elnök, – hogy az előző évi gyűlés alkalmával megállapított □ ölenkénti 50 K. hozzájárulási díj mellett befolyt:

Luteránus Istvántól	30.000
” Mihálytól	30.000
Mészáros Györgynétől	96.150
Tari Ferencztől	93.800
Varga Antaltól	139.250
Galiba Antalnétól	31.700
Paragi Mihálynétól	19.500
Farkas Istvántól	43.000
Csiszár Lajosnétól	82.050
Gróf Sándortól	99.200
Temesvári Istvántól	38.150
Szász Józsefnétől	90.550
Pomázi Istvántól	133.600
Gavallér Antalnétól	38.650
Sánta Istvántól	48.900
Vetró B. örökösöktől	105.200
Hozzáadva ehhez a m. évről maradt	4.484
A gazdaság rendelkezésére állott	1.124.184

A hozzájárulási költséggel hátralékban maradt

Sáringer Ignácné 56.050 K.

Kormányos István tsv. 34.800 Kor marad

Fent nevezettek azon kérelmüket terjesztették elő, - hogy minden előbbi helyett Guba Antal a tetőhöz vásárolt cserép s egyéb anyagot ki szállította, – utóbbi pedig a cserepet a tetőre fel rakta, – a hozzájárulási költség teljesített munkájuk ellenében engedtetnék el. –

H.

A gazdaság az elszámolást tudomásul véve hátralékok törlését elrendeli. –

3. Bejelenti továbbá gazdasági elnök, hogy a csöszház tetőzetének nyugati oldala újra cserepezése megtörtént. –

[...] kifizetett a tető felújításra

beszerzett anyagok árában:

675 db cserépért á 1050 K =	708.750 K.
4 csomó 4 méteres léczért	192.000 K.
3 klg. szegért	30.000 K.
Kifizetett továbbá 1926 évre hátralékos csőszbérre	120.000 K.
összesen	1.050.750
Marad tehát	73.434

Vagyis pengő pénzben 5 Pengő 87 fillér

Jelenti továbbá, hogy a tető felújításnál maradt és a pásztor őrizete alatt áll: 108 db cserép, – 8 db. 2 öles lécz, – mintegy 1 klg. 3 colos sodrony szeg.

H.

A gazdaság a jelentést tudomásul veszi.

4. Gazdasági elnök megbízatása az elszámolással megszűnt, miért is újabb elnök választandó.

H.

Az elnöki tisztre a gazdaság Gróf Sándor jelenlegi elnököt újból s pedig egyhangulag megválasztja. –

5. Elnök ezek után a pásztor külön fogadást tüzi napirendre.

H.

A gazdaság Kovács Sándor jelenlegi pásztort újból felfogadja, s a gazdasághoz tartozó terület, – azon levő gazdasági eszközök s épületek egész évi őrzéséért következő szolgáltatásokat biztosítja részére.

1) a csőszházban szabadlakást, –

2) 100 utankint 2 kéve rőzsét vagy szőlővesszőt

3) 12 pengő fizetést. –

Aratáskor 14 napi szabadsághoz van joga. – Köteles a gazdasági csőszházat belül saját, – kívül a gazdaság költségén jókarban s tisztán tartani. –

6. Ezek után gazdasági elnök előadja, – hogy a csőszház keleti oldalán levő tetőzet szintén annyira elkorhadt, hogy annak felújítása sem odázható el hosszabb időre. – Miért is javasolja, – ogy úgy a folyó kiadások, – mint a helyreállítással felmerülő költségek fedeztetése érdekében ez uttal még kivételesen ezúton a □ ölenkénti 50 Kor, – azaz 0.04 összegű fillérben állapíttatnék meg az 1928 évi hozzájárulási költség.

H.

A gazdaság a tett javaslatot elfogadja azzal, hogy a tető javítás iránt a hozzájárulási költségek befizetése után fog határozni. –

7. Kovács Sándor gazd. pásztor kéri a gazdaságot, hogy miután kerülés közben megtámadhatásnak lehet kitéve, – eszközölne ki a gazdaság részére fegyver viselési engedélyt.

H.

A gazdaság a kérelmet teljesíti és az engedély megszerzésével az elnököt megbizza.

8. Több tárgy nem lévén, –

H

Elnök az ülést bezárja

Kmf.

Gróf Sándor
elnök, úgy is mint jkv vezető

1927 év decz hó 8 án tartott gazdasági ülésen felolvastatván hitelesítettett. –

Kmf.

Gróf Sándor

Pomázy
Varga Antal

**

[különálló, számozatlan lapon]

Kimutatás

Az alpár-hegyi gazdaság vagyoni állapotáról az 1926, 1927 és 1928. években

Tárgy megnevezése	Bevétel		Kiadás	
	Pengő	fillér	Pengő	fillér
Pénztár-maradvány az 1926. évről	5	87		
Az 1927. évre csőszbérbe .	91	46		
Az 1928. évre csőszbérbe.	19	75	19	75
	ez összeg a pásztornál van.			
Biztosítási díj 2 évre és hirdetési díj			14	50
1929 okt. 30. án kelt asztalos számla			6	40
1929 nov. 21. én kelt építész számla			103	52
1 klgr 3 colos szegért		80		

**

[141]

Jegyzőkönyv

Felvétetett Szatymaz 1929 év október hóban délelőtt 10 h kor alpárhegyi gazdaság által megtartott gyűlésről.

Jelen voltak alolirottak és a következő határozatot hozták:

Jelenvolt gazdák egyhangulag felkérették illetve megbízták Börösök Lajos gazdatársat, hogy a készletben levő 86 pengő 83 fillér keretén belül a csőszházon szükséges tetőzet javítást és egy új árnyékszék elő állítását lehetőleg a kémény kijavitását haladéktalanul akként hozassa rendbe hogy még ez év november végéig befejezést nyerjen.

Miután a jelenlegi gyűlésen csak három gazda jelent meg elhatároztatott hogy a gazdaggyűlés a szokásos helyen és időben tartassék meg, mely alkalommal elnök es csőszfogadást fog megtartani. –

Kmft.

Pomázy István
Luteránus István
Luteránus Péter
Börösök Lajos

**

Jegyzőkönyv

Felvétetett a „Szatymaz Alpári Szőlőgazdaságnak” Szegeden 1929 december hó 8 án a Temesváry féle vendéglőben tartott évi rendes gyűléséről. –

Jelen voltak:

Pomázy István, Luteránus Péterné, Luteránus István, Vetró B. Lőrincz, özv. Mészáros Györgyné, Rovó József, Temesváry István, Balogh Péter, Tary ferencz fia Laci, Lajkó Miklós, Börtsök Lajos

Miután időközben Gróf Sándor volt gazdasági elnök elhalálozván az elnöki széket Börtsök Lajos gazdátárs úr foglalván el s üdvözölve a megjelent gazdátársakat az gyűlést megnyitja s az 1929 október hó 6 ikán tartott rendkívüli gazdagyűlésen történt megbízatásához mértén leszámol ténykedéséről az ide csatolt kimutatás és számlák szerint s kéri egyben a felmentvény megadását. –

H.

A gyűlés a számadást elfogadva a fölmentést megadja s fáradozásáért jegyzőkönyvi köszönetet szavaz.

Börtsök Lajos gazdátárs úr fölmentése után a korelnöki széket Pomázy István gazdátárs úrnak adja át, ki üdvözölve a gazdátársakat napirendre tűzi az új gazdasági elnök választást. –

H.

A gyűlés egyhangulag Lajkó Miklós gazdátársat választja meg elnökül, ki megköszönve a gazdátársak bizalmát, kéri őket, hogy megértőleg és szeretettel támogassák őt munkájában, mivel csak megértéssel és együttműködéssel lehet valami eredményt elérni. –

A jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri Balogh Péter és Temesváry István gazdátársakat.

Lajkó Miklós gazdasági elnök napirendre tűzi a csőszfogadást. Tekintettel arra, hogy a jelenlegi csőszbér oly kevés, hogy ily bér mellett a csősz ellen előforduló örökös panaszok és mulasztások orvoslása szinte lehetetlen, kéri úgy a csőszdíjak mint a csőszbérek újbóli megállapítását s a csősznek hivatalos felesketését. –

Csatolt jegyzőkönyvekből is kivehető, hogy a csőszbér a 90 es években 18–22 között váltakozott a mostani 12 Pengővel szemben s így kéri a gyűléstől hogy a csőszdíjat az eddigi 0.2 fillérol 0.5 fillerre □ ölenkint, a csőszbért pedig évi 12 Pról 80 Pengőre emlje.

H.

A gyűlés rövid vita után az elnök ajánlatát magáévá teszi s a csőszdíjat □ ölenkint 0.5 fillérben állapítja meg s a csősz bérét és kötelességeit az alábbi pontokban állapítja meg.

–

– Csősz illetményei. –

1) A csőszházban levő szoba konyha lakás. –

2) *80 Pengő azaz Nyolczvan Pengő évi csőszdíj mely minden gazdasági év végén azaz jelen esetben 1930 márczius 19 én fizetendő.

[a lap alján megcsillagozva és utólagosan bejegyezve ez áll még:] *Jegyzet: ezen csőszbér az 1930 XII 8 iki rendes gyűlésen 1930/31 évre 60 Pengőre leszorított s 1931/32 évre 40 Pengőben lett megállapítva. –

3) Egy db disznótartás kötélen. –

4) Száz utanként 2 kéve rözse vagy vessző. –

5) 20 azaz Husz kiló mész és 1 db. meszelő. –

- 1) Tartozik a hegygazdasághoz tartozó szőlőket és az azokon levő ingatlanokat /ház, kerítés stb/ éjjel legalább kétszer s nappal a szükséghez képest /ő vagy helyettese/ többször megkerülni s azok felett őrködni. –
- 2) tartozik a szőlőkben való idegen átjárásokat valamint az idegen jószágoknak a közökben való legeltetését megakadályozni. –
- 3) Tartozik a csőszháznál előforduló egyes kisebb belső és külső javításokat elvégezni s a kutat évenként 1 szer kitisztítani. –
- 4) A gazdasági csőszdíjakat beszedni. –
- 5) A dülő utak elrongált részeit kijavítani. –
- 6) A csősz kizárólag a hegyben levő gazdánál megfelelő napszám ellenében tartozik dolgozni. Aratási időre 14 azaz Tizennégy napi távozást engedélyezünk, amely időre helyettest tartozik saját költségén állítani. –
- 7) A városban lakó gazdák kimenetele alkalmával keresse velük az érintkezést. –
- 8) Ha valamely gazdánál kár történik, köteles az illetőt azonnal értesíteni. –
- 9) A csősz mulasztásából származó károkért anyagilag felelős s térítésköteles. –
- 10) A szőlők között sem saját, sem pedig idegen gyermekeinek helye nincs. –
- 11) A csősz tartozik hivatalosan felesküdni. –

* felolvasott csősz kötelességet elismerem

Kormányos György

Szeged 1935 dec 15

[utólagos beszúrás és aláírás]

Ezekután a gazdaság Kovács Sándor jelenlegi csősz a jövő gazdasági évre mely tart 1930 III. 19-től 1931 . évi III. 19 ig újból felfogadja s vele a fenti vonatkozó pontokat tudomásul véteti. –

A csősz hivatalso feleskedtetését Pomázy István gazdatárs úr magára vállalta.

Több tárgy nem lévén az elnök az ülést bezárja.

jegyzőkönyvhitelesítő:

Temesvári István

Tudomásul vettem:

1931. XII 8.

Kovács Sándor

csősz

Rajkó Miklós

gazd. elnök

**

[147]

A gazdaság tagjainak névsora, az őrzendő terület, és az 1930 ik gazdasági évre esedékes csőszdíjai – /□ ölenkint 0.5 fillér/

Sor- szám	Terület nagysága	□ öl ben	A gazda neve	1930 évre fize- tendő díjak		
				Régi	Ezen csőszdíjak az 1930. XII. 8 iki tartott rendes gyűlésén tekintettel a jelen gazdasági viszonyokra a régi 2 filléres alaponi csőszdíjakra	Új fillér
1.	2672	□ öl	Pomázy István	5. 35		13. 40
2.	600	"	Luteránus István	1. 20		3. 00
3.	1923	"	Özv. Mészáros Györgyné	3. 85		9. 60
4.	1150	"	Rovó József	2. 30		5. 75
5.	1069	"	Vitéz	5. 60		13. 90
	1716		Varga Antal 2785□ öl			
6.	390	"	Özv. Paragi Mihályné	80		2. 00
7.	1641	"	Csiszár Lajosné	3. 30		8. 20
8.	763	"	Temesváry István	1. 55		3. 80
9.	125	"	Kormányos István	25		60
10.	250	"	Kormányos Mihály	50		1. 30
11.	321	"	Kormányos Anna	65		1. 60
12.	1121	"	Gera István	2. 25		5. 60
13.	600	"	Luteránus Péter	1. 20		3. 00
14.	1876	"	Tary Ferencz	3. 75		9. 40
15.	945	"	Balogh Péter 1923□ öl	3. 85		9. 60
	978					
16.	634	"	Galiba Antal	1. 25		3. 20
17.	860	"	Özv. Farkas Istvánné	1. 75		4. 30
18.	1984	"	Gróf Győző	4. 00		9. 90
19.	1811	"	Lajkó Miklós	3. 65		9. 10
20.	(4217ből)	"	Özv. Gavallér Antalné	1. 55		3. 90
	773					
21.	1132	"	Börtsök Lajos	2. 30		5. 70
				50. 90		126. 85

**

[148]

~ 1930 gazdasági évben ~

Bevétel

Kelt év és hó	Tárgy	Pengő	fillér
1929 XII. hó 8 án	Luteránus Péter 1.20 Vetró B. Lőrinc 1.90 1928 évi hátralék = 3.10. P.	3	10
" "	Luteránus István 1.20 özv. Mészáros Gy.né 3.85 Temesvary Istv 1.55 Balogh Péter 3.85 = 10.45 P. 1929 csőszdíj hátralék	10	45
" "	Lajkó Miklós 1928 és 1929 évi csőszbér 3.65 + 3.65	7	30
1930 XII hó 6 án	1930 évi csőszbér Temesvary István 1.55 Galiba Antal 1.25 1929 " " Galiba Antal 1.25 Gróf Győző 4.00	2	80
" "	1930 " " özv. Paragi Mné 80 Gróf Győző 4.00	5	25
" "	1929 " " özv. Paragi Mné 80 Farkas Istvánné 1.75	4	80
" "	" " " Kormányos Mihály 50 Lutheranus Istv. 1.20 (1930)	2	55
" "	" " " Kormányos Anna	1	70
" "	" " " Kormányos Anna		65

”	”	1930 évi csőszbér 3.65 Lajkó Miklós	3	65
”	8 án	1929 ” ” 2.25 Gera István	2	25
”	”	1928 ” ” 3.75 Tary Ferencz	3	75
”	”	1930 ” csőszbér 2.25 Gera István 1929 3.30 Csiszár Lajosné	5	55
”	”	” ” ” 1.75 özv. Farkas Istvánné	1	75
”	”	Varga Antal 1928 és 1929 ről csőszbér 11.20	11	20
”	”	Bevétel összesen	66	75
”	”	Kiadás ”	7	37
”	”	Marad készpénz	59	38
XII. 8án		Özv. Mészáros Györgyné 1930 évi csőszbér 3.85	3	85
		Összesen	63	23
		Marad 1931/32 gazd évre egyenleg (:Készpénz:)	70	60
			23	23

**

[149]

Kelt év és nap	Kiadás Tárgy	Pengő	fill.
1930 Január 20	Gazdák Biztosító Szövetkezet Tűzbiztosítás 1930 évre.	3	00
” Novemb 8	Papír 10 Posta költs (:kivetett adó elengedésének megfolyam:)		37
” ” 24	1930 XII. 8 iki gyűlés meghirdetése	1	60
” ” 25	Csőszkuthoz új vödör (Sándor csősz vette ny nincs)	2	40
	összesen	7	37
1930 December hó 8án	Kovács Sándor csősznek az 1930/31 évre szóló csőszbérből azaz 60 Pengőből 40 Pengő	40	00
	Összesen	47	37

[A táblázat alá 2 eredeti dokumentum beragasztva:

1.) Postai feladóvevény SZEGED 930. NOV-8-9. körpecséttel, M. kir. Adóhiv. Címzéssel, 27 fillér értékben. A könyvben – e beadványra válaszul – be nem ragasztott dokumentumként áll egy a szegedi m. kir. adóhivaltól érkezett véghatározat, miszerint a csőszházra kivetett 3. 84 összegű adó törlendő, mert a csőszház mint a gazdaság által alkalmazott csősz lakása állandóan adómentes. Szeged, 1930. december 3.

2.) Hirdetés megrendelés, Szegedi Fr. Ujság, Szatymazi alparhegyi gazd. részéről XI. 24. dátummal, 1. 60 összeggel.]

**

[150–151]

Jegyzőkönyv

Felvétetett a „Szatymaz Alparhegyi szőlőgazdaság” nak Szegeden 1930 évi december hó 8 án a Temesváry féle vendéglőben tartott évi rendes gyűléséről. –

Jelen voltak:

Vitéz Varga Antal, – Tary Ferencz, Luteránus István, Temesváry István, Galiba Antal, özv. Mészáros Györgyné, Luteránus Péter, Luteránus Péterné és Lajkó Miklós. –

Lajkó Miklós elnök üdvözölve a megjelent gazdatársakat, az ülést megnyitja s a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri Vitéz Varga Antal és Galiba Antal gazdatársakat.

Utána az elnök beszámol ténykedéséről az ide csatolt számlák és kimutatások szerint, s egyben kéri a felmentvény megadását, és új elnök választását, az 1931/32 évre.

A gyűlés a számadást elfogadva a felmentést megadja s elnöknek Lajkó Miklós gazdatársat egyhangulag ismét megválasztja. –

Az elnök a bizalmat megköszönve kéri a gyűlést hogy tekintettel a silány gazdasági helyzetre és a nehéz megélhetési viszonyokra az 1930/31. re /:ölenként/ megállapított 0.5 filléres csöszdíjakat a régi 0.2 re fillérre szállítsák le visszaható érvénnyel, az 1930/31 évre is. – Ugyan csak ezen okokra való tekintettel a csöszbért 1930/31 évre 80 Pengőről 60 Pengőre szállítsák le s a következő 1931/32 évre évi 40 Pengőben állapítsák meg.–

A gyűlés az elnök indítványát magáévá teszi s hozzájárul egyhangulag a fenti indítványhoz.–

Ezek után az elnök napirendre tűzi a csösz fogadást az 1929 december hó 8 án tartott rendes gyűlés alkalmával már megállapított csösz illetmények és köteleességek mellett ama módosítással, hogy a csöszdíj évi bére nem 80, hanem 40 pengő lesz. –

Csösznek való Kovács Sándor régi csöszön kívül senki nem jelentkezett s így az 1931/32. gazdasági évre ujbol Kovács Sándor lett felfogadva, s vele a fentiekben hozott változások tudomásul vétettek.

A csösz az 1930/31 évre való csöszbér lejjebbitésbe belenyugodott s abból saját kérelmére 40 azaz Negyven Pengő előlegként neki mindjárt kifizettetett.–

Galiba Antal gazdatárs a gazdaságnak egy kútgémet ajándékozott, a miért az elnök indítványára a gyűlés neki jegyzőkönyvi köszönetet szavazott.–

Több tárgy nem lévén az elnök az ülést bezárja.

Jegyzőkönyv hitelesítő:

Lajkó Miklós
gazd. elnök

[152]

~ 1931. gazdasági évben ~

Év hó és nap		Bevétel	Pengő	fillér
		Tárgy		
1931. V. 12		1930 évi egyenleg Készpénzmaradvány	23	23
" XII. 8.		Ocska zsindey Kovács Györgynek eladva 4 P.	4	00
" " "		1927, 1929 és 1930 évi hátralék 1.55 özv. Gavallér Antalné	4	65
" " "		1929. hátralék Tary Ferencz	3	75
" " "		1930. " Kormányos Mihály		50
" " "		1931. " "		50
" " "		1931. " Galiba Antal	1	25
" " "		1931. " özv. Farkas Istvánné	1	75
" " "		1931. " Gróf Győző	4	00
" " "			43	63
" " "		1931. " Luteránus István	1	20
" " "		önként felajánlott víz vályura 2 – Luteránus István	2	00
" " "		1930. hátralék özv. Mészáros Györgyné	3	85
" " "		1931. " Temesvary István	1	55
" " "		Balog Péter 1930, 1931, 1932, 1933, 1934 és 1935 gazd. évre csöszbérét előre kifizette 3.85 x 6 = 23.10	23	10
összesen			75	33
Marad készpénz egyenleg az 1932/33 gazd. évre			19	33

**

[153]

Év hó és nap	Kiadás Tárgy	Pengő	fillér
1931. Január 27.	Gazdák tűzbiztosítás 1931. évre	3	00
" XII. 8.	Kovács Sándor csősznek 1931/32 évre csőszbér előleg	30	00
" " "	Balogh Péter gazdátársnak a csőszház cserepezéséért járó számla hátralék 23 –	23	00
	összesen	56	00

**

Nyugta

30 Pengő azaz Harmincz Pengőről, mely összeget csőszbér fejében 1931/32 évre előlegül hiány nélkül fölvettem.

Szeged 1931.XII.8 án

Kovács Sándor

Csősz

**

[154–155]

A gazdaság tagjainak névsora, az őrzendő terület nagysága, az 1931. gazdasági évre és az előző évadra szóló hátralékos-esedékes csőszbérdíjak □ ölenként 0.2 fillér

sorsz.	Terület □ ölben	~ Csőszbérhátralék 1927 évről. ~	ar. Pengő	Fizetendő csőszbér fillér
1.	2672	Pomázy István (:Régi hátralék [...])	5.	70
		~ Csőszbérhátralék 1928 évről. ~		
1.	1150	Róvó József	2.	30
2.	2672	Pomázy István	5.	35
3.	(:4217ből:) 773	özv. Gavallér Antalné 1931. XII/8	1.	55
		~ Csőszbérhátralék 1929 évről. ~	Ö.	9.
1.	2672	Pomázy István	5.	35
2.	1150	Róvó József	2.	30
3.	1641	Csiszár Lajosné (1930 évi)	3.	30
4.	125	Kormányos István		25
5.	1121	Gera István (1930 évi) 1930 XII 8 kif.	2.	25
6.	600	Luteránus Péter	1.	20
7.	1876	Tary Ferencz 1931. XII. 8 fiz.	3.	75
8.	(:4217ből:) 773	özv. Gavallér Antalné 1931. XII. 8 fiz	1.	55
		~ Csőszbérhátralék 1930 évről. ~	Ö.	19.
1.	2672	Pomázy István		35
2.	1150	Róvó József	2.	30
3.	2785	Vitéz Varga Antal	5.	60

4.	125	Kormányos István			25
5.	250	Kormányos Mihály	1931. XII 8		50
		fiz			
6.	321	Kormányos Anna			65
7.	600	Luteránus Péter		1.	20
8.	1876	Tary Ferencz		3.	75
9.	1923	Balogh Péter számlával	1931 V/8.	3.	85
10.	(:4217ből:)	Özv. Gavallér Antalné	1931 XII. 8.	1.	55
	773				
11.	1132	Özv. Börtsök Lajosné		2.	30
			Ö.	27.	30
		~ Esedékes csőszbér 1931. évre ~			
1.	2993	Pomázy István, +/-Kormányos Anna 321 □		6.	00
		öl:/			
2.	600	Luteránus István	1931 XII.8.fiz	1.	20
3.	1923	özv. Mészáros Györgyné	1931 XII.8.fiz	3.	85
4.	1150	Róvó József		2.	30
5.	2785	Vitéz Varga Antal		5.	60
6.	390	özv. Paragi Mihályné	1932 XI.27 fiz		80
7.	1641	Csiszár Lajosné		3.	30
8.	763	Temesváry István	1931 XII.8.fiz	1.	55
9.	125	Kormányos István			25
10.	250	Kormányos Mihály	1931 XII.8.fiz		50
11.	1121	Gera István		2.	25
12.	600	Luteránus Péter		1.	20
13.	1876	Tary Ferencz		3.	75
14.	1923	Balogh Péter számlával	1931 V/8	3.	85
15.	634	Galiba Antal	1931 XII.8.fiz	1.	25
16.	860	özv. Farkas Istvánné	1931 XII.8.fiz	1.	75
17.	1984	Gróf Győző	1931 XII.8.fiz	4.	00
18.	1811	Lajkó Miklós	1931 XII.8.fiz	3.	65
19.	(4217-ből)	özv. Gavallér Antalné	1932 XI. 27 fiz	1.	55
	773				
20.	1132	özv. Börtsök Lajosné		2.	30
			Ö:	50.	90
		Összesen behajtandó		113.	05

**

[156–157]

Jegyzőkönyv. –

Felvétetett az „Szatymaz Alpárhegyi szőlőgazdaság” nak Szegeden 1931 évi december hó 8 án a Temesváry féle vendéglőben /Vasas Szent Péter utca 2/ tartott évi rendes gyűléséről.–

Jelen voltak:

Balogh Péter, Lajkó Miklós, Pomázy István, Róvó József, Temesváry István, özv. Mészáros Györgyné, Galiba Antal, Luteránus István, Tary Ferencz meghatalmazottja, Tary László.

Lajkó Miklós elnök üdvözli a megjelent gazdatársakat, az ülést megnyitja s a jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri Balogh Péter és Galiba Antal gazdatársakat. –

Utána az elnök beszámol az 1931 évi ténykedéséről s a költségvetés bemutatása után kéri a felmentvény megadását s egyben kéri az ő személyének mellőzésével új elnök választását s egyben erre a tisztségre ajánlja Pomázy István és Balogh Péter gazdátársakat. –

A gyűlés a felmentvényt megadja. – Pomázy István és Balogh Péter gazdátársak a jelölést elhárítván maguktól Lajkó Miklós gazdátársat egyhangulag újból megválasztják elnöknek. –

Az elnök megköszönve a gazdátársak bizalmát napi rendre tűzi a csőszfogadást. Csősznek jelentkezte: Kovács Sándor (rég csősz), Nyari Kálmán, Gozsák Antal és Takács János új csőszök. – Miután a csősz választás iránt a gazdátársak között eltérő nézetek merültek fel, az elnök titkos szavazást rendel, melynek eredményeként (5:4) szavazat arányában ismét Kovács Sándor régi csősz választják meg csősznek. –

Az elnök ajánlatára a csősznek 1931 évi járandóságából 30 Pengő előleget kifizetnek. –

Az 1932/33 gazdasági évre a csősz járandóságai és kötelességei ugyan azok, mint 1931/32 gazdasági évben. – A csősz hivatalos fölesketését Pomázy István gazdátárs magára vállalja. –

Utána Luteranus István gazdátárs itató vályu-t kér a gazdasági kuthoz s egyben ezen célra 2 Pengőt felajánl. A gyűlés magáévá teszi az indítványt s a hozzájárulási adományért egyben köszönetet mond. –

Végre az elnök tekintettel arra, hogy a csősz szolgálata ellen több oldalról kifogások merültek fel a csősz kötelességeinek pontosabb teljesítésére utasítja s vele a vonatkozó határozati pontokat újból tudomásul véteti és aláírta. –

Több tárgy nem lévén az elnök a gyűlést berekeszteti.

Jegyzőkönyv. hitelesítő:

gazd. elnök
Lajkó Miklós

**

[158]

1932 gazdasági évben

Bevétel

Év hó nap	Tárgy	a. Pengő	fillér
	1931 évi egyenleg mint készpénzmaradvány	19	33
XI/7. 1932	özv. Paragi Mihályné 1931. évi bér		80
1932 XI. 27	” Gavallér Antalné 1931 ” ”	1	55
” ”	” Paragi Mihályné 1932 ” ”		80
” ”	” Farkas Istvánné 1932 ” ”	1	75
” ”	Gróf Győző 1932 ” ”	4	—
	Összesen	28	23
	Kiadások	13	10
	Készpénzmaradvány	15	13

Ezen összegből 2 Pengő luteranus István által itató vályura adományozott összeg, mely másra fel nem használható. –

Nyugta elismervény

10 Pengő azaz Tíz Pengőről, mely összeget az 1931/32 gazdasági évre szóló csőszbér fejében mai napon hiány nélkül fölvettem. – Ezzel az 1931/32 évre járandó csőszbér teljes kiegyenlítését nyert.

Szeged 1932 november 27 én.

Kovács Sándor

[159]

Kiadások

Év hó nap	Tárgy	a. Pengő	fillér
1932 II. 3.	Tűzbiztosítás Magyar Gazdák	3	00
" XI. 27	Kovács Sándor csősz 1931/32 gazd évi csőszbér	10	00
	Balogh Péter gazdátárs csőszbér differentia		10
	Összesen	13	10

**

[160–162]

Jegyzőkönyv

Felvétetett a „Szatymaz Alpárhegyi szőlőgazdaság” nak Szegeden 1932 évi november 27 én a Temesváry féle vendéglőben tartott rendes évi gyűléséről.

Jelen voltak:

Temesváry István, Vitéz Varga Antal, Tary Ferencz, Lajko Miklós és Luteranus István, Balogh Péter gazdtárs távolétét kimentette. –

Tekintettel a gyűlés másodszori összehívására a Gyűlés határozatképes. –

Az gazdasági elnök üdvözlí a megjelenteket, s rátér a rendkívüli gyűlés tárgyának 1. pontjára a tisztségéről lemondott elnök az 1931/32 gazdasági évről való ténykedésének bejelentésére s a költség vetés bemutatása után kéri a felmentvény megadását. –

A felmentvény megadása után a volt gazd. elnök az elnöki széket átadja Temesváry István korelnök gazdátársnak, a ki a gyűlést tovább folytatva az új elnökválasztást napirendre tűzi. –

A gazdák ragaszkodnak a volt gazd. elnök megmaradásához s kéri hogy a gazdasági ügyeket még legalább egy évre vállalja s a gazdaságot tovább vezesse. –

A volt elnök a gazdák ragaszkodására való tekintettel az elnökségét vállalja az esetben, ha a gazdák a csőszbér fizetését és járandóságot a csőszberek rendes időben való fizetésükkal elősegíteni igyekeznek. –

Az elnöki szék elfoglalása után az elnök megköszönve a bizalmat a jegyzőkönyv hitelesítésére Vitéz Varga Antal és Luteranus István gazdátársakat kéri fel.

–

Az elnök napi rendre tűzi Vitéz Varga Antal indítvá nyát a csőszberek radikálisabb behajtása és a csősz felesketése tárgyában. – Hosszabb tanácskozás után a közgyűlés e tekintetben egyhangulag az alábbi határozatokat hozta

1) Azon gazda a ki a csőszbérével és rőzsével 2 évi hátralékban van az évi közgyűlés és rendkívüli gyűléseken szavazattal nem bír s a gazdaság ügyeinek intézésébe bele nem folyhat. –

2) Azon gazda a ki 3 évi csőszbérrel és rőzsével hátralékban van s azt felszólítás dacára sem egyenlíti ki a gazdasági tagságból kilépettnek tekintet s nevezett a gazdaság irányában bármi címen támasztható jogairól kifejezetten lemondottnak tekintendő. –

3) Az csősz felesketését és a hátralékos gazdátársaknak a csőszbér fizetésére ügyvédileg való felhívását Vitéz Varga Antal gazdátárs vállalta, a miért az elnök részére előre is köszönetét fejezte ki. –

A jegyzőkönyv eme 3 pontjáról az összes gazdátársak körözhvény formájában értesítetnek. –

Ezekután az elnök napirendre tűzi a csőszfogadást s mivel új csősznek való nem jelentkezett a közgyűlés a régi csősz Kovács Sándort egyhangulag az 1933/34. gazdasági évre csősznek választja. –

A csősz kötelességei és járandóságai a régiek. –

Több tárgy nem lévén az elnök a közgyűlést berekeszti. –

Hitelesítők:

gazd elnök
Lajkó Miklós

[162]

Bevétel 1933 év

Év hó és nap	Tárgy	Pengő	fillér
1933 I. 1.	1932 évi egyenleg mint készpénzmaradv.	15	13
	Kiadás le	3	06
	Marad egyenleg az 1934 re	12	07
	Ebből 2 Pengő itató vályura Luteranus	2	00
	István által adott adomány. –		
	3 Pengő 06 a csatolt tűzbiztosítási	3	06
	csekkutalvánnyal 1934 re befizetendő.		
		5	06
	marad	7	01

[163]

1933 gazd. év

Kiadás

Év hó és nap	Tárgy	Pengő	fillér
1933 I. 4.	Tűzbiztosítás 19 sz csekk számlára bef.	3	06

mely összeg az alábbi minyta alapján a csősznek 1932/33 évi csőszbérére mint részben kifizettetett. –

Elismervény

7 P. 01. azaz Hét Pengő 01 fillért az 1932/33 évi csőszbérre mint részbért atvettem.–

Szeged 1934. Január 21. én. Kovács Sándor

Csőszbér fejében átvetem

A gazdasági könyvet megőrzés végett.

A 2.00 Pengő és 3.06 Pengő összesen 5 P 06 fillert megőrzés végett átvetem. –

Szeged 1934. Január 21. én Temesváry István

Csőszbérhátralék az 1933 Gazdasági évben. –
– Kimutatás. –

A hátralékos neve	Hátralékos összeg 1927	–	–	–	–	–	–	Összes hátralék	
		1928	1929	1930	1931	1932	1933	Pengő	Fi.
PomázyIstván	5.70	5.35	5.35	5.35	65 5.35	65 5.35	6.00 =	39	75
Róvó József		2.30	2.30	2.30	2.30	2.30	2.30 =	6	00
KormányosIstván			25	25	25	25	25 =	7	80
Luteránus Péter			1.20	1.20	1.20	1.20	1.20 =	1	25
Vitéz Varga Antal				5.60	5.60	5.60	5.60	6	00
Kormányos Anna				65				22	40
Tary Ferenc				3.75	3.75	3.75	3.75 =		65
Börcsők Lajosné				2.30	2.30	2.30	2.30 =	15	00
Csiszár Lajosné				3.30	3.30	3.30	3.30 =	9	20
Gera István					2.25	2.25	2.25 =	13	20
özv. Paragi							80 =	6	75
Mihályné									80
özv. Gavallér						1.55	1.55 =	3	10
Antalné									
özv. Farkas							1.75 =	1	75
Istvánné									
Gróf Győző							4.00 =	4	00
Galiba Antal						1.25	1.25 =	2	50
TemesváryIstván						1.55	1.55 =	3	10
Luteránus István						1.20	1.20 =	2	40
özv. Mészáros						3.85	3.85 =	7	70
Györgyné									
Kormányos Mihály						50	50 =	1	00
összesen	5.70	7.65	9.10	24.70	26.95	36.85	43.40	154	35

**

[165]

1934. Január 21 iki közgyűlésen befizetett hátralék összegek. –

1.	Lutheránus Péter	1929 és 1930 évre	á 1.20	2	40
2.	Temesváry István	1932 " 1933 "	á 1.55	3	10
3.	Luteránus István	1932 " 1933 "	á 1.20	2	40
4.	Özv. Mészáros Györgyné	1932 és 1933 "	á 3.85	7	70
5.	Galiba Antal	1932 és 1933 "	á 1.25	2	50
összesen				18	10

Azaz Tizenhatsz Pengő 10 fillér, mely összeget alulírott az 1932/33 évi csőszbér fejében mint második részösszeget mai napon fölvettem. –

Szeged 1934. Január 21.

Kovács Sándor csősz

**

Jegyzőkönyv

felvétel Szatymazon az Alpárhegyi gazdaság, 13 sz. csőszházánál.

Jelen voltak: Pomázy István, vitéz Bodó Imre, özv. Gavallér Antalné, Galiba Antal, Lutheránus István, Mészáros Györgyné, Róvó József;

következik az elnök megválasztása.

A jelenlévő összes gazdák nagy lelkesedése egyhangulag vitéz Bodó Imrét választották meg, melyet v Bodó Imre el is fogadott, oly feltétellel, hogy múlt elintézetlen ügyekért semiféle felelőséget nem vállal.

A jelenlegi gazdasági csősznek 1924 március 19 től 1936 január hó 1 ig a hátra maradt illetményeinek teljes kiegyenlítéséül 30 p. azaz harminc pengőben ő általa megállapított összeg kifizetésével teljes kiegyenlítést nyer. Ezen összeg a hegyben levő összes gazdákat a területhez mérten egyenlő arányban terheli.

Egyéb tárgya nem lévén a következő gazdasági ülést folyó év december 8 án tartjuk meg.

Szatymaz 1935 szeptember. 22

Pomázy István

vitéz Bodó Imre
elnök

Galiba Antal

[Az oldalon 3 eredeti dokumentum beragasztva:

1.) Hirdetés megrendelés, Szegedi Fr. Ujság, Szatymazi alpárhegyi gazd. részéről, 2. 40
összeggel.

2.) M. kir Postatakarékpénztár. Elismervény – 3 pengőről, amit a Gazdák biztosító szövetkezete
vezérképviselősege, Szeged névre és címre fizettek be, SZEGED 935 OCT 3 dátummal a
körbélyegzőn.

3.) Somogyi Pál könyvnyomdája, Szeged, Kelemen u. 2. (a „HÁGI”-val szemben). Jegyzék, T.
Jánosszállási Alpári Gazdaság H. 1 drb. 100 lapos elismervény, 3 pengő, Szeged, 1935. X/5]

**

év hó nap	Kimutatás az 1935. gazdasági évről	Pengő	fillér
	Csőszbér fejében befolyt összesen nyugta tömb szerint	32	00
	Kiadások		
1935 okt 3	tűzbiztosításra	3	06
1935 okt. 5	1 drb 100 lapos nyugta tömb	3	00
1935 nov.	pénzbeszedőnek 10 % os jutalék	3	20
1935 december 1	ujsgághirdetés a közgyűlésre	2	40
1935 december 2	személyi meghívók a közgyűlésre	1	00
	Kiadások összege	12	66
	készpénz maradvány	19	34

Elismervény

3.20 P. az az három pengő és 20 fillérről, mely összeget az alpárhegyi gazdaságtól mint pénzbeszedői illetéket a mai napon hiány nélkül felvettem.

Szeged 1935. november hó

Róvó József

fenti elszámolás helyességét igazolom

935 XII 15

Balogh Péter

vitéz Varga Antal

Elismervény

30 p az az harminc pengőről mely összeget az alpár hegyi gazdaságtól mint csőszbért a mai napon hiány nélkül átvettem

Szeged 1935 dec.15

Kovács Sándor

**

[168]

év hó nap	Kimutatás az 1935. gazdasági évről	Pengő	fillér
1935 december 15	A 167 oldalon levő készpénz maradvány	19	34
	befizetett gazdasági tagdíjak 1935 évre Nyugta szerint	14	15
	összesen	33	49
1935 dec 15	Kiadás a fenti elismervény szerint mint csőszbér Kovács Sándornak	30	00
dec 20	Készpénz maradvány	3	49
	vitéz Bodó Imre hátralékos tagdíjat fizetett	5	60
	Készpénz	9	09
1936 febr. 9.	ujság hirdetés a rendkívüli közgyűlésre nyugta szerint	2	40
" "	meghívók és levelezés	1	28
" " 23	készpénz	5	41
1936 febr 29	tűzbiztosításra	4	06
	maradvány	1	35
	átvitel a 176. oldalra		

[Az oldalon 3 eredeti dokumentum beragasztva:

1.) M. kir Postatakarékpénztár. Elismervény – 3 pengőről, amit a Gazdák biztosító szövetkezete vezérképviselősege, Szeged névre és címre fizettek be, SZEGED 936. FEB 29 dátummal a körbélyegzőn.

2.) Hirdetés megrendelés, Szegedi Fr. Ujság, Szatymazi alpárhegyi gazd. részéről, II/9 dátummal, 2. 40 összeggel.]

**

[169–173]

Jegyzőkönyv.

Felvétett az Alpárhegyi szőlőgazdaságnak Szegeden 1935. december hó 15 én d.e. 9 órakor a Máriaföldi vendéglőben Hétvezér u. 38. szám alatt az évi rendes közgyűlésről.

Jelenvoltak:

Forrási István	vitéz Varga Antal
vitéz Bodó Imre	Lajkó Miklós
Rovó József	Galiba Antal
Lutheránus István	Lutheránus Péter
Kovács Sándor	Gera István
Balogh Péter	özv. Mészáros Györgyné
özv. Börcsök Lajosné	özv. Gavallér Antalné
(megbizottja: vitéz Bodó)	(megbizottja: Keilinger Mihály)

vitéz Bodó Imre elnök üdvözli a megjelent gazdatársakat, megállapítja a határozott képességet

az ülést meg nyitja. Beszámol az 1935. évi működéséről ismerteti a bevételt és kiadást, melyet Balogh Péter és vitéz Varga Antal gazdatársak aláírásukkal igazoltak.

Utána a gazdasági tagdíjakat fizették be azon gazdatársak, kik az 1935. évi tagdíjjal még hátralékban voltak. Majd az Elnök Kovács Sándornak a volt csösznek az 1935 évi szeptember 22 én tartott rendkívüli ülésen megszavazott 30 pengőt átadja elsimervény ellenében.

Az elnök bejelenti, hogy hét ember jelentkezett csösznek, névszerint:

Kovács Sándor a régi csösz, Kormányos György, Kormányos József, Kormos József, Árva Antal, Fodór Antal, és Róvó József. Miután csak egy csösz kell, a gazdaság úgy határozott, hogy a hét közül kettőt, esetleg hármat jelöljünk ki, melyek közül titkos szavazással választunk. Jelölve lettek: Kovács Sándor, Kormányos György és Kormányos József.

Kovács Sándor igénye: 30 pengő évi bér, és 100 útankint két kéve szálló vessző vagy galy és lakás. Kormányos György ugyanezt kéri, Kormányos József 20 pengőt és a többi járandóságot.

Ezek után az elnök megbízza Pomázi Istvánt, és vitéz Varga Antalt a szavazat szedéssel, majd kiosztja a gazdáknak a szavazó lapokat (1-1 drb. azonos lapot) melyre a kívánt nevet reá írják. A jelenlevő gazdák közül 11 en adták le szavazatukat, mely azt eredményezte, hogy Kovács Sándor 4 szavazatot, Kormányos György 7 szavazatot, míg Kormányos József semmit sem kapott.

A gazdaság meglelégedéssel fel fogadta Kormányos Györgyöt csösznek. Az elnök Kormányos Györgyöt be szállította és fel olvasta előtte a gazdasági jegyzőkönyv 145. oldalán levő, 1929. évben megirt csösz köteleességet, melyet mint köteleességének el fogadott és aláírásával is bizonyít.

Továbbá Kovács Sándornak a volt csösznek előadja az elnök hogy 1936. év március 18 án a csöszházat át kell adnia az új csösznek, melyre vonatkozólag kettőjük között kell hogy megállapodás legyen március 18-19 re.

Indítványok:

vitéz Varga Antal gazdatárs indítványozza hogy a csösznek puskát szerezzünk be, mert arra igen nagy szükség van, melyet az elnök is célszerűnek tartott a többi gazda társakkal, de mivel a gazdaság anyagi helyzete jelenleg nem engedi meg ennek előállítását, ennél fogva ez halasztást kíván. Indítványozza még hogy az új csösznek szükséges az erkölcsi bizonyítványt be mutatni, melynek gyors beszerzésénél Varga úr segíteni fog.

Balogh Péter úr szigorú intézkedést kíván tenni arra vonatkozólag, hogy azon gazdák, kik még az 1930.-1931.-1932- és 1933. évi tagdíjjal hátralékban vannak, tartsák szigorú köteleességüknek ezt befizetni, ellenkező esetben bíró után legyen az végre hajtva. Hogy azon gazdák, kik idáig rendesen fizettek, ugyan annyi ideig ne fizessenek tagdíjat, mint amennyivel a többi gazdák hátralékban vannak. Szükségesnek tartja a tagdíjak pontos befizetését annál is inkább, miután a csöszház is rövididőn belül javításra szorul, és hogy erre a kiadásra külön költséget ne kelljen be szedni.

Ezen fizetési kötelezetséget a jelen levő gazdák el is fogadták.

Az Elnök ez után kijelentette, hogy az elmúlt évekre járó gazdasági tagdíjakat részben vagy egészben össze kívánja szedetni a tavaszi hónapokban, mivel az említett kiadások előre láthatók. A többi részét pedig 1936 ősszel.

Utána ismertette a gazdákkal, hogy kinek mennyi hátraléka van, melynek már be kellett volna folyni.

a következők.

	1930	1931	1932	1933	1935	P.	fill.
Pomázi István	5. 30	6 –	6 –	6 –	—	összesen 23	35
Róvó József	2. 30	2. 30	2. 30	33 ra fizeti v. Bodó	—	6	90
Luteránus Péter	—	—	—	– 60	—		60
vitéz Varga Antal	5. 60	5. 60	5. 60	5. 60	—	22	40
Tari Ferenc	3. 75	3. 75	3. 75	3. 75	—	15	
özv. Börcsök Lajosné	2. 30	2. 30	2. 30	2. 30	—	9	20
vitéz Bodó Imre	—	—	—	—	—		—
Gera István örökösök	—	2. 25	2. 25	2. 25	—	7	75
Lajkó Miklós	—	—	– 50	– 50	4. 40	5	40
özv. Gavallér Antalné	—	—	1. 55	1. 55	—	3	10
Bodi Jánosné	—	—	1. 75	1. 75	—	3	50
Gróf Győző	—	—	—	4 –	—	4	
Balogh Péter	—	—	—	—	—		
Galiba Antal	—	—	—	—	—		
Luteránus István	—	—	—	—	—		
özv. Mészáros Györgyné	—	—	—	—	—		
Kovács Sándor	—	—	—	—	—		
				összesen		101	20

Mivel több tárgy nem lévén az elnök köszönetet mondott a megjelenteknek, az ülést bezárta. k.m.f.

Hitelesítők:
Balogh Péter

Galiba Antal

elnök.
vitéz Bodó Imre

**

[174–175]

Jegyzőkönyv

Felvétetett az Alpárhegyi szőlőgazdaságnak Szegeden 1936 év február hó 23 án d.e. 9 órakor Máriaföldi vendéglőben Hétvezér u 38. sz alatt, a rendkívüli közgyűléséről.

Jelen voltak:

Balogh Péter, Róvó József
Luteránus István, vitéz Bodó Imre
Tari Ferenc, Pomázi István
Kovács Sándor, Galiba Antal

vitéz Bodó Imre elnök üdvözli a megjelenteket, megállapítja a határozott képességét az ülést meg nyitja.

Bejeleni hogy az 1935. év december 15 én megválasztott csősz, Kormányos Györgynek felmondott, részben azért, mert nem tudta a szükséges erkölcsi bizonyítványt beszerezni, amit a gazdaság követelt tőle megválasztásakor, részben pedig azért, mert a gazdák arról értesültek, hogy Kormányos multjában rovás van, s így az ilyen személy csősznek nem felelhet meg. Miután a gazdaság anyagi érdeke úgy kívánja, hogy erkölcsi szempontból is megfelelő legyen a csősz, ezek után az elnök sem tehet mást mint felmondani, ki a gazdák érdekét van hivatva képviselni.

Csősznek jelentkezők:

Róvó József és Kovács Sándor.

Daczára annak, hogy Róvó József a megfelelő erkölcsi bizonyítványt felmutatta, a gazdák többsége őt nem jelölte csősznek. Balogh Péter gazdatárs indítványozta, hogy maradjon meg egy évre próbára Kovács a régi csősz, a már decemberben igényelt bér mellett. Ezt a jelenlevő gazdák többsége el fogadta oly feltétellel hogy Kovács néhány napon belül az erkölcsi bizonyítványt mutassa be, melyet teljesített is.

Az elnök ez után bejelentette, hogy elfoglaltsága miatt nem bírja a gazdaság ügyeit kezelni, miért is az elnökségről lemond, melyet a gazdák nem fogadtak el és fel kérték újból a gazdaság további vezetésére. Az elnök erre csak kényszerűségből kezeli az ügyet, mivel azt senki nem hajlandó átvenni. Több tárgy nem lévén az ülés véget ért.

K.m.fent.

Tary László
Galiba Antal

vitész Bodó Imre
g. elnök

**

[176]

1936 febr. 29.	áthozat a 168. oldalról mint készpénz maradvány	1. 35
" okt 5	Dr. Kerek ügyvédnek kiadva	20 —
" dec 22	a csősznek kiadva	5 —
"	a tárgyaláshoz szükséges bélyeg illetékekre	2. 55
1937 januar 20	meghívók a közgyűlésre	— 60
1936 decemberben	bevétel a gazdasági tagdíjakból	26. 80
	mely összeg a készpénz maradványból kiadva	28. 15
	1937 május hóban	
	Tagdíjból befolyt	11. 70
1937 majus 20	Kovács Sándornak kiadva	10 —
	postai levelezés	1. 38
	maradvány	— 32

**

[177–182; közte a 178–179 üres, áthúzva]

Jegyzőkönyv

Felvétetett az Alpárhegyi szőlőgazdaságnak 1937 évi január hó 24 én d. előtt 9 órakor Szegeden, Kosuth Lajos s. út 81 sz. alatt, a Komocsin vendéglőben az évi rendes közgyűlésről.

Jelen voltak:

Galiba Antal Tari László
Róvó József Bódi Jánosné
őzv Mészáros Györgyné vitész Bodó Imre
Kovács Sándor Luteránus István
őzv. Pomázi Istvánné Luteránus Péter

Elnök üdvözlí a megjelenteket, megállapítja a határozatképességet az ülést megnyitja. Ismerteti a gazdákkal, hogy Kormányos György az 1935 decemberben megválasztott csősz, melynek időközben fel lett mondva, e miatt a gazdaságot kártérítés végett perelte. A per tárgyalása először a járásbírósnál folyt le, amikör is a bíróság a Kormányost el utasította keresetével és utasította őt, hogy ezen ügy nem is ide tartozik, hanem a községi bírósághoz. Itt a [két üres oldal után folytatódik a szöveg] akkör nem határozott, hanem egypár hét múlva arról értesített, hogy Kormányos visszavonta szavát.

Igy az ügy befejeződött. A gazdaságnak ezen ügy, 22 Pengő 55 fillérbe került, mert ügyvédet kellett megbízni, melyet nyugtával igazolok. A per költséget Kormányostól mint vesztés féltől nem lehetett követelni, mert szegénységi bizonyítvánnyal indult.

További jelentése, hogy a gazdasági tagdíjakból igen kevés folyt be mely összegből az ügyvédet lehetett csak kifizetni, a jelenlegi csősznek csupán 5 pengőt tudtam átadni. Kérte az elnök még hogy a gazdák mielőbb fizessék be a tagdíjakat, mert különben soha sem lesz vége ezen zilált állapotoknak. Ez után a gazdák többsége úgy határozott, hogy ne fogadjunk csőszet, mert így egy gazdaságot fentartani nem lehet, amikor a gazdáknak csak egy része fizet, hanem inkább egyesüljünk a szomszédos két gazdasággal, hogy aztán egy nagyobb gazdaság alakulva egy fizetett felelős csőszet fogadhassunk. Az elnök megígérte hogy eljár a dologban, hogy az egyesülés lehetséges legyen, de mondván, hogy az ősz feléig is elhúzódhat mert hatósággal is érintkezésbe kell lépni, mivel a három csőszház közül kettőt el kell adni. Ezen ügy végleges eldöntésére a nyár folyamán, kint a helyszínen mindhárom gazdaság tagjait, alkalmas időben egybe hívjuk. Ha az egyesülés bármi okból nem volna lehetséges, úgy bármikor fogadhatunk csőszet.

Most pedig mivel csőszet nem fogadunk, úgy határozott a gazdaság, hogy a jelenlegi csősznek a lakást fel kell mondani május 1 re amit meg is tettünk és Kovács Sándor a csősz tudomásul vett. De ugyan akkor az az Május 1 én a gazdaság köteles a csősznek a még hátra levő 25 pengőt, valamint az 1936 évi rőzse járandóságot kifizetni. Ha ez nem történne meg, úgy május 1 ét megelőzőleg egy-pár nappal, legalább két vagy három gazda jelenlétében a havi házbért meg kell állapítani és a csősz a még hátralevő tartozását le lakhatja a tartozás erejéig. Ez ha megtörténik nyomban jegyzőkönyvbe veendő.

Az elnök bejelentette még, hogy a gazdasági kút kávéja teljesen el van avúlva, ez így közveszélyes és drága lenne a gazdaságnak, ha ebből kifolyólag valami baleset származnék, viszont kevesebb lenne az a költség, melyel ezt most rendbe hoznánk. Lutheránus István, valamint özvegy Mészáros Györgyné gazdatársak indítványozták, hogy egy kisméretű cement vályut is szereljünk fel a kút mellé, melyhez ők szívesen külön is némileg hozzájárulnának. A elnök erre azt mondta, hogy az csak úgy valószínűsíthető meg, ha a gazdák akik még nem fizettek, befizetik tartozásaikat, sőt még az 1937 évre is fél évet kell befizetni, hogy azt fedezni lehessen. A befizetéseket a gazdák vállalták.

Megjegyzi még az elnök, hogy ő a gazdaság ügyét minden felelősség nélkül végzi, kérte a gazdákat hogy őt egyszer s mindenkorra mentsék fel az elnökség alól.

Több tárgy nem lévén az ülés véget ért

kelt mint fen.

Luteránus István.
Róvó József.

Vitéz Bodó Imre
elnök

★★

[183–184. lapok, azaz 1 oldal a füzetből hiányzik.]

Jegyzőkönyv.

Felvétetett az alpárhegyi szőlőgazdaságnak Szegeden 1940 március 3. án dél előtt 9 órakor az 1940 ik évi rendes közgyűlésről Párisi körút 41 szám alatt a szegedi gazdasági egyesület helyiségében.

Jelen voltak:

Lajkó Miklós	Balogh Péter
Pomázi örökösök	vitéz Bodó Imre
Luteránus István	Luteránus Péter
Tari László	Galiba Antal
özv Mészáros Györgyné	Kovács Sándor
özv Börcsök Lajosné m.b.	

Elnök üdvözli a megjelenteket, megállapítja a határozat képességet az ülést megnyitja. Felolvassa az 1937. évi jegyzőkönyvet, melyet a gazdák helyesnek találtak. Felkéri az 1937. évi jegyzőkönyv hitelesítésére Luteránus Istvánt és Róvó Józsefet.

Elnök ismerteti a helyzetet, hogy a csőszház gondozatlan már évek óta, melyet az idő előbb-utóbb tönkre fog tenni, tehát sürgős intézkedésre volna szükség. Anyagi támogatást kér a gazdatársaktól, hogy a csőszházat valahogy meglehetne javítani és csősz fogadni aki azt továbbra gondozná. Kéri az elnök, hogy akik hátra vannak a gazdasági tagdíjjal, ezek fizessék azt be és még némi összeg hozzáadásával meglehetne jívítani a csőszházat. A tárgyhöz Balog Péter úr szólott hozzá, azt ajánlja, hogy azokat az elmaradott régi hátralékokat már nemigen lehet behajtani, hanem töröljük azokat és mostantól kezdve minden gazda kétszeresen fizasse be a tagdíjat s terület arányában. A gazdák ezt az ajánlatot el is fogadták és kötelezettséget vállaltak arra, hogy azt be is fizetik. E szerint 17 gazdától be kell hogy főllyon 105.60 Pengő, amelyből a csőszházat meglehetne javítani.

Utánna következett a csősz fogadás. Két személy jelentkezett csősznek: Kovács Sándor és Takács János. Mind a két személy ellen kifogása volt a gazdáknak és többé kevésbé nézeteltérések voltak ezek körül, mi által a csősz nem lett megfogadva; Azonban a gazdák felhatalmazták az Elnököt, hogy mielőbb egy alkalmas embert fogadjon fel csősznek belátása szerint. Ez a következő héten meg is történt, mégpedig a két jelentkező közül az utóbbit Takács Jánost fogadta fel. Elnök Takácsot megbízta a tagdíjak beszédésével. Takács végre is hajtotta, mely szerint 105.60 Pengő helyett csak 76.20 Pengő folyt. Ezzel szemben az össz kiadás pedig 102.00 Pre emelkedett, melyet alább részletezek:

2	drb. ablak vasalással és üveggel	15	— P.
100	” téglá	6	20
30	” tetőcserép	2	50
35.5	kgr. mész	2	80
3	” csement	—	42
	faanyag	15	—
1	drb. ajtózá	1	50
1	” kulcs	—	30
	polyva	1	50
	munkadíj	15	—
	föld	3	20
	közgyűlési terem díja	3	—
2	drb bádóg a kéményhez	4	20

4	” oszlop	4	—
	fuvar	3	80
	5 % jutalék a csősznek a pénzbeszedésért	3	60
	szeg	—	86
	6 napi munkadij az útrendezésénél	16	—
	postaköltség 1941 május 4 én	1	10
	Közügyülesi terem díja 1941 május 4	2	—
	összesen	102	00

A kiadás tehát	102	00
A beszédett díjak	76	20
különbözet	25	80

mely a gazdaságot terheli az elnökkel szemben.

Indítványok nem voltak. Elnök kéri a felmentését. A gazdák a felmentést megadták de egyben továbbra is megbízták a gazdasági ügyek vezetésével.

Több tárgy nem lévén, elnök megköszöni a gazdák szíves türelmét az ülést bezárja.

Tary László
őzv Mészáros Györgyné

kelt mint fen
vitész Bodó Imre
elnök

**

[189–191]

Jegyzőkönyv.

Fölvétetett az alpar hegyi szőlőgazdaságnak 1941 május hó 4 én d. előtt 10 órakor az Szegeden Pacsirta u. 31 szám alatti Gál vendéglőben az évi rendes közgyűlésről.

Jelen voltak:

Tari László	Kovács Sándor
vitész Varga Antal	
Galiba Antal	
őzv Mészáros Györgyné	
vitész Bodó Imre	őzv Börösök Lajosné
Luteranus István	Luteránus Péter
őzv. Gavallér Antalné	őzv. Bódi Jánosné.

Elnök üdvözlí a megjelentek, megállapítja a határozat képességet az ülést megnyitja. Felolvassa sz 1940. évi jegyzőkönyvet és felkéri annak hitelesítésére Tari Lászlót és özvegy Mészáros Györgyné tagokat.

Elnök bejelenti, hogy a csőszházat a részleges javítással nem lehetett megmenteni a végveszélytől a nagy vízesség következtében mégiscsak összeomlott. A rajta levő tetőcserép és más faanyagok annyira tönkrementek, hogy azokból keveset lehetet már használni. Kéri a gazdákat, hogy ha lehetséges a csőszházat újra építsük fel, melyre 600 pengőt kellene összegyűjteni. A gazdák erre egyhanulag azt ajánlották, hogy mentesülni a további felesleges kiadástól és tekintettel arra, hogy ma már úgyszolván minden drb. szőlőskertben laknak, felesleges a csőszházat továbbra fentartani, mely a gazdáknak mindig csak kiadást jelentett. Egyhangu határozat lett tehát, hogy értékesíteni fogjuk. Elnök bejelenti azt is, hogy a közgyűlést megelőzőleg, már a városi hatósággal érintkezésbe lépett annak irányában, hogy hogyan és mi modozatok mellett lehetséges a

csőszház esetleges eladása? Ismerteti a hatósággal az elnök, hogy a gazdaságnak fizetési kötelezettségei is vannak. Azt a választ kapta, hogy a csőszházat ha a gazdaság úgy határoz el lehet adni, mert a jelenlegi mozgalmas idők után a hegyközség úgy is meg fog alakulni. Továbbra a csőszház értékéből a gazdák vissza fizethetik a javításra és a csatornázásra kiadott összeget de a fennmaradt összeget a város hatóságának el kell számolni, melyet majd a hatóság az alparhegyi gazdaság dűlőutjainak rendbehozására fog fordítani.

Következett a ház felértékelése. Elnök kérdi hogy árverésen vagy egyszerű alku útján értékesítsük-e a csőszházat? A gazdák abban állpodtak meg, hogy azt mielőbb végre kell hajtani, mivel ma mindenkinek sürgős munkája van már és nem érünk rá ezzel az ügyel foglalkozni. Tehát egyszerű alku útján adjuk el.

Elnök felteszi a kérdést, hogy a csőszház 74 □ öl területe és a rajta levő romanyagokkal együtt megéri-e 350 Pengőt? Azt mondták a gazdák hogy a terület ér valamit de a rajtalevő anyag keveset ér, mert ősz óta már sok minden veszendőbe ment. A csőszházra igénylő a gazdák közül csak egy volt, vitéz Varga Antal, akinek ez a terület közvetlen a szőlőföldje végében van. vitéz Varga Antal 300 Pengőt ígért érte. Elnök felteszi a kérdést, hogy át adjuk-e vitéz Varga Antalnak a csőszházat 300 Pengőért? A gazdák erre egyhangulag elfogadták a 300 Pengő árat.

vitéz Varga Antal 100 drb. téglát hagy vissza a gazdaság részére, mely a kút kijavításához fog kelleni. Varga úr 20 pengő előleget adott az elnöknek és megállapodtak abban, hogy május hó második felében az átírást is megteszik. A következő rendkívüli közgyűlés legrövidebb időn belül össze lessz híva, melyen a gazdaság felszámol.

Több tárgy nem lévén az elnök megköszöni a gazdák szives türelmét, az ülést bezárja.

Luteránus István.
Galiba Antal

kelt mint fen.
vitéz Bodó Imre
elnök

**

[192–288 lapszám között üres oldalak]

[289]

Nyugta minta az első félévre.

T. N. N. ur az 19¹⁵... – 19¹⁶... gazdasági év I felére (márc – okt.) eső ...² K. ... f. szóval: ^{Kettő}... korona ... fillér csőszbért befizette.

elnök

II. félévre.

T. N. N. ur az 19¹⁵... – 19¹⁶... gazdasági év II felére (okt – márc.) eső ... K. ... f. szóval: ... korona ... fillér csőszbért befizette.

elnök.

Meghívó minta

Az alpárhegyi gazdaság f. hó . én d.e. órákor N. N - féle helyiségben gyűlést tart, amelyre a gazdákat és a szőlőpásztornak valókat meghívja N. N. elnök.

Másik minta.

Az alpárhegyi gazdaság csőszfogadást és elszámolást tart f. hó . én d.e. 10 órákor a N - féle bendéglőben, melyre az érdekelteket meghívja N. N. elnök

**

sorszám	Szatymaz-Alpár hegyben levő szőlőtulajdonos gazdák nevei.	A szőlő tulajdonos lakása.	A terület hány út összesen.	Évenként csőszbérbe fizet		Fél évre fizet	
				K.	f.	K.	f.
1	Galiba Antal	Csongrádi sugárut					
	Barkányi János	39	77	1	54	—	77
2	Börtsök Lajos	Szivárvány 23	100	2	00	1	00
3	Farkas István	Fehértó 94.	100	2	00	1	00
4	Fodor Péter	Teréz utca 40	180	3	60	1	80
			211				
5	Gavallér Antal	Szatymaz 401	344	6	22	3	11
	Csiszár Lajos	Tündér 14					
6	Gél Erzsébet és József tesv.		200	4	00	2	00
7	Grós Sándor	Korház 25	200	4	00	2	00
	Kajlinger Ignác						
8	Guba István	Szatymaz 28	100	2	00	1	00
	Varga Antal	Petőfi Sug út 48					
9	Juhász Mihály	Szatymaz 12	100	2	00	1	00
	Kátay András	Rókusi állomás					
10	Ketter József	vendéglő	478	9	56	4	78
11	Kovács György	Szatymaz 38	100	2	00	1	00
12	Kormányos György	Szatymaz 234	95	1	90	—	95
	Sánta István	Szatymaz					
13	Kormányos Albertné		100	2	00	1	00
14	Kriszt testvérek. József, Sándor, Dezső	Vaspálya 4	A hegygazdaságból kilépett.				
15	Luteránus István	Szekeres 17	57	1	16	—	58
16	” ” ” Mihály	Szél 27.	57	1	16	—	58
			200				
17	Mészáros György	Szatymaz útca 12	100	2	00	1	00
18	Parragi Mihály	Fehértó 275	48	—	96	—	48
19	Pomázi István	Párizsi körút 6 fsz	A hegygazdaságból kilépett.				
20	özv Szász Józsefné*	Fels. városi fekete földek 103	230	4	60	2	30
21	Száz Máttyás	Fehértói utkaparó ház.
22	Temesvári István	Vasas sz. Péter 9/b	100	2	00	1	00
23	Vetró B. Lőrinc	Lengyel utca 29	225	4	50	2	25
24	Tari Ferenc	Árva 17	200	4	00	2	00

KÉPEK

1.kép
 Az Ádokhegy
 Jakabffy Lajos Szeged határát ábrázoló, 1919-ben kiadott térképén

2. kép
Az Ádok-kereszt 2010-ben

3. kép
Az Ádok-kereszt feliratos táblája (2010.)

4. kép
Az ádok-kereszt talapzatának díszítése és a feszület (2010.)

5. kép
Ádok István építőmester egykori háza 2010-ben

Meghívó. A szatymazi alpárhegyi gazdaság december hó 8-án délelőtt 9 órakor a Temesváry vendéglőben, Szegeden, Vasasszentpéter-utca 9. szám alatt évi gyűlést tart, melyre a gazdátársakat tisztelettel meghívom. Pásztorlásra pályázók jelentkezzenek. **Loykó Miklós** gazd. elnök.

6. kép

Meghívó az alpárhegyi gazdaság gyűlésére
Szegedi Friss Újság 1930. november 25.

Meghívó.

A Szatymazi Alpárhegyi Szőlőgazdaság folyó évi február hó 23-án, délelőtt 9 órakor Szeged, Hétvezér-utca 38. szám alatt (Mária földi vendéglőben) rendkívüli ülést tart, melyre tisztelettel meghívja az érdekelt gazdákat az **ELNÖK**.

Csőszenek valók jelentkezhetnek, erkölcsi bizonyítvánnyal.

7. kép

Meghívó az alpárhegyi gazdaság rendkívüli gyűlésére
Szegedi Friss Újság 1936. február 9.

Másolat.
1869-70.

Csöszfogadási Szerződés. 1870^{évi} C. évi.

Mely egyrészt a f. hegyi szállás birtokosai, más
részt pedig a f. Pástor között kötött fel-
tétel közt.

- 1.º Mely alól írott szállás birtokosai meg fogadták
János Pál f. Pástornak 1880. évi December 20^{án}
május 28^{án} az. írt. mely említett övéreget
1° felét St. Mihályos. 2° felét pedig St. György ~~szőlő~~ tőrtől
a birtokosai hi jötték.
- 2.º A Pástor tőrtől a szállásban, nyáron, egy telen,
minden ott találtató, tárgyakat örökre
- 3.º A Pástor a birtokosai Cöze háztól kívül belül meg
fogyasztani, és a Cöze háztól tőrtől a birtokosai
egy pár Mészölőt Tüke Mészölőt fog kapni, évenként
szőlő örökösre pedig $\frac{1}{2}$ th. parcella font is $\frac{1}{2}$ th. kenderet
is 1 th. font szőlőt fog kapni. Szőlő szőlőtől 1° th. ^{szőlő} ^{Rep.}
- 4.º Kötés a Pástor Cözeorony örökös a Körtiköny
módorakat el távolítani, most különben
az igei Módorak által okozott, károsat a Pástor
tőrtől meg téríteni.
- 5.º A Pástornak szigorú kötelessége a birtokosai engedelmes-
kedni, és ha háztól tőrtől, nem a gazdával örökösre adni, hanem
a gazdával meggyezni, ha a gazda ki akarja venni, akkor az övé
gazdát, és más kit gazdát fel szállítani, és szigorú hi jötték.

8. kép

Az 1869-70. évi csöszfogadási szerződés másolata
az ádokhegyi jegyzőkönyvből

Böröcs János. Mind a kettő hajlandó a régi bérlet cívé 120 K. kétszázpénzért, százezertanként 1 kéve ruzmóért, a csőzhárban lakásért a pártországot elfagadni. A két jelentkező közül 4 szavazat ellenében 5 szavazattal pártországot Böröcs János választatott meg, s egyben értesíti, hogy a pártorszi megvásárlása 1923. év szept. 15-én napjától egy évig tart és ezen időtartam alatt területén tartózkodó szőlőgaléri a gazdaság tulajdonát képező területet.

Ujabb szőlőtelepítés a csőzhár területén a földművés.

Mintán a gazdaság oly kevesen jelentek meg, hogy tekintettel az ügy fontosságára időmelyes határozattal nem tartott.

Több tárgy nem lévén az elnöke az ülést beárja.

Rom. f.

Böröcs János

Ladányi János

Böröcs János
gazd. elnök

Károli András

A csőzhár befizetést a következő táblázat tünteti fel.

A gazdaság nevei	Terület nagysága			Csőzhár befizet		Szegélyköltség
	Összes	Össz.	Össz.	Kör.	Föld	
1. Böröcs János	—	1002	100	15	formát	1132 ⁰⁰
2. Öv. Farkas István	—	860	100	15	" "	860
3. Fodor Péter	1	116	130	27	" "	1716 ⁰⁰
4. Saliba Antal	—	634	77	12	" "	634

Összesen: 69 korona 434⁰⁰ ob

26. 1142⁰⁰

9. kép

Részlet az alparhegyi jegyzőkönyvből
a szőlőterületet útban és kat. holdban is megadó csőzhár befizetési táblázattal
(1922.)

Sor. sz.	A gazdák nevei:	Terület mértéke			Csészérfizetés		Tegyelet
		Föld	Ö. ö.	Ö. ö.	Kör.	Föld	
5	Savaller Antal	2	1017	211	32	fenetve	4217 ²
6	Bróf Sándor	1	384	200	30	" "	1984 ²
7	Csicsar Lajosné testr	1	141	200	30	" "	1641
8	Katay András	8	539	478	72	" "	13339
9	Kovács György	2	948	100	15	" "	3248 ²
10	Kormanyos István		125	17	3	" "	125
11	" " " Mihály		250	34	6	" "	250
12	" " " Anna		321	44	7	" "	321
13	Luteránus István	-	600	57	9	" "	600
14	" " " " Mihály	-	600	57	9	" "	600
15	Mészáros György	1	323	200	30	" "	1923
16	Paragi Mihályné	-	390	48	8	" "	390
17	Sánta István	-	978	100	15	" "	978
18	Sajlinger Ignác	-	1121	100	15	" "	1121 ²
19	Sar László István	1	218	230	35	" "	1811
20	Tary Ferenc	1	276	200	30	" "	1876
21	Temesváry István	-	763	100	15	" "	763
22	Varga Antal	-	1069	100	15	" "	1069
23	Vetro B. Lőrinc	1	504	225	34	" "	2104

Összesen: 410 Kőrös

10. kép
Részlet az alparhegyi jegyzőkönyvből,
a csészérfizetési táblázat folytatása
(1922.)

EBY-34
XB 117-194

- 109 -

Pénztári napló az 1922. évről

	Bevétel		Kiadás	
	Kor.	£.	Kor.	£.
1921 dec. 8. Mult évi pénztár körlet.	136	50		
1921 dec. 10. Csőcshegyi birtoklás.			21	40
1921. évvel szembe, de be nem fizetett adóssághoz és Kovács György gazdasági elnököt.	32	—		
240 db. vinnam maradt tégla a 12 Kor	2880	—		
Csovek az 1922. évre nov. 19. híjított.			120	—
1922. nov. 19. in Csőcshegyi bejött	459	65		
" " " Csavallér Antal csőcshegyi javát. fizetett	527	50		
Beccsinek a csőcshegyi javítását			4000	—
Ötvenár db. tégla			5150	—
Flórányos papír, márk.			600	—
Kovács Lászlóval való együtt			1208	—
György László 500K. Csőcshegyi László 500K. Kovács György 500K. fizetett	1250	—		
Mészáros György 500K. Bontó László 250K. " " "	750	—		
Fodor Péter 450K. Solinger Ign. 250K. Szalay András 1195K	1895	—		
Sárgy Ferenc 500K. Temesvári Istv. 250K. Vékó R. L. 562.50	1312	50		
Adósság törlesztés Mészáros Györgynek 8500K	10458	—	10458	—
Varga Antal 250K. Lektoránus Mihály 148K cs. h. jav.	393	—		
Csőcshegyi birtoklás az 1922. 23. évre.			23	40
Lektoránus M. 142K. Parag. M. 120K. Farkas J. 250K.	512	—		
Reményi György, Mihály, Anna csőcshegyi.	238	—		
Salid Antal, Sánta Istv. Gy. Székely László cs. h. jav.	1017	50		
Sánta Istvánval való együtt fuvar.			250	—
Összesen!	21861	15	21830	40

10. kép
Pénztári kimutatás az alparhegyi jegyzőkönyvből
(1922.)

X 111811

